KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 3.9.2025 r.
COM(2025) 356 final

ANNEX 1

ZAŁĄCZNIK

do

wniosku dotyczącego decyzji Rady

w sprawie podpisania, w imieniu Unii Europejskiej, i tymczasowego stosowania Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Wspólnym Rynkiem Południa, Republiką Argentyńską, Federacyjną Republiką Brazylii, Republiką Paragwaju i Wschodnią Republiką Urugwaju, z drugiej strony

UMOWA O PARTNERSTWIE MIĘDZY UNIĄ EUROPEJSKĄ I JEJ PAŃSTWAMI CZŁONKOWSKIMI, Z JEDNEJ STRONY, A WSPÓLNYM RYNKIEM POŁUDNIA, REPUBLIKĄ ARGENTYŃSKĄ, FEDERACYJNĄ REPUBLIKĄ BRAZYLII, REPUBLIKĄ PARAGWAJU I WSCHODNIĄ REPUBLIKĄ URUGWAJU, Z DRUGIEJ STRONY

KRÓLESTWO BELGII,

REPUBLIKA BUŁGARII,

REPUBLIKA CZESKA,

KRÓLESTWO DANII,

REPUBLIKA FEDERALNA NIEMIEC,

REPUBLIKA ESTOŃSKA,

IRLANDIA,

REPUBLIKA GRECKA,

KRÓLESTWO HISZPANII,

REPUBLIKA FRANCUSKA,

REPUBLIKA CHORWACJI,

REPUBLIKA WŁOSKA,

REPUBLIKA CYPRYJSKA,

REPUBLIKA ŁOTEWSKA,

REPUBLIKA LITEWSKA,

WIELKIE KSIĘSTWO LUKSEMBURGA,

WĘGRY,

REPUBLIKA MALTY,

KRÓLESTWO NIDERLANDÓW,

REPUBLIKA AUSTRII,

RZECZPOSPOLITA POLSKA,

REPUBLIKA PORTUGALSKA,

RUMUNIA,

REPUBLIKA SŁOWENII,

REPUBLIKA SŁOWACKA,

REPUBLIKA FINLANDII,

KRÓLESTWO SZWECJI,

Umawiające się Strony Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zwane dalej „państwami członkowskimi”,

oraz

UNIA EUROPEJSKA, zwana dalej „Unią” lub „UE”,

z drugiej strony,

ORAZ

REPUBLIKA ARGENTYŃSKA,

FEDERACYJNA REPUBLIKA BRAZYLII,

REPUBLIKA PARAGWAJU,

WSCHODNIA REPUBLIKA URUGWAJU,

państwa-strony Wspólnego Rynku Południa będące sygnatariuszami niniejszej Umowy, zwane dalej „Państwami-Sygnatariuszami MERCOSUR”,

oraz

WSPÓLNY RYNEK POŁUDNIA, zwany dalej „MERCOSUR”,

z drugiej strony,

zwane dalej łącznie „Stronami”,

do celów niniejszej Umowy MERCOSUR oznacza Republikę Argentyńską, Federacyjną Republikę Brazylii, Republikę Paragwaju i Wschodnią Republikę Urugwaju,

MAJĄC NA UWADZE głębokie więzi historyczne, kulturowe, polityczne i gospodarcze, które jednoczą ich narody i są inspirowane ich wspólnymi wartościami,

MAJĄC NA UWADZE, że MERCOSUR i Unia Europejska pragną zacieśnić te więzi i zintensyfikować wzajemne stosunki w oparciu o dialog i współpracę w celu ustanowienia partnerstwa strategicznego,

PRZYPOMINAJĄC o zdecydowanym zobowiązaniu Stron do przestrzegania zasad prawa międzynarodowego, Karty Narodów Zjednoczonych („ONZ”), demokracji, praworządności i praw człowieka oraz podstawowych wolności,

ZWAŻYWSZY, że poszanowanie zasad demokracji i praw człowieka oraz podstawowych wolności, określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz innych stosownych instrumentach międzynarodowych dotyczących praw człowieka, a także poszanowanie międzynarodowego prawa humanitarnego oraz zasad praworządności leży u podstaw polityk wewnętrznych i międzynarodowych Stron i stanowi zasadniczy element niniejszej Umowy,

POTWIERDZAJĄC swoje poparcie dla demokratycznych instytucji i wartości, które są niezbędne do rozwoju ich odpowiednich procesów integracji i wzajemnych stosunków,

ZMOTYWOWANI do przyczyniania się do wzmocnienia multilateralizmu, do międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz do promowania sprawiedliwego i demokratycznego porządku międzynarodowego,

UZNAJĄC istotny wkład w rozbrojenie i nierozprzestrzenianie, jaki wnosi proklamacja Ameryki Łacińskiej i Karaibów jako strefy pokoju wolnej od broni jądrowej, zgodnie z traktatem z Tlatelolco i protokołami dodatkowymi do niego, oraz potwierdzając swoje zobowiązania do promowania rozbrojenia jądrowego,

POTWIERDZAJĄC wartości, cele i zasady Karty Narodów Zjednoczonych, podpisanej w dniu 26 czerwca 1945 r. w San Francisco, na zakończenie Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Organizacji Międzynarodowej („Karta Narodów Zjednoczonych”),

POTWIERDZAJĄC wspólny cel, jakim jest wspieranie rozwoju gospodarczego i społecznego, który leży u podstaw niniejszej Umowy, oraz uznając, że liberalizacja rynku powinna być uzupełniona wspieraniem rozwoju społecznego i zmniejszaniem nierówności poprzez odpowiedni dostęp do zatrudnienia, edukacji i opieki zdrowotnej oraz eliminację skrajnego ubóstwa,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do wzmocnienia i rozwoju wielostronnego systemu handlowego przez stosowanie przejrzystych, sprawiedliwych i niedyskryminujących zasad w celu promowania coraz bardziej dynamicznego i otwartego handlu międzynarodowego, który zapewnia większy udział krajów rozwijających się w handlu międzynarodowym, inwestycjach i przepływach technologii,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do wspierania handlu międzynarodowego w taki sposób, aby przyczynić się do zrównoważonego rozwoju w jego wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym, obejmującego wszystkie odpowiednie zainteresowane strony, w tym społeczeństwo obywatelskie i sektor prywatny, oraz do wykonania niniejszej Umowy w sposób spójny z ich odpowiednimi przepisami oraz międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie pracy i ochrony środowiska,

OPIERAJĄC SIĘ na prawach i obowiązkach przyjętych przez Strony jako członków Światowej Organizacji Handlu („WTO”),

PRAGNĄC zwiększyć konkurencyjność swoich przedsiębiorstw przez zapewnienie im przewidywalnych ram prawnych dla ich stosunków handlowych i inwestycyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw,

POTWIERDZAJĄC potrzebę promowania przestrzegania uznanych na poziomie międzynarodowym wytycznych i zasad w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw oraz odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, w tym Wytycznych Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju („OECD”) dla przedsiębiorstw wielonarodowych, wśród przedsiębiorstw działających na ich terytoriach,

MAJĄC NA UWADZE, że wzmocnienie wielostronnego systemu handlowego można osiągnąć poprzez wielostronne negocjacje handlowe, których celem jest osiągnięcie ambitnych, kompleksowych i wyważonych wyników, wspieranie rozwoju gospodarczego i poprawa dobrobytu ludności,

BIORĄC POD UWAGĘ, że Strony uznają integrację regionalną i otwarty regionalizm za ważne instrumenty rozwoju gospodarczego i społecznego, które wzmacniają międzynarodową integrację ich gospodarek, wspierają ściślejsze więzi między ich narodami i przyczyniają się do stabilności międzynarodowej,

PRZYJMUJĄC Z ZADOWOLENIEM przyjęcie Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”, którą Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przyjęło w dniu 25 września 2015 r., (zwanej dalej „Agendą 2030”) oraz porozumienia paryskiego, przyjętego w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonego w Paryżu w dniu 12 grudnia 2015 r. (zwanego dalej „porozumieniem paryskim”) i wzywając do ich szybkiego wdrożenia,

ŚWIADOME potrzeby wspierania wzrostu i rozwoju Stron oraz zmniejszania istniejących dysproporcji, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb i trudności, z jakimi boryka się Paragwaj jako państwo śródlądowe,

UZNAJĄC długą historię migracji między Unią Europejską a krajami MERCOSUR oraz jej pozytywny wkład w ich stosunki, a także w ich rozwój społeczny, kulturalny i gospodarczy,

MAJĄC NA UWADZE uzgodnione na szczeblu międzynarodowym postanowienia dotyczące specjalnego i zróżnicowanego traktowania krajów rozwijających się,

UZNAJĄC, że niniejsza Umowa zachowuje prawo Stron do wprowadzania regulacji na własnym terytorium zgodnie z wewnętrznymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, a także elastyczność Stron w osiąganiu uzasadnionych celów polityki, takich jak zdrowie publiczne, bezpieczeństwo, środowisko, edukacja, moralność publiczna oraz promowanie i ochrona różnorodności kulturowej,

POTWIERDZAJĄC prawo Stron do eksploatacji własnych zasobów naturalnych zgodnie z prowadzoną przez nie polityką dotyczącą środowiska i celami zrównoważonego rozwoju,

MAJĄC NA UWADZE Międzyregionalną ramową umowę o współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony, a Wspólnym Rynkiem Ameryki Południowej i jego państwami-stronami z drugiej strony, podpisaną w Madrycie w dniu 15 grudnia 1995 r., a także załączoną do niej wspólną deklarację w sprawie dialogu politycznego oraz cel, jakim jest ustanowienie partnerstwa opartego na wzmocnionym dialogu politycznym, liberalizacji handlu, wspieraniu inwestycji i pogłębianiu współpracy,

MAJĄC NA UWADZE, że współpraca między Unią Europejską a MERCOSUR jest realizowana za pomocą różnorodnych instrumentów,

PRZYPOMINAJĄC decyzję podjętą na posiedzeniu szefów państw i rządów MERCOSUR i Unii Europejskiej w czerwcu 1999 r. w Rio de Janeiro o nadaniu nowego priorytetu ich stosunkom w dziedzinie polityki, gospodarki, handlu, kultury i współpracy, celem budowania głębszego i pełniejszego partnerstwa między obydwoma regionami, które powinno opierać się na demokracji, zrównoważonym rozwoju oraz wzroście gospodarczym w warunkach sprawiedliwości społecznej,

POTWIERDZAJĄC swoje zobowiązanie do dalszego umacniania, liberalizacji i zróżnicowania swoich stosunków handlowych i inwestycyjnych,

CIESZĄC SIĘ, w tym kontekście, na zacieśnienie stosunków handlowych i inwestycyjnych poprzez ustanowienie strefy wolnego handlu zgodnie z Układem ogólnym w sprawie taryf celnych i handlu z 1994 r. oraz zasadami WTO,

GOTOWE wzmocnić współpracę między Stronami w oparciu o otwarty i stały dialog we wszystkich dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w szczególności w dziedzinie polityki, gospodarki, handlu, finansów, prawa i wymiaru sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa, nauki i technologii, spraw społecznych i kultury,

ŚWIADOME znaczenia zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w kontekście partnerstwa między Stronami,

ŚWIADOME, że do celów zacieśnienia wzajemnych stosunków we wszystkich dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania konieczne jest rozpoczęcie nowego etapu istniejącego dialogu politycznego między Stronami,

UWZGLĘDNIAJĄC szczególne doświadczenia Stron w zakresie integracji regionalnej, z których mogą one czerpać wzajemne korzyści zgodnie z własnymi potrzebami,

POTWIERDZAJĄC znaczenie wspólnych zasad i wartości w dziedzinie rozwoju społecznego,

UZNAJĄC znaczenie dialogu kulturalnego jako środka do osiągnięcia lepszego wzajemnego zrozumienia między Stronami, promowania różnorodności kulturowej i wspierania więzi kulturowych między ich obywatelami,

STWIERDZAJĄC, że w przypadku gdy Strony postanowią zawrzeć, w ramach niniejszej Umowy, umowy szczegółowe dotyczące przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, które mogą zostać zawarte przez Unię Europejską na podstawie części trzeciej tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowienia takich przyszłych umów nie będą wiążące dla Irlandii, chyba że Unia Europejska, równocześnie z Irlandią w odniesieniu do jej odpowiednich poprzednich stosunków dwustronnych, powiadomi MERCOSUR, że Irlandia została związana takimi umowami jako część Unii Europejskiej zgodnie z protokołem nr 21 w sprawie stanowiska Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonym do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej; stwierdzając, że wszelkie późniejsze środki wewnętrzne Unii Europejskiej, które mogą zostać przyjęte zgodnie z częścią trzecią tytuł V Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w celu wykonania niniejszej Umowy, nie będą wiążące dla Irlandii, chyba że Irlandia zgłosi swój zamiar uczestniczenia w takich środkach lub ich wprowadzenia zgodnie z protokołem nr 21; oraz stwierdzając, że takie przyszłe umowy lub późniejsze środki wewnętrzne Unii Europejskiej byłyby objęte zakresem protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

UZNAJĄC różnice w rozwoju gospodarczym i społecznym pomiędzy Stronami i w obrębie Stron,

UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

CZĘŚĆ I

ZASADY OGÓLNE I RAMY INSTYTUCJONALNE

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

ARTYKUŁ 1.1

Definicje ogólne

Do celów niniejszej Umowy:

a) „międzyregionalna ramowa umowa o współpracy z 1995 r.” oznacza Międzyregionalną ramową umowę o współpracy między Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z jednej strony, a Wspólnym Rynkiem Ameryki Południowej i jego państwami-stronami z drugiej strony, podpisaną w Madrycie w dniu 15 grudnia 1995 r.;

b) „Umowa przejściowa w sprawie handlu” oznacza umowę przejściową w sprawie handlu między Unią Europejską, z jednej strony, a Wspólnym Rynkiem Południa, Republiką Argentyńską, Federacyjną Republiką Brazylii, Republiką Paragwaju i Wschodnią Republiką Urugwaju, z drugiej strony, która ma zostać zawarta;

c) „MŚP” oznacza małe i średnie przedsiębiorstwa, co obejmuje mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa i przedsiębiorców;

d) „państwo trzecie” oznacza państwo lub terytorium poza terytorialnym zakresem stosowania niniejszej Umowy;

e) „UNCLOS” oznacza Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza sporządzoną w Montego Bay w dniu 10 grudnia 1982 r.; oraz

f) „WTO” oznacza Światową Organizację Handlu.

ARTYKUŁ 1.2

Zasady ogólne

1. Poszanowanie zasad demokracji i praw człowieka oraz podstawowych wolności, określonych w Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz innych instrumentach międzynarodowych dotyczących praw człowieka, których Strony są stronami, a także zasad praworządności leży u podstaw polityk wewnętrznych i międzynarodowych Stron i stanowi zasadniczy element niniejszej Umowy.

2. Strony potwierdzają swoje zdecydowane zaangażowanie na rzecz wspólnych zasad i celów wyrażonych w Karcie Narodów Zjednoczonych. Wspieranie stałego rozwoju gospodarczego i społecznego oraz sprawiedliwego podziału korzyści płynących z niniejszej Umowy to jedne z zasad przewodnich przyświecających wykonaniu niniejszej Umowy.

3. Strony potwierdzają swoje przywiązanie do zasad dobrego sprawowania rządów, w tym zasad takich jak przejrzystość działania rządu i walka z korupcją, etyczny i odpowiedzialny rząd, niezawisłość sądownictwa i ochrona praw mniejszości.

ARTYKUŁ 1.3

Zakres stosowania

Niniejsza Umowa ustanawia partnerstwo między Stronami oparte na wspólnych wartościach, w tym wzajemności, i wspólnym interesie. Wzmacnia ona partnerstwo między Stroną UE a Stroną MERCOSUR oraz prowadzi do strategicznych stosunków w dziedzinie polityki, współpracy i handlu, a także w innych dziedzinach, które mają zostać uzgodnione.

ARTYKUŁ 1.4

Cele ogólne

Niniejsza Umowa przewiduje:

a) ramy instytucjonalne stanowiące podstawę partnerstwa;

b) wzmocnienie dialogu politycznego za pomocą nowych mechanizmów instytucjonalnych;

c) współpracę między Stronami mającą na celu przyczynienie się do osiągnięcia ogólnych celów niniejszej Umowy poprzez wykorzystanie istniejących lub przyszłych innowacyjnych instrumentów współpracy, które mogą wnieść wartość dodaną do wzajemnych stosunków; oraz

d) rozszerzenie i zróżnicowanie stosunków handlowych między oboma regionami Stron oraz szczegółowe cele i postanowienia określone w części III niniejszej Umowy, które powinny się przyczynić do większego wzrostu gospodarczego, stopniowej poprawy jakości życia w obu regionach oraz lepszej integracji obu regionów w gospodarce światowej.

ROZDZIAŁ 2

RAMY INSTYTUCJONALNE

ARTYKUŁ 2.1

Szczyt

1. Najwyższy szczebel dialogu politycznego i merytorycznego między Stroną UE a Stroną MERCOSUR ma miejsce na poziomie szczytu. Szczyty odbywają się w razie potrzeby i za obopólnym porozumieniem.

2. Szczyty stanowią okazję do oceny postępów w wykonywaniu niniejszej Umowy, określenia celów jej przyszłego rozwoju i omówienia innych tematów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

ARTYKUŁ 2.2

Wspólna Rada

1. Niniejszym ustanawia się Wspólną Radę na potrzeby nadzorowania realizacji celów niniejszej Umowy oraz jej wykonania. Wspólna Rada zajmuje się kwestiami objętymi niniejszą Umową i bada wszelkie istotne kwestie wynikłe w ramach niniejszej Umowy, a także międzyregionalne, wielostronne i międzynarodowe kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania.

2. Posiedzenia Wspólnej Rady odbywają się na szczeblu ministerialnym w regularnych odstępach czasu, co najmniej co dwa lata lub na zasadzie ad hoc, we wspólnie uzgodnionych terminach. Posiedzenia mogą także odbywać się w formie telekonferencji lub wideokonferencji lub za pośrednictwem innych środków wspólnie uzgodnionych przez Strony.

3. Wspólna Rada składa się z przedstawicieli każdej ze Stron na szczeblu ministerialnym zgodnie z odpowiednimi ustaleniami wewnętrznymi Stron i z uwzględnieniem konkretnych kwestii, które mają być rozpatrywane. Wspólna Rada zbiera się we wszelkich niezbędnych składach za porozumieniem Stron.

4. Gdy Wspólna Rada zajmuje się jakąkolwiek kwestią związaną z częścią III niniejszej Umowy, w jej skład wchodzą przedstawiciele każdej ze Stron odpowiedzialni za kwestie związane z handlem (dalej „Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu").

5. Wspólna Rada przyjmuje swój własny regulamin wewnętrzny oraz regulamin wewnętrzny Wspólnego Komitetu.

6. Wspólnej Radzie współprzewodniczą jeden przedstawiciel Strony UE i jeden przedstawiciel Strony MERCOSUR, zgodnie z postanowieniami jej regulaminu wewnętrznego i w zależności od konkretnych kwestii, które mają być rozstrzygane na danym posiedzeniu.

7. Wspólna Rada bada wnioski i zalecenia i jest uprawniona do podejmowania decyzji, w tym dotyczących interpretacji postanowień, oraz wydawania odpowiednich zaleceń, zgodnie z jej regulaminem wewnętrznym. Decyzje i zalecenia są przyjmowane za porozumieniem Stron i zgodnie z regulaminem wewnętrznym Wspólnej Rady. Decyzje są wiążące dla Stron, które wdrażają wszystkie niezbędne środki, zgodnie ze swoimi procedurami wewnętrznymi, w celu wykonania tych decyzji. W zakresie stosowania części II niniejszej Umowy Wspólna Rada jest również uprawniona do podejmowania decyzji i wydawania zaleceń wspólnie uzgodnionych przez Strony.

8. Wspólna Rada może delegować Wspólnemu Komitetowi wszelkie swoje funkcje, w tym uprawnienia do podejmowania decyzji, zgodnie z regulaminem wewnętrznym Wspólnej Rady.

ARTYKUŁ 2.3

Wspólny Komitet

1. Niniejszym ustanawia się Wspólny Komitet.

2. Wspólny Komitet wspiera Wspólną Radę w wypełnianiu jej obowiązków.

3. Wspólny Komitet przygotowuje posiedzenia Wspólnej Rady i odpowiada za prawidłowe wykonanie niniejszej Umowy.

4. Wspólny Komitet składa się z przedstawicieli każdej ze Stron na szczeblu urzędników wyższego szczebla lub innych osób wyznaczonych przez Strony zgodnie z ich ustaleniami wewnętrznymi i z uwzględnieniem konkretnych spraw, które mają być rozpatrywane na danym posiedzeniu.

5. Gdy Wspólny Komitet zajmuje się jakąkolwiek kwestią związaną z częścią III niniejszej Umowy, w jego skład wchodzą przedstawiciele każdej ze Stron odpowiedzialni za kwestie związane z handlem (dalej „Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu").

6. Gdy Wspólny Komitet zajmuje się jakąkolwiek kwestią związaną z częścią II niniejszej Umowy, w jego skład wchodzą przedstawiciele każdej ze Stron odpowiedzialni za te kwestie, zgodnie z ich odpowiednimi ustaleniami wewnętrznymi.

7. Wspólny Komitet ma uprawnienia do przyjmowania decyzji przewidzianych w niniejszej Umowie lub w przypadku gdy takie uprawnienie zostało mu przekazane przez Wspólną Radę. Wspólny Komitet przyjmuje decyzje za porozumieniem Stron. Decyzje są wiążące dla Stron, które wprowadzają środki niezbędne do wykonania tych decyzji. Wykonując przekazane mu uprawnienia, Wspólny Komitet podejmuje decyzje zgodnie z regulaminem wewnętrznym Wspólnej Rady.

8. Bez uszczerbku dla postanowień szczegółowych rozdziału 29 którakolwiek ze Stron może zwrócić się do Wspólnego Komitetu z jakąkolwiek kwestią dotyczącą stosowania lub interpretacji niniejszej Umowy.

9. Wspólnemu Komitetowi współprzewodniczą jeden przedstawiciel Strony MERCOSUR i jeden przedstawiciel Strony UE, w zależności od konkretnych kwestii, które mają być rozstrzygane na danym posiedzeniu.

10. Posiedzenia Wspólnego Komitetu odbywają się zazwyczaj raz w roku w celu dokonania przeglądu wykonania niniejszej Umowy, na przemian w Brukseli i w Państwie-Sygnatariuszu MERCOSUR, a termin i porządek obrad są uzgadniane przez Strony z wyprzedzeniem. Za obopólną zgodą, na wniosek Strony UE albo MERCOSUR, mogą być również zwoływane dodatkowe posiedzenia. Posiedzenia mogą także odbywać się w formie telekonferencji lub wideokonferencji lub za pośrednictwem innych środków wspólnie uzgodnionych przez Strony.

ARTYKUŁ 2.4

Podkomitety i inne organy

1. Wspólny Komitet może zdecydować o ustanowieniu podkomitetów lub innych organów, aby wspierały go w sprawowaniu jego funkcji i zajęły się konkretnymi zadaniami lub tematami. Wspólny Komitet może zdecydować o zmianie zadań powierzonych jakimkolwiek podkomitetom lub innym organom utworzonym do tych celów lub rozwiązać taki podkomitet lub organ.

2. Wspólny Komitet przyjmuje regulaminy wewnętrzne, które ustalają skład, obowiązki i funkcjonowanie podkomitetów i innych organów.

3. Utworzenie lub istnienie jakiegokolwiek podkomitetu nie wyklucza przedstawienia jakiejkolwiek kwestii przez Strony bezpośrednio Wspólnemu Komitetowi.

4. O ile niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, podkomitety i inne organy ustanowione na mocy niniejszej Umowy lub przez Wspólny Komitet składają Wspólnemu Komitetowi sprawozdania ze swojej działalności, regularnie lub na jego wniosek.

5. Funkcjonowanie podkomitetów zajmujących się handlem i kwestiami dotyczącymi handlu, ustanowionych na podstawie art. 9.9 ust. 4, reguluje art. 9.9; podkomitety te podlegają Wspólnemu Komitetowi w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu.

6. Niniejszym ustanawia się Podkomitet ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju w celu promowania, koordynowania i nadzorowania realizacji działań w zakresie współpracy podejmowanych w obszarach, o których mowa w części II niniejszej Umowy, a także prowadzenia działań następczych, monitorowania i oceny tych inicjatyw w zakresie współpracy. Wspiera on Wspólny Komitet w wykonywaniu jego funkcji dotyczących tych kwestii.

ARTYKUŁ 2.5

Wspólna Komisja Parlamentarna

1. Niniejszym ustanawia się Wspólną Komisję Parlamentarną w celu pielęgnowania ściślejszych stosunków i zapewnienia regularnego dialogu między Parlamentem Europejskim a Parlamentem MERCOSUR.

2. Wspólna Komisja Parlamentarna składa się z posłów do Parlamentu Europejskiego, z jednej strony, oraz posłów do Parlamentu MERCOSUR, z drugiej strony. Spotyka się ona w określonych przez siebie odstępach czasu.

3. Wspólna Komisja Parlamentarna ustanawia swój własny regulamin wewnętrzny.

4. Wspólnej Komisji Parlamentarnej przewodniczą na zmianę Parlament Europejski i Parlament MERCOCSUR.

5. Wspólną Komisję Parlamentarną informuje się o postępach w wykonywaniu niniejszej Umowy.

6. Wspólna Komisja Parlamentarna może wydawać zalecenia dla Wspólnej Rady.

ARTYKUŁ 2.6

Stosunki ze społeczeństwem obywatelskim

1. W celu ułatwienia wykonania niniejszej Umowy Strony wspierają konsultacje ze społeczeństwem obywatelskim poprzez ustanowienie odpowiedniego mechanizmu konsultacji i propagowanie interakcji między przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego.

2. Strony wspierają dialog między Europejskim Komitetem Ekonomiczno-Społecznym ze strony Unii Europejskiej a Konsultacyjnym Forum Społeczno-Gospodarczym ze strony MERCOSUR i zachęcają je do udziału w mechanizmach określonych w art. 2.7 i 2.8.

ARTYKUŁ 2.7

Wewnętrzne grupy doradcze

1. Zarówno Strona UE, jak i Strona MERCOSUR wyznacza wewnętrzną grupę doradczą, ustanowioną zgodnie z wewnętrznymi ustaleniami każdej ze Stron, w celu doradzania danej Stronie w kwestiach objętych niniejszą Umową. Grupa ta składa się ze zrównoważonej reprezentacji przedstawicieli niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych, organizacji przedsiębiorców i pracodawców, a także związków zawodowych, zajmujących się kwestiami gospodarczymi, rozwojowymi, społecznymi, praw człowieka, ochrony środowiska i innymi kwestiami.

2. Strony wspierają regularny dialog ze swoimi wewnętrznymi grupami doradczymi i uwzględniają opinie lub zalecenia dotyczące wykonania niniejszej Umowy, przedstawione przez ich odpowiednią wewnętrzną grupę doradczą.

3. W celu zwiększania świadomości społecznej na temat wewnętrznych grup doradczych Strona UE i Strona MERCOSUR podają do wiadomości publicznej wykaz organizacji uczestniczących w konsultacjach oraz informacje dotyczące punktu kontaktowego dla takiej grupy.

ARTYKUŁ 2.8

Forum Społeczeństwa Obywatelskiego

1. Strony ułatwiają zorganizowanie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego służącego do prowadzenia dialogu publicznego na temat wykonania niniejszej Umowy i na pierwszym posiedzeniu Wspólnego Komitetu uzgadniają wytyczne operacyjne dotyczące prowadzenia Forum Społeczeństwa Obywatelskiego.

2. Strony mogą ułatwiać uczestnictwo w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego za pomocą środków wirtualnych.

3. Udział w Forum Społeczeństwa Obywatelskiego otwarty jest dla niezależnych organizacji społeczeństwa obywatelskiego mających siedzibę na terytorium zarówno Strony UE, jak i Strony MERCOSUR, w tym członków wewnętrznych grup doradczych, o których mowa w art. 2.7. Każda ze Stron propaguje zrównoważoną reprezentację, obejmującą organizacje pozarządowe, organizacje przedsiębiorców i pracodawców oraz związki zawodowe, zajmujące się kwestiami gospodarczymi, rozwojowymi, społecznymi, praw człowieka, ochrony środowiska i innymi kwestiami.

4. Przedstawiciele Stron uczestniczący we Wspólnej Radzie lub we Wspólnym Komitecie biorą, stosownie do przypadku, udział w sesji posiedzenia Forum Społeczeństwa Obywatelskiego w celu przedstawienia informacji na temat wykonania niniejszej Umowy oraz nawiązania dialogu w ramach Forum Społeczeństwa Obywatelskiego.

ROZDZIAŁ 3

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 3.1

Klauzula dotycząca bezpieczeństwa

Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako:

a) wymagające od Strony dostarczenia lub umożliwienia dostępu do informacji, których ujawnienie uważa ona za sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa; lub

b) uniemożliwiające Stronie podejmowanie działania uznanego przez nią za niezbędne do ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:

(i) związanych z produkcją broni, amunicji i materiałów wojennych lub handlem nimi, oraz związanych z tego rodzaju handlem i transakcjami obejmującymi inne towary i materiały, usługi i technologie, a także związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną bezpośrednio lub pośrednio w celu zaopatrywania obiektu wojskowego;

(ii) podjętych w czasie wojny lub innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych; lub

(iii) odnoszących się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania; lub

c) uniemożliwiające Stronie podejmowanie jakiegokolwiek działania w ramach wypełnienia jej obowiązków międzynarodowych wynikających z Karty Narodów Zjednoczonych w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

ARTYKUŁ 3.2

Inne umowy

1. Międzyregionalna ramowa umowa o współpracy z 1995 r. traci moc i zostaje zastąpiona niniejszą Umową z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Niniejsza Umowa zastępuje międzyregionalną ramową umowę o współpracy z 1995 r. Odesłania do międzyregionalnej ramowej umowy o współpracy z 1995 r. we wszystkich innych umowach między Stronami traktuje się jako odesłania do niniejszej Umowy.

3. Umowa przejściowa w sprawie handlu traci moc i zostaje zastąpiona niniejszą Umową z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy. Odesłania do Umowy przejściowej w sprawie handlu we wszystkich innych umowach między Stronami traktuje się jako odesłania do niniejszej Umowy.

4. Z chwilą wejścia w życie niniejszej Umowy wszelkie decyzje przyjęte przez Radę ds. Handlu ustanowioną w Umowie przejściowej w sprawie handlu uznaje się za przyjęte przez Wspólną Radę ustanowioną na podstawie art. 2.2 niniejszej Umowy. Wszelkie decyzje przyjęte przez Komitet ds. Handlu ustanowiony w Umowie przejściowej w sprawie handlu uznaje się za przyjęte przez Wspólny Komitet ustanowiony na podstawie art. 2.3 niniejszej Umowy.

5. Niezależnie od ust. 3 niniejszego artykułu:

a) środki tymczasowe przyjęte zgodnie z art. 11.4 i 11.5 Umowy przejściowej w sprawie handlu, które obowiązują w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, stosuje się do czasu ich planowego wygaśnięcia;

b) dwustronne środki ochronne przyjęte zgodnie z rozdziałem 9 sekcja C Umowy przejściowej w sprawie handlu, które obowiązują w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, stosuje się do czasu ich planowego wygaśnięcia;

c) po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy procedury rozstrzygania sporów wszczęte już na podstawie art. 21.7 i 18.17 Umowy przejściowej w sprawie handlu uznaje się za spory na podstawie niniejszej Umowy i kontynuuje się do czasu ich zakończenia; oraz

d) wiążący wynik każdej procedury rozstrzygania sporów wszczętej na podstawie art. 21.7 i 18.17 Umowy przejściowej w sprawie handlu pozostaje wiążący dla Stron po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

6. Strony nie mogą wszczynać na podstawie niniejszej Umowy postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu w kwestiach, które stanowiły przedmiot sprawozdania końcowego organu arbitrażowego zgodnie z rozdziałem 18 i orzeczenia arbitrażowego zgodnie z rozdziałem 21 Umowy przejściowej w sprawie handlu.

7. Okresy przejściowe, które zgodnie z Umową przejściową w sprawie handlu upłynęły już w całości lub w części, uwzględnia się przy obliczaniu okresów przejściowych przewidzianych w równoważnych postanowieniach niniejszej Umowy. Okresy przejściowe na podstawie niniejszej Umowy oblicza się począwszy od dnia wejścia w życie Umowy przejściowej w sprawie handlu.

Okresy proceduralne, które zgodnie z Umową przejściową w sprawie handlu upłynęły już w całości lub w części, uwzględnia się przy obliczaniu okresów proceduralnych przewidzianych w równoważnych postanowieniach niniejszej Umowy.

8. Strony mogą uzupełnić niniejszą Umowę poprzez zawarcie umów szczegółowych w którymkolwiek z obszarów współpracy objętych jej zakresem. Takie umowy szczegółowe mogą przewidywać, że stanowią integralną część ogólnych stosunków międzyregionalnych regulowanych niniejszą Umową oraz podlegają wspólnym ramom instytucjonalnym.

ARTYKUŁ 3.3

Terytorialny zakres stosowania

1. Niniejsza Umowa ma zastosowanie:

a) do terytoriów, na których stosuje się Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, na warunkach określonych w tych traktatach; oraz

b) do terytoriów Republiki Argentyńskiej, Federacyjnej Republiki Brazylii, Republiki Paragwaju i Wschodniej Republiki Urugwaju.

2. Odniesienia do „terytorium” w niniejszej Umowie obejmują przestrzeń powietrzną i morze terytorialne, zgodnie z UNCLOS.

3. Odniesienia do terytorium w niniejszej Umowie rozumie się w taki sposób, chyba że wyraźnie przewidziano inaczej.

4. W przypadku postanowień dotyczących traktowania taryfowego towarów, w tym postanowień dotyczących ułatwień celnych i handlowych, wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych i reguł pochodzenia, a także tymczasowego zawieszenia tego traktowania, niniejsza Umowa ma również zastosowanie do tych terytoriów obszaru celnego Unii Europejskiej, zdefiniowanego w art. 4 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny[1], których nie obejmuje ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu.

[1] Dz.U. UE L 343 z 29.12.2015, s. 1.

CZĘŚĆ II

DIALOG POLITYCZNY I WSPÓŁPRACA

ROZDZIAŁ 4

CELE DIALOGU POLITYCZNEGO I WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

ARTYKUŁ 4.1

Cele dialogu politycznego

1. Strony zgadzają się, że wymiar polityczny stanowi zasadniczą część partnerstwa ustanowionego na mocy niniejszej Umowy i zobowiązują się wzmocnić i pogłębić regularny dialog polityczny między Stronami. Strony postanawiają ustanowić program polityczny, współpracować w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania oraz dokładać starań w celu skoordynowania swoich stanowisk, aby podejmować wspólne inicjatywy na odpowiednich forach międzynarodowych.

2. Celem dialogu politycznego między Stronami jest:

a) zacieśnianie więzi w celu przyczyniania się do pokoju, stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu oraz umocnienia partnerstwa strategicznego;

b) promowanie międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, dyplomacji prewencyjnej, środków budowy zaufania i pokojowego rozwiązywania sporów, w tym poprzez opracowywanie wspólnych działań na rzecz wzmocnienia systemu Organizacji Narodów Zjednoczonych (zwanej dalej „ONZ”) i multilateralizmu;

c) wzmocnienie demokracji, praworządności oraz promowania i ochrony praw człowieka i podstawowych wolności;

d) wspieranie rozwoju społecznego i potwierdzanie swojego zaangażowania w zrównoważony rozwój, wyrażone przez przyjęcie Agendy 2030. Strony współpracują na rzecz realizacji i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, uznając, że ich szeroki i ambitny charakter wymaga pilnych działań, a następnie działań następczych i przeglądu;

e) promowanie równości płci i poszanowania wszystkich praw kobiet i dziewcząt, z naciskiem na perspektywę płci, oraz przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy ze względu na orientację seksualną, zgodnie z prawem wewnętrznym każdej ze Stron;

f) przyczynianie się do rozbrojenia i nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia, w pełnej zgodności z odpowiednimi zobowiązaniami międzynarodowymi Stron i przy zapewnieniu ich realizacji na szczeblu krajowym;

g) wzmocnienie współpracy w dziedzinie walki z rasizmem, dyskryminacją rasową, ksenofobią i powiązanymi aspektami nietolerancji;

h) opracowanie wspólnych działań w celu wzmocnienia współpracy w dziedzinie walki z handlem ludźmi, przemytem migrantów, nielegalnym handlem bronią, handlem narkotykami i powiązanymi przestępstwami, cyberprzestępczością i innymi formami międzynarodowej przestępczości zorganizowanej;

i) promowanie i rozwijanie wspólnych działań mających na celu wyeliminowanie niegodziwego traktowania dzieci w celach seksualnych, w tym produkcji i rozpowszechniania materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci, oraz zwalczanie podróżujących przestępców seksualnych;

j) wzmocnienie współpracy w zakresie zwalczania korupcji oraz zapobiegania wykorzystywaniu ich systemów finansowych do prania dochodów z działalności przestępczej i finansowania terroryzmu, a także w zakresie identyfikowania, odzyskiwania i zwrotu nielegalnego mienia;

k) walka z bezkarnością w związku z najpoważniejszymi zbrodniami prawa międzynarodowego budzącymi niepokój całej społeczności międzynarodowej jako całości;

l) wzmocnienie współpracy w zakresie zapobiegania aktom terroryzmu i ich tłumienia, zgodnie z konwencjami międzynarodowymi, których stronami są państwa członkowskie Unii Europejskiej i Państwa-Sygnatariusze MERCOSUR, odpowiednimi rezolucjami ONZ oraz odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Stron;

m) wymiana poglądów i poprawa dialogu na temat międzynarodowych kwestii podatkowych, w tym globalnych standardów i przejrzystości;

n) działanie na rzecz integracji regionalnej każdej ze Stron, uznawanej za jeden ze sposobów osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, a także za instrument konkurencyjnej integracji z gospodarką światową;

o) rozwijanie wzajemnego zrozumienia i promowanie konsensusu w kwestiach międzyregionalnych i międzynarodowych, w szczególności poprzez współpracę na forach wielostronnych i opracowywanie wspólnych inicjatyw;

p) opracowanie wspólnych działań na rzecz wzmocnienia systemu ONZ i multilateralizmu, aby skutecznie, wydajnie i szybko stawić czoła najważniejszym obecnym i przyszłym wyzwaniom;

q) budowanie szerokiej koordynacji politycznej na szczeblu międzynarodowym w celu wspierania i wzmacniania wielostronnych, przejrzystych i demokratycznych procesów zarządzania internetem opartych na porozumieniu zainteresowanych stron, z udziałem rządów, sektora prywatnego, społeczeństwa obywatelskiego, organizacji międzynarodowych, środowisk technicznych i akademickich oraz wszystkich innych odpowiednich zainteresowanych stron, zgodnie z ich odpowiednimi rolami, obowiązkami i zdolnościami;

r) omawianie spraw prawnych i sądowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; oraz

s) podejmowanie innych kwestii uzgodnionych przez Strony.

ARTYKUŁ 4.2

Cele współpracy międzynarodowej i rozwoju

1. Strony, potwierdzając potrzebę wzmocnienia swojego partnerstwa, podkreślają znaczenie współpracy międzynarodowej i rozwoju oraz zgadzają się, że jednym z głównych celów współpracy międzyregionalnej i sposobów jej realizacji jest ułatwienie wykonania niniejszej Umowy.

2. Strony realizują projekty współpracy i wspólne działania za pomocą wszystkich istniejących i przyszłych instrumentów i metod, oraz dostępnych środków, w tym współpracy trójstronnej. Współpraca ta może obejmować między innymi:

a) promowanie inwestycji i tworzenia miejsc pracy poprzez mobilizację zasobów finansowych, między innymi poprzez wykorzystanie dotacji i pożyczek do osiągnięcia wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju;

b) wspieranie budowania zdolności poprzez szkolenia, warsztaty i seminaria oraz wymianę ekspertów, badań, wspólnych projektów badawczych i dobrych praktyk;

c) promowanie instytucjonalnej wiedzy fachowej w obu regionach poprzez działania w zakresie współpracy;

d) promowanie finansowania rozwoju za pomocą wszelkich instrumentów dostępnych każdej ze Stron oraz innych form innowacyjnych mechanizmów finansowych;

e) promowanie dostępu do innowacyjnych technologii, a także zwiększanie zdolności krajowych;

f) opracowanie konkretnych działań mających na celu ograniczenie ubóstwa, walkę z głodem oraz promowanie włączenia społecznego i spójności;

g) konsolidację istniejących sieci i platform współpracy regionalnej; oraz

h) promowanie współpracy między organami administracji publicznej a instytucjami Stron.

3. Strony postanawiają wspierać mobilizację zasobów finansowych w celu wykonania niniejszej Umowy, w ścisłej współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, europejskimi instytucjami finansowymi i instytucjami z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, a także z międzynarodowymi i regionalnymi instytucjami finansowymi.

ARTYKUŁ 4.3

Zasoby

1. Aby przyczynić się do osiągnięcia celów współpracy ustanowionej w niniejszej Umowie, Strony zobowiązują się do zapewnienia, w granicach swoich możliwości i za pośrednictwem własnych kanałów, odpowiednich zasobów, w tym zasobów finansowych, oraz do zachęcania publicznych i prywatnych instytucji finansowych związanych z rozwojem w obu regionach do aktywnej współpracy w tym celu.

2. Strony zachęcają Europejski Bank Inwestycyjny i inne instytucje finansowe do kontynuowania działalności w Państwach-Sygnatariuszach MERCOSUR, zgodnie z ich procedurami i kryteriami finansowania, zgodnie z ich odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz bez uszczerbku dla uprawnień ich właściwych organów.

ROZDZIAŁ 5

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ZASAD DEMOKRATYCZNYCH, PRAW CZŁOWIEKA, PRAWORZĄDNOŚCI ORAZ MIĘDZYNARODOWEGO POKOJU I BEZPIECZEŃSTWA

ARTYKUŁ 5.1

Współpraca w zakresie zasad demokracji, praw człowieka i praworządności

1. Strony współpracują w zakresie promowania i ochrony praw człowieka, w tym ratyfikacji i wykonania międzynarodowych instrumentów dotyczących praw człowieka, a także w zakresie umacniania zasad demokratycznych i praworządności.

2. Współpraca ta może obejmować:

a) skuteczne wdrażanie instrumentów międzynarodowych dotyczących praw człowieka, których Strony są stronami, jak również zaleceń wydanych przez organy traktatowe Narodów Zjednoczonych ds. praw człowieka, specjalnych procedur Rady Praw Człowieka Narodów Zjednoczonych oraz powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka;

b) włączenie praw człowieka do krajowych polityk i planów rozwoju;

c) wzmocnienie zdolności do stosowania zasad i praktyk demokratycznych;

d) wymianę dobrych praktyk w zakresie krajowych planów działania na rzecz demokracji i praw człowieka;

e) podnoszenie świadomości oraz edukację w zakresie praw człowieka, demokracji i kultury pokoju;

f) wzmocnienie instytucji demokratycznych oraz działających na rzecz praw człowieka, a także ram prawnych i instytucjonalnych w zakresie promowania i ochrony praw człowieka i praworządności;

g) opracowywanie wspólnych inicjatyw będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w ramach odpowiednich instytucji ONZ zajmujących się prawami człowieka i forów wielostronnych;

h) promowanie demokracji, prawa międzynarodowego, w tym praw człowieka, podstawowych wolności i praworządności, w tym na forach wielostronnych;

i) współpracę i koordynację, w tym, w stosownych przypadkach, w państwach trzecich, w odniesieniu do praktycznego rozwoju zasad demokracji, praw człowieka i praworządności, w szczególności w odniesieniu do praw politycznych i podstawowych wolności, w tym wzmacnianie przejrzystych, wiarygodnych i pluralistycznych procesów wyborczych zgodnie z normami międzynarodowymi;

j) wzmacnianie dobrego sprawowania rządów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym rozliczalności i przejrzystości instytucji, wspieranie uczestnictwa obywateli i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego oraz walka z korupcją; oraz

k) promowanie zapobiegania ludobójstwu, zbrodniom przeciwko ludzkości, zbrodniom wojennym i wszelkim innym zbrodniom podlegającym jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego.

ARTYKUŁ 5.2

Równość płci oraz kobiety, pokój i bezpieczeństwo

1. Strony promują równość płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Strony uznają konieczność zapewnienia równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt jako warunku koniecznego do pełnego osiągnięcia rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu, demokracji i bezpieczeństwu. Strony rozważają dalsze modele współpracy i potencjalne synergie między odpowiednimi politykami i inicjatywami, zgodnie z międzynarodowymi normami i zobowiązaniami, takimi jak Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW), Agenda 2030 oraz rezolucja Rady Bezpieczeństwa ONZ (RB ONZ) nr 1325 w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

2. Współpraca ta może obejmować:

a) wspieranie skutecznego uwzględniania aspektu płci;

b) promowanie udziału kobiet w życiu politycznym i ich przywództwa, dostępu kobiet do edukacji o wysokiej jakości, upodmiotowienia ekonomicznego kobiet oraz ich większego udziału w zatrudnieniu;

c) wzmacnianie instytucji krajowych i regionalnych, aby zająć się kwestiami związanymi z przemocą wobec kobiet oraz rozwiązać te kwestie, obejmujące zapobieganie przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć oraz ochronę przed nimi, prowadzenie postępowań i mechanizmy rozliczalności, udzielanie wsparcia ofiarom oraz promowanie warunków bezpieczeństwa i ochrony kobiet i dziewcząt;

d) aktywne wzmacnianie praw człowieka w odniesieniu do kobiet, w tym wolności od naruszania praw człowieka i wszelkich rodzajów przemocy wobec kobiet oraz dostępu kobiet do wymiaru sprawiedliwości;

e) wspieranie opracowywania i wdrażania krajowych planów działania dotyczących wykonania rezolucji RB ONZ nr 1325; oraz

f) wzmacnianie współpracy z odpowiednimi organami ONZ oraz innymi organizacjami międzynarodowymi.

ARTYKUŁ 5.3

Broń masowego rażenia

1. Strony uznają centralną rolę Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, sporządzonego w Londynie w dniu 1 lipca 1968 r., oraz jego trzech równorzędnych i wzmacniających się filarów: rozbrojenia, nieproliferacji i pokojowego wykorzystania energii jądrowej.

2. Strony uznają, że rozprzestrzenianie broni masowego rażenia (zwanej dalej „BMR") i środków jej przenoszenia, zarówno do państw, jak i do podmiotów niepaństwowych, stanowi jedno z najpoważniejszych zagrożeń dla stabilności międzynarodowej i bezpieczeństwa międzynarodowego. W związku z tym Strony postanawiają współpracować i przyczyniać się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia poprzez pełne przestrzeganie i wykonanie na poziomie krajowym istniejących obowiązków Stron w ramach traktatów i umów międzynarodowych o rozbrojeniu i nierozprzestrzenianiu, a także innych odpowiednich obowiązków międzynarodowych. Strony zgadzają się, że niniejszy ustęp stanowi zasadniczy element niniejszej Umowy.

3. Strony postanawiają współpracować i przyczyniać się do walki z rozprzestrzenianiem broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia poprzez:

a) podejmowanie działań mających na celu, w zależności od przypadku, podpisanie, ratyfikowanie lub przystąpienie do wszystkich innych odpowiednich instrumentów międzynarodowych oraz ich pełne wykonanie; oraz

b) ustanowienie skutecznego krajowego systemu kontroli wywozu, obejmującego kontrolę wywozu, a także tranzytu towarów związanych z BMR, w tym kontrolę ostatecznego użycia technologii podwójnego zastosowania pod kątem BMR oraz skuteczne sankcje w przypadku naruszenia kontroli wywozu.

4. Strony ustanawiają regularny dialog polityczny, który będzie towarzyszył tym elementom i który je umocni.

ARTYKUŁ 5.4

Najpoważniejsze zbrodnie wagi międzynarodowej i Międzynarodowy Trybunał Karny

1. Strony potwierdzają, że najpoważniejsze zbrodnie wagi międzynarodowej, takie jak zbrodnie podlegające jurysdykcji Międzynarodowego Trybunału Karnego, nie mogą pozostawać bezkarne oraz że zbrodnie te muszą być ścigane za pomocą środków krajowych i międzynarodowych, stosownie do przypadku, zgodnie z zasadą komplementarności.

2. Uznając, że skuteczny Międzynarodowy Trybunał Karny stanowi istotny krok na rzecz międzynarodowego pokoju i sprawiedliwości, Strony postanawiają współpracować w promowaniu powszechnego przystąpienia do Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego sporządzonego w Rzymie w dniu 17 lipca 1998 r. (zwanego dalej „statutem rzymskim") i w tym celu:

a) podejmują dalsze kroki w celu wdrożenia statutu rzymskiego i jego zmian oraz ratyfikowania i wdrożenia powiązanych instrumentów, takich jak Umowa o przywilejach i immunitetach Międzynarodowego Trybunału Karnego, przyjęta w Nowym Jorku w dniu 9 września 2002 r.;

b) w stosownych przypadkach, dzielą się doświadczeniami w zakresie przyjmowania przepisów krajowych mających na celu skuteczne wykonanie statutu rzymskiego; oraz

c) podejmują środki w celu zachowania integralności statutu rzymskiego.

ARTYKUŁ 5.5

Broń strzelecka i lekka oraz inna broń konwencjonalna

1. Strony zobowiązują się do współpracy oraz zapewnienia koordynacji i komplementarności oraz do poszukiwania synergii w swoich staraniach zmierzających do uregulowania międzynarodowego handlu bronią konwencjonalną lub jego lepszego uregulowania oraz do zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią, zwalczania i eliminowania go na szczeblu globalnym, regionalnym i poniżej szczebla regionalnego.

2. Na szczeblu globalnym Strony podkreślają wyjątkowe ramy utworzone na mocy Traktatu o handlu bronią, przyjętego w Nowym Jorku w dniu 2 kwietnia 2013 r., w celu osiągnięcia tej współpracy i komplementarności między krajowymi systemami kontroli transferów broni konwencjonalnej, w tym jego postanowienia dotyczące współpracy i pomocy. Strony zgadzają się również co do tego, jak ważne jest promowanie upowszechniania i pełnego wykonania Traktatu o handlu bronią przez wszystkie państwa członkowskie ONZ.

3. Strony uznają, że nielegalne wytwarzanie i transfer broni strzeleckiej i lekkiej, obrót nią oraz jej nadmierne gromadzenie i niekontrolowane rozprzestrzenianie w wielu regionach świata mają różnorodne skutki humanitarne i społeczno-gospodarcze oraz stanowią poważne zagrożenie dla pokoju, pojednania, bezpieczeństwa, ochrony, stabilności i zrównoważonego rozwoju na poziomie indywidualnym, lokalnym, krajowym, regionalnym i międzynarodowym.

4. Strony postanawiają w pełni wykonywać swoje odpowiednie obowiązki w zakresie zwalczania nielegalnego handlu bronią strzelecką i lekką, w tym amunicją do niej, w ramach istniejących umów międzynarodowych, których są stronami, oraz rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, a także swoich zobowiązań w ramach innych instrumentów międzynarodowych mających zastosowanie w tej dziedzinie, takich jak Program działania ONZ na rzecz zapobiegania nielegalnemu handlowi bronią strzelecką i lekką, zwalczania i eliminowania go we wszystkich aspektach.

5. Strony uznają znaczenie wewnętrznych systemów kontroli transferu broni konwencjonalnej, zgodnie z istniejącymi normami międzynarodowymi. Strony postanawiają stosować takie kontrole w odpowiedzialny sposób, aby przyczynić się do międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności oraz do ograniczenia cierpień ludzi, a także do zapobiegania przenikaniu broni konwencjonalnej.

ARTYKUŁ 5.6

Współpraca w dziedzinie zwalczania terroryzmu

1. Strony potwierdzają swoje zaangażowanie w walkę z terroryzmem we wszystkich jego formach i przejawach, zgodnie z prawem międzynarodowym, prawem dotyczącym praw człowieka i międzynarodowym prawem humanitarnym, odpowiednimi rezolucjami ONZ i odpowiednim prawodawstwem Stron.

2. Strony postanawiają współpracować i – tam gdzie mają wspólny interes – zapobiegać wszelkim aktom terrorystycznym, zwalczać je i penalizować zgodnie z instrumentami ONZ, których są stronami.

3. Strony postanawiają nie udzielać pomocy ani schronienia autorom lub inicjatorom jakiegokolwiek rodzaju działalności terrorystycznej ani żadnemu innemu jej uczestnikowi, zgodnie z rezolucjami Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1373 (2001) i 1624 (2005). Strony zobowiązują się współpracować w szczególności:

a) w ramach pełnego wdrożenia rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1267 (1999), 1373 (2001), 1624 (2005), 1904 (2009), 2178 (2014), 2253 (2015), 2322 (2016) i 2331 (2016), a także innych odpowiednich rezolucji ONZ oraz konwencji i instrumentów międzynarodowych i regionalnych;

b) poprzez promowanie współpracy między państwami członkowskimi ONZ w celu skutecznego wdrożenia globalnej strategii zwalczania terroryzmu ONZ;

c) poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w dziedzinie ochrony praw człowieka, prawa humanitarnego i prawa międzynarodowego w walce z terroryzmem;

d) poprzez wymianę poglądów na temat środków i metod wykorzystywanych do zwalczania terroryzmu, w tym współpracę w dziedzinach technicznych, oraz szkolenia, a także poprzez wymianę doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie zapobiegania brutalnemu ekstremizmowi prowadzącemu do terroryzmu, zwłaszcza w ramach wdrażania sekcji I i IV globalnej strategii zwalczania terroryzmu ONZ w odniesieniu do zapobiegania terroryzmowi; oraz

e) poprzez zajęcie się przyczynami strukturalnymi leżącymi u podstaw zjawiska terroryzmu i brutalnego ekstremizmu.

ARTYKUŁ 5.7

Współpraca w zakresie budowania i utrzymywania pokoju

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do współpracy w promowaniu międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa pod egidą ONZ.

2. W odniesieniu do budowania i utrzymywania pokoju przez ONZ Strony nawiązują dialog dotyczący kwestii pokoju i bezpieczeństwa w celu zainicjowania współpracy między innymi w dziedzinie budowania zdolności i wymiany najlepszych praktyk.

ARTYKUŁ 5.8

Pomoc humanitarna i zarządzanie ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi

1. Strony potwierdzają swoje zaangażowanie na rzecz ram ONZ w dziedzinie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i reagowania na nie oraz postanawiają uznać zmniejszanie podatności na zagrożenia i zmniejszanie ryzyka oraz promowanie odporności za swoje priorytety.

2. Do celów określonych w ust. 1 Strony badają możliwości koordynacji pomocy humanitarnej i działań związanych z reagowaniem na katastrofy.

ARTYKUŁ 5.9

Współpraca w ramach wielostronnych, regionalnych i międzynarodowych forów i organizacji

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do przestrzegania zasad Karty Narodów Zjednoczonych. Strony podzielają zaangażowanie w multilateralizm i wysiłki mające na celu poprawę skuteczności regionalnych i międzynarodowych forów i organizacji, takich jak ONZ oraz jej wyspecjalizowane organizacje i agencje, a także innych forów wielostronnych.

2. Strony zapewniają skuteczne mechanizmy konsultacji przy okazji spotkań na forach wielostronnych. W ramach ONZ Strony ustanawiają odpowiednie mechanizmy konsultacji w Zgromadzeniu Ogólnym ONZ i biurach ONZ, stosownie do przypadku i zgodnie z ustaleniami Stron.

ARTYKUŁ 5.10

Cyberbezpieczeństwo oraz technologie informacyjno-komunikacyjne

Strony uznają znaczenie współpracy i wymiany poglądów w dziedzinie cyberbezpieczeństwa w odniesieniu do stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnych (zwanych dalej „ICT") w kontekście międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, w tym w zakresie standardów i zasad odpowiedzialnego zachowania państw, stosowania prawa międzynarodowego do wykorzystywania ICT oraz rozwoju środków budowy zaufania i budowania zdolności.

ARTYKUŁ 5.11

Cyberprzestępczość

1. Strony uznają, że cyberprzestępczość staje się szeroko rozpowszechnionym globalnym problemem wymagającym wielostronnego, regionalnego i krajowego rozwiązania. Strony wzmacniają współpracę na rzecz zapobiegania cyberprzestępczości i jej zwalczania poprzez wymianę informacji i współpracę praktyczną, zgodnie ze swoimi odpowiednimi ramami prawnymi i przepisami prawa oraz mającymi zastosowanie instrumentami międzynarodowymi dotyczącymi cyberprzestępczości. Strony dokładają wszelkich starań, aby w stosownych przypadkach współpracować przy opracowywaniu skutecznych przepisów prawa, polityk i praktyk mających na celu zapobieganie cyberprzestępczości i jej zwalczanie wszędzie tam, gdzie ma ona miejsce.

2. Strony – w stosownych przypadkach, w granicach swoich właściwych ram prawnych – wymieniają informacje, w tym w dziedzinach kształcenia i szkolenia osób prowadzących postępowania w sprawach cyberprzestępczości, prowadzenia postępowań w tych sprawach oraz kryminalistyki cyfrowej.

ROZDZIAŁ 6

WSPÓŁPRACA W DZIEDZINIE SPRAWIEDLIWOŚCI, WOLNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA

ARTYKUŁ 6.1

Migracja i międzynarodowa ochrona uchodźców

1. Strony potwierdzają znaczenie, jakie przywiązują do skutecznego radzenia sobie z przepływami migracyjnymi, i postanawiają wzmocnić współpracę w kwestiach migracji w oparciu o zasadę suwerenności narodowej, wspólnej odpowiedzialności i powiązanych kwestii, takich jak potencjalny wkład gospodarczy, społeczny i kulturalny migrantów w krajach pochodzenia, tranzytu i przeznaczenia.

2. Strony skupiają się w szczególności na:

a) podstawowych przyczynach migracji;

b) ułatwianiu przemieszczania się własnych obywateli między ich terytoriami zgodnie z mającym zastosowanie prawem i odpowiednimi kompetencjami;

c) pełnym przestrzeganiu praw człowieka przysługujących wszystkim migrantom i ich rodzinom, a także środkach przeciwko rasizmowi i ksenofobii;

d) włączaniu perspektywy płci do głównego nurtu polityki w dziedzinie migracji;

e) łączeniu rodzin, zgodnie z mającym zastosowanie prawem, w tym prawem międzynarodowym praw człowieka;

f) współpracy obu regionów na rzecz zapobiegania przemytowi migrantów i handlowi ludźmi, zwłaszcza dziećmi i osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji, w tym kobietami z grup ryzyka, oraz zwalczania tych procederów, a także na rzecz ochrony ofiar, zgodnie z Konwencją przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętą w Nowym Jorku w dniu 15 listopada 2000 r., oraz jej protokołami dodatkowymi w sprawie handlu ludźmi i przemytu migrantów;

g) regularnej wymianie informacji na temat środków legislacyjnych i administracyjnych mających zastosowanie do migrantów oraz doświadczeń w kwestiach migracji;

h) kwestiach wynikających z wdrożenia odpowiednich instrumentów międzynarodowych dotyczących ochrony uchodźców i osób ubiegających się o azyl;

i) badaniu możliwości współpracy na szczeblu regionalnym w zakresie dobrowolnych przesiedleń i innych form przyjmowania uchodźców ze względów humanitarnych w ramach wypracowania wspólnych rozwiązań dla nasilającego się globalnego zjawiska masowego przemieszczania się uchodźców; oraz

j) współpracy dwuregionalnej na rzecz zapobiegania migracji nieuregulowanej.

3. Strony współpracują na rzecz zapewnienia bezpiecznej, uporządkowanej i uregulowanej migracji, readmisji własnych obywateli nielegalnie przebywających na terytorium drugiej Strony oraz zwalczania handlu ludźmi i przemytu migrantów. Strony współpracują również w zakresie wymiany informacji, a także wymiany danych i statystyk dotyczących migracji.

4. Każde państwo członkowskie UE i każde Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR dokonuje na wniosek drugiej Strony readmisji swoich własnych obywateli nielegalnie przebywających na terytorium drugiej Strony. W tym celu należy zapewnić odpowiednie dokumenty podróży gwarantujące skuteczny powrót. Strony zapewniają bezpieczne i godne traktowanie migrantów o nieuregulowanym statusie. Powrót niedopuszczonych osób zapewnia się również na ludzkich, godnych i sprawiedliwych warunkach, zgodnie z mającym zastosowanie prawem, w tym przewidzianymi w nim środkami ochrony prawnej.

5. Na wniosek jednej ze Stron poszczególne Państwa-Sygnatariusze MERCOSUR oraz UE lub którekolwiek z państw członkowskich indywidualnie dokładają wszelkich starań, aby negocjować i zawierać umowy szczegółowe w celu dalszego ułatwienia współpracy między właściwymi organami w zakresie identyfikacji i dokumentowania obywateli nielegalnie przebywających na terytorium drugiej Strony, którzy mają podlegać readmisji. Takie umowy dotyczyłyby również readmisji osób, które nie są ich obywatelami, ale które posiadają ważne zezwolenie na pobyt wydane przez jedną ze Stron lub które wjechały na terytorium jednej ze Stron bezpośrednio z terytorium drugiej Strony.

6. Strony wspierają opracowywanie i wdrażanie krajowych przepisów i praktyk w zakresie międzynarodowej ochrony uchodźców w celu wypełnienia postanowień Konwencji Narodów Zjednoczonych dotyczącej statusu uchodźców, sporządzonej w Genewie w dniu 28 lipca 1951 r. i protokołu do niej z 1967 r., a także innych odpowiednich instrumentów regionalnych i międzynarodowych w celu zapewnienia poszanowania zasady „non-refoulement”. Strony skupiają się w szczególności na badaniu możliwości współpracy na szczeblu regionalnym w zakresie dobrowolnych przesiedleń i innych form przyjmowania uchodźców ze względów humanitarnych w ramach wypracowania wspólnych rozwiązań nasilającego się globalnego zjawiska masowego przemieszczania się uchodźców.

ARTYKUŁ 6.2

Współpraca prawna i sądowa

1. Strony zgodnie postanawiają rozwijać współpracę sądową w sprawach cywilnych, w szczególności w odniesieniu do negocjowania, ratyfikowania i wykonania wielostronnych konwencji dotyczących współpracy sądowej w sprawach cywilnych oraz przede wszystkim konwencji Haskiej Konferencji Prawa Prywatnego Międzynarodowego w zakresie międzynarodowej współpracy prawnej i sporów sądowych, a także ochrony dzieci.

2. Strony postanawiają wzmocnić współpracę wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych w oparciu o odpowiednie standardy ONZ, organizacji międzynarodowych i regionalnych, takich jak Rada Europy i Organizacja Państw Amerykańskich, w szczególności w dziedzinie wzajemnej pomocy prawnej, ekstradycji i przekazywania więźniów.

ARTYKUŁ 6.3

Współpraca w zakresie przeciwdziałania światowemu problemowi narkotykowemu

1. Strony, w oparciu o zasadę współodpowiedzialności, współpracują w celu zapewnienia wyważonego i zintegrowanego podejścia do wszelkich aspektów światowego problemu narkotykowego, w tym wyzwań takich jak nowe substancje psychoaktywne. W tym względzie polityka i działania realizowane w kwestii środków odurzających mają na celu wzmocnienie struktur, zmniejszenie podaży niedozwolonych środków odurzających, ograniczenie handlu nimi i popytu na nie, radzenie sobie ze skutkami zdrowotnymi i społecznymi nadużywania środków odurzających w celu zmniejszenia szkód oraz skuteczniejsze zapobieganie wykorzystywaniu prekursorów chemicznych do nielegalnej produkcji środków odurzających i substancji psychotropowych.

2. Strony uzgadniają metody współpracy niezbędne do osiągnięcia celów, o których mowa w ust. 1. Prowadzone działania opierają się na wspólnie uzgodnionych zasadach, w szczególności zgodnie z trzema konwencjami ONZ o środkach odurzających z 1961 r., 1971 r. i 1988 r. oraz dokumentem końcowym sesji specjalnej Zgromadzenia Ogólnego ONZ w sprawie światowego problemu narkotyków, przyjętym w Nowym Jorku w dniu 19 kwietnia 2016 r.

3. Strony postanawiają wspierać opracowywanie i zachęcać do opracowywania polityk i środków mających na celu rozwiązanie światowego problemu narkotykowego.

ARTYKUŁ 6.4

Współpraca w zakresie zwalczania korupcji i międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przeciwdziałania praniu pieniędzy i przeciwdziałania finansowaniu terroryzmu

1. Zgodnie ze swoimi wewnętrznymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz mającymi zastosowanie instrumentami dwustronnymi i międzynarodowymi, takimi jak Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjęta w Nowym Jorku w dniu 15 grudnia 2000 r., i protokoły do niej oraz Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji, przyjęta w Nowym Jorku w dniu 31 października 2003 r., Strony zacieśniają współpracę w zakresie zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej i korupcji, w tym działań prewencyjnych i dochodzeniowych, ścigania sprawców i wzajemnej pomocy prawnej.

2. Strony zgadzają się co do potrzeby działania na rzecz skutecznego zapobiegania wykorzystywaniu ich instytucji finansowych oraz wyznaczonych przedsiębiorstw i zawodów niefinansowych do finansowania terroryzmu i prania dochodów z działalności przestępczej, w tym handlu narkotykami, handlu ludźmi, zwłaszcza dziećmi, kobietami z grup ryzyka i innymi osobami znajdującymi się w trudnej sytuacji, handlu bronią i korupcji, oraz zwalczania takiego wykorzystywania, zgodnie z zaleceniami Grupy Specjalnej ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy (zwanej dalej „FATF") i z uwzględnieniem prac Grupy ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy w Ameryce Łacińskiej (zwanej dalej „GAFILAT").

3. Strony postanawiają współpracować w celu zwalczania prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz zapobiegania im, a także zapewnienia skutecznego i pełnego wdrożenia zaleceń FATF i uwzględnienia prac GAFILAT. Współpraca taka rozciąga się na śledzenie, identyfikację, zajmowanie, konfiskatę, odzyskiwanie i zwrot aktywów lub funduszy, których źródłem są dochody z przestępstwa.

4. Współpraca, o której mowa w ust. 3, musi umożliwiać wymianę istotnych informacji w ramach przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron oraz zgodnie z normami międzynarodowymi w celu zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz ich zwalczania, zgodnie z zaleceniami FATF i z uwzględnieniem prac GAFILAT.

5. Strony postanawiają, z zastrzeżeniem swoich odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych oraz mających zastosowanie instrumentów dwustronnych i międzynarodowych oraz zgodnie z nimi, podjąć środki wspierające identyfikację, śledzenie, zamrażanie, zajęcie i konfiskatę dochodów z działalności przestępczej.

ARTYKUŁ 6.5

Dane osobowe

1. Strony uznają znaczenie promowania i ochrony podstawowych praw do prywatności i ochrony danych, w tym bezpieczeństwa danych osobowych, jako głównego czynnika budującego zaufanie obywateli do gospodarki cyfrowej oraz jako zasadniczego elementu dalszego rozwoju wymiany handlowej i współpracy w dziedzinie ścigania przestępstw.

2. Strony współpracują na rzecz zapewnienia skutecznej ochrony praw, o których mowa w ust. 1, w tym w kontekście zapobiegania terroryzmowi i innej przestępczości transgranicznej oraz ich zwalczania. Współpraca na szczeblu dwustronnym i wielostronnym musi uwzględniać istniejące zobowiązania międzynarodowe oraz, w stosownych przypadkach, odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze Stron. Może ona obejmować budowanie zdolności, pomoc techniczną oraz wymianę informacji i wiedzy fachowej.

ARTYKUŁ 6.6

Ochrona konsularna

1. Każde z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR zgadza się, aby organy dyplomatyczne i konsularne każdego reprezentowanego państwa członkowskiego UE zapewniały ochronę każdemu obywatelowi państwa członkowskiego UE nieposiadającego stałego przedstawicielstwa na jego terytorium, jeżeli są one w stanie udzielić ochrony konsularnej w danym przypadku, na takich samych warunkach jak obywatelom tego reprezentowanego państwa członkowskiego UE.

2. Każde państwo członkowskie UE zgadza się, aby organy dyplomatyczne i konsularne każdego reprezentowanego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR zapewniały ochronę każdemu obywatelowi Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR nieposiadającego stałego przedstawicielstwa na jego terytorium, jeżeli są one w stanie udzielić ochrony konsularnej w danym przypadku.

ROZDZIAŁ 7

WSPÓŁPRACA W ZAKRESIE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

ARTYKUŁ 7.1

Cele i metody pracy

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do promowania zrównoważonego rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, co przyczyni się do przestrzegania zasad określonych w Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju przyjętej przez Konferencję Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój" w 1992 r. (zwanej dalej „Deklaracją z Rio w sprawie środowiska i rozwoju z 1992 r."), popartej dokumentem końcowym Konferencji Narodów Zjednoczonych w sprawie Zrównoważonego Rozwoju z 2012 r. zawartym w rezolucji 66/288 przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 27 lipca 2012 r., zatytułowanym „Przyszłość, jakiej chcemy" (zwanym dalej „dokumentem końcowym Konferencji ONZ w sprawie Zrównoważonego Rozwoju z 2012 r. zatytułowanym »Przyszłość, jakiej chcemy«") oraz Agendą 2030. W tym kontekście Strony współpracują na rzecz realizacji i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, uznając, że ze względu na szeroki zakres i ambitny charakter cele te wymagają podjęcia pilnych działań.

2. Strony uznają znaczenie dialogu i współpracy za kluczowe dla sprostania wyzwaniom związanym z osiągnięciem celów zrównoważonego rozwoju, a ponadto uznają znaczenie zaangażowania wielu zainteresowanych stron, w tym sektora prywatnego i społeczeństwa obywatelskiego, we współpracę międzynarodową.

3. Strony będą dążyć do konsolidacji wzrostu gospodarczego w sposób zmniejszający nierówności i respektujący zasady zrównoważonego rozwoju.

4. Strony powinny promować wzorce zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz podnosić świadomość gospodarczych i społecznych kosztów szkód w środowisku oraz ich powiązanego wpływu na dobrostan ludzi.

5. Strony promują zrównoważony rozwój poprzez dialog, wymianę dobrych praktyk, dobre sprawowanie rządów i należyte zarządzanie finansami.

6. Strony mają wspólny cel, jakim jest eliminacja ubóstwa i wspieranie rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, i w miarę możliwości współpracują, aby osiągnąć ten cel.

7. Strony współpracują w celu wzmocnienia wdrażania Agendy 2030 i metodologii działań następczych, rozliczalności wobec swoich obywateli w zakresie wdrażania wyników związanych z monitorowaniem Agendy 2030 i oceny działań w ramach współpracy, w tym danych jakościowych i ilościowych uwzględniających wpływ w terenie.

8. Uznając równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt za kluczowe dla zrównoważonego rozwoju, Strony zbadają dalsze możliwości w zakresie programów współpracy.

9. Strony promują struktury współpracy Południe–Południe i współpracy trójstronnej. Współpraca ta będzie obejmować ustanowienie wspólnych inicjatyw z państwami trzecimi w celu wspólnego wspierania opracowywania i wdrażania wielopoziomowych strategii realizacji Agendy 2030, a także wszelkich innych odpowiednich przyszłych dwuregionalnych i międzynarodowych umów w sprawie zrównoważonego rozwoju.

10. Strony rozumieją kompleksowy charakter celów zrównoważonego rozwoju. W tym kontekście Strony powinny zachęcać do partnerstw innowacyjnych, które opierają się na udziale wielu zainteresowanych stron, w celu promowania i wdrażania międzynarodowych inicjatyw na rzecz rozwoju. Partnerstwa te mogą obejmować sektor prywatny, zorganizowane społeczeństwo obywatelskie, organizacje charytatywne oraz władze lokalne i regionalne.

11. Strony uznają znaczenie kompleksowego podejścia do rozwoju społecznego, któremu muszą towarzyszyć rozwój gospodarczy i zrównoważenie środowiskowe. Strony priorytetowo traktują promowanie pełnego zatrudnienia, włączenia społecznego i spójności, a także udziału społeczeństwa obywatelskiego. Zgodnie z celem zrównoważonego rozwoju nr 8 Strony promują godną pracę dla wszystkich ludzi, jak przewidziano w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy (zwanej dalej „MOP”) dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji, przyjętej przez Międzynarodową Konferencję Pracy na jej 97. sesji w Genewie w dniu 10 czerwca 2008 r. (zwanej dalej „Deklaracją MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji”).

ARTYKUŁ 7.2

Wdrażanie współpracy UE–MERCOSUR i współpracy dwustronnej

1. Postanowienia niniejszej Umowy nie mają wpływu na realizację programów, projektów i działań w ramach międzyregionalnej umowy ramowej o współpracy z 1995 r. i nie mają wpływu na bieżącą lub przyszłą współpracę dwustronną rozwijaną na podstawie dwustronnych instrumentów programowania, takich jak programy indykatywne lub wszelkie inne odpowiednie instrumenty.

2. Współpracę prowadzi się zgodnie z odpowiednimi uzgodnionymi na poziomie międzynarodowym zasadami i politykami, których przestrzegają obie Strony, oraz zgodnie z odpowiednimi ramami legislacyjnymi UE, z jednej strony, oraz MERCOSUR i jego Państw-Sygnatariuszy, z drugiej strony.

ARTYKUŁ 7.3

Ustalenia dotyczące ułatwień

Strony zapewniają, stosownie do przypadku, zwolnienia z ceł i podatków oraz ułatwienia wizowe niezbędne do realizacji inicjatyw współpracy uzgodnionych w ramach niniejszej części niniejszej Umowy i Protokołu w sprawie współpracy.

ARTYKUŁ 7.4

Współpraca w zakresie administracji publicznej

Strony rozpoczną współpracę i dialog celem określenia działań mających na celu rozwijanie zdolności w zakresie opracowywania, skutecznego wdrażania i oceny polityki publicznej. W tym względzie Strony zobowiązują się współpracować w kwestiach związanych z administracją publiczną i instytucjami publicznymi w celu wzmocnienia zdolności instytucjonalnych, w tym poprzez promowanie transferu wiedzy fachowej i szkolenia personelu publicznego, poprawę procesów zarządzania administracją publiczną, a także ułatwianie modernizacji ram regulacyjnych w celu skutecznego wykonania niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 7.5

Środowisko

1. Celem współpracy w zakresie ochrony środowiska powinno być przyczynienie się do ochrony, zachowania i zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych oraz wspierania zrównoważonego rozwoju poprzez koordynację, integrację i wzajemne wspieranie się jej trzech wymiarów – gospodarczego, społecznego i środowiskowego – zgodnie z zasadami określonymi w Deklaracji z Rio w sprawie środowiska i rozwoju z 1992 r., popartej dokumentem końcowym Konferencji ONZ w sprawie Zrównoważonego Rozwoju z 2012 r. zatytułowanym „Przyszłość, jakiej chcemy” oraz Agendą 2030, a także z uwzględnieniem różnych realiów, zdolności i poziomów rozwoju krajów oraz z poszanowaniem krajowych polityk i priorytetów.

2. Współpraca w zakresie ochrony środowiska powinna się skupiać w szczególności na:

a) wymianie informacji, wiedzy technicznej, praktyk środowiskowych i doświadczeń w zakresie programów, projektów i regulacji wspierających ochronę, zachowanie, odbudowę i zrównoważone wykorzystanie zasobów naturalnych oraz zrównoważony rozwój, w szczególności w odniesieniu do mającego zastosowanie ustawodawstwa, międzynarodowych zobowiązań i celów;

b) wdrażaniu wielostronnych umów środowiskowych i wyników Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska oraz promowaniu celów środowiskowych;

c) uwzględnianiu kwestii środowiskowych we wszystkich sektorach współpracy;

d) ochronie i zrównoważonym wykorzystaniu różnorodności biologicznej oraz sprawiedliwym i równym podziale korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych, z uwzględnieniem wszelkich form, poprzez odpowiedni dostęp do takich zasobów, zgodnie z ustawodawstwem krajowym, a także współpracy w zakresie wody, chemikaliów, odpadów i innych wspólnie uzgodnionych obszarów priorytetowych;

e) współpracy i zachęcaniu do rozwoju, rozpowszechniania i propagowania oraz transferu technologii ekologicznych do krajów rozwijających się na korzystnych warunkach, w tym na warunkach preferencyjnych, zgodnie z wzajemnymi uzgodnieniami;

f) zwiększeniu dostępności w krajach rozwijających się środków wdrażania w dążeniu do pełnej realizacji krajowych strategii zrównoważonego rozwoju, ze zrozumieniem, jak pilnego działania wymagają one ze względu na swój szeroki zakres i ambitny charakter oraz, w stosownych przypadkach, przy ułatwianiu partycypacyjnego zaangażowania zainteresowanych stron. Na podstawie niniejszej Umowy współpraca w zakresie ochrony środowiska powinna również wspierać rozwój racjonalnej ekologicznie infrastruktury.

ARTYKUŁ 7.6

Zrównoważony rozwój obszarów miejskich

1. Strony uznają znaczenie polityk promujących zrównoważony rozwój obszarów miejskich oraz potrzebę przyczynienia się do skutecznej realizacji Nowej agendy miejskiej przyjętej na konferencji ONZ w sprawie mieszkalnictwa i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich (HABITAT III) oraz tych aspektów Agendy 2030, które mają znaczenie dla zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich.

2. Strony promują współpracę i partnerstwo obejmujące wszystkie kluczowe podmioty mające znaczenie dla polityki i praktyki w obszarze zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, w szczególności w zakresie sposobów rozwiązywania problemów miejskich w zintegrowany i kompleksowy sposób.

3. Strony promują wymianę wiedzy i doświadczeń między innymi w zakresie polityk zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i zarządzania nim, mających na celu wzmocnienie odporności miast i osiedli ludzkich. Strony czynią to między innymi poprzez rozwój wysokiej jakości infrastruktury i planowanie przestrzenne oraz realizację planów rozwoju obszarów miejskich. Plany te powinny brać pod uwagę kluczowe zagadnienia, takie jak skuteczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, inkluzywność miast z uwzględnieniem różnych poziomów urbanizacji na globalnym Południu oraz mechanizmy finansowania projektów rozwoju obszarów miejskich na szczeblu lokalnym, krajowym i regionalnym.

4. W tym celu Strony zobowiązują się do rozszerzenia, w miarę możliwości, konkretnych możliwości zdecentralizowanej współpracy między miastami na szczeblu regionalnym i międzynarodowym w celu poprawy zarządzania obszarami miejskimi i budowania zdolności poprzez wymianę doświadczeń i praktyk, a także wzajemne uczenie się, w zakresie zrównoważonych rozwiązań problemów miast.

ARTYKUŁ 7.7

Zmiana klimatu

1. Strony uznają, że globalne zagrożenie zmianą klimatu wymaga jak najszerszej współpracy wszystkich krajów w celu obniżenia globalnych emisji gazów cieplarnianych i przystosowania się do negatywnych skutków zmiany klimatu w sposób, który nie zagraża produkcji żywności, przy czym kraje rozwinięte powinny nadal odgrywać wiodącą rolę w tych wysiłkach. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do wykonywania porozumienia paryskiego do Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (zwanej dalej „UNFCCC"), odzwierciedlającego zasadę słuszności i zasadę wspólnej, lecz zróżnicowanej odpowiedzialności oraz odpowiednich zdolności, w świetle różnych sytuacji krajowych.

2. Strony współpracują, w stosownych przypadkach, w związanych z handlem sprawach dotyczących zmiany klimatu na szczeblu dwustronnym, regionalnym i na odpowiednich forach międzynarodowych. W tym kontekście, uznając rolę handlu w przyczynianiu się do reagowania na pilne zagrożenie w postaci zmiany klimatu, każda ze Stron pozostaje, w dobrej wierze, stroną UNFCCC i porozumienia paryskiego[1].

3. Strony zgadzają się, że ust. 2 zdanie drugie stanowi zasadniczy element niniejszej Umowy.

[1] Instrumenty międzynarodowe, o których tutaj mowa, nie obejmują zmian do nich ani umów je zastępujących, decyzji, interpretacji ani jakichkolwiek aktów przyjętych przez organy zarządzające takimi instrumentami, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

4. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie narusza praw Strony do odwołania się do procedur rozstrzygania sporów dostępnych na podstawie jakiejkolwiek innej umowy międzynarodowej, której Strony są stronami, w tym porozumienia WTO.

5. W ramach swoich odpowiednich kompetencji oraz w oparciu o UNFCCC i porozumienie paryskie Strony powinny wzmocnić współpracę i dialog polityczny w celu stymulowania transformacji w kierunku rozwoju opartego na niskiej emisji gazów cieplarnianych (zwanych dalej „GHG"), zgodnie ze swoimi obowiązkami i możliwościami, oraz wymieniać się informacjami i doświadczeniami w zakresie między innymi:

a) przeciwdziałania zmianie klimatu, w oparciu o zasadę słuszności i dowody naukowe, w szczególności poprzez realizację ich odpowiednich wkładów ustalonych na poziomie krajowym oraz dalszą współpracę w dziedzinie działań w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej na rzecz skutecznego wdrożenia porozumienia paryskiego;

b) wzmocnienia partnerstw publiczno-prywatnych, które mogłyby skutecznie wspierać walkę ze zmianą klimatu i przystosowywanie się do jej negatywnych skutków;

c) promowania współpracy w zakresie badań technologicznych oraz rozwoju, rozpowszechniania, wdrażania i transferu technologii w celu poprawy odporności na zmianę klimatu i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, w tym poprzez dialog zorientowany na przedsiębiorstwa;

d) monitorowania i weryfikacji emisji gazów cieplarnianych oraz sprawozdawczości w tym zakresie, oraz opracowywania i wdrażania programów łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej;

e) realizacji porozumienia paryskiego i stwarzania warunków do wspierania rozwoju nieskoemisyjnego, zwiększania zdolności do przystosowania się do negatywnych skutków zmiany klimatu i wspierania odporności na zmianę klimatu, w sposób, który nie zagraża produkcji żywności, zgodnie z art. 2 porozumienia paryskiego;

f) zapewnienia szybkiego opracowania w ramach porozumienia paryskiego ram przejrzystości dotyczących działań i postanowień wspierających, w tym dialogu merytorycznego i współpracy we wspólnie uzgodnionych obszarach priorytetowych;

g) promowania wewnętrznych polityk i programów klimatycznych w ramach porozumienia paryskiego związanych z łagodzeniem zmiany klimatu i dostosowywaniem się do niej, w tym z wylesianiem oraz degradacją i odtwarzaniem lasów, a także sposobów promowania energii ze źródeł odnawialnych, efektywności energetycznej, zrównoważonego transportu oraz rozwoju trwałej i odpornej na zmianę klimatu infrastruktury; oraz

h) wzmocnienia innych obszarów dwustronnego dialogu na temat polityki łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej lub wszelkich innych obszarów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, które mogą powstać, w tym na innych powiązanych forach wielostronnych, takich jak Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego, Międzynarodowa Organizacja Morska i protokół montrealski, zawarty w Montrealu w dniu 16 września 1987 r., oraz, w stosownych przypadkach, poprawka z Kigali do tego protokołu.

6. W tych celach Strony postanawiają usprawnić współpracę oraz wymieniać się informacjami i doświadczeniami w tej dziedzinie, a także dalej realizować swoje istniejące obowiązki wynikające z UNFCCC i porozumienia paryskiego. W związku z tym kraje rozwinięte zapewnią środki finansowe na łagodzenie zmiany klimatu i przystosowywanie się do niej oraz uruchomią finansowanie działań w związku ze zmianą klimatu z wielu różnych źródeł, przy użyciu różnych instrumentów i kanałów, z uwzględnieniem potrzeb i priorytetów stron będących krajami rozwijającymi się, a także innych środków wdrażania służących osiągnięciu celów określonych w porozumieniu paryskim.

ARTYKUŁ 7.8

Morza i oceany

1. Strony uznają znaczenie ochrony i zrównoważonego wykorzystania zasobów morskich, w tym zrównoważonego i odpowiedzialnego zarządzania rybołówstwem, akwakulturą i inną działalnością morską oraz ich wkładu w zapewnianie możliwości środowiskowych, gospodarczych i społecznych dla obecnych i przyszłych pokoleń, w kontekście zrównoważonego użytkowania i ochrony oceanów, mórz i zasobów morskich w dążeniu do długoterminowego celu, jakim jest poprawa stanu oceanów, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez wzmacnianie ram instytucji i forów międzynarodowych.

2. W sposób spójny ze swoimi obowiązkami wynikającymi z prawa międzynarodowego, w szczególności z UNCLOS, Strony zobowiązują się do:

a) współpracy na rzecz osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 14 – „Chronić oceany, morza i zasoby morskie oraz wykorzystywać je w sposób zrównoważony” – Agendy 2030;

b) promowania lepszej współpracy i konsultacji, stosownie do przypadku, w ramach właściwych organizacji międzynarodowych, międzynarodowych instrumentów i organów, w stosownych przypadkach;

c) przyjmowania skutecznych środków monitorowania, kontroli i nadzoru w celu zapewnienia skutecznego wdrażania środków ochrony rybołówstwa;

d) współpracy na forum ONZ na rzecz opracowania prawnie wiążącego instrumentu międzynarodowego w ramach UNCLOS dotyczącego ochrony i zrównoważonego wykorzystywania morskiej różnorodności biologicznej na obszarach znajdujących się poza jurysdykcją krajową; oraz

e) współpracy, w stosownych przypadkach, w ramach odpowiednich podregionalnych, regionalnych i wielostronnych organów, których obie Strony są członkami, obserwatorami lub współpracującymi krajami niebędącymi umawiającymi się stronami, w celu osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 14 i innych powiązanych celów zrównoważonego rozwoju.

3. Strony postanawiają wzmocnić dialog i współpracę w odniesieniu do:

a) wspierania zrównoważonego rybołówstwa, sektorów hodowli ryb, a w szczególności ochrony zasobów rybnych, w tym ewentualnej współpracy międzyregionalnej w szeregu obszarów, w zależności od interesu państwa nadbrzeżnego, takich jak współpraca naukowa, technologiczna, przemysłowa, gospodarcza i handlowa, a także rozwój instytucjonalny i szkolenie;

b) wspierania rozwoju ekologicznie odpowiedzialnego i ekonomicznie konkurencyjnego przemysłu akwakultury;

c) wspierania morskich badań naukowych oraz rozwoju zdolności badawczych i technologicznych, a także promowania podejmowania decyzji w oparciu o naukę;

d) wymiany najlepszych praktyk w zakresie zrównoważonego rozwoju działalności gospodarczej związanej z morzem będącej przedmiotem wspólnego zainteresowania Stron, takiej jak działalność dotycząca energii oceanicznej, transportu wodnego, turystyki przybrzeżnej i turystyki morskiej lub biotechnologii morskiej;

e) zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów (zwanych dalej „połowami NNN”), w tym, w stosownych przypadkach, wymiany informacji dotyczących działań w zakresie połowów NNN oraz wspierania budowania zdolności technicznych i administracyjnych w zakresie rozwiązywania problemu połowów NNN;

f) rozwijania obszarowych środków ochrony i narzędzi zarządczych, w tym w odniesieniu do chronionych obszarów morskich, zgodnie z prawem krajowym i międzynarodowym oraz w oparciu o najlepszą dostępną wiedzę naukową, aby chronić i odtwarzać obszary i zasoby przybrzeżne i morskie;

g) ograniczania presji na oceany, między innymi w drodze zwalczania zanieczyszczenia mórz i odpadów morskich, w tym tych pochodzących ze źródeł na lądzie i z działalności człowieka na morzu;

h) promowania morskiego planowania przestrzennego i zintegrowanego zarządzania strefą przybrzeżną; oraz

i) zajęcia się kwestiami związanymi z klimatem, takimi jak przystosowywanie się do skutków emisji gazów cieplarnianych i ich łagodzenie, podnoszenie się poziomu mórz, zakwaszenie oceanów i wybrzeży oraz zanieczyszczenie powietrza.

ARTYKUŁ 7.9

Współpraca w dziedzinie energii

1. Strony dążą do ułatwienia wymiany pomysłów, doświadczeń i najlepszych praktyk dotyczących sposobów poprawy dostępu do bezpiecznej, zrównoważonej i przystępnej cenowo energii, w tym poprzez wspieranie nowych inwestycji i transferu technologii między publicznymi i prywatnymi podmiotami gospodarczymi Stron, w szczególności w odniesieniu do energii elektrycznej, węglowodorów, energii ze źródeł odnawialnych, w tym jej zrównoważonej produkcji i wykorzystania, biopaliw i efektywnego wykorzystania energii.

2. Współpraca na podstawie niniejszego artykułu, oparta na zasadzie suwerennego prawa państw do zarządzania własnymi surowcami naturalnymi w celu zapewnienia wszystkim dostępu do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie, przybiera formę, między innymi:

a) współpracy między instytucjami zajmującymi się kwestiami polityki, planowania i modelowania w sektorze energetycznym;

b) wymiany wyników badań naukowych, technicznych i innych badań w dziedzinie energii, doświadczeń, publikacji, informacji i danych, w tym rozwoju wspólnych banków danych współdzielonych przez operatorów Stron, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron;

c) promowania wspólnych konferencji i szkoleń technicznych, w tym na poziomie podyplomowym;

d) transferu technologii, zwłaszcza tych związanych z odnawialnymi źródłami energii;

e) promowania studiów wykonalności i realizacji wspólnych projektów w sektorze energetycznym między publicznymi i prywatnymi podmiotami gospodarczymi i instytucjami badawczymi Stron;

f) uczestnictwa podmiotów gospodarczych z obu regionów we wspólnych projektach technologicznych, rozwojowych i infrastrukturalnych, w tym w sieciach prowadzonych wspólnie z innymi krajami; oraz

g) racjonalizowania i stopniowego znoszenia nieefektywnych dopłat do paliw kopalnych, które sprzyjają zbędnemu zużyciu, przy pełnym uwzględnieniu szczególnych potrzeb i warunków krajów rozwijających się oraz ograniczeniu do minimum ewentualnego negatywnego wpływu na ich rozwój w sposób, który zapewnia ochronę ubogich i dotkniętych tymi problemami społeczności.

ARTYKUŁ 7.10

Współpraca tematyczna w dziedzinie surowców naturalnych

Strony współpracują w obszarze surowców naturalnych, między innymi w celu:

a) promowania efektywnych, elastycznych, konkurencyjnych i przejrzystych rynków międzynarodowych;

b) wspierania wymiany informacji rynkowych w dziedzinie surowców naturalnych;

d) promowania badań, rozwoju i innowacji w dziedzinie surowców naturalnych;

e) wspierania wymiany informacji i najlepszych praktyk w zakresie kształtowania polityki wewnętrznej; oraz

f) promowania norm bezpieczeństwa i ochrony środowiska w odniesieniu do działalności wydobywczej na obszarach morskich poprzez zwiększanie przejrzystości i wymianę informacji, w tym informacji na temat bezpieczeństwa przemysłowego i efektywności środowiskowej.

ROZDZIAŁ 8

PARTNERSTWO SPOŁECZNE, GOSPODARCZE I KULTURALNE

ARTYKUŁ 8.1

Cele

1. W ramach swojej współpracy Strony uznają, że wszystkie narody mają prawo do rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego. Uznając, że rozwój społeczny powinien przebiegać równolegle z rozwojem gospodarczym, Strony postanawiają współpracować w celu wzmocnienia włączenia społecznego i spójności poprzez ograniczenie ubóstwa, niesprawiedliwości i nierówności.

2. Głównymi celami współpracy gospodarczej są przyczynienie się do rozszerzenia, dywersyfikacji i pogłębienia więzi gospodarczych i handlowych między Stronami, wzmocnienie sektora produkcyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP, tworzenie nowych możliwości oraz zwiększanie międzynarodowej konkurencyjności i innowacyjności, a także wzmocnienie procesu regionalnej integracji gospodarczej.

3. Należy wzmocnić współpracę gospodarczą, aby przyczynić się do złagodzenia możliwych skutków gospodarczych zmian strukturalnych wynikających z niniejszej Umowy.

4. Należy zachęcać do przyjmowania wszelkich środków, które mogłyby przyczynić się do dalszego rozwoju integracji regionalnej lub wzmocnienia stosunków międzyregionalnych w obszarach społecznym, gospodarczym i kulturalnym między Stronami.

ARTYKUŁ 8.2

Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw

1. Strony promują społeczną odpowiedzialność przedsiębiorstw zgodnie z normami międzynarodowymi, takimi jak Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych oraz Wytyczne OECD dotyczące należytej staranności;

2. Strony wspierają dobrowolne rozpowszechnianie i wdrażanie Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, podkreślając znaczenie kompleksowej dyskusji ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.

3. Strony wspierają dobrowolne włączanie przez przedsiębiorstwa do ich polityki wewnętrznej zasad społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw lub odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, w tym poprzez zachęcanie do stosowania odpowiednich praktyk, zgodnych z instrumentami międzynarodowymi, o których mowa w niniejszym artykule.

ARTYKUŁ 8.3

Współpraca przemysłowa, możliwości biznesowe
oraz mikroprzedsiębiorstwa, małe i średnie przedsiębiorstwa i przedsiębiorcy

1. Strony uznają znaczenie promowania MŚP i wzmacniania przemysłu w celu wspierania zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu we wszystkich regionach, promowania wyższych poziomów spójności społecznej i niwelowania różnic terytorialnych, a tym samym poprawy równości na obszarach słabiej rozwiniętych. Strony uznają, że wspieranie konkurencyjności MŚP przyczynia się pozytywnie do wzmocnienia tkanki społecznej poprzez tworzenie miejsc pracy i ograniczanie ubóstwa, a także ograniczanie innych skutków gospodarczych, które mogą być efektem zmian strukturalnych wynikających z niniejszej Umowy.

2. Strony wspierają wzmocnienie pozycji gospodarczej kobiet poprzez przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw.

3. Strony wspierają współpracę przemysłową i zacieśniają współpracę w zakresie MŚP, mając na względzie zwiększenie wydajności i poprawę konkurencyjności w celu pobudzenia handlu i inwestycji między Stronami, zachowując równowagę między możliwościami, jakie niniejsza Umowa daje obu Stronom.

4. Strony promują atrakcyjny i stabilny klimat dla większych możliwości biznesowych korzystnych dla obu stron, w tym dla MŚP, oraz zobowiązują się do zacieśnienia współpracy w celu przyczynienia się do rozwoju, dywersyfikacji i pogłębienia więzi gospodarczych i handlowych między Stronami.

5. Strony postanawiają wspierać rozwój MŚP, zarówno wiejskich, jak i miejskich, oraz zachęcać je do wchodzenia na rynki międzynarodowe.

6. Wykonanie niniejszego artykułu może obejmować następujące działania, które obejmują wszystkie rodzaje przedsiębiorstw, w tym MŚP:

a) wspieranie regularnych kontaktów między sektorami biznesowymi Stron poprzez organizację wydarzeń lub misji między przedsiębiorstwami i klastrami, targów, seminariów i obrad przy okrągłym stole w celu promowania identyfikacji i rozpowszechniania informacji na temat możliwości biznesowych w zakresie współpracy inwestycyjnej, przemysłowej i technologicznej w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, a także promowanie sieci informacyjnych i współpracy między podmiotami gospodarczymi, w szczególności MŚP i klastrami;

b) wymianę najlepszych praktyk wspierających rozwój przemysłu, procesy innowacji i polityki przemysłowe, w tym wzmocnienie regionalnych polityk przemysłowych w celu zwiększenia konkurencyjności w sektorach przemysłowych będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

c) promowanie projektów współpracy przemysłowej, w tym rozwoju technologii i innowacji, w sektorach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

d) promowanie wzajemnych i wspólnych inwestycji oraz zachęcanie do tworzenia wspólnych przedsięwzięć i klastrów oraz do tworzenia procesów stowarzyszeniowych w sektorach strategicznych;

e) opracowywanie mechanizmów wspierających rozwój sektora prywatnego, ułatwianie dostępu do innowacyjnego finansowania zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron oraz współpracę przemysłową mającą na celu zwiększenie wydajności, innowacyjności i konkurencyjności, w tym dostarczanie aktualnych informacji na temat instrumentów finansowania dostępnych dla MŚP;

f) wspieranie przedsiębiorstw w celu dostosowywaniu się do obecnego trendu automatyzacji i wymiany danych w technologiach wytwórczych;

g) promowanie wspólnych projektów wśród ośrodków badawczych z UE i MERCOSUR ukierunkowanych na technologię, przemysł i zastosowania; oraz

h) wzmocnienie dwuregionalnych i globalnych łańcuchów wartości i dostaw, w tym rozwój dostawców dla przemysłu.

7. Strony postanawiają, że oprócz współpracy, o której mowa w ust. 4, współpraca w odniesieniu do MŚP może obejmować między innymi:

a) ułatwianie wymiany najlepszych praktyk w zakresie polityki publicznej i programów publicznych, ram regulacyjnych, doświadczeń, odpowiednich informacji i wiedzy fachowej w celu promowania i wspierania przedsiębiorczości oraz tworzenia, rozwoju i innowacji MŚP;

b) promowanie udziału MŚP w targach, misjach handlowych i innych mechanizmach na szczeblu lokalnym i międzynarodowym;

c) wymianę najlepszych praktyk wspierających dostęp MŚP do rynków zamówień rządowych;

d) wykorzystanie istniejących udanych partnerstw i rozwijanie nowych partnerstw strategicznych i kontaktów między podmiotami gospodarczymi a sieciami biznesowymi za pośrednictwem istniejących lub nowych programów horyzontalnych UE lub MERCOSUR przeznaczonych dla MŚP;

e) wspieranie umiędzynarodowienia MŚP, w tym współpraca na rzecz rozwoju specjalistycznych stron internetowych;

f) promowanie udziału MŚP we wspólnych programach i projektach pilotażowych, w szczególności w takich sektorach jak gospodarka cyfrowa; oraz

g) zapewnianie wsparcia i wiedzy fachowej w zakresie usług rozwoju biznesu, w tym systemów zarządzania jakością, oraz promowanie handlu elektronicznego w celu wzmocnienia MŚP.

ARTYKUŁ 8.4

Kwestie podatkowe

Strony postanawiają współpracować na szczeblu dwuregionalnym w kwestiach podatkowych i zobowiązują się wdrażać międzynarodowe standardy dotyczące przejrzystości i wymiany informacji oraz minimalne standardy przeciwdziałania erozji bazy podatkowej i przenoszeniu zysków (BEPS).

ARTYKUŁ 8.5

Dialog makroekonomiczny

Strony promują wymianę informacji na temat swoich tendencji i polityk makroekonomicznych, a także wymianę doświadczeń w zakresie koordynacji polityk makroekonomicznych. W tym celu Strony będą dążyć do pogłębienia dialogu między swoimi organami w kwestiach makroekonomicznych. Współpraca w tej dziedzinie może obejmować organizację seminariów i konferencji.

ARTYKUŁ 8.6

Współpraca w zakresie praw konsumentów

Strony uznają znaczenie zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów i aby osiągnąć ten cel, podejmują starania na rzecz współpracy w dziedzinie polityki konsumenckiej. Strony postanawiają, że współpraca w tej dziedzinie może obejmować w miarę możliwości:

a) wymianę informacji na temat ich odpowiednich ram ochrony konsumentów, w tym na temat praw ochrony konsumentów, bezpieczeństwa produktów konsumenckich, dochodzenia roszczeń przez konsumentów oraz egzekwowania przepisów dotyczących konsumentów;

b) zachęcanie do rozwoju niezależnych organizacji konsumenckich oraz kontaktów między przedstawicielami konsumentów; oraz

c) wymianę informacji i promowanie wspólnych działań między organami konsumenckimi obu Stron za ich obopólną zgodą.

ARTYKUŁ 8.7

Współpraca w dziedzinie statystyki

Strony współpracują w dziedzinie statystyki w celu zapewnienia porównywalności danych statystycznych między Państwami-Sygnatariuszami MERCOSUR oraz między MERCOSUR a Unią Europejską. Działania te mogłyby być rozwijane między innymi w formie:

a) wsparcia na rzecz wzmocnienia systemu statystycznego, ustanowionego w oparciu o struktury administracyjne i podstawy prawne, które byłyby w stanie spełnić niezbędne wymogi dotyczące informacji statystycznych;

b) wsparcia na rzecz wdrażania dobrych praktyk statystycznych opartych na normach uznanych na szczeblu międzynarodowym;

c) opracowywania porównywalnych informacji statystycznych, skupiających się głównie na dziedzinach handlu towarami i usługami oraz bezpośrednich inwestycji zagranicznych, a także opracowanie porównywalnych wskaźników makroekonomicznych; oraz

d) wymiany dobrych praktyk i doświadczeń, między innymi poprzez szkolenia, warsztaty i wizyty studyjne.

ARTYKUŁ 8.8

Badania naukowe i innowacje

1. Strony współpracują w obszarach badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji na zasadzie wspólnego interesu i wzajemnych korzyści oraz zgodnie ze swoim odpowiednim prawodawstwem. Współpraca taka ma na celu promowanie zrównoważonego rozwoju, stawianie czoła globalnym wyzwaniom, osiągnięcie doskonałości naukowej, poprawę konkurencyjności regionalnej i wzmacnianie stosunków między Stronami, z uwzględnieniem ich zdolności w zakresie badań naukowych i innowacji oraz ich szczególnych priorytetów. Strony wspierają dialog merytoryczny na szczeblu regionalnym oraz wykorzystują w sposób komplementarny swoje różne instrumenty, w tym umowy o współpracy naukowej, technologicznej i w dziedzinie innowacji.

2. W celu poprawy warunków współpracy Strony dążą również do:

a) zwiększenia mobilności badaczy, naukowców, ekspertów, studentów i przedsiębiorców, a także przepływu sprzętu naukowego przez granice;

b) ułatwienia sobie wzajemnie dostępu do swoich programów w dziedzinie nauki, technologii i innowacji, do infrastruktury i obiektów badawczych, publikacji oraz danych naukowych;

c) zwiększenia współpracy w zakresie badań przednormalizacyjnych i normalizacji; oraz

d) promowania praw własności intelektualnej w projektach badawczych i innowacyjnych.

3. Strony promują, między innymi, następujące działania podejmowane przez organizacje publiczne, publiczne i prywatne ośrodki badań naukowych, instytucje szkolnictwa wyższego, agencje ds. innowacji i sieci innowacji oraz inne zainteresowane strony, w tym MŚP:

a) wspólne inicjatywy mające na celu podniesienie świadomości w zakresie nauki, technologii i innowacji oraz programy budowania zdolności i możliwości udziału w programach każdej ze Stron;

b) wspólne spotkania i warsztaty mające na celu wymianę informacji i najlepszych praktyk oraz określenie obszarów wspólnych badań;

c) wspólne działania badawcze w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; oraz

d) wzajemnie uznawaną ocenę i ewaluację współpracy naukowej oraz upowszechnianie odpowiednich wyników.

ARTYKUŁ 8.9

Współpraca w kwestiach konkurencji

1. Strony angażują się w działania w zakresie budowania zdolności w dziedzinie polityki konkurencji zależnie od dostępności finansowania na takie działania w ramach instrumentów i programów Stron dotyczących współpracy.

2. Pomoc techniczna koncentruje się na budowaniu zdolności instytucjonalnych i szkoleniu zasobów ludzkich organów ochrony konkurencji, aby wspierać je w ustanawianiu odpowiednich systemów ochrony konkurencji i skutecznym egzekwowaniu przepisów. Celem jest wzmocnienie i skuteczne egzekwowanie prawa konkurencji w dziedzinach praktyk antykonkurencyjnych i koncentracji przedsiębiorstw, w tym rzecznictwa w dziedzinie konkurencji.

ARTYKUŁ 8.10

Współpraca w zakresie gospodarki cyfrowej

1. Współpraca w tej dziedzinie ma na celu w szczególności wspieranie:

a) wymiany pomysłów, doświadczeń i praktyk dotyczących polityki w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (zwanych dalej „ICT”) z myślą o budowaniu integracyjnego społeczeństwa informacyjnego w celu zniwelowania przepaści cyfrowej poprzez dzielenie się założeniami polityki, informacjami, doświadczeniami i dobrymi praktykami w celu wzmocnienia naszej współpracy zarówno w zakresie kształtowania polityki cyfrowej i ram regulacyjnych, jak i otwierania rynków, oraz w celu omawiania współpracy badawczej;

b) wykorzystania ICT jako narzędzi wspierania rozwoju społecznego, kulturalnego i gospodarczego, włączenia społecznego i różnorodności kulturowej, z naciskiem na ducha przedsiębiorczości i współpracę partycypacyjną;

c) współpracy w zakresie aspektów regulacyjnych polityki telekomunikacyjnej i audiowizualnej, w tym handlu elektronicznego i wymian informacji na temat norm, oceny zgodności i homologacji typu, w stosownych przypadkach z udziałem społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego;

d) rozwoju handlu elektronicznego jako sposobu przyczyniania się do wzrostu gospodarczego;

e) efektywnego zarządzania widmem w celu maksymalizacji jego dostępności oraz optymalizacji jego przydziału i wykorzystania;

f) polityk i wspólnych działań na rzecz rozpowszechniania, wykorzystywania i transferu nowych ICT, w tym, w stosownych przypadkach, z udziałem społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego;

g) współpracy w zakresie badań naukowych i innowacji w dziedzinie ICT w ramach mających zastosowanie ram badań naukowych i innowacji;

h) rozwoju umiejętności cyfrowych w każdym wieku w ramach kształcenia formalnego i nieformalnego oraz określenie potrzeb szkoleniowych dla gospodarki cyfrowej, w tym specjalistów w dziedzinie ICT;

i) wspólnego formułowania działań mających na celu wspieranie zatrudnienia i inwestycji w MŚP oraz osób samozatrudnionych, a także zaspokajanie szczególnych potrzeb słabszych grup społecznych, z wykorzystaniem możliwości oferowanych przez ICT;

j) współpracy w dziedzinie administracji elektronicznej i usług zaufania, takich jak podpis elektroniczny i tożsamość elektroniczna, ze szczególnym uwzględnieniem wymiany zasad polityki, informacji i dobrych praktyk w zakresie wykorzystania ICT do modernizacji administracji publicznej, promowania wysokiej jakości usług publicznych oraz poprawy wydajności organizacyjnej i przejrzystego zarządzania zasobami publicznymi; oraz

k) szerokiej koordynacji politycznej na szczeblu międzynarodowym w celu zapewnienia, aby globalne zarządzanie internetem nadal wspierało kontynuację i rozwój wysoce solidnego, dynamicznego i zróżnicowanego geograficznie systemu internetowego, w oparciu o dokument końcowy WSIS+10 „Wdrażanie dokumentu końcowego Światowego Szczytu Społeczeństwa Informacyjnego: przegląd 10-letni”.

2. Strony uważają, że globalne zarządzanie internetem powinno opierać się na przejrzystym i demokratycznym modelu z udziałem wielu zainteresowanych stron, przy pełnym zaangażowaniu, między innymi, rządów, sektora prywatnego, społeczeństwa obywatelskiego, środowiska akademickiego, środowiska naukowego i technologicznego oraz organizacji międzynarodowych, zgodnie z ich odpowiednimi rolami i obowiązkami. Powinno ono zapewniać sprawiedliwe zarządzanie zasobami i swobodny przepływ informacji, ułatwiać dostęp wszystkim ludziom oraz zapewniać odporne, stabilne i bezpieczne funkcjonowanie internetu, z uwzględnieniem wielojęzyczności.

3. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do współpracy na rzecz społeczeństwa informacyjnego ukierunkowanego na ludzi, integracyjnego i zorientowanego na rozwój oraz swoją zgodę na dalszą koordynację stanowisk na potrzeby mechanizmów działań następczych po Światowym Szczycie Społeczeństwa Informacyjnego (WSIS), a także na innych forach lub w innych organizacjach związanych z zarządzaniem internetem.

4. Strony podkreślają, że należy dołożyć wszelkich możliwych starań na forach zajmujących się kwestią zarządzania internetem, aby zmobilizować i zapewnić znaczący i skuteczny udział wszystkich krajów, w szczególności krajów rozwijających się, w tym wszystkich zainteresowanych stron, w ramach ich własnych ról, takich jak rządy, sektor prywatny, społeczeństwo obywatelskie, środowisko akademickie, środowisko naukowe i technologiczne oraz organizacje międzynarodowe.

ARTYKUŁ 8.11

Cywilne działania w przestrzeni kosmicznej

Biorąc pod uwagę pozytywny wpływ, jaki działania w przestrzeni kosmicznej mogą mieć na rozwój gospodarczy i społeczny oraz na konkurencyjność przemysłową, Strony postanawiają promować współpracę w kwestiach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w dziedzinie cywilnych działań w przestrzeni kosmicznej, przestrzegając konwencji międzynarodowych i odpowiednich własnych prawodawstw i wypełniając je, w szczególności w następujących obszarach:

a) obserwacja Ziemi i nauka o Ziemi, w tym współpraca na forach wielostronnych, a w szczególności międzyrządowa Grupa ds. Obserwacji Ziemi i Komitet ds. Satelitów Obserwacyjnych; w celu sprostania wyzwaniom społecznym oraz ułatwienia tworzenia partnerstw biznesowych i innowacyjnych w zakresie obserwacji Ziemi w ramach programu Copernicus poprzez określenie obszarów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

b) łączność satelitarna; oraz

c) inne pokojowe sposoby wykorzystania przestrzeni kosmicznej, w tym nauka o przestrzeni kosmicznej, badanie przestrzeni kosmicznej i zrównoważony rozwój przestrzeni kosmicznej.

ARTYKUŁ 8.12

Transport

1. Strony postanawiają współpracować w odpowiednich obszarach polityki transportowej, w tym w zakresie zintegrowanej polityki transportowej, mając na względzie rozwój i wspieranie efektywnego, zrównoważonego, bezpiecznego i przyjaznego dla środowiska transportu zarówno pasażerów, jak i towarów.

2. Współpraca między Stronami ma na celu wspieranie, między innymi:

a) dialogu i wymiany informacji na temat ich odpowiednich polityk transportowych, norm i dobrych praktyk oraz innych tematów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

b) dialogu na poziomie ekspertów i współpracy w ramach międzynarodowych forów transportu;

c) wzajemnych połączeń i interoperacyjności sieci;

d) podejścia opartego na systemie transportu multimodalnego;

e) przyjaznych dla środowiska i bezpiecznych systemów transportowych;

f) niskoemisyjnych i bezemisyjnych rozwiązań transportowych, badań naukowych i innowacji oraz inteligentnych i cyfrowych rozwiązań;

g) zrównoważonych rozwiązań dotyczących transportu, w tym w odniesieniu do mobilności miejskiej; oraz

h) ułatwiania i zwiększania efektywności przemieszczania towarów za pomocą wszystkich rodzajów transportu poprzez cyfryzację, uproszczenie wymogów w zakresie sprawozdawczości i optymalizację operacji transportowych.

ARTYKUŁ 8.13

Współpraca w zakresie turystyki

1. Współpraca między Stronami ma na celu przede wszystkim usprawnienie wymiany informacji i ustanowienie najlepszych praktyk, aby zapewnić zrównoważony i trwały rozwój turystyki oraz aby wspierać tworzenie miejsc pracy, rozwój gospodarczy i poprawę jakości życia.

2. Do celów ust. 1 Strony koncentrują się między innymi na:

a) wspieraniu tworzenia i konsolidacji produktów i usług turystycznych, a także kanałów promowania turystyki;

b) ochronie dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz maksymalizacji jego potencjału;

c) poszanowaniu integralności i interesów społeczności lokalnych;

d) poprawie szkolenia i kształcenia w zakresie usług świadczonych turystom, w tym w branży hotelarskiej; oraz

e) promowaniu wymiany informacji i współpracy na rzecz sektorów kreatywnych i innowacji w sektorze turystyki.

ARTYKUŁ 8.14

Współpraca w zakresie rozwoju społecznego

1. Uznając, że rozwój społeczny idzie w parze z rozwojem gospodarczym, Strony postanawiają nadać priorytet wzmocnieniu spójności społecznej poprzez eliminację ubóstwa, zmniejszanie nierówności i wspieranie włączenia społecznego, w szczególności mając na uwadze realizację Agendy 2030 i jej celów zrównoważonego rozwoju.

2. Strony postanawiają wzmocnić współpracę w dziedzinie spraw społecznych w celu przyczynienia się do trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz do wspierania współpracy i wymiany informacji w odniesieniu między innymi do:

a) promowania praw socjalnych;

b) rozwoju innowacyjnych i zrównoważonych projektów z udziałem słabszych grup społecznych, takich jak rodziny o niskich dochodach, osoby pochodzenia afrykańskiego i tubylczego oraz inne mniejszości, a także osoby z niepełnosprawnościami, między innymi poprzez integrację na rynku pracy;

c) promowania równości płci i pełnego upodmiotowienia kobiet we wszystkich sferach;

d) promowania ochrony matek i dzieci, a także dostępnych i inkluzywnych placówek opieki nad dziećmi;

e) promowania specjalnych programów skierowanych do młodzieży, w szczególności tej w słabszych sektorach społeczeństwa; oraz

f) poprawy warunków pracy i życia na obszarach o dużym zaludnieniu, położonych w regionach mniej uprzywilejowanych,

ARTYKUŁ 8.15

Współpraca w zakresie pracy i zatrudnienia

1. Zgodnie z uzgodnionym na szczeblu międzynarodowym celem promowania sprawiedliwej globalizacji i biorąc pod uwagę cel zrównoważonego rozwoju nr 8, Strony wspierają pełne zatrudnienie, godną pracę dla wszystkich ludzi oraz poszanowanie podstawowych zasad i praw w pracy określonych w konwencjach MOP (eliminacja dyskryminacji, zniesienie wszelkich form pracy przymusowej, trwałe wyeliminowanie pracy dzieci oraz wolność zrzeszania się i rokowań zbiorowych) zgodnie z deklaracją MOP z 2008 r. dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji i innymi zobowiązaniami międzynarodowymi.

2. Strony postanawiają wzmocnić współpracę w dziedzinie zatrudnienia oraz wspierać współpracę i wymianę informacji, w szczególności w odniesieniu do:

a) promowania godnej pracy dla wszystkich ludzi, opieki społecznej i bezpieczeństwa zatrudnienia oraz poszanowania zasad dotyczących praw podstawowych w pracy, zgodnie z Deklaracją MOP dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy z 1998 r., oraz uznanych na szczeblu międzynarodowym norm pracy i innych odpowiednich norm MOP, a także nieustających wysiłków na rzecz ratyfikacji innych instrumentów MOP, które nie zostały jeszcze ratyfikowane;

b) rozwoju i modernizacji stosunków pracy, warunków pracy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy, a także promowania programów w dziedzinie inspekcji pracy, kształcenia zawodowego, szkolenia i promocji zatrudnienia;

c) rozwoju i modernizacji stosunków i procesów w pracy, z naciskiem na promowanie dialogu społecznego;

d) promowania dopasowywania umiejętności do potrzeb rynku pracy;

e) priorytetowego traktowania programów kształcenia i szkolenia skierowanych do słabszych grup społecznych w zakresie zatrudnienia i przekwalifikowania zawodowego;

f) tworzenia miejsc pracy w MŚP;

g) rozwoju i modernizacji systemów i programów ochrony socjalnej;

h) promowania niedyskryminacji ze względu na płeć oraz włączania perspektywy płci do głównego nurtu rozwoju polityki pracy; oraz

i) koordynacji, na odpowiednich forach międzynarodowych, w celu realizacji zobowiązań międzynarodowych.

ARTYKUŁ 8.16

Współpraca w dziedzinie kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu

1. Strony postanawiają współpracować w zakresie kształcenia formalnego i pozaformalnego, w tym kształcenia i szkolenia zawodowego z perspektywą uczenia się przez całe życie. W tych dziedzinach szczególną uwagę zwraca się na promowanie wysokiej jakości inkluzywnego kształcenia i szkolenia kobiet i słabszych grup społecznych.

2. W celu budowania zdolności i wiedzy fachowej Strony promują mobilność i współpracę swoich odpowiednich zainteresowanych stron w szkolnictwie wyższym i badaniach naukowych oraz wspierają powiązania między uniwersytetami, badaniami naukowymi i przedsiębiorstwami.

3. Strony promują kontakty międzyludzkie i wzajemne zrozumienie poprzez współpracę w dziedzinie edukacji, młodzieży i sportu, w tym wsparcie finansowe na rzecz mobilności studentów, doktorantów, kadry akademickiej i administracyjnej z instytucji szkolnictwa wyższego i naukowców, a także działania na rzecz budowania zdolności.

ARTYKUŁ 8.17

Współpraca w zakresie kultury, polityki audiowizualnej i mediów

1. Strony zobowiązują się do wspierania współpracy w dziedzinie kultury, w tym dziedzictwa kulturowego, z należytym poszanowaniem swojej różnorodności. Zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Stron współpraca taka ma na celu zwiększenie wzajemnego zrozumienia i wzmocnienie dialogu międzykulturowego oraz wspieranie zrównoważonej wymiany kulturalnej i kontaktów z odpowiednimi podmiotami.

2. Strony postanawiają współpracować na odpowiednich forach międzynarodowych, takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (zwana dalej „UNESCO"), na rzecz realizacji wspólnych celów i wspierania różnorodności kulturowej, w szczególności w drodze wykonania Konwencji UNESCO w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego.

3. Strony zachęcają do wymiany informacji i doświadczeń oraz wspierają i ułatwiają współpracę i dialog między swoimi odpowiednimi instytucjami i podmiotami w sektorach kultury, audiowizualnym i medialnym.

ARTYKUŁ 8.18

Integracja regionalna

1. Strony postanawiają wspierać wymianę doświadczeń między obydwoma regionami w celu wzmocnienia ich odpowiednich procesów integracji.

2. Strony postanawiają w szczególności wspierać ściślejszą współpracę w kwestiach integracji między instytucjami Stron, a także dzielenie się wiedzą fachową poprzez spotkania pracowników Unii Europejskiej i instytucji MERCOSUR, regularną wymianę informacji, badania, wspólne projekty i szkolenia.

3. Aby zachęcić do współpracy w zakresie rozwoju regionalnego i lokalnego, priorytetowo traktuje się:

a) wymianę informacji oraz wymianę wiedzy i doświadczeń w zakresie, między innymi, metod formułowania polityki rozwoju regionalnego i lokalnego, wielopoziomowego sprawowania rządów i zarządzania partycypacyjnego;

b) wdrażanie polityki rozwoju regionalnego i lokalnego, w szczególności w odniesieniu do regionów i obszarów w niekorzystnym położeniu, zwłaszcza obszarów przygranicznych;

c) zachęcanie do rozwoju infrastruktury regionalnej i wzajemnej połączalności.

4. Współpraca w zakresie rozwoju regionalnego i lokalnego może obejmować:

a) organizację seminariów i konferencji;

b) szkolenia i pomoc techniczną w opracowywaniu i realizacji projektów rozwoju regionalnego;

c) przygotowanie badań na tematy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania związane z integracją; oraz

d) wspólne działania instytutów i ośrodków kształcenia i szkolenia w dziedzinie integracji.

ARTYKUŁ 8.19

Zwiększanie udziału Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR
w eksporcie usług do Unii Europejskiej

Z zastrzeżeniem postanowień rozdziału 4 Strony postanawiają współpracować, w tym poprzez wspieranie pomocy technicznej, szkolenia i rozwijania potencjału, między innymi w następujących kwestiach:

a) poprawa zdolności usługodawców z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR do gromadzenia informacji na temat przepisów i standardów Strony UE na szczeblu unijnym, krajowym i poniżej szczebla krajowego oraz do przestrzegania tych przepisów i standardów;

b) poprawa zdolności eksportowych usługodawców z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb MŚP; oraz

c) ustanowienie mechanizmów promowania inwestycji i wspólnych przedsięwzięć między usługodawcami Strony UE a usługodawcami Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR.

CZĘŚĆ III

HANDEL I KWESTIE ZWIĄZANE Z HANDLEM

ROZDZIAŁ 9

POSTANOWIENIA WSTĘPNE I INSTYTUCJONALNE DOTYCZĄCE HANDLU

SEKCJA A

POSTANOWIENIA WSTĘPNE DOTYCZĄCE HANDLU

ARTYKUŁ 9.1

Ustanowienie strefy wolnego handlu i związek z porozumieniem WTO

1. Strony niniejszej Umowy ustanawiają niniejszym strefę wolnego handlu, zgodnie z art. XXIV GATT 1994 i art. V GATS.

2. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wobec siebie nawzajem wynikające z porozumienia WTO.

3. Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako wymagające od Strony działania w sposób niezgodny z jej obowiązkami wynikającymi z porozumienia WTO.

ARTYKUŁ 9.2

Cele

Postanowienia niniejszej części niniejszej Umowy mają na celu:

a) ustanowienie nowoczesnej i wzajemnie korzystnej umowy handlowej, która tworzy przewidywalne ramy na rzecz pobudzenia wymiany handlowej i działalności gospodarczej, a jednocześnie propaguje i chroni nasze wspólne wartości i przekonania na temat roli państwa w społeczeństwie oraz zachowuje prawo Stron do wprowadzania regulacji na wszystkich szczeblach władzy, aby osiągnąć cele polityki publicznej;

b) rozwój handlu międzynarodowego i wymiany handlowej między Stronami w sposób przyczyniający się do zrównoważonego rozwoju w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym, zgodny z odpowiednimi zobowiązaniami międzynarodowymi Stron w tych dziedzinach i wspierający realizację tych zobowiązań;

c) promowanie bardziej zrównoważonej, równościowej i inkluzywnej gospodarki w celu podniesienia poziomu życia, ograniczenia ubóstwa i stworzenia nowych możliwości zatrudnienia;

d) konsolidację, zwiększenie i zróżnicowanie handlu towarami rolnymi i nierolnymi między Stronami poprzez obniżenie lub zniesienie ceł i barier pozataryfowych w handlu oraz dalszą integrację z globalnymi łańcuchami wartości;

e) ułatwienie handlu towarami poprzez, w szczególności, zastosowanie uzgodnionych postanowień dotyczących ułatwień celnych i handlowych, norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności, a także środków sanitarnych i fitosanitarnych;

f) liberalizację i ułatwienie handlu usługami oraz stworzenie otoczenia sprzyjającego wzrostowi przepływów inwestycyjnych, konkurencyjności i wzrostowi gospodarczemu oraz, w szczególności, poprawie warunków zakładania przedsiębiorstw między Stronami;

g) umożliwienie swobodnego przepływu kapitału odnoszącego się do inwestycji bezpośrednich i płatności bieżących zgodnie z rozdziałem 18;

h) faktyczne, przejrzyste i konkurencyjne otwarcie rynków zamówień rządowych Stron;

i) promowanie innowacji i kreatywności dzięki zapewnieniu odpowiedniego i skutecznego poziomu ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej, zgodnie z normami międzynarodowymi obowiązującymi między Stronami, tak aby zapewnić równowagę między prawami posiadaczy praw a interesem publicznym;

j) prowadzenie działalności gospodarczej, w szczególności działalności obejmującej relacje między Stronami, zgodnie z zasadą wolnej i niezakłóconej konkurencji;

k) ustanowienie ram uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego, w tym pracodawców, związków zawodowych, organizacji pracowniczych i biznesowych oraz grup działających na rzecz ochrony środowiska, w celu wspierania skutecznego wykonania niniejszej części niniejszej Umowy;

l) ustanowienie szybkiego i skutecznego mechanizmu rozstrzygania sporów; oraz

m) zapewnienie przejrzystego i przewidywalnego otoczenia regulacyjnego oraz skutecznych procedur dla podmiotów gospodarczych, w szczególności MŚP, przy jednoczesnym zachowaniu zdolności Stron do przyjmowania i stosowania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych regulujących działalność gospodarczą w interesie publicznym oraz do realizacji uzasadnionych celów polityki publicznej, takich jak ochrona i promowanie zdrowia publicznego, usługi socjalne, edukacja publiczna, bezpieczeństwo, środowisko, moralność publiczna, ochrona socjalna lub ochrona konsumentów, ochrona prywatności i danych oraz promowanie i ochrona różnorodności kulturowej.

ARTYKUŁ 9.3

Definicje ogólne

O ile nie określono inaczej, do celów niniejszej części niniejszej Umowy:

a) „towar rolny" oznacza produkt wymieniony w załączniku 1 do Porozumienia w sprawie rolnictwa;

b) „cła" oznaczają wszelkie cła lub wszelkiego rodzaju należności nałożone na przywóz towarów lub z nim związane, w tym wszelkiego rodzaju podatki wyrównawcze lub należności dodatkowe nałożone na przywóz[1] lub z nim związane, ale nie obejmują:

   (i) podatków wewnętrznych lub innych opłat wewnętrznych nakładanych zgodnie z art. III GATT 1994;

[1] Inne środki o skutku równoważnym obejmują, między innymi, cła przywozowe *ad valorem,* elementy rolne, dodatkowe cła na zawartość cukru, dodatkowe cła na zawartość mąki, cła specyficzne, cła mieszane, cła sezonowe i cła dodatkowe wynikające z systemów cen wejścia.

(ii) ceł antydumpingowych lub wyrównawczych stosowanych zgodnie z art. VI i XVI GATT 1994 oraz z porozumieniem WTO o stosowaniu art. VI GATT 1994 i Porozumieniem w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych WTO zgodnie z rozdziałem 16;

(iii) środków stosowanych zgodnie z art. XIX GATT 1994 i porozumieniem w sprawie środków ochronnych WTO ani innych środków ochronnych stosowanych na podstawie rozdziału 16;

(iv) środków zatwierdzonych przez Organ Rozstrzygania Sporów WTO lub na podstawie rozdziału 29;

(v) opłat lub innych należności nakładanych zgodnie z art. VIII GATT 1994; lub

(vi) środków przyjętych w celu zabezpieczenia pozycji Strony w zakresie finansów zagranicznych i jej bilansu płatniczego, zgodnie z art. XII GATT 1994 oraz Uzgodnieniem w sprawie postanowień dotyczących bilansu płatniczego GATT 1994;

c) „CPC" oznacza tymczasową Centralną Klasyfikację Produktów (dokumenty statystyczne Departamentu Spraw Gospodarczych i Społecznych Urzędu Statystycznego Narodów Zjednoczonych, seria M, nr 77, Nowy Jork, 1991);

d) „dni" oznaczają dni kalendarzowe, w tym weekendy i święta;

e) „istniejący" oznacza obowiązujący w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy;

f) „towar Strony" oznacza towar krajowy w rozumieniu GATT 1994 i obejmuje towary pochodzące tej Strony;

g) „system zharmonizowany” lub „HS” oznacza zharmonizowany system oznaczania i kodowania towarów, w tym jego Ogólne reguły interpretacji, uwagi do sekcji i uwagi do działów, opracowane w Brukseli w dniu 14 czerwca 1983 r.;

h) „pozycja” oznacza pierwsze cztery cyfry w numerze klasyfikacji taryfowej w ramach systemu zharmonizowanego;

i) „osoba prawna” oznacza każdy podmiot prawny właściwie ustanowiony lub w inny sposób zorganizowany zgodnie z mającym zastosowanie prawem, nastawiony na zysk lub w innych celach, prywatny lub publiczny, w tym każdą spółkę kapitałową, trust, spółkę osobową, spółkę joint venture, jednoosobową działalność gospodarczą lub stowarzyszenie;

j) „środek” obejmuje wszelkie środki Strony, w formie przepisów ustawowych lub wykonawczych, reguły, procedury, decyzji, działania administracyjnego, wymogu lub praktyki[1];

k) „osoba fizyczna Strony” oznacza, w przypadku Unii Europejskiej, obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej, oraz, w przypadku MERCOSUR – obywatela Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR, zgodnie z ich odpowiednim mającym zastosowanie prawodawstwem;

l) „osoba” oznacza osobę fizyczną lub osobę prawną; oraz

m) „środek sanitarny lub fitosanitarny” oznacza każdy środek, o którym mowa załączniku A do porozumienia SPS.

---

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „środek” obejmuje także zaniechania i prawodawstwo, które nie zostało w pełni wdrożone w momencie zakończenia negocjacji w sprawie niniejszej Umowy oraz jej aktów wykonawczych.

ARTYKUŁ 9.4

Porozumienia WTO

a) „porozumienie antydumpingowe” oznacza Porozumienie o stosowaniu artykułu VI GATT 1994;

b) „porozumienie w sprawie rolnictwa” oznacza Porozumienie w sprawie rolnictwa zawarte w załączniku 1A do porozumienia WTO;

c) „DSU” oznacza Uzgodnienie w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów zawarte w załączniku 2 do porozumienia WTO;

d) „GATS” oznacza Układ ogólny w sprawie handlu usługami zawarty w załączniku 1B do porozumienia WTO;

e) „GATT 1994” oznacza Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu 1994 zawarty w załączniku 1A do porozumienia WTO;

f) „porozumienie w sprawie środków ochronnych” oznacza Porozumienie w sprawie środków ochronnych zawarte w załączniku 1A do porozumienia WTO;

g) „porozumienie SCM” oznacza Porozumienie w sprawie subsydiów i środków wyrównawczych zawarte w załączniku 1A do porozumienia WTO;

h) „porozumienie SPS” oznacza Porozumienie w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych zawarte w załączniku 1A do porozumienia WTO;

i) „porozumienie TBT” oznacza Porozumienie w sprawie barier technicznych w handlu zawarte w załączniku 1 do porozumienia WTO;

j) „porozumienie TRIPS” oznacza Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej zawarte w załączniku 1C do porozumienia WTO; oraz

k) „porozumienie WTO” oznacza Porozumienie z Marrakeszu ustanawiające Światową Organizację Handlu, sporządzone w dniu 15 kwietnia 1994 r.

ARTYKUŁ 9.5

Strony

1. Unia Europejska jest odpowiedzialna za wypełnienie zobowiązań wynikających z niniejszej części niniejszej Umowy.

2. O ile nie przewidziano inaczej, każde z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR niniejszej Umowy jest odpowiedzialne za wypełnienie zobowiązań wynikających z niniejszej części niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 9.6

Integracja regionalna

1. Uznając różnice w swoich odpowiednich procesach integracji regionalnej i bez uszczerbku dla zobowiązań podjętych na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy, Strony wspierają warunki ułatwiające przepływ towarów i usług między obydwoma regionami i w ich obrębie.

2. W odniesieniu do przepływu towarów, zgodnie z ust. 1:

a) towary pochodzące z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR, które zostają dopuszczone do obrotu w Unii Europejskiej, korzystają ze swobodnego przepływu towarów na terytorium Unii Europejskiej na warunkach ustanowionych w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej;

b) Państwa-Sygnatariusze MERCOSUR stosują w odniesieniu do towarów pochodzących z Unii Europejskiej, które są przywożone na ich terytorium z innego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR, procedury celne, które są nie mniej korzystne niż procedury mające zastosowanie do towarów pochodzących z tego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

Traktowanie, o którym mowa w lit. a) i b) niniejszego ustępu, nie obejmuje traktowania taryfowego towarów wchodzącego w zakres rozdziału 10;

c) Państwa-Sygnatariusze MERCOSUR dokonują okresowego przeglądu swoich procedur celnych w celu ułatwienia przepływu towarów z Unii Europejskiej między ich terytoriami oraz uniknięcia powielania procedur i kontroli, o ile jest to wykonalne i zgodne z rozwojem procesu ich integracji; oraz

d) korzyści płynące z harmonizacji przepisów technicznych i procedur oceny zgodności MERCOSUR, wymogów SPS oraz procedur zatwierdzania, w tym świadectw przywozowych i kontroli przywozu, rozszerza się na niedyskryminujących warunkach na towary pochodzące z Unii Europejskiej, jeżeli przywieziono je zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR dokonującego przywozu.

3. W odniesieniu do przepływu usług, zgodnie z ust. 1:

a) państwa członkowskie Unii Europejskiej dokładają wszelkich starań, aby ułatwić, w stosownych przypadkach, korzystanie ze swobody świadczenia usług na terytorium Unii Europejskiej przedsiębiorstwom będącym własnością lub znajdującym się pod kontrolą osób fizycznych lub prawnych z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR i mającym siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej; oraz

b) Państwa-Sygnatariusze MERCOSUR dokładają wszelkich starań, aby ułatwić, w stosownych przypadkach, korzystanie ze swobody świadczenia usług między ich terytoriami przedsiębiorstwom będącym własnością lub znajdującym się pod kontrolą osób fizycznych lub prawnych z państwa członkowskiego Unii Europejskiej i mającym siedzibę w Państwie-Sygnatariuszu MERCOSUR.

SEKCJA B

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE DOTYCZĄCE HANDLU

ARTYKUŁ 9.7

Szczególne funkcje Wspólnej Rady działającej w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu

1. W ramach zajmowania się kwestiami związanymi z niniejszą częścią niniejszej Umowy Wspólna Rada ustanowiona na podstawie art. 2.2 ma uprawnienia do:

a) nadzorowania realizacji celów niniejszej części niniejszej Umowy oraz jej wykonania;

b) prowadzenia dyskusji dotyczących wszelkich kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy i, bez uszczerbku dla rozdziału 29, zajmowania się wszelkimi istotnymi kwestiami wynikłymi z jej wykonania;

c) podejmowania decyzji i przedstawiania Stronom odpowiednich zaleceń zgodnie z niniejszą częścią niniejszej Umowy;

d) przyjmowania, w drodze decyzji, interpretacji niniejszej części niniejszej Umowy, które są wiążące dla Stron i wszystkich podkomitetów i innych organów ustanowionych na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy, w tym zespołów orzekających utworzonych na podstawie rozdziału 29;

e) podejmowania innych uzgodnionych przez Strony działań związanych z wykonywaniem swoich funkcji; oraz

f) przyjmowania decyzji o zmianie, w ramach realizacji celów niniejszej części niniejszej Umowy:

(i) załącznika 10-A zgodnie z art. 10.4 ust. 9;

(ii) dodatku 10-D-1 zgodnie z art. 10 ust. 6 załącznika 10-D;

(iii) dodatku 10-D-2 zgodnie z art. 4 ust. 3 załącznika 10-D;

(iv) dodatku 10-D-3 zgodnie z art. 5 ust. 4 załącznika 10-D;

(v) rozdziału 11 zgodnie z art. 11.34;

(vi) sekcji A załącznika 13-A zgodnie z art. 13.8 ust. 9;

(vii) załącznika 14-A zgodnie z art. 14.18;

(viii) załączników od 20-A do 20-E zgodnie z art. 20.26;

(ix) załączników od 20-F do 20-J zgodnie z art. 20.12;

(x) załącznika 21-A zgodnie z art. 21.39;

(xi) załącznika 21-B zgodnie z art. 21.39;

(xii) załącznika 21-C zgodnie z art. 21.39;

(xiii) załącznika 21-E zgodnie z art. 21.39;

(xiv) załącznika 25-A zgodnie z art. 25.7;

(xv) załączników 29-A i 29-B zgodnie z art. 29.22; oraz

(xvi) wszelkich innych postanowień, załączników, dodatków lub protokołów, w przypadku których możliwość takiej decyzji jest wyraźnie przewidziana w niniejszej części niniejszej Umowy.

2. Decyzje, o których mowa w ust. 1 lit. f), podlegają art. 30.5 ust. 2.

3. O ile Strony nie uzgodnią inaczej, 3 (trzy) lata po wejściu w życie niniejszej Umowy, a następnie co 5 (pięć) lat Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu rozpoczyna proces przeglądu części III niniejszej Umowy. Na podstawie wyników każdego przeglądu Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu rozważa potrzebę zmiany części III niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 9.8

Szczególne funkcje Wspólnego Komitetu działającego w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu

1. W ramach zajmowania się kwestiami związanymi z niniejszą częścią niniejszej Umowy Wspólny Komitet ustanowiony na podstawie art. 2.3 ma uprawnienia do:

a) nadzorowania pracy wszystkich podkomitetów ustanowionych zgodnie z niniejszą częścią niniejszej Umowy;

b) zbadania najbardziej odpowiedniego sposobu zapobiegania wszelkim trudnościom, które mogą pojawić się w związku z interpretacją i stosowaniem niniejszej części niniejszej Umowy, bez uszczerbku dla rozdziału 29;

c) ustanawiania dodatkowych podkomitetów, przydzielania podkomitetom obowiązków w ramach swoich kompetencji, podejmowania decyzji o zmianie funkcji ustanawianych przez siebie podkomitetów, w tym poprzez przydzielanie nowych funkcji, lub rozwiązywania podkomitetów;

d) przygotowywania decyzji do przyjęcia przez Wspólną Radę w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, zgodnie ze celami szczegółowymi niniejszej części niniejszej Umowy, w tym dotyczących zmian, o których mowa w art. 9.7 ust. 1 lit. f), lub przyjmowania takich decyzji w okresach między posiedzeniami Wspólnej Rady w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu lub w przypadku gdy Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu nie może się zebrać; oraz

e) podejmowania innych działań związanych z wykonywaniem swoich funkcji zgodnie z ustaleniami Stron lub zgodnie z poleceniami Wspólnej Rady w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu;

f) dokonywania przeglądu wykonania części III niniejszej Umowy, w tym w celu oceny jej wpływu na zatrudnienie, inwestycje i handel między Stronami; w przeglądzie bierze się pod uwagę opinie lub zalecenia podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacji pozarządowych, organizacji przedsiębiorców i pracodawców, ruchów społecznych i związków zawodowych, z uwzględnieniem w szczególności postanowień art. 2.6–2.8, zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron.

2. Decyzje, o których mowa w art. 2.3 ust. 7 oraz w ust. 1 lit. d) niniejszego artykułu, wprowadzające zmiany do niniejszej Umowy, podlegają art. 30.5 ust. 2.

ARTYKUŁ 9.9

Podkomitety

1. W skład podkomitetów ustanowionych na podstawie ust. 4 wchodzą przedstawiciele Unii Europejskiej, z jednej strony, oraz przedstawiciele każdego z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, z drugiej strony.

2. Posiedzenia podkomitetów odbywają się na odpowiednim szczeblu na wniosek Strony, a w każdym razie co najmniej raz w roku. Posiedzenia z osobistym udziałem członków odbywają się na przemian w Brukseli i w jednym z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR. Posiedzenia podkomitetów mogą także odbywać się w formie telekonferencji lub wideokonferencji lub za pośrednictwem innych środków wspólnie uzgodnionych przez Strony. Podkomitetom współprzewodniczą przedstawiciel Unii Europejskiej i przedstawiciel MERCOSUR.

3. Każdy podkomitet uzgadnia swój harmonogram posiedzeń i porządek obrad w drodze konsensusu.

4. Niniejszym pod auspicjami Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu ustanawia się następujące podkomitety:

a) Podkomitet ds. Handlu Towarami;

b) Podkomitet ds. Handlu Produktami Sektora Wina i Napojami Spirytusowymi;

c) Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia

d) Podkomitet ds. SPS;

e) Podkomitet ds. Dialogu na temat Kwestii Związanych z Łańcuchem Rolno-Spożywczym;

f) Podkomitet ds. Handlu Usługami i Zakładania Przedsiębiorstw;

g) Podkomitet ds. Zamówień Rządowych;

h) Podkomitet ds. Praw Własności Intelektualnej; oraz

i) Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju.

5. W odniesieniu do kwestii związanych z obszarem ich kompetencji podkomitety są uprawnione do:

a) monitorowania wykonania niniejszej części niniejszej Umowy i zapewniania jej właściwego funkcjonowania;

b) przyjmowania za porozumieniem Stron decyzji i zaleceń w odniesieniu do wszystkich kwestii, w przypadku których niniejsza część niniejszej Umowy tak stanowi;

c) prowadzenia dyskusji dotyczących kwestii wynikających z wykonania niniejszej części niniejszej Umowy lub jakiejkolwiek umowy uzupełniającej w celu ich rozwiązania, bez uszczerbku dla rozdziału 29; oraz

d) zapewniania Stronom forum wymiany informacji, w tym prowadzenia dyskusji dotyczących najlepszych praktyk i wymiany doświadczeń w zakresie wykonania.

6. Zadania podkomitetów są określone bardziej szczegółowo, stosownie do przypadku, w odpowiednich rozdziałach niniejszej części niniejszej Umowy i w razie potrzeby mogą zostać zmienione decyzją Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu.

7. Podkomitety prowadzą przygotowawcze prace techniczne niezbędne do wspierania funkcji Wspólnej Rady w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu i Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, w tym gdy organy te muszą przyjmować decyzje lub zalecenia.

ARTYKUŁ 9.10

Koordynatorzy ds. niniejszej części niniejszej Umowy

1. Zarówno Unia Europejska, jak i każde Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR wyznaczają koordynatora ds. niniejszej części niniejszej Umowy i powiadamiają o tym drugą Stronę w ciągu 30 (trzydziestu) dni od wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. Koordynatorzy:

a) przygotowują porządek obrad i koordynują przygotowania do posiedzeń Wspólnej Rady w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu i Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zgodnie z art. 9.7 i 9.8;

b) podejmują działania następcze w związku z decyzjami Wspólnej Rady w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu lub Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, stosownie do przypadku;

c) działają jako punkty kontaktowe, by ułatwić komunikację między Stronami we wszelkich kwestiach objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy, o ile niniejsza część niniejszej Umowy nie stanowi inaczej;

d) przyjmują wszelkie powiadomienia i informacje przekazywane na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy, w tym wszelkie powiadomienia lub informacje przekazywane Wspólnej Radzie w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu lub Wspólnemu Komitetowi w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, o ile niniejsza część niniejszej Umowy nie stanowi inaczej; oraz

e) wykonują wszelkie inne zadania zlecone przez Wspólną Radę w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu lub Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu.

ROZDZIAŁ 10

HANDEL TOWARAMI

ARTYKUŁ 10.1

Cel i zakres stosowania

1. Strony ustanawiają strefę wolnego handlu towarami w okresie przejściowym rozpoczynającym się w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

2. O ile w niniejszej części niniejszej Umowy nie przewidziano inaczej, postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie do handlu towarami Strony.

SEKCJA A

CŁA

ARTYKUŁ 10.2

Traktowanie narodowe

Każda ze Stron przyznaje traktowanie narodowe towarom drugiej Strony zgodnie z art. III GATT 1994, włącznie z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi do niego. W tym celu art. III GATT 1994 oraz uwagi i postanowienia uzupełniające do niego zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ARTYKUŁ 10.3

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału „towar pochodzący” oznacza towar kwalifikujący się jako pochodzący z terytorium Strony zgodnie z regułami pochodzenia określonymi w rozdziale 11.

ARTYKUŁ 10.4

Obniżenie i zniesienie ceł

1. O ile niniejsza część niniejszej Umowy nie stanowi inaczej, każda ze Stron obniża lub znosi cła nakładane na towary pochodzące zgodnie z załącznikiem 10-A.

2. Klasyfikacja towarów w handlu między Stronami jest regulowana nomenklaturą taryfową każdej ze Stron, zgodnie z systemem zharmonizowanym. Każda ze Stron określa w swoim odpowiednim dodatku do załącznika 10-A wersję systemu zharmonizowanego stosowaną do tego celu.

3. Strona może utworzyć nową pozycję taryfową. W takim przypadku i w zakresie, w jakim dotyczy to handlu między Stronami, cło mające zastosowanie do odpowiednich towarów w ramach nowej pozycji taryfowej jest równe cłu mającemu zastosowanie do odpowiednich towarów w ramach pierwotnej pozycji taryfowej określonej w załączniku 10-A lub od niego niższe, a uzgodniona koncesja taryfowa pozostaje niezmieniona.

4. Dla każdego towaru pochodzącego z terytorium drugiej Strony podstawową stawkę celną przywozową, do której stosuje się kolejne obniżki zgodnie z ust. 1, określono w załączniku 10-A.

5. Bez uszczerbku dla ust. 1 i 3 przez okres 2 (dwóch) lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy Unia Europejska nie podwyższa ceł stosowanych w dniu 31 grudnia 2017 r. na towary pochodzące z Paragwaju, które są klasyfikowane do następujących pozycji taryfowych określonych w dodatku 10-A-1 jako towary „PY": 20019030, 21012098, 21069098 i 33021029. Do celów niniejszego ustępu „towary pochodzące z Paragwaju" oznaczają towary odpowiadające wymogom pochodzenia określonym w tytule II rozdział 1 sekcja 2 podsekcje 2 i 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446 z dnia 28 lipca 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 w odniesieniu do szczegółowych zasad dotyczących niektórych przepisów unijnego kodeksu celnego[1] oraz w tytule II rozdział 2 sekcja 2 podsekcje 3–9 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/2447 z dnia 24 listopada 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania niektórych przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny[2].

6. O ile niniejsza część niniejszej Umowy nie stanowi inaczej, Strona nie wprowadza nowych ceł ani nie podwyższa ceł, które są już stosowane zgodnie ze stawkami podstawowymi określonymi w załączniku 10-A w odniesieniu do handlu towarami pochodzącymi między Stronami od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może podwyższyć cło mające zastosowanie do handlu między Stronami, jak określono w załączniku 10-A, które zostało jednostronnie obniżone do poziomu określonego w tym załączniku na dany rok następujący po jego jednostronnym obniżeniu.

[1] Dz.U. UE L 343 z 29.12.2015, s. 1.
[2] Dz.U. UE L 343 z 29.12.2015, s. 558.

7. Jeżeli Strona obniża swoją stawkę celną stosowaną względem kraju najbardziej uprzywilejowanego do poziomu poniżej stawki podstawowej dla danej pozycji taryfowej określonej w załączniku 10-A, uznaje się, że ta stawka celna zastępuje stawkę podstawową określoną w załączniku 10-A, pod warunkiem że i tak długo jak jest ona niższa od stawki podstawowej, do celów obliczenia stawki preferencyjnej dla tej pozycji taryfowej. W tym względzie Strona stosuje obniżkę cła do stawki stosowanej względem kraju najbardziej uprzywilejowanego w celu obliczenia obowiązującej stawki celnej, utrzymując przez cały czas względny margines preferencji dotyczący każdej pozycji taryfowej. Taki względny margines preferencji dotyczący każdej danej pozycji taryfowej odpowiada różnicy między stawką podstawową określoną w załączniku 10-A a stosowaną stawką celną dla tej pozycji taryfowej zgodnie z załącznikiem 10-A, podzielonej przez tę stawkę podstawową, i jest wyrażony w procentach.

8. Każda ze Stron może przyspieszyć znoszenie ceł na towary pochodzące drugiej Strony lub w inny sposób poprawić warunki dostępu do rynku towarów pochodzących drugiej Strony, jeżeli pozwala na to jej ogólna sytuacja gospodarcza i sytuacja w danym sektorze gospodarki.

9. Po upływie 3 (trzech) lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy, na wniosek którejkolwiek ze Stron, Podkomitet ds. Handlu Towarami, o którym mowa w art. 10.14, rozważa środki zapewniające lepszy dostęp do rynku. Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu jest uprawniona do przyjmowania decyzji dotyczących zmiany załącznika 10-A. Takie decyzje zastępują stawkę celną lub kategorię znoszenia ceł określoną w załączniku 10-A dla takich towarów pochodzących.

ARTYKUŁ 10.5

Towary ponownie wprowadzone po ich naprawie

1. Do celów niniejszego artykułu „naprawa” oznacza wszelkie procesy przetwarzania towaru stosowane w celu usunięcia uszkodzenia eksploatacyjnego lub szkody materialnej, i obejmujące przywrócenie towarowi jego pierwotnej funkcji lub zapewnienie zgodności z wymogami technicznymi dotyczącymi jego używania, bez których towar ten nie mógłby być nadal używany w zwykły sposób do celów, do których jest przeznaczony. Naprawa towaru obejmuje odnowę i konserwację, ale nie obejmuje działań ani procesów, które:

a) prowadzą do pozbawienia towaru jego istotnych właściwości lub do powstania nowego towaru lub towaru o odmiennych cechach handlowych;

b) przyczyniają się do przekształcenia wyrobu niegotowego w wyrób gotowy; lub

c) są wykorzystywane do poprawy parametrów technicznych towaru.

2. Strona nie stosuje ceł w odniesieniu do towaru, niezależnie od jego pochodzenia, który powraca na obszar celny Strony po tymczasowym wywiezieniu z jej obszaru celnego na obszar celny drugiej Strony w celu naprawy, niezależnie od tego, czy taka naprawa mogłaby zostać przeprowadzona na obszarze celnym Strony, z którego towary wywieziono w celu naprawy zdefiniowanej w ust. 1.

3. Ust. 2 nie ma zastosowania do towarów przywożonych pod zabezpieczeniem majątkowym, do wolnych obszarów celnych lub obszarów o podobnym statusie, które są następnie wywożone w celu naprawy i nie są ponownie przywożone pod zabezpieczeniem majątkowym, do wolnych obszarów celnych lub obszarów o podobnym statusie.

4. Strona nie może stosować ceł do towaru – niezależnie od jego pochodzenia – tymczasowo przywiezionego z obszaru celnego drugiej Strony w celu naprawy.

SEKCJA B

ŚRODKI POZATARYFOWE

ARTYKUŁ 10.6

Opłaty i inne należności dotyczące przywozu i wywozu

1. Każda ze Stron zapewnia, zgodnie z art. VIII GATT 1994 wraz z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi do niego, aby wszystkie opłaty i inne należności jakiegokolwiek rodzaju[1] inne niż cła przywozowe i wywozowe nałożone na przywóz lub wywóz lub z nimi związane były ograniczone kwotowo do przybliżonych kosztów świadczonych usług, nie były obliczane *ad valorem* oraz nie stanowiły pośredniej ochrony towarów krajowych ani opodatkowania przywozu lub wywozu do celów fiskalnych.

2. Każda ze Stron może nakładać opłaty lub odzyskiwać koszty wyłącznie w przypadku świadczenia określonych usług, w szczególności:

a) obecności funkcjonariuszy celnych, na wniosek, poza urzędowymi godzinami pracy lub w pomieszczeniach innych niż pomieszczenia celne;

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że „tasa consular" Wschodniej Republiki Urugwaju i „tasa estadística" Republiki Argentyńskiej są objęte zakresem ust. 3.

b) analiz lub ekspertyz dotyczących towarów oraz opłat pocztowych za zwrot towarów do wnioskodawcy, zwłaszcza w odniesieniu do decyzji dotyczących wiążących informacji lub udzielania informacji dotyczących stosowania ustawowych i wykonawczych przepisów prawa celnego;

c) kontroli lub pobierania próbek towarów do celów weryfikacji, lub zniszczenia towarów, jeżeli powoduje to koszty inne niż koszty pracy funkcjonariuszy celnych; lub

d) nadzwyczajnych środków kontroli, w przypadku gdy takie środki są niezbędne ze względu na rodzaj towaru lub potencjalne ryzyko.

3. Strona nie może wymagać czynności konsularnych, w tym zapłaty powiązanych opłat i należności, w związku z przywozem towarów drugiej Strony. Stronom przysługuje okres przejściowy wynoszący 3 (trzy) lata od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy na spełnienie wymogów niniejszego ustępu[1].

4. Każda ze Stron publikuje wykaz opłat i należności, które nakłada w związku z przywozem lub wywozem towarów.

[1] Niezależnie od niniejszego ustępu w przypadku Republiki Paragwaju okres przejściowy będzie wynosić 10 (dziesięć) lat po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 10.7

Procedury licencjonowania przywozu i wywozu

1. Strony zapewniają, aby wszystkie procedury licencjonowania przywozu i wywozu mające zastosowanie do handlu towarami między Stronami były neutralne w zastosowaniu oraz zarządzane w sposób sprawiedliwy, niedyskryminujący i przejrzysty.

2. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury licencjonowania jako warunek przywozu na swoje terytorium z terytorium drugiej Strony lub wywozu ze swojego terytorium na terytorium drugiej Strony wyłącznie w przypadku, gdy inne odpowiednie procedury służące osiągnięciu celu administracyjnego nie są racjonalnie dostępne.

3. Strony nie mogą przyjmować ani utrzymywać nieautomatycznych procedur licencjonowania przywozu lub wywozu[1], chyba że jest to konieczne, aby wdrożyć środek, który jest spójny z niniejszą częścią niniejszej Umowy. Strona przyjmująca nieautomatyczne procedury licencjonowania przywozu lub wywozu wyraźnie wskazuje środek wdrażany za pomocą takiej procedury licencjonowania.

[1] Do celów niniejszego artykułu „nieautomatyczne procedury licencjonowania przywozu lub wywozu” definiuje się jako procedury licencjonowania, w przypadku których pozytywne rozpatrzenie wniosku nie następuje w odniesieniu do wszystkich osób prawnych i fizycznych, które spełniają wymagania danej Strony w zakresie prowadzenia przywozu lub wywozu towarów objętych procedurami licencjonowania.

4. Strony wprowadzają i realizują wszelkie procedury licencjonowania zgodnie z art. 1–3 Porozumienia WTO w sprawie licencjonowania przywozu (zwanego dalej „Porozumieniem w sprawie licencjonowania przywozu"). W tym celu art. 1–3 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu zostają włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian, i mają zastosowanie do wszelkich procedur licencjonowania wywozu.

5. Każda ze Stron, która wprowadza lub zmienia jakiekolwiek procedury licencjonowania przywozu i wywozu, udostępnia odpowiednie informacje na oficjalnej stronie internetowej. Informacje te udostępnia się w miarę możliwości co najmniej 21 (dwadzieścia jeden) dni przed dniem stosowania wprowadzenia lub zmiany procedur licencjonowania, a w każdym razie nie później niż w tym dniu. Informacje udostępnione w internecie zawierają dane wymagane na podstawie art. 5 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu. Każda ze Stron powiadamia drugą Stronę o każdym przypadku wprowadzenia lub zmiany procedur licencjonowania wywozu i takie powiadomienie zawiera te same informacje, o których mowa w art. 5 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu.

6. Na wniosek Strony druga Strona bezzwłocznie przekazuje wszelkie istotne informacje dotyczące wszelkich procedur licencjonowania przywozu lub wywozu, które Strona, do której skierowany jest wniosek, zamierza przyjąć, przyjęła lub utrzymuje, w tym informacje, o których mowa w art. 1–3 Porozumienia w sprawie licencjonowania przywozu, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ARTYKUŁ 10.8

Konkurencja eksportowa

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wyrażone w decyzji ministerialnej WTO z dnia 19 grudnia 2015 r. w sprawie konkurencji eksportowej (WT/MIN(15)/45, WT/L/980) (zwanej dalej „decyzją ministerialną w sprawie konkurencji eksportowej”).

2. Do celów niniejszego artykułu „subsydia eksportowe” oznaczają subsydia w rozumieniu art. 1 i 3 porozumienia SCM, które są uwarunkowane wynikami wywozu, w tym subsydia wymienione w załączniku I do porozumienia SCM oraz subsydia wymienione w art. 9 porozumienia w sprawie rolnictwa.

3. Strona nie może utrzymywać, wprowadzać ani ponownie wprowadzać subsydiów eksportowych w odniesieniu do towaru rolnego, który podlega wywozowi lub jest zawarty w produkcie podlegającym wywozowi.

4. Strona nie może utrzymywać, wprowadzać ani ponownie wprowadzać kredytów eksportowych, gwarancji kredytów eksportowych, programów ubezpieczeń, państwowych przedsiębiorstw handlowych lub międzynarodowej pomocy żywnościowej ani innych środków o skutku równoważnym z subsydiami eksportowymi w odniesieniu do towaru rolnego, który podlega wywozowi na terytorium drugiej Strony lub jest zawarty w produkcie podlegającym takiemu wywozowi, chyba że środki te są zgodne z zobowiązaniami Strony dokonującej wywozu wynikającymi z porozumień WTO i decyzji Konferencji Ministerialnej i Rady Generalnej WTO, w tym w szczególności z decyzji ministerialnej w sprawie konkurencji eksportowej.

5. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie zawarte w deklaracji ministerialnej z Bali przyjętej w dniu 7 grudnia 2013 r. (WT/MIN(13)/DEC) WTO, wzmocnione decyzją ministerialną w sprawie konkurencji eksportowej, do zwiększenia przejrzystości i usprawnienia monitorowania w odniesieniu do wszystkich form subsydiów i kredytów eksportowych, gwarancji kredytów eksportowych, programów ubezpieczeń, państwowych przedsiębiorstw handlowych i międzynarodowej pomocy żywnościowej, a także innych środków o skutku równoważnym z subsydiami eksportowymi.

6. Strony potwierdzają zobowiązania podjęte na mocy decyzji ministerialnej w sprawie konkurencji eksportowej w odniesieniu do międzynarodowej pomocy żywnościowej i współpracują ze sobą w celu zachęcania do stosowania najlepszych praktyk w zakresie dostarczania pomocy żywnościowej na odpowiednich forach międzynarodowych przez dążenie do ograniczenia spieniężania pomocy żywnościowej i do ograniczenia dostarczania pomocy żywnościowej w naturze wyłącznie w sytuacjach nadzwyczajnych.

ARTYKUŁ 10.9

Cła, podatki oraz inne opłaty i należności wywozowe

Strona nie wprowadza ani nie utrzymuje jakichkolwiek ceł lub należności jakiegokolwiek rodzaju nakładanych na wywóz towaru na terytorium drugiej Strony lub w związku z tym wywozem inaczej niż zgodnie z załącznikiem 10-B przez okres 3 (trzech) lat od daty wejścia w życie niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 10.10

Państwowe przedsiębiorstwa handlowe

1. Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie uniemożliwia Stronie prowadzenia lub założenia państwowego przedsiębiorstwa handlowego zgodnie z art. XVII GATT 1994, wraz z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi do niego, oraz z Uzgodnieniami WTO w sprawie interpretacji art. XVII GATT 1994, które zostają włączone do niniejszej części niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Jeżeli Strona zwraca się do drugiej Strony z wnioskiem o informacje na temat poszczególnych państwowych przedsiębiorstw handlowych, ich funkcjonowania lub wpływu ich działalności na handel dwustronny, Strona, do której skierowano wniosek, zapewnia pełną przejrzystość zgodnie z art. XVII GATT 1994.

3. Niezależnie od ust. 1 Strona nie może wyznaczać ani utrzymywać wyznaczonego monopolu w przywozie lub wywozie, z wyjątkiem monopoli już ustanowionych przez Stronę lub przewidzianych w jej ustawie zasadniczej, wymienionych w załączniku 10-C. Do celów niniejszego ustępu monopol w przywozie lub wywozie oznacza wyłączne prawo podmiotu lub udzielenie przez Stronę podmiotowi wyłącznego upoważnienia do przywozu towaru z terytorium drugiej Strony lub wywozu towaru na terytorium drugiej Strony.

ARTYKUŁ 10.11

Zakaz wprowadzania ograniczeń ilościowych

1. Strona nie może przyjmować ani utrzymywać jakichkolwiek zakazów lub ograniczeń w przywozie jakichkolwiek towarów z terytorium drugiej Strony lub w wywozie lub sprzedaży na wywóz jakiegokolwiek towaru przeznaczonego na terytorium drugiej Strony, czy to w formie kontyngentów, licencji, czy innych środków, z wyjątkiem przypadków, gdy jest to zgodne z art. XI GATT 1994, w tym z uwagami i postanowieniami uzupełniającymi do niego. W tym celu art. XI GATT 1994 oraz uwagi i postanowienia uzupełniające do niego zostają włączone do niniejszej części niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Strona nie może przyjmować ani utrzymywać wymogów dotyczących cen eksportowych lub importowych, z wyjątkiem przypadków dozwolonych w ramach egzekwowania nakazów i zobowiązań cenowych dotyczących ceł antydumpingowych i wyrównawczych.

ARTYKUŁ 10.12

Wskaźniki wykorzystania preferencji

1. Do celów monitorowania funkcjonowania niniejszej części niniejszej Umowy oraz obliczania wskaźników wykorzystania preferencji Strony co roku przekazują sobie nawzajem dane statystyczne dotyczące przywozu za okres rozpoczynający się 1 (jeden) rok po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy i kończący się 10 (dziesięć) lat po zakończeniu znoszenia ceł dla wszystkich towarów zgodnie z załącznikiem 10-A. O ile Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu nie zdecyduje inaczej, okres ten jest automatycznie przedłużany o 5 (pięć) lat, a Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu może zadecydować o dalszym jego przedłużeniu.

2. Przekazywane dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, obejmują dane dotyczące ostatniego dostępnego roku, w tym dane na temat wartości oraz – w stosownych przypadkach – wielkości, na poziomie pozycji taryfowych w odniesieniu do przywozu towarów drugiej Strony, w odniesieniu do których skorzystano z preferencyjnego traktowania celnego na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy, oraz do tych, w odniesieniu do których stosowano traktowanie niepreferencyjne.

3. Bez uszczerbku dla ust. 2 i z zastrzeżeniem wymogów w zakresie poufności wynikających z przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron Strona nie jest zobowiązana do przekazywania danych statystycznych dotyczących przywozu.

ARTYKUŁ 10.13

Środki szczególne dotyczące zarządzania preferencyjnym traktowaniem

1. Strony współpracują w zakresie zapobiegania naruszeniom ich przepisów ustawowych i wykonawczych, nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym związanym z preferencyjnym traktowaniem przyznanym na podstawie niniejszego rozdziału, zgodnie z rozdziałem 11 i załącznikiem 12-A, a także w zakresie ich wykrywania i zwalczania.

2. Strona może, zgodnie z procedurą określoną w ust. 4, podjąć decyzję o tymczasowym zawieszeniu odpowiedniego preferencyjnego traktowania danych produktów, jeżeli Strona ta ustaliła, na podstawie obiektywnych, przekonujących i możliwych do zweryfikowania informacji, że:

a) dopuszczono się systematycznych naruszeń odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych na dużą skalę lub nieprawidłowości na dużą skalę, lub nadużyć finansowych na dużą skalę, w celu uzyskania preferencyjnego traktowania taryfowego przyznanego na mocy niniejszego rozdziału; oraz

b) druga Strona systematycznie odmawia wypełnienia lub w inny sposób nie wypełnia swoich obowiązków, o których mowa w ust. 1, zgodnie z rozdziałem 11 i załącznikiem 12-A.

3. Do celów niniejszego artykułu niewypełnienie obowiązków, o których mowa w ust. 1, oznacza między innymi wyraźnie wykazane i systematyczne:

a) niedopełnianie obowiązku weryfikacji statusu pochodzenia danych produktów, zgodnie z procedurami ustanowionymi w art. 11.24 i 11.25; oraz

b) odmawianie lub nieuzasadnione opóźnianie przekazania wyniku weryfikacji pochodzenia przeprowadzonej zgodnie z art. 11.25 i 11.26; lub

c) brak współpracy administracyjnej zgodnie z załącznikiem 12-A.

4. Strona, która dokonała ustalenia, o którym mowa w ust. 2, bez zbędnej zwłoki powiadamia o tym Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu oraz przekazuje mu informacje, które stanowią podstawę jej ustalenia.

5. W przypadku gdy spełnione są wymogi określone w ust. 4, Strona, która dokonała ustalenia, rozpoczyna konsultacje z drugą Stroną w ramach Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu w celu znalezienia rozwiązania akceptowalnego dla obu Stron, Jeżeli Strony nie uzgodnią obustronnie akceptowalnego rozwiązania w terminie 3 (trzech) miesięcy od powiadomienia, Strona, która dokonała ustalenia, może podjąć decyzję o tymczasowym zawieszeniu odpowiedniego preferencyjnego traktowania danych produktów. W takich przypadkach Strona, która dokonała ustalenia, bez zbędnej zwłoki powiadamia Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu o tymczasowym zawieszeniu.

6. Decyzja o tymczasowym zawieszeniu odpowiedniego preferencyjnego traktowania danego produktu zgodnie z ust. 4 ma zastosowanie jedynie przez okres proporcjonalny do wpływu na interesy finansowe danej Strony i nie dłuższy niż 3 (trzy) miesiące. Jeżeli można w sposób obiektywny i możliwy do zweryfikowania stwierdzić, że warunki, które doprowadziły do wydania decyzji o zawieszeniu, utrzymują się po upływie okresu zawieszenia, dana Strona może podjąć decyzję o przedłużeniu okresu obowiązywania tej decyzji o zawieszeniu na taki sam okres. Każde zawieszenie podlega okresowym konsultacjom w ramach Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu. W przypadku przedłużenia konsultacje odbywają się we Wspólnym Komitecie w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu co najmniej 15 (piętnaście) dni przed upływem okresu zawieszenia.

7. Każda ze Stron publikuje, zgodnie ze swoimi procedurami wewnętrznymi, zawiadomienia dla importerów w sprawie każdego powiadomienia o ustaleniu zgodnie z ust. 4 oraz decyzję o tymczasowym zawieszeniu, o której mowa w ust. 5 i 6.

SEKCJA C

POSTANOWIENIA INSTYTUCJONALNE

ARTYKUŁ 10.14

Podkomitet ds. Handlu Towarami

1. Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4, 9.9 i 13.14 Podkomitet ds. Handlu Towarami, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, pełni następujące funkcje:

a) promuje handel towarami między Stronami;

b) ocenia co roku wykorzystanie kontyngentów i preferencji przyznanych na mocy niniejszej części niniejszej Umowy oraz zarządzanie nimi; oraz

c) omawia, wyjaśnia i rozwiązuje wszelkie kwestie techniczne, które mogą pojawić się między Stronami w sprawach związanych ze stosowaniem nomenklatury taryfowej każdej ze Stron określonej w pkt 3 i 4 załącznika 10-A.

ARTYKUŁ 10.15

Podkomitet ds. Handlu Produktami Sektora Wina i Napojami Spirytusowymi

1. Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4 i 9.9 Podkomitet ds. Handlu Produktami Sektora Wina i Napojami Spirytusowymi, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, pełni następujące funkcje:

a) zapewnia terminowe powiadamianie o zmianach przepisów ustawowych i wykonawczych w kwestiach objętych załącznikiem 10-D, które mają wpływ na produkty sektora wina i napoje spirytusowe będące przedmiotem handlu między Stronami; oraz

b) przyjmuje decyzje w celu doprecyzowania zasad określonych w pkt 2 dodatku 10-D-3, w szczególności formularzy, które należy stosować, oraz szczegółowego określenia informacji, które należy przedstawić w sprawozdaniu z analizy.

ARTYKUŁ 10.16

Współpraca w zakresie handlu produktami sektora wina i napojami spirytusowymi oraz punkty kontaktowe

1. Strony współpracują w zakresie kwestii związanych z handlem produktami sektora wina i napojami spirytusowymi i zajmują się tymi kwestiami, w szczególności:

a) definicjami produktów, certyfikacją i etykietowaniem produktów sektora wina;

b) stosowaniem odmian winorośli w produkcji wina i ich oznakowaniem; oraz

c) definicjami produktów, certyfikacją i etykietowaniem napojów spirytusowych.

2. Strony ściśle współpracują i poszukują sposobów poprawy wzajemnej pomocy w stosowaniu załącznika 10-D, w szczególności w celu zwalczania oszukańczych praktyk.

3. Aby ułatwić wzajemną pomoc między organami i instytucjami egzekwowania prawa Stron w odniesieniu do kwestii objętych niniejszym załącznikiem, każda ze Stron wyznacza organy i instytucje odpowiedzialne za stosowanie i egzekwowanie załącznika 10-D. Jeżeli Strona wyznacza więcej niż jeden właściwy organ lub więcej niż jedną właściwą instytucję, zapewnia ona koordynację prac tych organów i instytucji. W takim przypadku Strona wyznacza również jeden organ łącznikowy lub jedną instytucję łącznikową, które powinny odgrywać rolę pojedynczego punktu kontaktowego dla organu lub instytucji drugiej Strony.

4 Strony, za pośrednictwem Podkomitetu ds. Handlu Produktami Sektora Wina i Napojami Spirytusowymi, przekazują sobie nawzajem dane kontaktowe organów, instytucji i punktów kontaktowych, o których mowa w ust. 3, nie później niż 6 (sześć) miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. Strony informują się wzajemnie o wszelkich zmianach danych kontaktowych takich organów, instytucji i punktów kontaktowych.

ROZDZIAŁ 11

REGUŁY POCHODZENIA ORAZ PROCEDURY DOTYCZĄCE POCHODZENIA

SEKCJA A

REGUŁY POCHODZENIA

ARTYKUŁ 11.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „klasyfikowany” odnosi się do klasyfikacji produktu lub materiału zgodnie z określoną sekcją, rozdziałem, pozycją lub podpozycją systemu zharmonizowanego;

b) „przesyłka” oznacza produkty, które są wysyłane jednocześnie od jednego eksportera do jednego odbiorcy albo są objęte jednolitym dokumentem przewozowym obejmującym transport od eksportera do odbiorcy lub, w przypadku braku takiego dokumentu, jedną fakturą;

c) „organ celny lub właściwy organ publiczny” odnosi się do:

(i) w Unii Europejskiej – służby Komisji Europejskiej odpowiedzialne za sprawy celne oraz administracje celne i wszelkie inne organy państw członkowskich Unii Europejskiej odpowiedzialne za stosowanie i egzekwowanie przepisów prawa celnego; oraz

(ii) w MERCOSUR – właściwych organów Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR lub ich następców wymienionych poniżej:

A) Argentyna: Secretaría de Industria y Gestión Comercio of the Ministerio de Economía;

B) Brazylia: Secretaria de Comércio Exterior do Ministério do Desenvolvimento, Indústria, Comércio e Serviços and Secretaria Especial da Receita Federal do Brasil of the Ministério da Fazenda;

C) Paragwaj: Subsecretaría de Estado de Comercio y Servicios of the Ministerio de Industria y Comercio; oraz

D) Urugwaj: Asesoría de Política Comercial of the Ministerio de Economía y Finanzas;

d) „eksporter” oznacza osobę znajdującą się na terytorium Strony, która wywozi produkt pochodzący oraz sporządza oświadczenie o pochodzeniu;

e) „materiały zamienne” oznaczają materiały tego samego rodzaju i jakości handlowej, o takich samych cechach technicznych i fizycznych, i które są niemożliwe do rozróżnienia po ich włączeniu do produktu;

f) „towary” oznaczają zarówno materiały, jak i produkty;

g) „importer” oznacza osobę, która dokonuje przywozu produktu pochodzącego oraz ubiega się dla niego o preferencyjne traktowanie taryfowe;

h) „wytwarzanie” oznacza każdy rodzaj obróbki lub przetwarzania, łącznie z montażem lub operacjami szczególnymi;

i) „materiał” oznacza każdy składnik, surowiec, komponent lub część użyte do wytworzenia produktu; oraz

j) „produkt” oznacza wytwarzany produkt, nawet jeśli jest on przeznaczony do późniejszego użycia w innym procesie wytwarzania;

ARTYKUŁ 11.2

Wymogi ogólne

1. Do celów stosowania preferencyjnego traktowania taryfowego przez Stronę w odniesieniu do towarów pochodzących drugiej Strony zgodnie z niniejszą częścią niniejszej Umowy następujące produkty uznaje się za pochodzące z Unii Europejskiej, pod warunkiem że spełniają one wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego rozdziału:

a) produkty całkowicie uzyskane w Unii Europejskiej zgodnie z art. 11.4;

b) produkty uzyskane w Unii Europejskiej wyłącznie z materiałów pochodzących; lub

c) produkty uzyskane w Unii Europejskiej zawierające materiały niepochodzące, pod warunkiem że spełniają one warunki określone w załączniku 11-B.

2. Do celów stosowania przez Stronę preferencyjnego traktowania taryfowego w odniesieniu do towarów pochodzących drugiej Strony zgodnie z niniejszą częścią niniejszej Umowy następujące produkty uznaje się za pochodzące z MERCOSUR, pod warunkiem że spełniają one wszystkie pozostałe mające zastosowanie wymogi niniejszego rozdziału:

a) produkty całkowicie uzyskane w MERCOSUR zgodnie z art. 11.4;

b) produkty uzyskane w MERCOSUR wyłącznie z materiałów pochodzących; lub

c) produkty uzyskane w MERCOSUR zawierające materiały niepochodzące, pod warunkiem że spełniają one warunki określone w załączniku 11-B.

3. W przypadku gdy produkt uzyskał status pochodzenia, materiałów niepochodzących wykorzystanych do jego wytwarzania nie uznaje się za niepochodzące, jeżeli produkt ten został włączony jako materiał do innego produktu.

ARTYKUŁ 11.3

Dwustronna kumulacja pochodzenia

1. Produkty pochodzące z Unii Europejskiej uznaje się za materiały pochodzące z MERCOSUR, jeżeli są one włączone do produktu tam uzyskanego, pod warunkiem że poddano je obróbce lub przetworzeniu wykraczającym poza operacje, o których mowa w art. 11.6.

2. Produkty pochodzące z MERCOSUR uznaje się za materiały pochodzące z Unii Europejskiej, jeżeli są one włączone do produktu tam uzyskanego, pod warunkiem że poddano je obróbce lub przetworzeniu wykraczającym poza operacje, o których mowa w art. 11.6.

ARTYKUŁ 11.4

Produkty całkowicie uzyskane

1. Poniższe produkty uznaje się za całkowicie uzyskane w Unii Europejskiej lub w MERCOSUR:

a) produkty mineralne i inne substancje naturalne wydobyte z ich ziemi lub z ich dna morskiego;

b) rośliny i produkty roślinne tam uprawiane lub zebrane;

c) żywe zwierzęta tam urodzone i wyhodowane;

d) produkty pochodzące od żywych zwierząt tam wyhodowanych;

e) produkty pochodzące z ubitych zwierząt tam urodzonych i wyhodowanych;

f) produkty uzyskane przez polowania lub połowy tam przeprowadzone;

g) produkty akwakultury, o ile ryby, skorupiaki, mięczaki i inne bezkręgowce wodne urodziły się tam i zostały tam wyhodowane;

h) produkty rybołówstwa i inne produkty wydobyte z morza przez ich statki[1];

i) produkty wytworzone na pokładzie ich statków przetwórni wyłącznie z produktów, o których mowa w lit. h);

j) produkty mineralne oraz inne nieożywione zasoby naturalne wydobyte z dna morskiego, podłoża lub dna oceanu:

(i) w wyłącznej strefie ekonomicznej Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR lub państw członkowskich Unii Europejskiej, jak określono w ich przepisach ustawowych i wykonawczych, zgodnie z częścią V UNCLOS;

(ii) na szelfie kontynentalnym Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR lub państw członkowskich Unii Europejskiej, jak określono w ich przepisach ustawowych i wykonawczych, zgodnie z częścią VI UNCLOS; lub

[1] Ta litera pozostaje bez uszczerbku dla suwerennych praw i obowiązków Stron wynikających z UNCLOS, w szczególności w wyłącznej strefie ekonomicznej i na szelfie kontynentalnym.

(iii) na obszarze określonym w art. 1 ust. 1 UNCLOS, w przypadku gdy Strona lub osoba Strony posiada wyłączne prawa do eksploatacji, zgodnie z częścią XI UNCLOS i Porozumieniem w sprawie wykonania części XI UNCLOS;

k) używane artykuły tam zebrane, nadające się wyłącznie do odzysku surowców;

l) odpady i złom powstające w wyniku działalności wytwórczej tam prowadzonej[1]; lub

m) towary tam wyprodukowane wyłącznie z produktów wymienionych w lit. a)–l).

2. Określenia „ich statki" i „ich statki przetwórnie" użyte w ust. 1 lit. h) oraz i) mają zastosowanie tylko do statków i statków przetwórni, które:

a) są zarejestrowane w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w Państwie-Sygnatariuszu MERCOSUR oraz, w stosownych przypadkach, posiadają licencje połowowe wydane przez Państwo-Sygnatariusza MERCOSUR lub Unię Europejską na rzecz przedsiębiorstw rybackich należycie zarejestrowanych w celu prowadzenia działalności w tym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w tym Państwie-Sygnatariuszu MERCOSUR;

[1] Lit. k) i l) pozostają bez uszczerbku dla przepisów ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron dotyczących przywozu towarów w nich wymienionych.

b) pływają pod banderą tego samego rejestrującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR[1]; oraz

c) spełniają jeden z następujących warunków:

(i) w najmniej 50 % (pięćdziesięciu procentach) stanowi własność jednej osoby fizycznej lub osób fizycznych[2] Stron;

(ii) stanowią własność osób prawnych[3]:

A) które mają swoją siedzibę zarządu i główne miejsce prowadzenia działalności na terytorium Strony; oraz

B) w co najmniej 50 % (pięćdziesięciu procentach) stanowi własność osób fizycznych lub prawnych Stron; lub

(iii) co najmniej dwie trzecie załogi to osoby fizyczne Stron.

---

[1] Produkty rybołówstwa lub inne produkty wydobyte z morza przez statki czarterowane pływające pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR uznaje się za pochodzące z państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub z Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR, w którym statek jest czarterowany i w którym wydano licencję, pod warunkiem że spełniają one wszystkie kryteria określone w niniejszym ustępie.

[2] Do celów niniejszego artykułu stosuje się definicję zawartą w art. 18.2 lit. m).

[3] Do celów niniejszego artykułu stosuje się definicję zawartą w art. 18.2 lit. h).

ARTYKUŁ 11.5

Tolerancje

1. Jeżeli materiał niepochodzący wykorzystany do wytworzenia produktu nie spełnia wymogów określonych w załączniku 11-B, produkt taki uznaje się mimo wszystko za pochodzący z terytorium Strony, jeżeli:

a) łączna wartość materiałów niepochodzących nie przekracza 10 % (dziesięciu procent) ceny *ex-works* produktu; oraz

b) którakolwiek z wartości procentowych określających maksymalną wartość lub masę materiałów niepochodzących określonych w załączniku 3-B nie została przekroczona w wyniku stosowania niniejszego ustępu.

2. Ust. 1 nie stosuje się do produktów objętych działami 50–63 systemu zharmonizowanego, w odniesieniu do których stosuje się tolerancje wymienione w uwagach 6 i 7 załącznika 11-A.

ARTYKUŁ 11.6

Niewystarczająca obróbka lub przetworzenie

1. Niezależnie od art. 11.2 ust. 1 lit. c) i art. 11.2 ust. 2 lit. c) produktu nie uznaje się za pochodzący z terytorium Strony, jeżeli jego wytwarzanie polega wyłącznie na następujących czynnościach przeprowadzanych na materiałach niepochodzących z terytorium tej Strony:

a) czynności mające na celu zapewnienie zachowania produktów w dobrym stanie podczas transportu i składowania;

b) zmiana opakowania oraz dzielenie i łączenie opakowań;

c) mycie, czyszczenie lub usuwanie kurzu, rdzy, oleju, farby lub innych pokryć;

d) prasowanie materiałów włókienniczych;

e) proste czynności malowania i polerowania;

f) łuskanie, częściowe lub całkowite bielenie, polerowanie i glazurowanie zbóż oraz ryżu;

g) czynności polegające na barwieniu lub aromatyzowaniu cukru lub formowaniu kostek cukru oraz częściowym lub całkowitym mieleniu cukru kryształu;

h) obieranie, drylowanie i łuskanie owoców, orzechów i warzyw;

i) ostrzenie, proste szlifowanie, oddzielanie lub proste cięcie;

j) przesiewanie, przeglądanie, sortowanie, klasyfikowanie, stopniowanie i dobieranie, łącznie z kompletowaniem zestawów artykułów;

k) proste umieszczanie w butelkach, puszkach, butlach, workach, skrzynkach lub pudełkach, umocowanie na kartonach lub deskach oraz wszelkie inne proste czynności związane z pakowaniem;

l) umieszczanie lub drukowanie znaków, etykiet, logo i innych podobnych znaków na produktach lub ich opakowaniach;

m) proste mieszanie produktów, nawet różnych rodzajów, oraz proste mieszanie cukru z dowolnym materiałem;

n) prosty montaż części niepochodzących w celu utworzenia całego produktu lub rozkładanie produktów na części;

o) proste dodawanie wody, rozcieńczanie, odwadnianie lub skażanie produktów;

p) połączenie dwóch lub większej liczby czynności określonych w literach a)–o); lub

q) ubój zwierząt.

2. Do celów ust. 1 czynność uznaje się za prostą, jeżeli jej wykonanie nie wymaga szczególnych umiejętności ani maszyn, urządzeń czy narzędzi specjalnie wykonanych lub zainstalowanych w tym celu.

ARTYKUŁ 11.7

Jednostka kwalifikacyjna

1. Jednostką, którą uwzględnia się do celów stosowania postanowień niniejszego rozdziału, jest konkretny produkt klasyfikowany zgodnie z systemem zharmonizowanym.

2. W przypadku produktu składającego się z grupy lub zestawu artykułów, który jest klasyfikowany do jednej pozycji systemu zharmonizowanego, jednostkę kwalifikacyjną stanowi całość.

3. Jeżeli przesyłka składa się z wielu identycznych produktów klasyfikowanych do tej samej pozycji systemu zharmonizowanego, każdy produkt bierze się pod uwagę indywidualnie do celów stosowania niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 11.8

Opakowania, materiały opakowaniowe i pojemniki opakowaniowe

1. Jeżeli, zgodnie z regułą 5 Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego, opakowanie jest traktowane łącznie z produktem do celów klasyfikacji, to opakowanie jest również uwzględniane do celów określania pochodzenia.

2. Materiałów i pojemników opakowaniowych, których używa się do ochrony produktu podczas transportu, nie uwzględnia się przy określaniu pochodzenia takich produktów.

ARTYKUŁ 11.9

Akcesoria, części zamienne i narzędzia

Akcesoria, części zamienne i narzędzia dostarczane z elementem wyposażenia, maszyną, urządzeniem lub pojazdem, które są zwyczajowe dla tego produktu i są wliczone w jego cenę lub nie są oddzielnie fakturowane, uznaje się za jeden produkt z danym elementem wyposażenia, maszyną, urządzeniem lub pojazdem.

ARTYKUŁ 11.10

Rozróżnienie księgowe

1. Jeżeli do wytworzenia produktu stosuje się materiały zamienne pochodzące i niepochodzące, materiały te muszą być rozdzielone fizycznie podczas składowania według ich pochodzenia, aby status pochodzenia materiałów pochodzących został zachowany.

2. Niezależnie od ust. 1 przy wytwarzaniu produktu nie jest konieczne fizyczne rozdzielenie materiałów zamiennych pochodzących i niepochodzących, jeżeli pochodzenie takiego produktu określa się zgodnie z metodą rozróżnienia księgowego stosowaną do zarządzania zapasami.

3. Rozróżnienie księgowe rejestruje i stosuje się zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości mającymi zastosowanie na terytorium Strony, na którym dany produkt jest wytwarzany.

4. Metodę rozróżnienia księgowego można stosować wyłącznie wtedy, gdy można zagwarantować, że statusu produktu pochodzącego w żadnym momencie nie otrzymuje więcej produktów, niż miałoby to miejsce w przypadku, gdyby materiały były fizycznie rozdzielone.

5. Strona może wymagać, aby stosowanie metody rozróżnienia księgowego wymagało wcześniejszego pozwolenia odpowiednich właściwych organów. Właściwe organy mogą uzależnić udzielenie takiego zezwolenia od spełnienia jakichkolwiek warunków, które uznają za stosowne, i w takich przypadkach monitorują korzystanie z takiego pozwolenia. Organy te mogą w każdej chwili cofnąć pozwolenie, jeżeli beneficjent zezwolenia wykorzysta metodę rozróżnienia księgowego w jakikolwiek niewłaściwy sposób lub nie spełnia któregokolwiek z pozostałych warunków określonych w niniejszym rozdziale.

ARTYKUŁ 11.11

Zestawy

Zestawy, w rozumieniu reguły 3 Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego, uznaje się za pochodzące, jeżeli wszystkie elementy zestawu są produktami pochodzącymi. Niezależnie od powyższego, jeżeli zestaw składa się z produktów pochodzących i niepochodzących, uznaje się go w całości za pochodzący, pod warunkiem że wartość produktów niepochodzących nie przekracza 15 % (piętnaście procent) ceny ex-works zestawu.

ARTYKUŁ 11.12

Elementy neutralne

Do ustalenia, czy produkt jest produktem pochodzącym, nie jest konieczne ustalenie pochodzenia następujących elementów, których użyto w procesie jego wytwarzania:

a) energii i paliwa;

b) instalacji i wyposażenia;

c) maszyn i narzędzi; lub

d) towarów, które nie wchodzą w końcowy skład produktu i nie są do tego przeznaczone.

ARTYKUŁ 11.13

Zasada terytorialności

1. Warunki określone w niniejszym rozdziale dotyczące nabywania statusu pochodzenia muszą być nieprzerwanie spełniane w Unii Europejskiej lub w MERCOSUR.

2. Jeżeli towary pochodzące wywiezione z Unii Europejskiej lub MERCOSUR do państwa trzeciego powracają do Unii Europejskiej lub MERCOSUR, towary takie uznaje się za niepochodzące, chyba że można wykazać w sposób zadowalający dla organów celnych, że towary powracające:

a) są tymi samymi towarami, które zostały wywiezione; oraz

b) nie zostały poddane jakimkolwiek innym czynnościom niż czynności niezbędne do zachowania ich w dobrym stanie, gdy znajdowały się w państwie trzecim, lub gdy były przedmiotem wywozu.

ARTYKUŁ 11.14

Warunki transportu

1. Produkty zgłoszone do przywozu na terytorium Strony muszą być dokładnie tymi samymi produktami co produkty wywiezione z terytorium Strony, z której uważane są za pochodzące. Produkty te nie mogą zostać zmienione, przekształcone w jakikolwiek sposób ani poddane czynnościom innym niż czynności służące zachowaniu ich w dobrym stanie lub dodawaniu lub umieszczaniu znaków, etykiet, pieczęci lub jakichkolwiek innych znaków odróżniających w celu zapewnienia zgodności z określonymi wymogami wewnętrznymi Strony dokonującej przywozu, przed zgłoszeniem do przywozu.

2. Przechowywanie produktów lub przesyłek oraz podział przesyłek może mieć miejsce tylko na odpowiedzialność eksportera lub następnego posiadacza towarów i pod warunkiem, że produkty pozostają pod dozorem celnym w państwie lub państwach tranzytu.

3. W przypadku wątpliwości co do tego, czy spełniono wymogi przewidziane w ust. 1 i 2, organ celny Strony dokonującej przywozu może zażądać od importera udokumentowania zgodności, którą należy udowodnić za pomocą wszelkich środków, w tym umownych dokumentów przewozowych, takich jak konosament, dowodów faktycznych lub materialnych, takich jak oznakowanie lub numeracja opakowań, lub jakichkolwiek innych dowodów związanych z samym produktem.

ARTYKUŁ 11.15

Wystawy

1. Produkty pochodzące wysłane z przeznaczeniem na wystawę w państwie trzecim i sprzedane po wystawie w celu przywozu do Unii Europejskiej lub MERCOSUR korzystają w przywozie z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy, pod warunkiem że wykazano w sposób zadowalający dla organów celnych Strony dokonującej przywozu, że:

a) eksporter wysłał te produkty z Unii Europejskiej lub MERCOSUR do danego państwa trzeciego, w którym odbywała się wystawa, i prezentował je na tej wystawie;

b) eksporter ten sprzedał produkty lub w inny sposób zbył je na rzecz osoby w Unii Europejskiej lub MERCOSUR;

c) produkty zostały wysłane w trakcie wystawy lub natychmiast po niej w stanie, w jakim zostały wysłane na wystawę; oraz

d) produkty, od momentu gdy zostały wysłane na wystawę, nie były używane w celach innych niż prezentacja na wystawie.

2. Oświadczenie o pochodzeniu sporządza się zgodnie z sekcją B i przedkłada się organom celnym Strony dokonującej przywozu. Wskazuje się w nim nazwę i adres wystawy.

3. Ust. 1 ma zastosowanie do wszelkich wystaw handlowych, przemysłowych, rolnych lub rzemieślniczych, targów lub podobnych pokazów lub wystaw publicznych, które są organizowane do celów innych niż na użytek prywatny w sklepach lub pomieszczeniach handlowych w celu sprzedaży tych produktów, i w trakcie których dane produkty pozostają pod kontrolą celną.

SEKCJA B

PROCEDURY DOTYCZĄCE POCHODZENIA

ARTYKUŁ 11.16

Wymogi ogólne

Produkty pochodzące z Unii Europejskiej przy przywozie do MERCOSUR oraz produkty pochodzące z MERCOSUR przy przywozie do Unii Europejskiej zostają objęte preferencyjnym traktowaniem taryfowym na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy w momencie przedłożenia oświadczenia o pochodzeniu zgodnie z art. 11.17 oraz przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron[1].

ARTYKUŁ 11.17

Warunki sporządzania oświadczenia o pochodzeniu

1. Oświadczenie o pochodzeniu, o którym mowa w art. 11.16, może zostać sporządzone przez:

a) eksportera zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony dokonującej wywozu; lub

[1] Świadectwo pochodzenia będzie ważne zgodnie ze środkami przejściowymi zawartymi w załączniku 11-D przez okres w nim określony.

b) jakiegokolwiek eksportera jakiejkolwiek małej przesyłki składającej się z paczki lub paczek zawierających produkty pochodzące, których łączna wartość nie przekracza progu określonego w odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych Strony dokonującej wywozu.

2. Strony wymieniają informacje na temat odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych, o których mowa w ust. 1:

a) w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy;

b) w przypadku wprowadzenia zmian do takich przepisów ustawowych i wykonawczych – przed wejściem w życie takich zmian; oraz

c) na wniosek którejkolwiek ze Stron, w dowolnym momencie po wejściu w życie niniejszej Umowy.

3. Oświadczenie o pochodzeniu można sporządzić, jeżeli dane produkty są produktami pochodzącymi z Unii Europejskiej lub MERCOSUR i jeżeli spełniają pozostałe wymogi niniejszego rozdziału.

4. Eksporter sporządzający oświadczenie o pochodzeniu musi być przygotowany do przedłożenia w każdym momencie, na żądanie organów celnych lub właściwych organów publicznych Strony dokonującej wywozu, wszystkich odpowiednich dokumentów potwierdzających status pochodzenia danych produktów oraz spełnienie pozostałych wymogów niniejszego rozdziału.

5. Eksporter sporządza oświadczenie o pochodzeniu na fakturze, specyfikacji wysyłkowej lub jakimkolwiek innym dokumencie handlowym opisującym produkt pochodzący w sposób wystarczająco szczegółowy, aby umożliwić jego identyfikację, w jednej z wersji językowych określonych w załączniku 11-C oraz zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony dokonującej wywozu.

6. Oświadczenie o pochodzeniu jest opatrzone oryginalnym odręcznym podpisem eksportera, chyba że odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze Strony dokonującej wywozu stanowią inaczej.

7. Oświadczenie o pochodzeniu może zostać sporządzone przez eksportera, gdy produkty, do których się ono odnosi, są wywożone, lub po dokonaniu ich wywozu, pod warunkiem że zostanie ono przedstawione u Strony dokonującej przywozu nie później niż 2 (dwa) lata po dokonaniu przywozu produktów, do których się ono odnosi.

ARTYKUŁ 11.18

Ważność oświadczenia o pochodzeniu

1. Oświadczenie o pochodzeniu jest ważne przez 12 (dwanaście) miesięcy od dnia sporządzenia przez eksportera i musi zostać przedłożone w tym okresie organom celnym Strony dokonującej przywozu.

2. Oświadczenia o pochodzeniu przedłożone po terminie określonym w ust. 1 mogą zostać przyjęte na potrzeby stosowania preferencyjnego traktowania tylko wówczas, gdy nieprzedłożenie ich w tym terminie było spowodowane wyjątkowymi okolicznościami.

3. W pozostałych przypadkach opóźnionego przedłożenia organy celne Strony dokonującej przywozu mogą przyjąć oświadczenie o pochodzeniu, jeżeli produkty zostały im przedstawione przed upływem wspomnianego terminu.

ARTYKUŁ 11.19

Przywóz partiami

Jeżeli, na wniosek importera i na warunkach określonych przez organy celne Strony dokonującej przywozu, produkty rozmontowane lub niezmontowane w rozumieniu reguły 2 lit. a) Ogólnych reguł interpretacji systemu zharmonizowanego, zaklasyfikowane w sekcjach XV–XXI systemu zharmonizowanego, przywożone są partiami, organom celnym przedstawia się jedno oświadczenie o pochodzeniu dla takich produktów przy przywozie pierwszej partii.

ARTYKUŁ 11.20

Zwolnienia z oświadczenia o pochodzeniu

1. Produkty wysłane jako małe paczki od osób prywatnych do osób prywatnych lub stanowiące część bagażu osobistego podróżnych uznawane są za produkty pochodzące bez wymogu przedstawienia oświadczenia o pochodzeniu, pod warunkiem że takie produkty nie są przywożone w celach handlowych i zostały zgłoszone jako spełniające wymogi niniejszego rozdziału oraz że nie ma żadnych wątpliwości co do wiarygodności takiego zgłoszenia. W przypadku produktów przesyłanych drogą pocztową takie zgłoszenie może zostać umieszczone na zgłoszeniu celnym CN22/CN23 lub na załączonej do tego dokumentu kartce papieru.

2. Przywóz o charakterze okazjonalnym, obejmujący wyłącznie produkty do osobistego użytku ich odbiorców albo podróżnych lub ich rodzin, nie jest uważany za przywóz w celach handlowych, jeżeli rodzaj i ilość produktów wskazują na brak przeznaczenia handlowego.

3. Całkowita wartość produktów, o których mowa w ust. 1, nie może przekraczać wartości określonych w przepisach ustawowych i wykonawczych Strony dokonującej przywozu. Strony wymieniają się informacjami na temat tych wartości.

ARTYKUŁ 11.21

Dokumenty potwierdzające

Dokumenty, o których mowa w art. 11.17 ust. 4, mogą obejmować:

a) bezpośrednie dowody dotyczące procesów przeprowadzonych przez eksportera lub dostawcę w celu uzyskania danych towarów, zawarte na przykład w ich księgach rachunkowych lub wewnętrznych dokumentach księgowych;

b) dokumenty potwierdzające status pochodzenia użytych materiałów, wystawione lub sporządzone w Unii Europejskiej lub w MERCOSUR, jeżeli dokumenty te są wykorzystywane, wystawione lub sporządzone zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi danej Strony;

c) dokumenty potwierdzające obróbkę lub przetworzenie materiałów w Unii Europejskiej lub w MERCOSUR, wystawione lub sporządzone w Unii Europejskiej lub w MERCOSUR, jeżeli dokumenty te wystawiono lub sporządzono zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi danej Strony; oraz

d) oświadczenie o pochodzeniu potwierdzające status pochodzenia użytych materiałów sporządzone w Unii Europejskiej lub w MERCOSUR zgodnie z niniejszym rozdziałem.

ARTYKUŁ 11.22

Wymogi dotyczące przechowywania dokumentacji

Eksporter, który sporządził oświadczenie o pochodzeniu przechowuje kopię oświadczenia o pochodzeniu i dokumentów, o których mowa w art. 11.17 ust. 4, przez co najmniej 3 (trzy) lata od daty sporządzenia oświadczenia o pochodzeniu. Importer przechowuje to oświadczenie o pochodzeniu lub jego kopię, jeżeli oryginał znajduje się w posiadaniu organu celnego lub właściwego organu publicznego, przez co najmniej 3 (trzy) lata od dnia przywozu produktów, do których odnosi się dane oświadczenie o pochodzeniu.

ARTYKUŁ 11.23

Niezgodności i błędy formalne

1. Drobne niezgodności między oświadczeniami o pochodzeniu a dokumentami przedłożonymi urzędowi celnemu w celu dopełnienia formalności związanych z przywozem produktów nie unieważniają oświadczenia o pochodzeniu, jeżeli zostanie należycie dowiedzione, że dane oświadczenie o pochodzeniu odpowiada przedstawionym produktom.

2. Oczywiste błędy formalne w oświadczeniu o pochodzeniu nie powodują odrzucenia oświadczenia o pochodzeniu, jeżeli takie błędy nie budzą wątpliwości co do poprawności informacji zawartych w oświadczeniu o pochodzeniu.

ARTYKUŁ 11.24

Współpraca między organami celnymi a właściwymi organami publicznymi

1. Organy celne lub właściwe organy publiczne państw członkowskich Unii Europejskiej i Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR przekazują sobie, za pomocą środków porozumiewania się między Komisją Europejską a Sekretariatem MERCOSUR, adresy organów celnych lub właściwych organów publicznych odpowiedzialnych za weryfikację oświadczeń o pochodzeniu.

2. W celu zapewnienia właściwego stosowania niniejszego rozdziału Unia Europejska i MERCOSUR udzielają sobie wzajemnej pomocy, za pośrednictwem swoich organów celnych lub właściwych organów publicznych, przy kontroli autentyczności oświadczeń o pochodzeniu i prawidłowości informacji podanych w tych oświadczeniach.

3. W celu zapobiegania naruszeniom przepisów prawa celnego, prowadzenia dochodzeń w sprawie tych naruszeń i zwalczania ich w załączniku 12-A przewidziano współpracę między organami celnymi lub właściwymi organami publicznymi, w tym obecność należycie upoważnionych urzędników jednej Strony na terytorium drugiej Strony, z zastrzeżeniem zgody Strony, na której terytorium udziela się pomocy, i warunków przez nią określonych.

ARTYKUŁ 11.25

Weryfikacja oświadczeń o pochodzeniu

1. Weryfikacje oświadczeń o pochodzeniu przeprowadzane są wyrywkowo lub za każdym razem, kiedy organy celne lub właściwe organy publiczne Strony dokonującej przywozu mają uzasadnione wątpliwości co do autentyczności tych oświadczeń, statusu pochodzenia danych produktów lub spełnienia innych wymogów niniejszego rozdziału.

2. Do celów wykonania ust. 1 organy celne lub właściwe organy publiczne Strony dokonującej przywozu zwracają oświadczenie o pochodzeniu lub jego kopię organom celnym lub właściwym organom publicznym Strony dokonującej wywozu, podając uzasadnienie wniosku o weryfikację. Wszelkie uzyskane dokumenty lub informacje wskazujące, że informacje podane w oświadczeniu o pochodzeniu są nieprawidłowe, przekazuje się wraz z wnioskiem o weryfikację.

3. Wniosek o weryfikację i późniejszą odpowiedź składa się w języku urzędowym organu celnego lub właściwego organu publicznego Strony dokonującej przywozu wnioskującej o przeprowadzenie weryfikacji, w języku akceptowanym przez tę Stronę lub zgodnie z art. 5 ust. 3 załącznika 12-A.

4. Weryfikację przeprowadzają organy celne lub właściwe organy publiczne Strony dokonującej wywozu. W tym celu mają one prawo zażądać przedstawienia wszelkich dowodów oraz przeprowadzić kontrole ksiąg rachunkowych eksportera lub inne kontrole, jakie uznają za stosowne.

5. Jeżeli organy celne lub właściwe organy publiczne Strony dokonującej przywozu podejmą decyzję o zawieszeniu przyznania preferencyjnego traktowania w odniesieniu do danych produktów w oczekiwaniu na wyniki weryfikacji, proponują importerowi zwolnienie produktów, z zastrzeżeniem wszelkich środków zabezpieczających, jakie organy celne lub właściwe organy publiczne uznają za niezbędne. Jakiekolwiek zawieszenie preferencyjnego traktowania musi zostać zakończone tak szybko, jak to możliwe po ustaleniu przez Stronę dokonującą przywozu pochodzenia danych produktów.

6. Organy celne lub właściwe organy publiczne Strony dokonującej wywozu informują organy Strony dokonującej przywozu wnioskujące o weryfikację o jej wynikach tak szybko, jak to możliwe. Strona dokonująca wywozu przekazuje organom celnym lub właściwym organom publicznym Strony dokonującej przywozu następujące informacje:

a) wyniki weryfikacji;

b) opis produktu podlegającego weryfikacji oraz klasyfikację taryfową istotną dla stosowania reguł pochodzenia;

c) opis i wyjaśnienie procesu wytwarzania wystarczające do uzasadnienia statusu pochodzenia produktu;

d) informacje o sposobie, w jaki przeprowadzono weryfikację; oraz

e) w stosownych przypadkach, dokumenty uzupełniające.

7. W przypadku braku odpowiedzi w terminie 10 (dziesięciu) miesięcy od dnia przedstawienia wniosku o weryfikację lub gdy odpowiedź nie zawiera informacji wystarczających do stwierdzenia autentyczności danego oświadczenia lub pochodzenia produktów, wnioskujące organy celne lub właściwe organy publiczne, z wyjątkiem szczególnych okoliczności, odmawiają preferencyjnego traktowania taryfowego produktów objętych tym oświadczeniem o pochodzeniu. Okres 10 (dziesięciu) miesięcy może zostać przedłużony za porozumieniem Stron, biorąc pod uwagę liczbę wniosków o weryfikację i złożoność weryfikacji.

8. Organy celne lub właściwe organy publiczne Strony dokonującej przywozu wnioskujące o weryfikację, na wniosek organów celnych lub właściwych organów publicznych Strony dokonującej wywozu, powiadamiają te organy o swojej decyzji w sprawie procesu weryfikacji.

ARTYKUŁ 11.26

Konsultacje

1. Jeżeli w odniesieniu do procedur weryfikacji określonych w art. 11.25 organy celne lub właściwe organy publiczne Strony dokonującej przywozu zamierzają ustalić pochodzenie w sposób niezgodny z odpowiedzią udzieloną przez organy celne lub właściwe organy publiczne Strony dokonującej wywozu zgodnie z art. 11.25 ust. 6, Strona dokonująca przywozu powiadamia o tym zamiarze Stronę dokonującą wywozu w terminie 60 (sześćdziesięciu) dni od otrzymania odpowiedzi zgodnie z art. 11.25 ust. 6.

2. Na wniosek którejkolwiek ze Stron Strony przeprowadzają konsultacje w terminie 90 (dziewięćdziesięciu) dni od dnia powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, lub w uzgodnionym terminie w celu rozstrzygnięcia rozbieżności w odniesieniu do procedur weryfikacji. Termin przewidziany na konsultacje może zostać przedłużony w indywidualnych przypadkach za obopólną pisemną zgodą Stron.

3. Jeżeli istnieją rozbieżności w procedurach weryfikacji, których nie można rozstrzygnąć między organami celnymi lub właściwymi organami publicznymi Strony dokonującej przywozu wnioskującymi o przeprowadzenie weryfikacji a organami celnymi lub właściwymi organami publicznymi Strony dokonującej wywozu odpowiedzialnymi za przeprowadzenie tej weryfikacji, lub jeżeli rozbieżności te budzą wątpliwości co do interpretacji niniejszego rozdziału, takie rozbieżności lub wątpliwości przedstawia się Podkomitetowi ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia, o którym mowa w art. 11.32.

4. Organy celne lub właściwe organy publiczne Strony dokonującej przywozu wnioskujące o weryfikację mogą ustalić pochodzenie po konsultacjach w ramach Podkomitetu ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia i wyłącznie na podstawie wystarczającego uzasadnienia, po przyznaniu importerowi prawa do bycia wysłuchanym. O ustaleniu powiadamia się Stronę dokonującą wywozu.

5. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie ma wpływu na procedury ani prawa Stron wynikające z rozdziału 29.

6. We wszystkich przypadkach spory między importerem a organami celnymi lub właściwymi organami publicznymi Strony dokonującej przywozu są rozstrzygane na podstawie prawa tej Strony.

ARTYKUŁ 11.27

Poufność

1. Każda ze Stron zachowuje, zgodnie ze swoimi przepisami prawa, poufność informacji zgromadzonych na podstawie niniejszego rozdziału i chroni te informacje przed ujawnieniem.

2. Informacje uzyskane przez organy Strony dokonującej przywozu mogą być wykorzystywane przez te organy wyłącznie do celów niniejszego rozdziału. Każda ze Stron zapewnia, aby informacje poufne zgromadzone na podstawie niniejszego rozdziału nie były wykorzystywane do celów innych niż zarządzanie ustaleniami dotyczącymi pochodzenia i kwestii celnych oraz egzekwowanie tych ustaleń, chyba że osoba lub Strona, która przekazała te poufne informacje, na to zezwoli.

3. Niezależnie od ust. 2 Strona dokonująca przywozu może zezwolić na wykorzystywanie lub ujawnienie informacji zgromadzonych na podstawie niniejszego rozdziału w jakimkolwiek postępowaniu administracyjnym, sądowym lub jurysdykcyjnym wszczętym w związku z nieprzestrzeganiem przepisów ustawowych dotyczących ceł wykonujących niniejszy rozdział. W takim przypadku Strona dokonująca przywozu powiadamia Stronę dokonującą wywozu o wykorzystaniu lub ujawnieniu informacji.

ARTYKUŁ 11.28

Środki i kary administracyjne

Strona nakłada, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, środki i kary administracyjne na każdą osobę, która sporządziła dokument zawierający nieprawidłowe informacje lub przyczyniła się do sporządzenia takiego dokumentu w celu uzyskania preferencyjnego traktowania produktów.

SEKCJA C

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 11.29

Ceuta i Melilla

1. Do celów niniejszego rozdziału w odniesieniu do Unii Europejskiej pojęcie „Strona” nie obejmuje Ceuty i Melilli.

2. Produkty pochodzące z MERCOSUR przy przywozie do Ceuty i Melilli podlegają pod wszystkimi względami takiemu samemu traktowaniu celnemu na podstawie niniejszej Umowy, jakie stosuje się wobec produktów pochodzących z obszaru celnego Unii Europejskiej na podstawie Protokołu 2 do Aktu przystąpienia Królestwa Hiszpanii i Republiki Portugalskiej do Unii Europejskiej. MERCOSUR przyznaje wobec przywozu produktów objętych niniejszą Umową i pochodzących z Ceuty i Melilli takie samo traktowanie celne jak w przypadku produktów przywożonych oraz pochodzących z Unii Europejskiej.

3. Reguły pochodzenia i procedury dotyczące pochodzenia, o których mowa w niniejszym rozdziale, stosuje się odpowiednio do produktów wywożonych z MERCOSUR do Ceuty i Melilli oraz do produktów wywożonych z Ceuty i Melilli do MERCOSUR.

4. Ceutę i Melillę uznaje się za jedno terytorium.

5. Eksporter wpisuje „MERCOSUR” oraz „Ceuta i Melilla” w polu 2 tekstu oświadczenia o pochodzeniu, w zależności od pochodzenia produktu.

6. Organy celne Królestwa Hiszpanii odpowiedzialne są za stosowanie i wykonanie niniejszego rozdziału w Ceucie i Melilli.

ARTYKUŁ 11.30

Kontyngenty taryfowe

Produktom wywożonym w ramach kontyngentów taryfowych przyznanych przez Unię Europejską towarzyszy dokument urzędowy wydany przez Państwo-Sygnatariusza MERCOSUR, którego wzór powinien zostać przekazany Unii Europejskiej przez MERCOSUR nie później niż w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy[1].

ARTYKUŁ 11.31

Towary w tranzycie lub towary składowane

Niniejszą Umowę można stosować w odniesieniu do towarów, które są zgodne z niniejszym rozdziałem i które w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy są w tranzycie lub są czasowo składowane w składach celnych lub na wolnych obszarach celnych w Unii Europejskiej lub w MERCOSUR, pod warunkiem przedłożenia organom celnym Strony dokonującej przywozu, w ciągu 6 (sześciu) miesięcy od tej daty, oświadczenia o pochodzeniu oraz, w stosownych przypadkach, dokumentów wykazujących zgodność towarów z art. 11.14.

[1] Niniejsze postanowienie stosuje się bez uszczerbku dla pozostałych postanowień niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 11.32

Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia

1. Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4, 9.9, art. 12.6 ust. 10 i art. 12.21 Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, pełni następujące funkcje:

a) prowadzi wewnętrzne prace przygotowawcze niezbędne na potrzeby Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu w zakresie:

   (i) wykonania postanowień niniejszego rozdziału i ich funkcjonowania; oraz

   (ii) wszelkich zmian niniejszego rozdziału zaproponowanych przez Stronę;

b) przyjmuje noty wyjaśniające w celu ułatwienia wykonania niniejszego rozdziału; oraz

c) w razie potrzeby przeprowadza konsultacje przewidziane w art. 11.26.

ARTYKUŁ 11.33

Noty wyjaśniające

Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia przyjmuje, w stosownych przypadkach, noty wyjaśniające dotyczące interpretacji i stosowania niniejszego rozdziału oraz zarządzania nim.

ARTYKUŁ 11.34

Zmiany niniejszego rozdziału

Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu może zmienić niniejszy rozdział zgodnie z art. 9.7 ust. 1 lit. f).

ROZDZIAŁ 12

UŁATWIENIA CELNE I HANDLOWE

ARTYKUŁ 12.1

Cele i zakres stosowania

1. Strony uznają znaczenie kwestii ułatwień celnych i handlowych w zmieniających się globalnych warunkach handlu.

2. Strony uznają, że handel międzynarodowy oraz instrumenty i normy celne stanowią podstawę wymogów i procedur dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu.

3. Strony uznają, że ich prawodawstwo powinno być niedyskryminujące, a procedury celne i inne procedury związane z handlem powinny opierać się na stosowaniu nowoczesnych metod i skutecznej kontroli w celu zwalczania nadużyć, ochrony zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów oraz wspierania legalnego handlu. Każda ze Stron powinna okresowo dokonywać przeglądu swojego prawodawstwa i procedur celnych. Strony uznają również, że ich procedury celne i inne procedury związane z handlem nie powinny być bardziej uciążliwe pod względem administracyjnym ani ograniczać handlu w stopniu wyższym niż to konieczne, aby osiągnąć uzasadnione cele, oraz że powinny one być stosowane w sposób przewidywalny, spójny i przejrzysty.

4. Strony wzmacniają swoją współpracę w celu zapewnienia, aby odpowiednie przepisy ustawowe i wykonawcze oraz zdolności administracyjne odpowiednich organów administracyjnych realizowały cele promowania ułatwień handlowych, zapewniając jednocześnie skuteczną kontrolę przywozu, wywozu i tranzytu towarów na granicy.

5. Strony współpracują w celu wspierania rozwoju integracji regionalnej zarówno w Unii Europejskiej, jak i w ramach MERCOSUR.

ARTYKUŁ 12.2

Współpraca celna

1. Strony współpracują w sprawach celnych i innych sprawach związanych z handlem za pośrednictwem swoich odpowiednich organów, aby zapewnić osiągnięcie celów określonych w art. 12.1.

2. Współpraca może obejmować:

a) wymianę informacji dotyczących prawodawstwa celnego i innego prawodawstwa dotyczącego handlu, jego wdrażania oraz procedur celnych, zwłaszcza w następujących obszarach:

(i) uproszczenie i modernizacja procedur celnych;

(ii) egzekwowanie praw własności intelektualnej przez organy celne;

(iii) swobodny obrót towarami i integracja regionalna;

(iv) ułatwianie tranzytu i przeładunku;

(v) koordynacja międzyagencyjna na granicy;

(vi) relacje ze środowiskiem biznesu;

(vii) bezpieczeństwo łańcucha dostaw i zarządzanie ryzykiem; oraz

(viii) wykorzystanie technologii informacyjnych, wymogi dotyczące danych i dokumentacji oraz systemy jednego okienka, w tym działania na rzecz zapewnienia ich przyszłej interoperacyjności;

b) wymianę informacji dotyczących handlu międzynarodowego oraz instrumentów i norm celnych;

c) współpracę w zakresie związanych z cłami aspektów zabezpieczenia i ułatwienia międzynarodowych łańcuchów dostaw zgodnie z Ramami norm na rzecz zabezpieczenia i ułatwienia handlu światowego Światowej Organizacji Celnej (zwanej dalej „WCO”);

d) opracowywanie wspólnych inicjatyw związanych z procedurami przywozu i wywozu, w tym pomocy technicznej, budowania zdolności oraz środków mających na celu zapewnienie skutecznej obsługi środowiska biznesu;

e) zintensyfikowanie współpracy między Stronami w dziedzinie ceł i ułatwień w handlu w ramach organizacji międzynarodowych, takich jak WTO, WCO i Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (zwana dalej „UNCTAD”);

f) ustanawianie, w stosownych i odpowiednich przypadkach, wzajemnego uznawania programów partnerstwa handlowego i kontroli celnych, w tym równoważnych środków ułatwiających wymianę handlową;

g) wspieranie współpracy między organami celnymi a innymi organami publicznymi lub publicznymi jednostkami organizacyjnymi w odniesieniu do programów upoważnionego przedsiębiorcy, na przykład poprzez dostosowanie wymogów, ułatwienie dostępu do korzyści oraz zminimalizowanie zbędnego powielania;

h) współpracę na rzecz wypracowania wspólnego podejścia do kwestii dotyczących ustalania wartości celnej; oraz

i) współpracę na rzecz dalszego skrócenia czasu trwania procedury zwalniania i na rzecz zwalniania bez zbędnej zwłoki towarów, w szczególności łatwo psujących się towarów.

3. Strony udzielają sobie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych zgodnie z postanowieniami załącznika 12-A.

ARTYKUŁ 12.3

Ustawowe i wykonawcze przepisy prawa celnego oraz inne przepisy ustawowe i wykonawcze związane z handlem

1. Ustawowe i wykonawcze przepisy prawa celnego oraz przepisy ustawowe i wykonawcze związane z handlem każdej ze Stron[1] muszą się opierać na:

a) międzynarodowych instrumentach i normach obowiązujących w dziedzinie ceł i handlu, w tym na: Porozumieniu WTO o ułatwieniach w handlu sporządzonym na Bali w dniu 7 grudnia 2013 r. (zwanym dalej „porozumieniem WTO o ułatwieniach w handlu"); Międzynarodowej konwencji w sprawie zharmonizowanego systemu oznaczania i kodowania towarów sporządzonej w Brukseli w dniu 14 czerwca 1983 r.; Ramach norm na rzecz zabezpieczenia i ułatwienia handlu światowego i modelu danych WCO, przyjętych w czerwcu 2005 r., oraz, w miarę możliwości, na innych elementach materialnych zmienionej konwencji z Kioto dotyczącej uproszczenia i harmonizacji postępowania celnego, sporządzonej w Kioto w dniu 18 maja 1973 r.;

b) wspólnym celu, jakim jest ułatwianie legalnego handlu dzięki skutecznemu egzekwowaniu i przestrzeganiu wymogów prawnych; oraz

c) prawodawstwie, które jest proporcjonalne i niedyskryminujące, nie powoduje zbędnych obciążeń dla przedsiębiorców, zapewnia dalsze ułatwienia dla przedsiębiorców w wysokim stopniu przestrzegających przepisów, w tym uprzywilejowane traktowanie w odniesieniu do kontroli celnych przed zwolnieniem towarów, a także zapewnia zabezpieczenia przed nadużyciami i nielegalnymi lub szkodliwymi działaniami;

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że odniesienie do przepisów ustawowych i wykonawczych obejmuje procedury w nich określone.

2. W celu usprawnienia metod pracy oraz zapewnienia niedyskryminacji, przejrzystości, efektywności, uczciwości i rozliczalności działań każda ze Stron:

a) w miarę możliwości upraszcza wymogi i formalności dotyczące szybkiego zwolnienia i odprawy towarów, oraz dokonuje ich przeglądu;

b) podejmuje działania na rzecz dalszego uproszczenia i standaryzacji danych i dokumentacji wymaganych przez organy celne i inne jednostki organizacyjne; oraz

c) zapewnia utrzymanie najwyższych norm etycznych poprzez zastosowanie środków odzwierciedlających zasady odpowiednich konwencji i instrumentów międzynarodowych w tej dziedzinie.

ARTYKUŁ 12.4

Zwolnienie towarów

1. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje wymogi i procedury, które:

a) zapewniają bezzwłoczne zwolnienie towarów w czasie nie dłuższym niż niezbędny do zapewnienia zgodności z jej przepisami prawa celnego, formalnościami celnymi oraz przepisami i formalnościami związanymi z handlem;

b) zapewniają uprzednie składanie i przetwarzanie drogą elektroniczną dokumentów oraz wszelkich innych wymaganych informacji przed przybyciem towarów w celu umożliwienia zwolnienia towarów momencie ich przybycia[1]; oraz

c) umożliwiają zwolnienie towarów przed ostatecznym ustaleniem należności celnych, podatków, opłat i należności, jeżeli takiego ustalenia nie dokonano przed przybyciem, z chwilą przybycia lub możliwie szybko po przybyciu oraz pod warunkiem spełnienia wszystkich innych wymogów regulacyjnych.

2. Do celów ust. 1 lit. c) warunkiem takiego zwolnienia może być wymaganie przez każdą ze Stron złożenia zabezpieczenia na kwotę jeszcze nieokreśloną w formie poręczenia, depozytu lub innego odpowiedniego instrumentu przewidzianego w jej przepisach ustawowych i wykonawczych. Kwota takiego zabezpieczenia nie może być wyższa od kwoty, której uiszczenia Strona wymaga z tytułu należności celnych, podatków, opłat i należności, które należy ostatecznie zapłacić w odniesieniu do towarów objętych zabezpieczeniem. Zabezpieczenie zostaje zwolnione, gdy nie jest już dłużej wymagane[2].

3. Każda ze Stron podejmuje działania na rzecz dalszego skrócenia czasu trwania procedury zwalniania i na rzecz zwalniania towarów bez zbędnej zwłoki.

---

[1] Państwa-Sygnatariusze MERCOSUR wypełniają zobowiązania określone w niniejszym ustępie zgodnie z art. 16 (Notyfikacja ostatecznych terminów wdrożenia postanowień kategorii B i C) porozumienia WTO o ułatwieniach w handlu.

[2] Państwa-Sygnatariusze MERCOSUR wypełniają zobowiązania określone w niniejszym ustępie zgodnie z art. 16 (Notyfikacja ostatecznych terminów wdrożenia postanowień kategorii B i C) porozumienia WTO o ułatwieniach w handlu.

ARTYKUŁ 12.5

Łatwo psujące się towary

1. Do celów niniejszego postanowienia łatwo psujące się towary oznaczają towary szybko ulegające zniszczeniu z uwagi na ich naturalne cechy, zwłaszcza gdy nie mają zapewnionych właściwych warunków przechowywania.

2. Każda ze Stron, planując i przeprowadzając ewentualne wymagane kontrole, będzie traktował łatwo psujące się towary w sposób priorytetowy.

3. Na wniosek przedsiębiorcy każda ze stron, w miarę możliwości i zgodne ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi:

a) zapewnia odprawę celną przesyłki łatwo psujących się towarów poza godzinami pracy organów celnych i innych odpowiednich organów; oraz

b) zezwala na odprawę przesyłek łatwo psujących się towarów w pomieszczeniach przedsiębiorcy.

ARTYKUŁ 12.6

Interpretacje indywidualne

1. Do celów niniejszego artykułu „interpretacja indywidualna” oznacza pisemną decyzję przekazaną wnioskodawcy przed przywozem towaru, którego dotyczy wniosek, w której określa się zasady postępowania z towarem, jakie zapewnia Strona w momencie jego przywozu w odniesieniu do:

a) klasyfikacji taryfowej towaru; oraz

b) pochodzenia towaru.

2. Każda ze Stron, za pośrednictwem swoich organów celnych, wydaje interpretację indywidualną określającą traktowanie należne danym towarom. Jeżeli wnioskodawca złożył pisemny wniosek, w tym w formie elektronicznej, zawierający wszystkie niezbędne informacje zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony wydającej, interpretację tę wydaje się w rozsądny i ograniczony czasowo sposób.

3. Interpretacja indywidualna jest ważna przez okres co najmniej 3 (trzech) lat po jej wydaniu, chyba że zmieniły się przepisy prawa, fakty lub okoliczności, na których opierała się pierwotna interpretacja indywidualna.

4. Strona może odmówić wydania interpretacji indywidualnej, jeżeli podnoszona kwestia podlega kontroli administracyjnej lub sądowej lub jeżeli wniosek nie odnosi się do jakiegokolwiek zamierzonego wykorzystania interpretacji indywidualnej. Jeżeli Strona odmawia wydania interpretacji indywidualnej, bezzwłocznie powiadamia o tym wnioskodawcę na piśmie, podając odpowiednie fakty oraz podstawę takiej decyzji.

5. Każda ze Stron publikuje co najmniej:

a) wymogi dotyczące wniosku o interpretację indywidualną, w tym informacje, które należy przekazać, oraz ich format;

b) termin wydawania interpretacji indywidualnej; oraz

c) okres obowiązywania interpretacji indywidualnej.

6. Jeżeli Strona uchyla, zmienia lub unieważnia interpretację indywidualną, przekazuje wnioskodawcy pisemne zawiadomienie, podając odpowiednie fakty oraz podstawę takiej decyzji. Strona może uchylić, zmienić lub unieważnić interpretację indywidualną z mocą wsteczną tylko wówczas, gdy interpretacja ta została wydana na podstawie niepełnych, nieprawidłowych, fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji.

7. Wydana przez Stronę interpretacja indywidualna jest wiążąca dla tej Strony w odniesieniu do wnioskodawcy, który wystąpił o jej wydanie. Strona może postanowić, że interpretacja indywidualna jest wiążąca dla wnioskodawcy.

8. Każda ze Stron, na pisemny wniosek wnioskodawcy, dokonuje przeglądu interpretacji indywidualnej lub decyzji o jej zmianie, cofnięciu lub unieważnieniu[1].

9. Z zastrzeżeniem wymogów w zakresie poufności istotne elementy tych interpretacji indywidualnych publikuje się w internecie lub w innych stosownych formatach.

[1] Na podstawie niniejszego ustępu przegląd może zostać dokonany przed wykonaniem działania na podstawie interpretacji lub po jego wykonaniu, przez urzędnika, urząd lub organ, który ją wydał, organ administracyjny wyższego szczebla lub niezależny, lub przez organ sądowy.

10. Aby ułatwić wymianę handlową, Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia, o którym mowa w art. 12.21, regularnie omawia aktualizacje zmian w odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych Stron w kwestiach wymienionych w niniejszym artykule.

11. Strony mogą uzgadniać interpretacje indywidualne we wszelkich innych kwestiach.

ARTYKUŁ 12.7

Tranzyt i przeładunek

1. Każda ze Stron zapewnia swobodny tranzyt towarów przez swoje terytorium, wykorzystujący najbardziej odpowiednie trasy dla tranzytu.

2. Bez uszczerbku dla uzasadnionej kontroli każda ze Stron przyznaje ruchowi tranzytowemu na terytorium lub z terytorium drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie przyznawane własnym podobnym towarom i ich przemieszczaniu, w tym przywozowi i wywozowi, w przypadku gdy takie towary są przewożone na tej samej trasie w podobnych warunkach.

3. Każda ze Stron, w miarę możliwości, stosuje w odniesieniu do przeładowanych towarów procedury celne, które są mniej uciążliwe niż procedury stosowane w ruchu tranzytowym.

4. Każda ze Stron ustanawia transportowe procedury celne zezwalające na tranzyt towarów bez uiszczania należności celnych ani innych opłat, pod warunkiem dostarczenia odpowiednich zabezpieczeń.

5. Każda ze Stron promuje i wdraża regionalne uzgodnienia tranzytowe z myślą o ułatwieniu ruchu tranzytowego i zmniejszeniu barier handlowych.

6. Każda ze stron korzysta z międzynarodowych norm i instrumentów mających zastosowanie do tranzytu oraz je stosuje.

7. Procedury tranzytu celnego można stosować także, gdy tranzyt towarów zaczyna się lub kończy na terytorium Strony (tranzyt wewnętrzny).

8. Strony zapewniają, aby wszystkie zainteresowane organy i jednostki organizacyjne na ich terytoriach współpracowały i koordynowały działania w sprawach celnych z myślą o ułatwieniu ruchu tranzytowego.

ARTYKUŁ 12.8

Upoważniony przedsiębiorca

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje program partnerstwa na rzecz ułatwień w handlu dla przedsiębiorców, którzy spełniają określone kryteria, zwanych dalej „upoważnionymi przedsiębiorcami”.

2. Określone kryteria, które przedsiębiorcy muszą spełnić, aby kwalifikować się jako upoważnieni przedsiębiorcy, zwane dalej „określonymi kryteriami”, muszą odnosić się do zgodności lub ryzyka braku zgodności z wymogami określonymi w przepisach ustawowych i wykonawczych każdej ze Stron. Te określone kryteria są publikowane i mogą obejmować:

a) brak poważnego naruszenia lub powtarzających się naruszeń przepisów ustawowych i wykonawczych prawa celnego i podatkowych, w tym brak skazania za poważne przestępstwo związane z działalnością gospodarczą wnioskodawcy;

b) wykazanie przez wnioskodawcę, że utrzymuje wysoki poziom kontroli swoich operacji i przepływu towarów zapewniony poprzez system zarządzania ewidencją handlową oraz – w stosownych przypadkach – transportową, co umożliwia przeprowadzanie odpowiednich kontroli celnych;

c) wypłacalność, którą uznaje się za udowodnioną, jeżeli wnioskodawca ma dobrą sytuację finansową pozwalającą mu na wypełnianie swoich zobowiązań, z należytym uwzględnieniem cech danego rodzaju działalności gospodarczej;

d) udokumentowane kompetencje lub kwalifikacje zawodowe bezpośrednio związane z prowadzoną działalnością; oraz

e) odpowiednie normy bezpieczeństwa i ochrony.

3. Określone kryteria nie mogą być opracowywane ani stosowane w sposób umożliwiający lub powodujący arbitralną lub nieuzasadnioną dyskryminację między przedsiębiorcami w przypadku istnienia tych samych warunków oraz muszą umożliwiać udział MŚP.

4. Program partnerstwa na rzecz ułatwień w handlu obejmuje co najmniej cztery z następujących korzyści:

a) mniejsze wymagania dotyczące dokumentacji i danych, stosownie do przypadku;

b) niski wskaźnik kontroli fizycznych i badań, stosownie do przypadku;

c) szybkie zwalnianie, stosownie do przypadku;

d) odroczenie płatności kwot należności celnych, podatków, opłat i należności;

e) korzystanie z zabezpieczeń generalnych lub zabezpieczeń ograniczonych;

f) jednolite zgłoszenie celne w odniesieniu do całego przywozu lub wywozu w danym okresie; oraz

g) odprawę towarów w pomieszczeniach upoważnionego przedsiębiorcy lub innym miejscu zatwierdzonym przez organy celne.

5. Strony powinny zapewnić koordynację między organami celnymi i innymi organami ochrony granic w zakresie opracowywania ich odpowiednich programów upoważnionego przedsiębiorcy za pomocą środków takich jak dostosowanie wymogów, minimalizacja zbędnego powielania oraz dostęp do korzyści związanych z kontrolami i wymogami zarządzanymi przez organy inne niż organy celne.

ARTYKUŁ 12.9

System jednego okienka

Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby ustanowić systemy jednego okienka umożliwiające przedsiębiorstwom handlowym składanie dokumentów i zgłaszanie wymaganych danych uczestniczącym organom lub jednostkom organizacyjnym w związku z przywozem, wywozem lub tranzytem towarów za pośrednictwem punktu kompleksowej obsługi.

ARTYKUŁ 12.10

Przejrzystość

1. Strony uznają znaczenie przeprowadzania w odpowiednim czasie konsultacji z przedstawicielami sektora handlu na temat swoich wniosków ustawodawczych oraz proponowanych procedur dotyczących kwestii celnych i ułatwień w handlu.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby jej odpowiednie wymogi i procedury celne oraz inne wymogi i procedury związane z handlem nadal odpowiadały na potrzeby środowiska handlowego, były zgodne z najlepszymi praktykami i w jak najmniejszym stopniu ograniczały wymianę handlową.

3. Każda ze Stron, stosownie do przypadku, przewiduje regularne konsultacje między swoimi organami ochrony granic a przedsiębiorstwami handlowymi lub innymi zainteresowanymi stronami na swoim terytorium.

4. Każda ze Stron publikuje bezzwłocznie oraz w niedyskryminujący i łatwo dostępny sposób, w miarę możliwości w formie elektronicznej, nowe przepisy ustawowe i wykonawcze oraz ogólne procedury dotyczące kwestii z zakresu ułatwień celnych i ułatwień w handlu, przed zastosowaniem takich przepisów ustawowych lub wykonawczych lub ogólnych procedur, a także zmiany i interpretacje tych przepisów ustawowych i wykonawczych oraz ogólnych procedur. Obejmuje to:

a) procedury przywozowe, wywozowe i tranzytowe, w tym procedury i godziny pracy obowiązujące w portach, portach lotniczych i innych punktach wprowadzenia, oraz wymagane formularze i dokumenty;

b) stosowane stawki celne i stawki wszelkiego rodzaju podatków od przywozu lub wywozu lub nakładane w związku z przywozem lub wywozem;

c) opłaty i należności nakładane przez publiczne jednostki organizacyjne, lub na ich rzecz, od przywozu, wywozu lub tranzytu, lub w związku z przywozem, wywozem lub tranzytem;

d) przepisy dotyczące klasyfikacji lub wyceny produktów do celów celnych;

e) przepisy ustawowe, wykonawcze i decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym dotyczące reguł pochodzenia;

f) ograniczenia lub zakazy przywozowe, wywozowe lub tranzytowe;

g) przepisy dotyczące sankcji za niedopełnienie formalności przywozowych, wywozowych lub tranzytowych;

h) procedury odwoławcze;

i) umowy lub części umów zawartych z jakimkolwiek krajem lub krajami odnoszące się do przywozu, wywozu lub tranzytu;

j) procedury dotyczące zarządzania kontyngentami taryfowymi;

k) punkty kontaktowe, do których kieruje się zapytania; oraz

l) inne odpowiednie zawiadomienia o charakterze administracyjnym w związku powyższymi.

5. Każda ze Stron zapewnia rozsądny okres między publikacją nowych lub zmienionych przepisów ustawowych i wykonawczych oraz ogólnych procedur, a także opłat lub należności, a ich wejściem w życie.

6. Każda ze Stron udostępnia w internecie i aktualizuje, stosownie do przypadku, następujące elementy:

a) opis swoich procedur przywozu, wywozu i tranzytu, w tym procedur odwoławczych, informujący o praktycznych działaniach niezbędnych do przywozu i wywozu oraz tranzytu;

b) formularze i dokumenty wymagane w przypadku przywozu na terytorium tej Strony, wywozu z tego terytorium lub tranzytu przez to terytorium; oraz

c) dane kontaktowe punktów informacyjnych.

7. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje punkt informacyjny lub punkty informacyjne w celu udzielenia w rozsądnym czasie odpowiedzi na zapytania od władz publicznych, przedsiębiorstw handlowych i innych zainteresowanych stron dotyczące ceł i innych spraw związanych z handlem. Strony nie mogą wymagać uiszczenia opłaty za udzielenie odpowiedzi na zapytania ani za dostarczenie wymaganych formularzy i dokumentów. Punkty informacyjne udzielają odpowiedzi na zapytania i dostarczają wymagane formularze i dokumenty w rozsądnym terminie określonym przez każdą ze Stron, który może różnić się w zależności od charakteru lub stopnia złożoności zapytania.

ARTYKUŁ 12.11

Ustalanie wartości celnej

Zasady dotyczące ustalania wartości celnej stosowane w odniesieniu do wymiany handlowej między Stronami reguluje Porozumienie w sprawie stosowania art. VII GATT (1994). Jego postanowienia są włączone do niniejszej Umowy i stanowią jej integralną część.

ARTYKUŁ 12.12

Zarządzanie ryzykiem

1. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje system zarządzania ryzykiem w zakresie kontroli celnych.

2. Każda ze Stron opracowuje i stosuje system zarządzania ryzykiem w sposób zapewniający unikanie arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukrytego ograniczenia w handlu międzynarodowym.

3. Każda ze Stron koncentruje kontrolę celną i inne odpowiednie kontrole graniczne na przesyłkach wysokiego ryzyka oraz przyspiesza zwalnianie przesyłek niskiego ryzyka. Każda ze Stron może również wyrywkowo wybierać przesyłki do takich kontroli w ramach swojego systemu zarządzania ryzykiem.

4. Każda ze Stron zarządza ryzykiem w oparciu o ocenę ryzyka według odpowiednich kryteriów selektywności.

5. Przepisy niniejszego artykułu stosuje się, w miarę możliwości, do procedur zarządzanych przez inne organy ochrony granic.

ARTYKUŁ 12.13

Audyt po odprawie celnej

1. Aby usprawnić procedurę zwolnienia towarów, każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje audyty po odprawie celnej w celu zapewnienia zgodności z ustawowymi i wykonawczymi przepisami prawa celnego oraz z innymi powiązanymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

2. Każda ze Stron prowadzi audyty po odprawie celnej w sposób oparty na analizie ryzyka.

3. Każda ze Stron prowadzi audyty po odprawie celnej w sposób przejrzysty. W przypadku przeprowadzenia audytu i uzyskania miarodajnych wyników Strona niezwłocznie powiadamia osobę, której dokumenty poddano audytowi, o wynikach audytu, prawach i obowiązkach tej osoby i uzasadnieniu wyników.

4. Strony uznają, że informacje uzyskane w ramach audytu po odprawie celnej mogą być wykorzystane w dalszych postępowaniach administracyjnych lub sądowych.

5. Strony w miarę możliwości wykorzystują wyniki audytu po odprawie celnej do celów zarządzania ryzykiem.

ARTYKUŁ 12.14

Agenci celni

Każda ze Stron publikuje swoje środki dotyczące korzystania z usług agentów celnych. Każda ze Stron musi stosować przejrzyste, niedyskryminujące i proporcjonalne zasady przy udzielaniu zezwoleń agentom celnym. Strona nie przyjmuje nowych środków wprowadzających obowiązkowe korzystanie z usług agentów celnych.

ARTYKUŁ 12.15

Inspekcje przedwysyłkowe

Strona nie może wymagać obowiązkowego przeprowadzania inspekcji przedwysyłkowych w rozumieniu porozumienia WTO w sprawie inspekcji przedwysyłkowej ani jakichkolwiek innych działań inspekcyjnych przeprowadzanych w miejscu przeznaczenia, przed odprawą celną, przez przedsiębiorstwa prywatne.

ARTYKUŁ 12.16

Odwołania

1. Każda ze Stron zapewnia skuteczne, szybkie, niedyskryminujące i łatwo dostępne procedury, które gwarantują prawo do odwołania od czynności administracyjnych, interpretacji i decyzji organów celnych lub innych właściwych organów, które mają wpływ na przywóz lub wywóz towarów lub na towary w tranzycie.

2. Procedury odwoławcze mogą obejmować kontrolę administracyjną przeprowadzaną przez organ nadzoru oraz kontrolę sądową decyzji podjętych na szczeblu administracyjnym zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron.

3. Każda osoba, która wystąpiła do organów celnych o wydanie decyzji i nie uzyskała decyzji w sprawie złożonego wniosku w stosownym terminie, jest również uprawniona do skorzystania z prawa do odwołania.

4. Każda ze Stron zapewnia osobie, w odniesieniu do której wydała decyzję administracyjną, uzasadnienie tej decyzji, aby umożliwić tej osobie skorzystanie – w razie potrzeby – z procedur odwoławczych.

ARTYKUŁ 12.17

Formalności dotyczące przywozu, wywozu i tranzytu oraz wymogi w zakresie danych i dokumentacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury dotyczące przywozu, wywozu i tranzytu oraz wymogi w zakresie danych i dokumentacji:

a) były przyjmowane lub stosowane z myślą o szybkim zwolnieniu towarów, w szczególności łatwo psujących się towarów, o ile spełnione są warunki takiego zwolnienia;

b) były przyjmowane lub stosowane w sposób mający na celu ograniczenie czasu i kosztów związanych z zachowaniem zgodności, jakie ponoszą przedsiębiorstwa handlowe i podmioty gospodarcze;

c) były środkiem, który w najmniejszym stopniu ograniczałby wymianę handlową, jeżeli dla osiągnięcia danego celu lub celów polityki rozsądnie dostępne są co najmniej dwie możliwości; oraz

d) nie były utrzymywane, w tym częściowo, jeżeli nie są już w całości lub w części potrzebne.

2. MERCOSUR podejmuje działania zmierzające do stosowania wspólnych procedur celnych oraz jednolitych wymogów w zakresie danych celnych na potrzeby zwolnienia towarów.

ARTYKUŁ 12.18

Wykorzystanie technologii informacyjnych

1. Każda ze Stron wykorzystuje technologie informacyjne, które przyspieszają procedury zwolnienia towarów w celu ułatwienia handlu między Stronami.

2. Każda ze Stron:

a) udostępnia drogą elektroniczną zgłoszenia celne oraz, w każdym przypadku, gdy to możliwe, inne dokumenty wymagane do przywozu, wywozu lub tranzytu towarów;

b) umożliwia złożenie w formacie elektronicznym zgłoszenia celnego oraz, w miarę możliwości, wszelkich innych wymaganych danych dotyczących przywozu i wywozu towarów;

c) ustanawia środek zapewniający elektroniczną wymianę informacji celnych ze swoim środowiskiem handlowym;

d) promuje elektroniczną wymianę danych między swoimi odpowiednimi przedsiębiorstwami handlowymi, administracją celną i innymi jednostkami organizacyjnymi związanymi z handlem; oraz

e) wykorzystuje elektroniczne systemy zarządzania ryzykiem w celu oceny i ukierunkowania działań, które umożliwiają jej organom celnym i, w miarę możliwości, innym organom ochrony granic, skoncentrowanie ich kontroli na towarach wysokiego ryzyka oraz ułatwiają zwolnienie i przepływ towarów niskiego ryzyka.

3. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury umożliwiające elektroniczną płatność ceł, podatków, opłat i należności nakładanych przy przywozie i wywozie i pobieranych przez organy celne oraz, w każdym przypadku, gdy jest to możliwe i stosowne, przez inne organy ochrony granic.

ARTYKUŁ 12.19

Sankcje

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej ustawowe i wykonawcze przepisy prawa celnego przewidywały, aby wszelkie sankcje nakładane za naruszenie przepisów prawa celnego lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł były proporcjonalne i niedyskryminujące.

2. Sankcje za naruszenie przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych Strony w zakresie ceł są nakładane wyłącznie na osobę odpowiedzialną za takie naruszenie zgodnie z prawem tej Strony.

3. Nałożone sankcje muszą być oparte na faktach i okolicznościach konkretnej sprawy oraz być proporcjonalne do stopnia i wagi naruszenia. Każda ze Stron unika zachęt do oceny lub pobrania kary lub konfliktów interesów w ocenie oraz pobieraniu kar.

4. W przypadku wcześniejszego ujawnienia administracji celnej okoliczności naruszenia przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł zachęca się każdą ze Stron, aby uznała to za potencjalny czynnik łagodzący przy ustalaniu wymiaru kary.

5. W przypadku nałożenia sankcji za naruszenie przepisów ustawowych, wykonawczych lub wymogów proceduralnych w zakresie ceł przekazuje się osobie, na którą nałożono sankcję, pisemne wyjaśnienie w którym określa się charakter naruszenia oraz mające zastosowanie przepisy ustawowe, wykonawcze lub wymogi proceduralne, zgodnie z którymi nałożono daną kwotę lub dany wymiar kary.

ARTYKUŁ 12.20

Odprawa czasowa

1. Do celów niniejszego artykułu pojęcie „odprawa czasowa” oznacza procedurę celną, w ramach której określone towary, łącznie ze środkami ich transportu, przywiezione na obszar celny w konkretnym celu są warunkowo zwolnione od należności celnych przywozowych i podatków, bez zastosowania zakazów lub ograniczeń przywozowych o charakterze gospodarczym. Towary takie muszą być przeznaczone do ponownego wywozu w określonym czasie i bez poddawania ich jakimkolwiek zmianom, z wyjątkiem zwykłej amortyzacji spowodowanej ich użytkowaniem.

2. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie powinno być interpretowane jako zwalniające przywożone towary z obowiązku spełniania wymogów związanych z handlem o charakterze niegospodarczym, w szczególności środków sanitarnych i fitosanitarnych.

3. Każda ze Stron, zgodnie ze swoim prawem, udziela odprawy czasowej, z całkowitym warunkowym zwolnieniem z należności celnych przywozowych i podatków oraz bez stosowania ograniczeń lub zakazów przywozowych o charakterze gospodarczym w odniesieniu do następujących towarów:

a) towarów przeznaczonych do wystawiania lub wykorzystania na wystawach, targach, spotkaniach lub podobnych imprezach;

b) sprzętu profesjonalnego dla prasy lub do nadawania programów radiowych lub telewizyjnych; sprzętu kinematograficznego; każdego innego sprzętu niezbędnego do wykonywania zajęcia, zajęcia zarobkowego lub zawodu osobie udającej się na terytorium innego kraju w celu wykonania określonego zadania;

c) towarów przywożonych w związku z operacją handlową, których przywóz sam w sobie nie stanowi operacji handlowej;

d) towarów przywożonych w związku z operacją wytwarzania (takich jak ryciny, rysunki, formy, plany i modele, w celu wykorzystania podczas procesu wytwarzania); zastępczych środków produkcji;

e) towarów przywożonych wyłącznie w celach edukacyjnych, naukowych lub kulturalnych;

f) rzeczy osobistych pasażerów i towarów przywożonych do celów związanych ze sportem;

g) materiałów reklamujących turystykę;

h) towarów przywożonych w celach humanitarnych; oraz

i) zwierząt przywożonych w określonych celach.

3. Każda ze Stron – na potrzeby odprawy czasowej towarów, o których mowa w ust. 2, niezależnie od ich pochodzenia – uznaje karnety ATA wydane i poświadczone przez drugą Stronę zgodnie z Konwencją celną w sprawie karnetu ATA dla odprawy warunkowej towarów, sporządzonej w Brukseli w dniu 6 grudnia 1961 r., oraz gwarantowane przez zrzeszenie należące do międzynarodowego systemu gwarancji, poświadczone przez właściwe organy i ważne na terytorium Strony dokonującej przywozu[1].

[1] To postanowienie stosuje się wyłącznie do Unii Europejskiej i tych Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, które są umawiającymi się stronami Konwencji dotyczącej odprawy czasowej sporządzonej w Stambule w dniu 26 czerwca 1990 r. oraz zgodnie z zobowiązaniami podjętymi w tej konwencji.

ARTYKUŁ 12.21

Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia

Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4, 9.9, 11,32 i art. 12.6 ust. 10 Podkomitet ds. Ceł, Ułatwień w Handlu i Reguł Pochodzenia, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4 ma za zadanie wzmacniać współpracę w zakresie opracowywania, stosowania i egzekwowania procedur celnych i związanych z handlem, wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych, reguł pochodzenia oraz współpracy administracyjnej.

ARTYKUŁ 12.22

Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu

W celu wdrożenia odpowiednich postanowień niniejszego rozdziału Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu jest uprawniona do przyjmowania decyzji dotyczących programów upoważnionych przedsiębiorców i ich wzajemnego uznawania, a także decyzji dotyczących wspólnych inicjatyw odnoszących się do procedur celnych i ułatwień w handlu.

ROZDZIAŁ 13

BARIERY TECHNICZNE W HANDLU

ARTYKUŁ 13.1

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ułatwienie handlu towarami między Stronami poprzez identyfikowanie zbędnych barier technicznych w handlu (zwanych dalej „TBT”), zapobieganie im i ich eliminowanie oraz wzmacnianie współpracy między Stronami w kwestiach objętych niniejszym rozdziałem.

ARTYKUŁ 13.2

Związek z porozumieniem TBT

1. Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z porozumienia TBT, które zostaje niniejszym włączone do niniejszej Umowy i stanowi jej część.

2. Odniesienia do „niniejszej Umowy” w porozumieniu TBT odczytuje się, w stosownych przypadkach, jako odniesienia do Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Wspólnym Rynkiem Południa, Republiką Argentyńską, Federacyjną Republiką Brazylii, Republiką Paragwaju i Wschodnią Republiką Urugwaju, z drugiej strony.

3. Pojęcie „Członkowie” w porozumieniu TBT oznacza Strony niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 13.3

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do opracowywania, przyjmowania i stosowania wszelkich norm, przepisów technicznych i procedur oceny, które mogą mieć wpływ na handel towarami między Stronami.

2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:

a) specyfikacji zakupów opracowanych przez organy publiczne i dotyczących ich wymogów w zakresie produkcji lub konsumpcji; oraz

b) środków sanitarnych i fitosanitarnych w rozumieniu załącznika A do porozumienia SPS.

ARTYKUŁ 13.4

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

a) definicje zawarte w załączniku 1 do porozumienia TBT;

b) „deklaracja zgodności dostawcy” jest własnym świadectwem wydanym przez producenta na jego wyłączną odpowiedzialność na podstawie wyników odpowiedniego rodzaju działalności związanej z oceną zgodności i z wyłączeniem obowiązkowej oceny przez osobę trzecią;

c) „ISO” oznacza Międzynarodową Organizację Normalizacyjną;

d) „IEC” oznacza Międzynarodową Komisję Elektrotechniczną;

e) „ITU” oznacza Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny;

f) „Kodeks Żywnościowy” oznacza Komisję Kodeksu Żywnościowego (zwaną dalej „Kodeksem Żywnościowym”);

g) „ILAC” oznacza Międzynarodową Współpracę w dziedzinie Akredytacji Laboratoriów;

h) „IAF” oznacza Międzynarodowe Forum Akredytacji; oraz

i) „Program CB IECEE” oznacza Program Wzajemnego Uznawania Certyfikatów z Badań dla Sprzętu Elektrycznego w ramach Systemu Programów Oceny Zgodności Urządzeń i Komponentów Elektrotechnicznych IEC.

ARTYKUŁ 13.5

Współpraca w zakresie inicjatyw ułatwiających handel

1. Strony uznają znaczenie zacieśnienia współpracy w celu zwiększenia wzajemnego zrozumienia swoich systemów oraz przyczynienia się do wyeliminowania lub uniknięcia tworzenia barier technicznych w handlu. W związku z tym Strony podejmują działania na rzecz określania, promowania, opracowywania i wdrażania, stosownie do przypadku, inicjatyw ułatwiających handel, indywidualnie dla każdego przypadku.

2. Strona może zaproponować drugiej Stronie inicjatywy dotyczące konkretnych sektorów w dziedzinach objętych niniejszym rozdziałem. Propozycje te przekazuje się koordynatorowi do spraw rozdziału TBT, wyznaczonemu zgodnie z art. 13.13, i mogą one obejmować:

a) wymianę informacji na temat podejść i praktyk regulacyjnych;

b) wspólną analizę sektora lub grupy produktów;

c) inicjatywy na rzecz dalszego dostosowania przepisów technicznych i procedur oceny zgodności do odpowiednich norm międzynarodowych;

d) promowanie korzystania z akredytacji w celu oceny kompetencji jednostek oceniających zgodność; oraz

e) rozważenie wzajemnego lub jednostronnego uznawania wyników oceny zgodności.

3. Zawsze gdy jedna ze Stron zaproponuje konkretną inicjatywę ułatwiającą handel, druga Strona należycie rozważa taką propozycję i udziela odpowiedzi w rozsądnym terminie. Jeżeli druga Strona odrzuci zaproponowaną inicjatywę, uzasadnia swoją decyzję Stronie, która wyszła z propozycją.

4. Warunki prac przewidzianych w niniejszym artykule określają w razie potrzeby, z jednej strony, Unia Europejska, a z drugiej strony, Państwo-Sygnatariusz lub Państwa-Sygnatariusze MERCOSUR zaangażowane w każde działanie ułatwiające handel i mogą obejmować powoływanie grup roboczych *ad hoc*. W celu skorzystania z pozarządowych punktów widzenia na kwestie związane z niniejszym artykułem każda ze Stron może, w stosownych przypadkach i zgodnie ze swoimi przepisami i procedurami, skonsultować się z interesariuszami i innymi zainteresowanymi stronami.

5. Podkomitet ds. Handlu Towarami, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, omawia wyniki prac przeprowadzonych na podstawie niniejszego artykułu i może rozważyć podjęcie odpowiednich działań.

6. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie może być interpretowane jako zobowiązujące Stronę do:

a) odstąpienia od jej wewnętrznych procedur przygotowywania i przyjmowania środków regulacyjnych;

b) podejmowania działań, które podważałyby lub utrudniałyby terminowe przyjęcie środków regulacyjnych służących osiągnięciu celów jej polityki publicznej; lub

c) przyjęcia jakiegokolwiek szczególnego rezultatu regulacyjnego.

7. W przypadku uzgodnienia inicjatyw, o których mowa w niniejszym artykule, i jeżeli jest to konieczne do ich wdrożenia, każda ze Stron ułatwia interakcję zespołów technicznych mającą na celu zaprezentowanie swoich programów i systemów oceny zgodności w celu zwiększenia wzajemnego zrozumienia.

8. Do celów niniejszego artykułu Unia Europejska działa za pośrednictwem Komisji Europejskiej.

ARTYKUŁ 13.6

Przepisy techniczne

1. Każda ze Stron w najlepszy sposób korzysta z dobrych praktyk regulacyjnych w celu opracowywania, przyjmowania i stosowania przepisów technicznych, jak przewidziano w porozumieniu TBT, w tym na przykład preferuje przepisy techniczne oparte na wymogach funkcjonalnych, korzysta z ocen skutków lub konsultuje się z zainteresowanymi stronami.

2. Strony w szczególności:

a) wykorzystują odpowiednie normy międzynarodowe jako podstawę swoich przepisów technicznych, w tym zawartych w nich elementów oceny zgodności, z wyjątkiem sytuacji, gdy takie normy międzynarodowe byłyby nieskuteczne lub nieodpowiednie dla osiągnięcia uzasadnionych realizowanych celów; jeżeli jako podstawa przepisu technicznego, który może mieć istotny wpływ na handel, nie są wykorzystywane normy międzynarodowe, Strona, na wniosek drugiej Strony, wyjaśnia powody, dla których normy te zostały uznane za nieodpowiednie lub nieskuteczne dla osiągnięcia realizowanego uzasadnionego celu;

b) dokonując przeglądu swoich odpowiednich przepisów technicznych, oprócz art. 2.3 porozumienia TBT i bez uszczerbku dla art. 2.4 i 12.4 porozumienia TBT, zwiększają dostosowanie tych przepisów do odpowiednich norm międzynarodowych; Strona uwzględnia między innymi wszelkie nowe zmiany w odpowiednich normach międzynarodowych oraz to, czy nadal istnieją okoliczności, które doprowadziły do jakiejkolwiek rozbieżności w stosunku do jakichkolwiek odpowiednich norm międzynarodowych;

c) wspierają opracowywanie regionalnych przepisów technicznych i zachęcają do ich przyjmowania na poziomie krajowym, aby zastąpić nimi istniejące przepisy krajowe, w celu ułatwienia handlu między Stronami;

d) zachowują odpowiedni odstęp czasowy między publikacją przepisów technicznych a ich wejściem w życie w stosunku do podmiotów gospodarczych drugiej Strony, który pozwoli im na dostosowanie się[1];

[1] „Odpowiedni odstęp czasowy” należy zwykle rozumieć jako okres co najmniej 6 (sześciu) miesięcy, z wyjątkiem przypadków, gdy taki okres byłby nieskuteczny w osiągnięciu uzasadnionych realizowanych celów.

e) przeprowadzają analizę skutków planowanych przepisów technicznych zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami i procedurami; oraz

f) przy opracowywaniu przepisów technicznych należycie uwzględniają cechy charakterystyczne i szczególne potrzeby MŚP.

ARTYKUŁ 13.7

Normy

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązania wynikające z art. 4.1 porozumienia TBT, w szczególności w odniesieniu do stosowania wszelkich uzasadnionych środków w celu zapewnienia, aby wszystkie jednostki normalizacyjne na ich terytoriach przyjęły Kodeks właściwego postępowania przy przygotowywaniu, przyjmowaniu i stosowaniu norm zawarty w załączniku 3 do porozumienia TBT i go przestrzegały.

2. Normy międzynarodowe opracowane przez ISO, IEC, ITU lub Kodeks Żywnościowy uznaje się za odpowiednie normy międzynarodowe w rozumieniu art. 2 i 5 oraz załącznika 3 do porozumienia TBT.

3. Norma opracowana przez inne organizacje międzynarodowe może również zostać uznana za odpowiednią normę międzynarodową w rozumieniu art. 2 i 5 oraz załącznika 3 do porozumienia TBT, jeżeli:

a) została opracowana przez jednostkę normalizacyjną, która dąży do osiągnięcia konsensusu:

   (i) między delegacjami krajowymi uczestniczących członków WTO reprezentujących wszystkie krajowe jednostki normalizacyjne na ich terytorium, które przyjęły lub zamierzają przyjąć normy w zakresie objętym międzynarodową działalnością normalizacyjną; albo

   (ii) między organami publicznymi uczestniczących członków WTO; oraz

b) została opracowana zgodnie z decyzją Komitetu WTO do spraw barier technicznych w handlu, dotyczącą zasad rozwoju międzynarodowych norm, wskazówek i zaleceń, w związku z art. 2 i 5 oraz załącznikiem 3 do porozumienia TBT.

4. W celu harmonizacji norm w jak najszerszym zakresie, w granicach swoich kompetencji i zasobów, każda ze Stron zachęca jednostki normalizacyjne ustanowione na jej terytorium, a także regionalne jednostki normalizacyjne, których ta Strona lub jednostki normalizacyjne utworzone na jej terytorium są członkami, do:

a) uczestniczenia, w ramach posiadanych zasobów, w opracowywaniu norm międzynarodowych przez odpowiednie międzynarodowe jednostki normalizacyjne;

b) współpracy z odpowiednimi krajowymi i regionalnymi jednostkami normalizacyjnymi drugiej Strony w ramach międzynarodowych działań normalizacyjnych;

c) wykorzystywania norm międzynarodowych jako podstawy opracowywanych przez siebie norm, z wyjątkiem sytuacji, w których takie normy międzynarodowe byłyby nieskuteczne lub nieodpowiednie, na przykład ze względu na niewystarczający poziom ochrony, lub podstawowe czynniki klimatyczne lub geograficzne, lub poważne problemy techniczne;

d) unikania powielania lub nakładania się prac z pracami międzynarodowych jednostek normalizacyjnych;

e) wspierania opracowywania norm na poziomie regionalnym i przyjmowania takich norm przez krajowe jednostki normalizacyjne, a tym samym zastępowania istniejących norm krajowych;

f) dokonywania regularnego przeglądu norm krajowych i regionalnych, których podstawą nie są odpowiednie normy międzynarodowe, w celu zwiększenia ich zbieżności z odpowiednimi normami międzynarodowymi; oraz

g) wspierania współpracy dwustronnej z jednostkami normalizacyjnymi drugiej Strony.

5. Strony powinny wymieniać się informacjami za pośrednictwem koordynatorów do spraw rozdziału TBT, wyznaczonych zgodnie z art. 13.13, na temat:

a) stosowania przez nie norm jako podstawy przepisów technicznych lub w związku z nimi;

b) umów o współpracy wdrożonych przez którąkolwiek ze Stron w zakresie normalizacji, na przykład w odniesieniu do kwestii normalizacji w umowach o wolnym handlu zawartych z państwami trzecimi; oraz

c) swoich odpowiednich procesów normalizacyjnych oraz wykorzystania norm międzynarodowych, regionalnych lub szczebla niższego niż regionalny jako podstawy dla swoich norm krajowych.

ARTYKUŁ 13.8

Procedury oceny zgodności i akredytacja

1. Postanowienia art. 13.6 w odniesieniu do opracowywania, przyjmowania i stosowania przepisów technicznych stosuje się również do procedur oceny zgodności.

2. Jeżeli Strona wymaga przeprowadzenia oceny zgodności jako pozytywnego zapewnienia, że produkt jest zgodny z przepisem technicznym, Strona ta:

a) dokonuje wyboru procedur oceny zgodności proporcjonalnych do istniejącego ryzyka;

b) uznaje, w ramach procesu regulacyjnego, stosowanie deklaracji zgodności dostawcy za sposób zapewnienia zgodności, jako jedną z opcji do celów wykazania zgodności z przepisami technicznymi; oraz

c) na wniosek, przekazuje drugiej Stronie informacje na temat uzasadnienia wyboru konkretnej procedury oceny zgodności dla określonych produktów.

3. Jeżeli Strona wymaga przeprowadzenia przez osobę trzecią oceny zgodności jako pozytywnego zapewnienia, że produkt jest zgodny z przepisem technicznym oraz nie zastrzegła tego zadania dla organu publicznego, jak określono w ust. 4, Strona ta:

a) na zasadzie preferencyjnej wykorzystuje akredytację do zatwierdzania jednostek oceniających zgodność;

b) jak najlepiej wykorzystuje normy międzynarodowe dotyczące akredytacji i oceny zgodności, a także porozumienia międzynarodowe obejmujące organy akredytujące Stron, na przykład w ramach mechanizmów ILAC i IAF;

c) rozważa przystąpienie lub, w zależności od przypadku, zachęca swoje jednostki prowadzące badania, inspekcje i certyfikację do przystępowania do wszelkich funkcjonujących umów lub uzgodnień międzynarodowych dotyczących harmonizacji lub ułatwiania akceptacji wyników oceny zgodności;

d) wspiera na swoim terytorium konkurencję między jednostkami oceniającymi zgodność wyznaczonymi przez organy w odniesieniu do danego produktu lub zestawu produktów w celu umożliwienia podmiotom gospodarczym wyboru spośród nich;

e) zapewnia, aby jednostki oceniające zgodność były niezależne od producentów, importerów i dystrybutorów w tym sensie, że prowadzą swoją działalność w sposób obiektywny i niezależny w dokonywaniu ocen;

f) zapewnia, aby nie dochodziło do konfliktu interesów między jednostkami akredytującymi a jednostkami oceniającymi zgodność lub między działalnością organów nadzoru rynku a działalnością jednostek oceniających zgodność;

g) zezwala jednostkom oceniającym zgodność, w największym możliwym zakresie, na korzystanie z usług podwykonawców w celu przeprowadzania badań lub inspekcji w związku z oceną zgodności, w tym podwykonawców znajdujących się na terytorium drugiej Strony; oraz

h) publikuje w internecie wykaz jednostek, które wyznaczyła do przeprowadzania takich ocen zgodności, oraz odpowiednie informacje na temat zakresu wyznaczenia każdej takiej jednostki.

4. Żadne z postanowień ust. 3 lit. g) nie może być interpretowane jako zakazujące Stronie nakładania na podwykonawców obowiązku spełnienia wymogów, które jednostka oceniająca zgodność, z którą zawarli umowę, musiałaby spełnić na potrzeby samodzielnego przeprowadzenia badań lub inspekcji objętych umową.

5. Żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia Stronie zażądania, aby ocenę zgodności dotyczącą określonych produktów przeprowadzały określone organy publiczne tej Strony. W takich przypadkach Strona ta:

a) ustala opłaty za ocenę zgodności zgodnie z przybliżonym kosztem świadczonych usług oraz, na wniosek wnioskodawcy występującego o ocenę zgodności, wyjaśnia poszczególne elementy składowe tych opłat; oraz

b) co do zasady podaje opłaty za ocenę zgodności do wiadomości publicznej lub, jeżeli takie informacje nie są publicznie dostępne, przekazuje informacje o nich na wniosek.

6. Niezależnie od ust. 3–5 niniejszego artykułu, w obszarach wymienionych w załączniku 13-A, w których Unia Europejska akceptuje deklarację zgodności dostawcy jako zapewnienie zgodności produktu z przepisami technicznymi i w których Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR wymaga obowiązkowych badań lub certyfikacji przez osobę trzecią w tych obszarach, Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR – jako zapewnienie zgodności produktu z wymogami określonymi w przepisach technicznych Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR – akceptuje certyfikaty lub, w przypadku gdy taka akceptacja nie jest przewidziana w odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych, akceptuje sprawozdania z badań wydane przez jednostki oceniające zgodność, które znajdują się na terytorium Unii Europejskiej i które zostały akredytowane w odpowiednim zakresie przez jednostkę akredytującą będącą członkiem międzynarodowych porozumień o wzajemnym uznawaniu w ramach ILAC i IAF; lub akceptuje certyfikaty wydane w ramach Programu CB IECEE. Na potrzeby akceptacji takich certyfikatów lub sprawozdań z badań Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR może wymagać w swoich odpowiednich przepisach ustawowych i wykonawczych, aby jednostka oceniająca zgodność, która znajduje się na terytorium Unii Europejskiej, i jednostka oceniająca zgodność, która znajduje się na terytorium Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR, zawarły dwustronne porozumienia, w tym protokoły ustaleń.

7. Jeżeli deklaracje zgodności dostawcy uznaje się za ważną procedurę oceny zgodności w Unii Europejskiej, sprawozdania z badań wydane przez jednostki oceniające zgodność, które znajdują się na terytorium Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR, uznaje się za ważny dokument w procesie wykazywania zgodności produktu z wymogami określonymi w przepisach technicznych Unii Europejskiej. Producent pozostaje we wszystkich przypadkach odpowiedzialny za zgodność produktu.

8. Ust. 6 ma zastosowanie również w przypadku, gdy Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR wprowadza nowe wymogi dotyczące obowiązkowych badań lub certyfikacji przez osobę trzecią w obszarach określonych w załączniku 13-A, zgodnie z ust. 10 niniejszego artykułu. Jeżeli Unia Europejska wprowadza wymogi dotyczące obowiązkowych badań lub certyfikacji przez osobę trzecią w obszarach określonych w załączniku 13-A, zgodnie z ust. 10 niniejszego artykułu, Strony omawiają na forum Podkomitetu ds. Handlu Towarami, o którym mowa w art. 13.14, czy należy podjąć jakiekolwiek działania w celu zapewnienia wzajemności w odniesieniu do akceptacji sprawozdań z badań lub certyfikatów wydanych przez jednostki oceniające zgodność, które znajdują się na terytorium Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

9. Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu może przyjąć decyzję o zmianie sekcji A załącznika 13-A.

10. Niezależnie od ust. 6 niniejszego artykułu dowolna ze Stron może wprowadzić wymogi dotyczące obowiązkowych badań lub certyfikacji przez osobę trzecią w obszarach określonych w załączniku 13-A w odniesieniu do produktów objętych zakresem tego załącznika pod następującymi warunkami:

a) wprowadzenie takich wymogów lub procedur jest uzasadnione realizacją uzasadnionych celów, o których mowa w art. 2.2 porozumienia TBT;

b) powody wprowadzenia wszelkich takich wymogów lub procedur są poparte uzasadnionymi informacjami technicznymi lub naukowymi dotyczącymi wyników tych produktów;

c) wszelkie takie wymogi lub procedury nie ograniczają handlu w większym stopniu niż jest to konieczne do osiągnięcia uzasadnionego celu przez daną Stronę, uwzględniając zagrożenia wynikające z nieosiągnięcia takiego celu; oraz

d) Strona nie mogła racjonalnie przewidzieć potrzeby wprowadzenia takich wymogów lub procedur w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

11. Ust. 6 pozostaje bez uszczerbku dla wykonywania, w sposób niedyskryminujący, kompetencji w zakresie nadzoru rynku przez organy Strony, w tym dodatkowego badania próbek w punkcie wprowadzenia.

ARTYKUŁ 13.9

Przejrzystość

1. W odniesieniu do opracowywania, przyjmowania i stosowania norm, przepisów technicznych i procedur oceny zgodności każda ze Stron:

a) uwzględnia uwagi drugiej Strony, jeżeli proces opracowywania przepisów technicznych jest w całości lub części otwarty do konsultacji publicznej;

b) opracowując istotne przepisy techniczne i procedury oceny zgodności, które mogą mieć znaczący wpływ na handel, zapewnia, zgodnie z jej odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, aby istniały procedury zapewniania przejrzystości umożliwiające osobom Stron wyrażenie opinii w ramach oficjalnego procesu konsultacji publicznych, z wyjątkiem przypadków, gdy wystąpią nagłe problemy dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska lub bezpieczeństwa narodowego lub groźba ich wystąpienia;

c) zezwala osobom drugiej Strony na udział w procesie konsultacji, o którym mowa w lit. b), na warunkach nie mniej korzystnych niż te przyznane jej własnym osobom, oraz, w miarę możliwości, podaje do wiadomości publicznej wyniki tego procesu konsultacji;

d) co do zasady zapewnia drugiej Stronie co najmniej 60 (sześćdziesiąt) dni na przekazanie pisemnych uwag dotyczących proponowanych przepisów technicznych i procedur oceny zgodności oraz rozpatrzenie uzasadnionego wniosku o przedłużenie terminu przedkładania uwag;

e) w przypadku gdy tekst notyfikacji nie jest sformułowany w jednym z urzędowych języków WTO, przedstawia jasny i wyczerpujący opis treści środka na formularzu zgłoszeniowym WTO;

f) jeżeli otrzyma od drugiej Strony pisemne uwagi dotyczące proponowanego przepisu technicznego lub proponowanej procedury oceny zgodności:

(i) na wniosek drugiej Strony poddaje takie pisemne uwagi pod dyskusję, o ile to możliwe z udziałem swojego właściwego organu regulacyjnego i w terminie, w którym można je uwzględnić; oraz

(ii) udziela pisemnej odpowiedzi na te uwagi, o ile to możliwe nie później niż w dniu publikacji przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności;

g) przekazuje, na wniosek drugiej Strony, informacje dotyczące celów, podstawy prawnej i powodów przyjęcia przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności, które dana Strona przyjęła lub których przyjęcie proponuje;

h) przekazuje informacje dotyczące przyjęcia i wejścia w życie przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności oraz przyjętych tekstów końcowych w formie addendum do pierwotnego powiadomienia skierowanego do WTO.

i) rozpatruje uzasadniony wniosek drugiej Strony otrzymany przed upływem terminu przedkładania uwag rozpoczynającego bieg po przekazaniu proponowanego przepisu technicznego, o przedłużenie okresu między przyjęciem przepisu technicznego a jego wejściem w życie, z wyjątkiem przypadków, w których takie opóźnienie byłoby nieskuteczne w osiągnięciu uzasadnionych realizowanych celów; oraz

j) zapewnia wraz z powiadomieniem bezpłatny dostęp do elektronicznej wersji tekstu powiadomienia.

2. Do celów ust. 1 lit. d), w przypadku gdy wystąpią nagłe problemy dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia, ochrony środowiska albo bezpieczeństwa narodowego lub groźba ich wystąpienia, zastosowanie mają art. 2.10 i 5.7 porozumienia TBT.

3. Jeżeli normy stają się obowiązkowe poprzez ich włączenie do projektu przepisu technicznego lub procedury oceny zgodności lub poprzez odesłanie do nich w takim projekcie lub takiej procedurze, zastosowanie mają obowiązki w zakresie przejrzystości związane z powiadomieniem o barierach technicznych w handlu określone w niniejszym artykule oraz w art. 2 lub 5 porozumienia TBT.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby wszystkie przyjęte i obowiązujące przepisy techniczne i obowiązkowe procedury oceny zgodności były publicznie i nieodpłatnie dostępne na oficjalnej stronie internetowej. Każda ze Stron zawsze zapewnia nieograniczony dostęp do wszystkich informacji istotnych dla osiągnięcia zgodności z przepisem technicznym. Jeżeli spełnienie określonych norm zapewnia domniemanie zgodności z przepisami technicznymi, a do norm tych nie ma odniesienia w tych przepisach technicznych, każda ze Stron zapewnia dostęp do informacji na temat odpowiednich norm.

5. Każda ze Stron, na uzasadniony wniosek drugiej Strony lub jej podmiotów gospodarczych, bez zbędnej zwłoki przekazuje informacje na temat obowiązujących przepisów technicznych oraz pisemne wytyczne na temat zgodności z przepisami technicznymi, jeżeli są one konieczne i dostępne.

ARTYKUŁ 13.10

Oznakowanie i etykietowanie

1. Przepisy techniczne Stron, które zawierają wyłącznie wymogi w zakresie obowiązkowego oznakowania lub etykietowania lub dotyczą wyłącznie takich wymogów, muszą być zgodne z zasadami art. 2 porozumienia TBT.

2. W szczególności, jeżeli Strona wymaga obowiązkowego oznakowania lub etykietowania produktów:

a) wymaga podawania tylko takich informacji, które mają znaczenie dla konsumentów lub użytkowników produktu lub dla organów, ponieważ wskazują na zgodność produktu z obowiązkowymi wymogami technicznymi;

b) oraz, jeżeli Strona wymaga uprzedniego zatwierdzenia, uprzedniej rejestracji lub certyfikacji oznakowań lub etykiet produktów jako warunku wstępnego wprowadzenia do obrotu produktów, które spełniają jej obowiązkowe wymogi techniczne, zapewnia ona, aby wnioski złożone przez podmioty gospodarcze drugiej Strony były rozpatrywane bez zbędnej zwłoki i w sposób niedyskryminujący;

c) a jeżeli Strona wymaga stosowania niepowtarzalnego numeru identyfikacyjnego, bez zbędnej zwłoki i w sposób niedyskryminujący wydaje taki numer podmiotom gospodarczym drugiej Strony;

d) oraz Strona pozwala na stosowanie następujących elementów, pod warunkiem że nie są one wprowadzające w błąd, sprzeczne lub mylące w odniesieniu do wymogów regulacyjnych Strony dokonującej przywozu oraz że nie narusza to uzasadnionych celów porozumienia TBT:

(i) informacje w innych językach oprócz języka wymaganego na terytorium Strony dokonującej przywozu produktów; oraz

(ii) nazwy, piktogramy, symbole lub elementy graficzne przyjęte w normach międzynarodowych;

e) akceptuje fakt, o ile jest to możliwe, że etykietowanie dodatkowe i korekty etykietowania odbywają się magazynach celnych lub innych wyznaczonych miejscach w punkcie przywozu jako alternatywa dla etykietowania w kraju pochodzenia;

f) jeżeli Strona uzna, że nie zagraża to ochronie zdrowia publicznego i środowiska, ochronie przed oszukańczymi praktykami i innym uzasadnionym celom określonym w porozumieniu TBT, dokłada wszelkich starań, aby akceptować nietrwałe lub usuwalne etykiety zamiast etykiet fizycznie przymocowanych do produktu lub umieszczenie odpowiednich informacji w dokumentacji towarzyszącej.

3. Ust. 2 nie ma zastosowania do oznakowania ani etykietowania produktów leczniczych.

4. Jeżeli Strona uzna, że można poprawić wymogi w zakresie oznakowania lub etykietowania produktu lub sektora drugiej Strony, może zaproponować inicjatywę ułatwiającą handel w celu rozwiązania swoich zastrzeżeń zgodnie z art. 13.5.

ARTYKUŁ 13.11

Współpraca i pomoc techniczna

1. Aby przyczynić się do osiągnięcia celów niniejszego rozdziału, każda ze Stron między innymi:

a) promuje współpracę oraz wspólne działania i projekty między swoimi odpowiednimi organizacjami – publicznymi lub prywatnymi, krajowymi lub regionalnymi – w obszarze przepisów technicznych, normalizacji, oceny zgodności, metrologii i akredytacji;

b) promuje dobre praktyki regulacyjne poprzez wymianę informacji, doświadczeń i najlepszych praktyk dotyczących, między innymi, oceny skutków regulacji, zarządzania zbiorem regulacji i oceny ryzyka oraz konsultacji publicznych;

c) wymienia poglądy na temat nadzoru rynku;

d) zwiększa zdolności techniczne i instytucjonalne krajowych organów regulacyjnych, metrologicznych, normalizacyjnych, oceniających zgodność i akredytujących przez wspieranie rozwoju ich infrastruktury technicznej, w tym laboratoriów i wyposażenia badawczego, oraz zapewnienie szkolenia ustawicznego zasobów ludzkich;

e) promuje, ułatwia i, w miarę możliwości, koordynuje ich uczestnictwo w organizacjach międzynarodowych i innych forach związanych z przepisami technicznymi, oceną zgodności, normami, akredytacją i metrologią;

f) wspiera działania w zakresie pomocy technicznej prowadzone przez organizacje krajowe, regionalne i międzynarodowe w obszarach przepisów technicznych, normalizacji, oceny zgodności, metrologii i akredytacji; oraz

g) dokłada wszelkich starań, aby zapewnić wymianę dostępnych dowodów naukowych i informacji technicznych między organami regulacyjnymi Stron w zakresie niezbędnym do współpracy lub prowadzenia dyskusji technicznych na podstawie niniejszego rozdziału, z wyjątkiem informacji poufnych lub innych informacji szczególnie chronionych.

2. Strona należycie rozważa propozycje drugiej Strony dotyczące współpracy na podstawie niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 13.12

Dyskusje techniczne

1. Każda ze Stron może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie dyskusji na temat jakiejkolwiek kwestii wynikającej z niniejszego rozdziału, w tym jakichkolwiek projektów lub propozycji przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności drugiej Strony, które zdaniem Strony mogą mieć znaczący negatywny wpływ na handel między Stronami. Strona występująca z wnioskiem przekazuje swój wniosek koordynatorowi do spraw rozdziału TBT drugiej Strony wyznaczonemu zgodnie z art. 13.13 i określa w nim:

a) daną kwestię;

b) postanowienia niniejszego rozdziału, których dotyczą wątpliwości, oraz

c) uzasadnienie wniosku, w tym opis wątpliwości Strony występującej z wnioskiem.

2. Wszelkie informacje lub wyjaśnienia, o które Strona wnioskuje zgodnie z ust. 1, przekazuje się nie później niż 60 (sześćdziesiąt) dni po dniu złożenia wniosku zgodnie z ust. 1. Termin ten może zostać przedłużony po uprzednim uzasadnieniu przez Stronę, do której skierowano wniosek.

3. Jeżeli Strony już wcześniej poruszyły daną kwestię na jakimkolwiek forum, Strona może bezpośrednio wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie dyskusji – osobiście lub za pośrednictwem wideokonferencji lub telekonferencji – nie później niż 60 (sześćdziesiąt) dni po dniu złożenia takiego wniosku. W takich przypadkach Strona, do której skierowano wniosek, dokłada wszelkich starań, aby zapewnić swoją dostępność na potrzeby takiej dyskusji.

4. Jeżeli Strony nie prowadziły dyskusji na podstawie niniejszego artykułu w okresie obejmującym ostatnich 12 (dwanaście) miesięcy, druga Strona nie może odrzucić wniosku. Jeżeli Strona występująca z wnioskiem uważa, że kwestia jest pilna, może zwrócić się z wnioskiem o wyznaczenie spotkania w krótszym terminie. W takich przypadkach Strona odpowiadająca rozpatruje taki wniosek pozytywnie. Strony dokładają wszelkich starań, aby osiągnąć obustronnie zadowalające rozwiązanie danej kwestii.

5. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona może zwrócić się do drugiej Strony o przeprowadzenie dyskusji technicznych na podstawie ust. 2 również w odniesieniu do przepisów technicznych lub procedur oceny zgodności władz krajowych, regionalnych lub lokalnych, w zależności od przypadku, bezpośrednio poniżej centralnego szczebla władzy, które mogą mieć znaczący wpływ na handel.

6. Po przeprowadzeniu dyskusji technicznej Strony mogą stwierdzić, że daną kwestię można lepiej rozwiązać za pomocą inicjatywy ułatwiającej handel, zgodnie z art. 13.5.

7. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków Strony wynikających z rozdziału 29.

ARTYKUŁ 13.13

Koordynator ds. rozdziału TBT

1. Każda ze Stron wyznacza koordynatora ds. rozdziału TBT oraz powiadamia drugą Stronę w przypadku jakichkolwiek zmian. Koordynatorzy do spraw rozdziału TBT pracują wspólnie nad ułatwieniem wykonania niniejszego rozdziału oraz współpracy między Stronami we wszystkich kwestiach związanych z barierami technicznymi w handlu.

2. Zadania koordynatorów do spraw rozdziału TBT obejmują:

a) wspieranie Podkomitetu ds. Handlu Towarami, o którym mowa w art. 13.14, w wykonywaniu jego funkcji;

b) wspieranie inicjatyw ułatwiających handel i dyskusji technicznych, stosownie do przypadku, zgodnie z, odpowiednio, art. 13.5 i 13.12;

c) wymianę informacji dotyczących działań podjętych na forach pozarządowych, regionalnych i wielostronnych dotyczących norm, przepisów technicznych oraz procedur oceny zgodności; oraz

d) informowanie Podkomitetu ds. Handlu Towarami, o którym mowa w art. 13.14, w stosownych przypadkach, o wszelkich istotnych zmianach związanych z wykonywaniem niniejszego rozdziału.

3. Koordynatorzy do spraw rozdziału TBT komunikują się ze sobą w dowolny uzgodniony sposób, który jest odpowiedni do celów wykonywania ich funkcji, co może obejmować e-maile, telekonferencje, wideokonferencje i spotkania.

ARTYKUŁ 13.14

Podkomitet ds. Handlu Towarami

Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4, 9.9 i 10.14 Podkomitet ds. Handlu Towarami, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, pełni następujące funkcje:

a) omawia wyniki prac przeprowadzonych na podstawie art. 13.5 i rozważa odpowiednie działania;

b) zapewnia Stronom forum do omawiania potrzeby podjęcia kroków w celu zapewnienia wzajemności zgodnie z art. 13.8 ust. 8;

c) sprzyja współpracy zgodnie z art. 13.11 i, stosownie do przypadku, wspiera dyskusje techniczne, zgodnie z art. 13.12;

d) dokłada wszelkich starań, aby co najmniej raz w roku omawiać kwestie objęte załącznikiem 13-B sekcja C pkt 2; oraz

e) zapewnia Stronom forum współpracy i wymiany informacji na temat wszelkich kwestii istotnych dla wykonania załącznika 13-B.

ROZDZIAŁ 14

ŚRODKI SANITARNE I FITOSANITARNE

ARTYKUŁ 14.1

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest:

a) ochrona życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin na terytoriach Stron przy jednoczesnym ułatwianiu handlu między Stronami w zakresie, w jakim dotyczy to środków sanitarnych i fitosanitarnych;

b) nawiązanie współpracy w zakresie wykonania postanowień porozumienia SPS;

c) zapewnienie, aby środki sanitarne i fitosanitarne nie tworzyły nieuzasadnionych barier w handlu między Stronami;

d) zacieśnienie współpracy w kwestiach technicznych i naukowych związanych z przyjęciem i stosowaniem środków sanitarnych i fitosanitarnych;

e) usprawnienie wymiany informacji i konsultacji między Stronami w kwestiach sanitarnych i fitosanitarnych; oraz

f) nawiązanie współpracy w zakresie wielostronnych forów zajmujących się kwestiami sanitarnymi i fitosanitarnymi.

ARTYKUŁ 14.2

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do wszystkich środków sanitarnych i fitosanitarnych[1], które pośrednio lub bezpośrednio mogą wpływać na handel między Stronami.

2. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do współpracy w zakresie forów wielostronnych zajmujących się kwestiami sanitarnymi i fitosanitarnymi.

ARTYKUŁ 14.3

Definicje

1. Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

a) definicje określone w załączniku A do porozumienia SPS;

b) definicje przyjęte przez Kodeks Żywnościowy;

c) definicje przyjęte przez Światową Organizację Zdrowia Zwierząt (zwaną dalej „WOAH”);

[1] W przypadku kolizji niniejszy rozdział ma pierwszeństwo przed innymi rozdziałami niniejszej części niniejszej Umowy, gdy stosuje się go do środków sanitarnych i fitosanitarnych, w tym gdy środki te stanowią część środka.

d) definicje przyjęte w ramach Międzynarodowej konwencji ochrony roślin (zwanej dalej „IPPC”); oraz

e) „strefa chroniona” oznacza urzędowo określoną geograficzną część terytorium Unii Europejskiej, o której wiadomo, że nie występuje na niej określony regulowany agrofag pomimo sprzyjających warunków i jego obecności w innych częściach terytorium Unii Europejskiej.

Strefy chronione są obszarami wolnymi od agrofaga podlegającymi kontroli Unii Europejskiej na terytorium Unii Europejskiej. Są one uznawane na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin, zmieniającego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 228/2013, (UE) nr 652/2014 i (UE) nr 1143/2014 oraz uchylającego dyrektywy Rady 69/464/EWG, 74/647/EWG, 93/85/EWG, 98/57/WE, 2000/29/WE, 2006/91/WE i 2007/33/WE[1]. Pojęcie to nie ma zastosowania poza terytorium Unii Europejskiej. Do celów handlowych Unia Europejska nie wymaga od drugiej Strony ustanowienia stref chronionych na jej terytorium. W takich przypadkach stosuje się warunki dotyczące obszarów wolnych od agrofaga. Do celów rozdziału 6 oraz do celów uznawania stref chronionych stosuje się takie same warunki jak w przypadku obszarów wolnych od agrofaga.

2. W przypadku jakiejkolwiek niezgodności między definicjami zawartymi w załączniku A do porozumienia SPS a definicjami uzgodnionymi przez Strony lub definicjami przyjętymi przez Kodeks Żywnościowy, WOAH i IPPC pierwszeństwo mają definicje określone w załączniku A do porozumienia SPS.

[1] Dz.U. UE L 317 z 23.11.2016, s. 4.

ARTYKUŁ 14.4

Prawa i obowiązki

Strony potwierdzają swoje prawa i obowiązki wynikające z porozumienia SPS. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie ma wpływu na prawa i obowiązki każdej ze Stron wynikające z porozumienia SPS.

ARTYKUŁ 14.5

Właściwe organy

1. Do celów niniejszego rozdziału oficjalnym właściwym organem Strony jest organ, który zgodnie z prawem Strony jest uprawniony do egzekwowania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych objętych zakresem niniejszego rozdziału w celu zapewnienia zgodności z jego wymogami, lub każdy inny organ, któremu organy te przekazały takie uprawnienie (zwane dalej „właściwymi organami").

2. Z dniem wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron przekazuje drugiej Stronie na piśmie nazwy właściwych organów, o których mowa w ust. 1, wskazując, gdzie informacje te są podawane do wiadomości publicznej, oraz przedstawiając opis podziału kompetencji między odpowiednimi właściwymi organami.

3. Zgodnie z art. 14.11 ust. 4 Strony informują się wzajemnie o wszelkich zmianach dotyczących tych właściwych organów.

ARTYKUŁ 14.6

Obowiązki ogólne

1. Produkty wywożone z terytorium Strony muszą spełniać mające zastosowanie wymogi sanitarne i fitosanitarne Strony dokonującej przywozu.

2. Wymogi sanitarne i fitosanitarne Strony dokonującej przywozu są takie same dla całego terytorium Strony dokonującej wywozu, o ile na całym tym terytorium panują takie same warunki sanitarne i fitosanitarne, bez uszczerbku dla decyzji i środków przyjętych zgodnie z art. 14.10. Każda ze Stron zapewnia, aby jej środki sanitarne i fitosanitarne były stosowane w sposób proporcjonalny i nie powodowały arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej lub Państwami-Sygnatariuszami MERCOSUR, w których panują identyczne lub podobne warunki, w tym między jej własnym terytorium a terytorium drugiej Strony. Środki sanitarne i fitosanitarne nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby ukryte ograniczenie w handlu między Stronami.

3. Procedury, o których mowa w niniejszym rozdziale, stosuje się bez zbędnej zwłoki i w przejrzysty sposób, a żądane informacje ograniczają się do tego, co jest niezbędne do odpowiednich celów zatwierdzenia, kontroli, inspekcji i weryfikacji.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby wszelkie opłaty nakładane w związku z procedurami przywozowymi w celu sprawdzenia i zapewnienia, że spełnione są wymogi sanitarne i fitosanitarne, były sprawiedliwe w odniesieniu do wszelkich opłat pobieranych za podobne produkty krajowe lub produkty pochodzące od jakiegokolwiek innego członka WTO i nie były wyższe od faktycznego kosztu takiej usługi.

5. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 14.14 w przypadku zmiany wymogów sanitarnych i fitosanitarnych dotyczących przywozu każda ze Stron oraz, w stosownych przypadkach, MERCOSUR, przewidują okres przejściowy, z uwzględnieniem charakteru zmiany, w celu uniknięcia niepotrzebnego przerwania lub zakłócenia przepływów handlowych produktów oraz umożliwienia Stronie dokonującej wywozu odpowiedniego dostosowania jej procedur wywozowych do takiej zmiany.

6. Wykonanie niniejszego rozdziału nie narusza wymogów sanitarnych i fitosanitarnych dotyczących handlu między Stronami istniejących w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

7. Bez uszczerbku dla podobnych postanowień zawartych w innych rozdziałach niniejszej części niniejszej Umowy żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie ma wpływu na prawa i obowiązki każdej ze Stron w zakresie ochrony informacji poufnych, zgodnie z odpowiednimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron. Każda ze Stron zapewnia wprowadzenie procedur zapobiegających ujawnianiu informacji poufnych uzyskanych w trakcie procedur, o których mowa w niniejszym rozdziale.

8. Każda ze Stron zapewnia dostępność zasobów niezbędnych do skutecznego wykonania niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 14.7

Środki ułatwiające handel

Zatwierdzanie zakładów w odniesieniu do przywozu zwierząt, produktów zwierzęcych, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego

1. Strona dokonująca przywozu może wymagać zatwierdzenia zakładów zlokalizowanych na terytorium Strony dokonującej wywozu w odniesieniu do przywozu zwierząt, produktów zwierzęcych, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego z takich zakładów.

2. Takiego zatwierdzenia dokonuje się bez wcześniejszych inspekcji poszczególnych zakładów przez Stronę dokonującą przywozu, jeżeli:

a) Strona dokonująca przywozu uznała system kontroli urzędowych właściwego organu Strony dokonującej wywozu;

b) Strona dokonująca przywozu zezwoliła na przywóz danych produktów; oraz

c) właściwy organ Strony dokonującej wywozu przedstawił wystarczające gwarancje, że zakłady te spełniają wymogi sanitarne Strony dokonującej przywozu.

3. Strona dokonująca wywozu zezwala na wywóz wyłącznie z zatwierdzonych zakładów, o których mowa w ust. 1. Strona dokonująca wywozu zawiesza lub cofa swoje zatwierdzenie zakładu, jeżeli nie spełnia on wymogów sanitarnych Strony dokonującej przywozu, i powiadamia Stronę dokonującą przywozu o takim zawieszeniu lub wycofaniu.

4. Strona dokonująca wywozu przedstawia Stronie dokonującej przywozu wykaz zakładów, które mają zostać zatwierdzone. Wykazowi temu towarzyszą gwarancje właściwego organu Strony dokonującej wywozu, że wymienione zakłady spełniają gwarancje, o których mowa w ust. 2 lit. c).

5. Strona dokonująca przywozu zezwala na przywóz z zatwierdzonych zakładów nie później niż 40 (czterdzieści) dni roboczych po otrzymaniu wykazu i gwarancji, o których mowa w ust. 4, Strony dokonującej wywozu. Jeżeli wymagane są dodatkowe informacje i w związku z tym nie ma możliwości udzielenia zezwolenia w terminie 40 (czterdziestu) dni roboczych, Strona dokonująca przywozu informuje o tym Stronę dokonującą wywozu i wyznacza nowy termin udzielenia takiego zezwolenia. Termin ten nie może przekraczać 40 (czterdziestu) dni roboczych od otrzymania dodatkowych informacji.

6. Strona dokonująca przywozu sporządza wykazy zatwierdzonych zakładów i podaje je do publicznej wiadomości.

7. Strona dokonująca przywozu może odmówić zatwierdzenia zakładów, które nie spełniają jej wymogów sanitarnych. W takich przypadkach Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o takiej odmowie, podając jej uzasadnienie.

8. Strona dokonująca przywozu może przeprowadzać weryfikacje systemu kontroli urzędowych zgodnie z art. 14.15. W oparciu o wyniki tych weryfikacji Strona dokonująca przywozu może zmienić wykazy zatwierdzonych zakładów.

Kontrole sanitarne i fitosanitarne przywozu

9. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury związane z kontrolami sanitarnymi i fitosanitarnymi przywozu, umożliwiające przyspieszone dopuszczenie produktów do przywozu bez zbędnej zwłoki.

10. Każda ze Stron, w stosownych przypadkach, upraszcza kontrole i weryfikacje oraz zmniejsza częstotliwość kontroli sanitarnych i fitosanitarnych przywozu przeprowadzanych przez Stronę dokonującą przywozu w odniesieniu do produktów Strony dokonującej wywozu. Podstawą decyzji każdej ze Stron są następujące kryteria:

a) występujące ryzyko;

b) kontrole przeprowadzane przez producentów lub importerów, zatwierdzone przez właściwe organy Stron;

c) gwarancje udzielone przez właściwy organ Strony dokonującej wywozu, że zakłady spełniają wymogi sanitarne Strony dokonującej przywozu; oraz

d) międzynarodowe wytyczne, normy i zalecenia Kodeksu Żywnościowego, WOAH lub IPPC, stosownie do przypadku.

11. Każda ze Stron może stosować inne kryteria w celu uproszczenia kontroli i weryfikacji na podstawie ust. 10, jeżeli nie podważają one wspólnie uzgodnionych kryteriów wymienionych w tym ustępie.

12. Jeżeli kontrole przywozu wykazują brak zgodności z wymogami sanitarnymi i fitosanitarnymi dotyczącymi przywozu, a produkty lub przesyłki zostają odrzucone, Strona dokonująca przywozu powiadamia o tym Stronę dokonującą wywozu zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 14.12, tak szybko, jak to możliwe, i nie później niż 5 (pięć) dni roboczych od dnia odrzucenia.

13. Jeżeli kontrole przywozu wykazują brak zgodności z odpowiednimi wymogami sanitarnymi i fitosanitarnymi dotyczącymi przywozu, działania podejmowane przez Stronę dokonującą przywozu muszą być uzasadnione i muszą opierać się na stwierdzonej niezgodności oraz nie mogą ograniczać handlu w większym stopniu niż jest to wymagane, aby osiągnąć odpowiedni poziom ochrony sanitarnej lub fitosanitarnej Strony.

Uproszczenie procedur przywozu i zatwierdzania MERCOSUR

14. Strony uznają różnice w poziomach osiągniętych w ramach procesów integracji regionalnej w Unii Europejskiej z jednej strony oraz w MERCOSUR z drugiej strony. W celu ułatwienia wymiany handlowej między terytoriami obu Stron MERCOSUR dokłada wszelkich starań, aby stopniowo przyjmować do celów procedur przywozu i zatwierdzania produktów i zakładów Unii Europejskiej, w stosownych przypadkach:

a) jeden kwestionariusz;

b) jedno świadectwo; oraz

c) jeden wykaz zatwierdzonych zakładów.

15. MERCOSUR dołoży wszelkich starań, aby zharmonizować wymogi sanitarne i fitosanitarne dotyczące przywozu, świadectwa i kontrole przywozu poszczególnych Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR.

ARTYKUŁ 14.8

Środki alternatywne

1. Na wniosek Strony dokonującej wywozu Strona dokonująca przywozu sprawdza, czy w drodze wyjątku środek sanitarny lub fitosanitarny będący alternatywą dla środka sanitarnego lub fitosanitarnego Strony dokonującej przywozu zapewnia odpowiedni poziom ochrony Strony dokonującej przywozu. Środek alternatywny może opierać się na międzynarodowych wytycznych, normach i zaleceniach Kodeksu Żywnościowego, WOAH lub IPPC lub na środkach sanitarnych i fitosanitarnych Strony dokonującej wywozu.

2. Art. 14.9 nie ma zastosowania do alternatywnych środków sanitarnych i fitosanitarnych.

ARTYKUŁ 14.9

Równoważność

1. Strona dokonująca wywozu może zwrócić się do Strony dokonującej przywozu o ustalenie równoważności, tj. że określony środek sanitarny lub fitosanitarny lub określone środki sanitarne lub fitosanitarne dotyczące produktu lub grupy produktów lub stosowane systemowo są równoważne jej własnym środkom sanitarnym i fitosanitarnym.

2. W celu wykonania niniejszego artykułu podkomitet, o którym mowa w art. 14.18, wydaje zalecenia w sprawie ustanowienia procedury uznawania równoważności na podstawie decyzji w sprawie wykonania art. 4 Porozumienia w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych Komitetu WTO ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych[1] oraz jej wszelkich późniejszych aktualizacji, a także na podstawie międzynarodowych wytycznych, norm i zaleceń przyjętych w ramach Kodeksu Żywnościowego, WOAH i IPPC. Procedura ta powinna obejmować proces, w ramach którego Strony przeprowadzają konsultacje w celu ustalenia równoważności środków sanitarnych i fitosanitarnych, informacji wymaganych od Stron, obowiązków Stron oraz terminów uznawania równoważności.

3. Po otrzymaniu konkretnego wniosku Strony rozpoczynają konsultacje na podstawie procedury, którą ustanawia się na podstawie ust. 2, w celu osiągnięcia porozumienia w sprawie uznawania równoważności.

[1] Dokument WTO G/SPS/19/Rev.2 z dnia 13 lipca 2004 r.

4. Na wniosek Strony dokonującej wywozu Strona dokonująca przywozu informuje Stronę dokonującą wywozu o etapie procedury oceny równoważności.

ARTYKUŁ 14.10

Uznawanie zdrowia zwierząt i statusu agrofaga roślin oraz warunków regionalnych

1. Strony uznają koncepcję podziału na strefy i kompartmenty, w tym obszary wolne od chorób i agrofaga oraz obszary niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga, i stosują ją w handlu między Stronami, zgodnie z porozumieniem SPS, w tym z wytycznymi dotyczącymi dalszego praktycznego wykonania art. 6 Porozumienia w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych przyjętego przez Komitet WTO ds. Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych[1] oraz odpowiednimi wytycznymi, zaleceniami i normami WOAH lub IPPC.

2. Na wniosek Strony dokonującej wywozu Strona dokonująca przywozu podejmuje decyzję, czy uznać obszary wolne od chorób i agrofaga, obszary niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga oraz kompartmenty Strony dokonującej wywozu, po raz pierwszy lub po wystąpieniu ogniska choroby zwierząt lub agrofaga roślin. Strona dokonująca przywozu opiera swoją decyzję na informacjach dostarczonych przez Stronę dokonującą wywozu zgodnie z porozumieniem SPS oraz normami WOAH i IPPC, a także uwzględnia ustanowienie przez Stronę dokonującą wywozu obszarów wolnych od chorób i agrofaga, obszarów niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga oraz kompartmentów. Strony stosują procedury określone w załączniku 14-A.

[1] Dokument WTO G/SPS/48 z dnia 16 maja 2008 r.

3. Decyzję Strony dokonującej przywozu na podstawie ust. 2 podejmuje się bez zbędnej zwłoki. Jeżeli, bez uszczerbku dla art. 14.14, Strona dokonująca przywozu podejmie decyzję o uznaniu obszarów wolnych od chorób i agrofaga, obszarów niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga oraz kompartmentów Strony dokonującej wywozu, bez zbędnej zwłoki zezwala na handel z tych obszarów lub kompartmentów.

4. Podkomitet, o którym mowa w art. 14.18, może określić dalsze szczegóły procedury uznawania obszarów wolnych od chorób i agrofaga, obszarów niewielkiego rozpowszechnienia chorób lub agrofaga oraz kompartmentów określonej w ust. 2, z uwzględnieniem porozumienia SPS oraz wytycznych, norm i zaleceń IPPC i WOAH.

Zwierzęta, produkty zwierzęce, produkty pochodzenia zwierzęcego i produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego

5. Procedurę uznawania stref lub kompartmentów wolnych od choroby w odniesieniu do zwierząt, produktów zwierzęcych, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego określono w ust. 7–9 i w załączniku 14-A.

6. Ustanawiając lub utrzymując strefy lub kompartmenty, o których mowa w ust. 2, w odniesieniu do zwierząt, produktów zwierzęcych, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, Strony uwzględniają takie czynniki jak położenie geograficzne, ekosystemy, nadzór epidemiologiczny i skuteczność kontroli sanitarnych.

7. Nie później niż 60 (sześćdziesiąt) dni roboczych po otrzymaniu od Strony dokonującej wywozu informacji, o których mowa w ust. 2, Strona dokonująca przywozu może:

a) wyrazić wyraźny sprzeciw wobec wniosku o uznanie stref lub kompartmentów wolnych od choroby w odniesieniu do zwierząt, produktów zwierzęcych, produktów pochodzenia zwierzęcego i produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego;

b) zwrócić się do Strony dokonującej wywozu o dodatkowe informacje; lub

c) zwrócić się o przeprowadzenie weryfikacji na podstawie art. 14.15.

Strona dokonująca przywozu ocenia wszelkie dodatkowe informacje nie później niż 30 (trzydzieści) dni roboczych po ich otrzymaniu. Jeżeli Strona dokonująca przywozu zażąda przeprowadzenia weryfikacji, bieg terminu oceny dodatkowych informacji zostaje przerwany.

8. Strona dokonująca przywozu przyspiesza procedurę ustanowioną na podstawie ust. 7, jeżeli strefy lub kompartmenty, w odniesieniu do których Strona dokonująca wywozu występuje o uznanie, zostały oficjalnie uznane przez WOAH za posiadające status obszaru wolnego od choroby lub jeżeli status obszaru wolnego od choroby został przywrócony po wystąpieniu ogniska choroby.

9. Jeżeli po przeprowadzeniu procedury określonej w ust. 7 Strona dokonująca przywozu postanowi nie uznać stref lub kompartmentów, w odniesieniu do których Strona dokonująca wywozu wystąpiła o uznanie, powiadamia o swojej decyzji Stronę dokonującą wywozu i wyjaśnia powody nieuznania danych stref lub kompartmentów oraz, na wniosek, przeprowadza konsultacje zgodnie z art. 14.13.

Rośliny i produkty roślinne

10. Każda ze Stron ustanawia wykaz regulowanych agrofagów oraz regulowanych roślin i produktów roślinnych, w odniesieniu do których istnieją wymogi fitosanitarne. Strona dokonująca przywozu udostępnia drugiej Stronie swój wykaz regulowanych agrofagów oraz regulowanych roślin i produktów roślinnych, a także fitosanitarne wymogi przywozowe, które mają do nich zastosowanie. Fitosanitarne wymogi przywozowe dotyczące regulowanych roślin i produktów roślinnych ograniczają się do tego, co jest konieczne do ochrony zdrowia roślin lub zabezpieczenia zamierzonego zastosowania roślin i produktów roślinnych. Strona dokonująca przywozu informuje drugą Stronę o wszelkich wymaganych dodatkowych deklaracjach.

11. Wymogi fitosanitarne Strony dokonującej przywozu ustanawia się z uwzględnieniem statusu fitosanitarnego na terytorium Strony dokonującej wywozu oraz, jeżeli wymaga tego Strona dokonująca przywozu, wyników analizy zagrożenia agrofagiem. Analizę zagrożenia agrofagiem przeprowadza się zgodnie z odpowiednimi międzynarodowymi standardami dla środków fitosanitarnych (zwanymi dalej „ISPM") opracowanymi w ramach IPPC. W takiej analizie zagrożenia uwzględnia się dostępne informacje naukowe i techniczne, a także zamierzone zastosowanie danych roślin i produktów roślinnych.

12. Strona dokonująca przywozu aktualizuje wykazy, o których mowa w ust. 10, gdy Strona dokonująca wywozu składa wniosek o wywóz nowych produktów na terytorium drugiej Strony. W przypadku gdy Strona dokonująca przywozu wymaga analizy zagrożenia agrofagiem do celów zezwolenia na przywóz określonego produktu, w celu przyspieszenia tego procesu jako podstawę można wykorzystać analizę zagrożenia agrofagiem przeprowadzoną już w odniesieniu do tych samych lub podobnych produktów, wraz z wszelkimi dodatkowymi informacjami, których analizę Strona dokonująca przywozu uzna za niezbędną.

13. Przy przeprowadzaniu procesu ustalania statusu agrofaga Strony dokonującej wywozu Strona dokonująca przywozu uwzględnia ust. 10–17 niniejszego artykułu, załącznik 14-A oraz zalecenia w ramach ISPM opracowanych w ramach IPPC.

14. Strony uznają koncepcje obszarów wolnych od agrofaga, miejsc produkcji wolnych od agrofaga oraz punktów produkcji wolnych od agrofaga, a także obszarów niewielkiego rozpowszechnienia agrofaga określone w ISPM opracowanych w ramach IPPC, a także koncepcję stref chronionych, które to koncepcje stosują w handlu między sobą.

15. Ustanawiając lub utrzymując środki fitosanitarne, Strona dokonująca przywozu uwzględnia obszary wolne od agrofaga, miejsca produkcji wolne od agrofaga, punkty produkcji wolne od agrofaga i obszary niewielkiego rozpowszechnienia agrofaga, a także strefy chronione, jeżeli Strona dokonująca wywozu je ustanowiła.

16. Strona dokonująca wywozu przekazuje drugiej Stronie informacje na temat obszarów wolnych od agrofaga, miejsc produkcji wolnych od agrofaga, punktów produkcji wolnych od agrofaga lub obszarów niewielkiego rozpowszechnienia agrofaga oraz przedstawia, na wniosek, wyjaśnienie i informacje uzupełniające zgodnie z odpowiednimi ISPM lub inne informacje uznane za stosowne. O ile Strona dokonująca przywozu:

a) wyraźnie nie sprzeciwi się wnioskowi drugiej Strony o zatwierdzenie obszarów wolnych od agrofaga, miejsc produkcji wolnych od agrofaga, punktów produkcji wolnych od agrofaga lub obszarów niewielkiego rozpowszechnienia agrofaga lub stref chronionych, jeżeli Strona dokonująca wywozu je ustanowiła;

b) nie zwróci się do Strony dokonującej wywozu o dodatkowe informacje;

c) nie zwróci się o przeprowadzenie weryfikacji na podstawie art. 14.15; lub

d) nie rozpocznie konsultacji na podstawie art. 14.13 nie później niż 150 (sto pięćdziesiąt) dni roboczych po otrzymaniu takich informacji, Strona dokonująca przywozu uznaje status Strony dokonującej wywozu.

17. Strona dokonująca przywozu ocenia wszelkie dodatkowe informacje, o które zwrócono się na podstawie ust. 16, nie później niż 90 (dziewięćdziesiąt) dni po ich otrzymaniu. Wszelkie weryfikacje, o które Strona dokonująca przywozu zwróciła się na podstawie ust. 16, przeprowadza się zgodnie z art. 14.15, z uwzględnieniem biologii danego agrofaga i danej rośliny. Jeżeli Strona dokonująca przywozu zwróci się o takie weryfikacje, bieg terminu oceny dodatkowych informacji zostaje przerwany.

18. Jeżeli po zastosowaniu procedury określonej w ust. 16 Strona dokonująca przywozu postanowi nie zatwierdzać obszarów wolnych od agrofaga, miejsc produkcji wolnych od agrofaga, punktów produkcji wolnych od agrofaga lub obszarów niewielkiego rozpowszechnienia agrofaga, lub stref chronionych, jeżeli Strona dokonująca wywozu je ustanowiła, o których uznanie Strona dokonująca wywozu wystąpiła, powiadamia Stronę dokonującą wywozu o swojej decyzji i wyjaśnia powody odmowy zatwierdzenia oraz, na wniosek, przeprowadza konsultacje zgodnie z art. 14.13.

ARTYKUŁ 14.11

Przejrzystość i wymiana informacji

1. Na wniosek Strony i nie później niż 15 (piętnaście) dni roboczych po dniu złożenia takiego wniosku Strony wymieniają informacje na temat:

a) procedury udzielania zezwolenia na przywóz produktu, w tym, w miarę możliwości, przewidywanych ram czasowych;

b) wymogów dotyczących przywozu określonych produktów, w tym, w stosownych przypadkach, wzoru świadectwa;

c) ich statusu obecności agrofaga, w tym programów nadzoru, zwalczania i ograniczania rozprzestrzeniania się oraz ich wyników w celu wsparcia takiego statusu obecności agrofaga i przywozowych środków fitosanitarnych;

d) etapu zaawansowania procedury zatwierdzania przywozu określonych produktów; oraz

e) związku między środkiem sanitarnym lub fitosanitarnym a międzynarodowymi wytycznymi, normami i zaleceniami oraz, jeżeli środek sanitarny lub fitosanitarny nie opiera się na międzynarodowych wytycznych, normach i zaleceniach – informacje naukowe na temat tego, w jaki sposób środek ten jest sprzeczny z międzynarodowymi wytycznymi, normami i zaleceniami, oraz wyjaśnienie przyczyn zastosowania takiego środka.

2. W przypadkach gdy właściwe dowody naukowe są niewystarczające, Strona przyjmująca tymczasowy środek sanitarny lub fitosanitarny dostarcza dostępne istotne informacje, na których opiera się dany środek, oraz dodatkowe informacje umożliwiające bardziej obiektywną ocenę ryzyka, o ile takie informacje są dostępne, a także dokonuje przeglądu środka sanitarnego lub fitosanitarnego w rozsądnym terminie.

3. Strony podają do wiadomości publicznej, w dowolny sposób, aktualne informacje na temat:

a) wymogów sanitarnych i fitosanitarnych dotyczących przywozu oraz procedur zatwierdzania; oraz

b) wykazu regulowanych agrofagów.

4. Strony powiadamiają się wzajemnie o:

a) wszelkich zmianach statusu sanitarnego i fitosanitarnego, które mogą mieć wpływ na handel między Stronami;

b) kwestiach związanych z opracowywaniem i stosowaniem środków sanitarnych i fitosanitarnych, które mogą mieć wpływ na handel między Stronami; oraz

c) wszelkich innych informacjach istotnych dla skutecznego wykonania niniejszego rozdziału.

5. Bez uszczerbku dla ust. 1, jeżeli informacje, o których mowa w niniejszym artykule, zostały udostępnione przez Strony w drodze powiadomienia WTO lub odpowiedniej międzynarodowej jednostki normalizacyjnej zgodnie z ich odpowiednimi zasadami lub w drodze zamieszczenia tych informacji na publicznie dostępnych i bezpłatnych stronach internetowych Stron, wymiana informacji zgodnie z ust. 1 nie jest wymagana.

6. Każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy do celów komunikacji we wszystkich kwestiach objętych niniejszym rozdziałem i informuje o tym drugą Stronę nie później niż 1 (jeden) miesiąc po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. Każda ze Stron bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę o wszelkich zmianach dotyczących punktu kontaktowego.

ARTYKUŁ 14.12

Powiadomienia

1. O wszelkich poważnych lub istotnych zagrożeniach dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, w tym o wszelkich zagrożeniach związanych z kontrolą żywności lub pasz, powiadamia się punkty kontaktowe drugiej Strony wyznaczone na podstawie art. 14.11 w terminie 2 (dwóch) dni roboczych od stwierdzenia danego zagrożenia.

2. O zagrożeniach dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, które nie są poważne, również powiadamia się punkty kontaktowe drugiej Strony w rozsądnym terminie, wystarczającym do uniknięcia zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin lub zagrożenia dla istniejącego handlu między Stronami.

3. Powiadomień, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje się za pośrednictwem ustanowionego systemu powiadomień lub w drodze specjalnych powiadomień *ad hoc*, zgodnie z prawodawstwem Strony powiadamiającej. W obu przypadkach powiadomienie wysyła się do właściwych organów zainteresowanych Stron.

4. Jeżeli Strona powiadamiająca przyjmuje lub utrzymuje jakikolwiek środek sanitarny lub fitosanitarny w związku z powiadomieniem (w tym odrzucenie produktu lub przesyłki), powiadomieniu temu towarzyszy wyjaśnienie przyczyn zastosowania takiego środka.

5. Strona powiadamiająca wycofuje każde powiadomienie sporządzone na podstawie informacji, które zostały następnie uznane za niepoparte dowodami lub które przekazano przez pomyłkę. Takie wycofanie następuje tak szybko, jak to możliwe, i powiadamia się o nim Stronę dokonującą wywozu, aby uniknąć negatywnego wpływu na handel między Stronami.

6. Strony wyznaczają punkty kontaktowe do celów powiadomień na podstawie niniejszego artykułu i informują o tym drugą Stronę, jeżeli punkty te nie są tożsame z punktami kontaktowymi wyznaczonymi na podstawie art. 14.11 ust. 6.

ARTYKUŁ 14.13

Konsultacje

1. Bez uszczerbku dla rozdziału 29, jeżeli środki sanitarne i fitosanitarne lub projekty środków Strony dokonującej przywozu lub ich wdrożenie zostaną uznane za niezgodne z niniejszym rozdziałem, Strony rozpoczynają konsultacje nie później niż 60 (sześćdziesiąt) dni po złożeniu przez Stronę dokonującą wywozu uzasadnionego wniosku o przeprowadzenie takich konsultacji.

2. Niezależnie od ust. 1, jeżeli Strona dokonała powiadomienia zgodnie z art. 14.12 lub jeżeli Strona ma poważne obawy dotyczące zagrożenia dla zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt lub zdrowia roślin, mającego wpływ na produkty będące przedmiotem handlu między Stronami, na wniosek Strony konsultacje przeprowadza się tak szybko, jak to możliwe. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby w takich warunkach dostarczyć informacje niezbędne do uniknięcia zakłóceń w handlu, w tym jego ograniczeń.

3. Na wniosek Strony dokonującej wywozu Strona dokonująca przywozu dostarcza informacje niezbędne do uniknięcia zakłóceń w handlu, w tym jego ograniczeń. Takie informacje obejmują informacje, o których mowa w art. 14.11 ust. 1.

4. Konsultacje mogą być przeprowadzane przez rozsądny okres, który umożliwi Stronom wypracowanie obustronnie zadowalającego rozwiązania.

5. Konsultacje mogą odbywać się za pośrednictwem poczty elektronicznej, wideokonferencji lub audiokonferencji, lub przy użyciu jakichkolwiek innych środków komunikacji dostępnych dla obu Stron. Za przygotowanie protokołu odpowiada Strona, która wystąpiła z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji. Protokół formalnie zatwierdzają strony konsultacji.

6. Jeżeli strony konsultacji nie wypracują obustronnie zadowalającego rozwiązania, daną kwestię można przekazać podkomitetowi, o którym mowa w art. 14.18.

ARTYKUŁ 14.14

Środki nadzwyczajne

1. Jeżeli Strona przyjmie jakikolwiek środek w celu kontroli wszelkich poważnych zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt i roślin, taki środek, bez uszczerbku dla ust. 2, ma również na celu zapobieżenie wprowadzeniu jakiegokolwiek ryzyka sanitarnego i fitosanitarnego na terytorium drugiej Strony.

2. W przypadku poważnego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin Strona dokonująca przywozu może przyjąć środki nadzwyczajne przeciwko takiemu zagrożeniu.

3. W odniesieniu do produktów znajdujących się w tranzycie między Stronami Strona dokonująca przywozu rozważa najodpowiedniejsze i najbardziej proporcjonalne rozwiązanie w celu uniknięcia zbędnych zakłóceń w handlu.

4. Środki, o których mowa w ust. 2, mogą zostać przyjęte bez uprzedniego powiadomienia zgodnie z art. 14.12. Strona przyjmująca środki nadzwyczajne powiadamia drugą Stronę o przyjęciu tych środków tak szybko, jak to możliwe, a w każdym razie nie później niż 48 (czterdzieści osiem) godzin po ich przyjęciu.

5. Każda ze Stron może zażądać wszelkich informacji związanych z sytuacją sanitarną i fitosanitarną i z przyjętymi środkami nadzwyczajnymi. Każda ze Stron odpowiada na takie wnioski natychmiast po uzyskaniu wymaganych informacji.

6. Na wniosek którejkolwiek ze Stron i zgodnie z art. 14.13 Strony przeprowadzają konsultacje dotyczące środków nadzwyczajnych nie później niż 15 (piętnaście) dni roboczych od powiadomienia o tych środkach nadzwyczajnych. Strony mogą rozważyć warianty służące ułatwieniu wdrożenia lub zmiany środków nadzwyczajnych.

ARTYKUŁ 14.15

Weryfikacje systemu kontroli urzędowych

1. Każda ze Stron, w zakresie objętym niniejszym rozdziałem, ma prawo do:

a) przeprowadzania weryfikacji, w tym audytów, systemu kontroli urzędowych drugiej Strony, w tym wizyt weryfikacyjnych; oraz

b) otrzymywania informacji na temat systemu kontroli urzędowych drugiej Strony oraz wyników kontroli przeprowadzonych w ramach tego systemu.

2. Charakter i częstotliwość weryfikacji, w tym audytów, określa Strona dokonująca przywozu, uwzględniając wymogi przywozowe, właściwości danego produktu, historię wcześniejszych kontroli przywozu oraz inne dostępne informacje, takie jak audyty i inspekcje przeprowadzane przez właściwy organ Strony dokonującej wywozu.

3. Celem weryfikacji jest ocena zdolności właściwych organów Strony dokonującej wywozu do zapewnienia, aby produkty wywożone lub przeznaczone do wywozu spełniały wymogi SPS Strony dokonującej przywozu.

4. Wizyty weryfikacyjne przeprowadza się bez zbędnej zwłoki i powiadamia się o nich Stronę dokonującą wywozu co najmniej 60 (sześćdziesiąt) dni roboczych przed przeprowadzeniem takich weryfikacji, z wyjątkiem przypadków nadzwyczajnych lub jeżeli Strony postanowią inaczej. Wszelkie zmiany daty wizyty są uzgadniane przez Strony.

5. Weryfikacje przeprowadza się zgodnie z planem audytu uzgodnionym przez dane Strony, w oparciu o Wytyczne dotyczące projektowania, funkcjonowania, oceny i akredytacji systemów inspekcji i certyfikacji przywozu i wywozu żywności[1]. Strona dokonująca przywozu przedstawia drugiej Stronie powody wszelkich zmian w planie audytu, który ma być przeprowadzony podczas wizyty.

6. Koszty związane z przeprowadzaniem weryfikacji ponosi Strona przeprowadzająca weryfikację.

7. Strona przeprowadzająca weryfikację przesyła Stronie podlegającej weryfikacji projekt sprawozdania z weryfikacji nie później niż 60 (sześćdziesiąt) dni roboczych po zakończeniu wizyty weryfikacyjnej. Strona podlegająca weryfikacji może zgłosić uwagi do projektu sprawozdania nie później niż 60 (sześćdziesiąt) dni roboczych po jego otrzymaniu. Do sprawozdania końcowego dołącza się uwagi i plan działania, jeżeli są wymagane. Strona przeprowadzająca weryfikację przesyła sprawozdanie końcowe Stronie podlegającej weryfikacji nie później niż 30 (trzydzieści) dni roboczych od otrzymania uwag do projektu sprawozdania.

8. Wszelkie środki podjęte w wyniku weryfikacji muszą być proporcjonalne do stwierdzonych niedociągnięć lub zagrożeń. Na wniosek przeprowadza się konsultacje techniczne w danej sprawie zgodnie z art. 14.13.

9. W przypadku gdy w trakcie weryfikacji wykryto znaczące ryzyko dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt lub roślin, informuje się o tym Stronę podlegającą weryfikacji najszybciej, jak to możliwe, a w każdym razie nie później niż 10 (dziesięć) dni roboczych po zakończeniu weryfikacji.

[1] FAO, CAC/GL 26-1997.

ARTYKUŁ 14.16

Współpraca na forach wielostronnych

1. Strony promują współpracę między sobą na wszystkich forach wielostronnych zajmujących się zagadnieniami dotyczącymi środków sanitarnych i fitosanitarnych, w szczególności w ramach międzynarodowych jednostek normalizacyjnych uznanych w ramach porozumienia SPS, i w tym celu wymieniają informacje.

2. Podkomitet ds. SPS, o którym mowa w art. 14.18, stanowi forum służące do promowania współpracy, o którym mowa w ust. 1.

ARTYKUŁ 14.17

Współpraca

1. Strony dokładają wszelkich starań, aby współpracować przy wykonywaniu niniejszego rozdziału i uzyskać jak najlepsze wyniki w celu zwiększenia możliwości i uzyskania jak największych korzyści dla Stron. Taka współpraca prowadzona jest w ramach prawnych i instytucjonalnych regulujących stosunki współpracy między Stronami.

2. Aby osiągnąć cele, o których mowa w ust. 1, Strony uwzględniają potrzeby w zakresie współpracy określone przez Podkomitet ds. SPS, o którym mowa w art. 6.18.

ARTYKUŁ 4.18

Podkomitet ds. SPS

1. Podkomitet ds. SPS, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, zbiera się po raz pierwszy nie później niż 1 (jeden) rok po wejściu w życie niniejszej Umowy.

2. Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4 i 9.9 podkomitet pełni następujące funkcje:

a) stanowi forum do omawiania problemów wynikających ze stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych w celu wypracowania obustronnie akceptowalnych rozwiązań, pod warunkiem że Strony próbowały przedtem rozwiązać te problemy w drodze konsultacji technicznych zgodnie z art. 14.13 i dana kwestia została następnie zgłoszona podkomitetowi;

b) stanowi forum do omawiania informacji wymienianych zgodnie z art. 14.11;

c) promuje wymianę informacji i współpracę na forach wielostronnych zgodnie z art. 14.16;

d) przekazuje wykazy punktów kontaktowych zgodnie z art. 14.11 ust. 6 do celów wymiany informacji związanych z niniejszym rozdziałem;

e) prowadzi wewnętrzne prace przygotowawcze niezbędne do zmiany załącznika 14-A przez Wspólną Radę w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu;

f) wydaje zalecenia w sprawie ustanowienia procedury uznawania równoważności zgodnie z art. 14.9 ust. 2;

g) może określić dalsze szczegóły procedury uznawania obszarów wolnych od choroby i agrofaga, obszarów niewielkiego rozprzestrzenienia choroby lub agrofaga oraz kompartmentów zgodnie z art. 14.10 ust. 4; oraz

h) określa potrzeby w zakresie współpracy przy wykonywaniu niniejszego rozdziału, zgodnie z art. 14.17 ust. 2.

ARTYKUŁ 14.19

Specjalne i zróżnicowane traktowanie;

Zgodnie z art. 10 porozumienia SPS, jeżeli Paragwaj stwierdzi trudności związane z proponowanym środkiem zgłoszonym przez Unię Europejską, Paragwaj może, w uwagach przedstawionych Unii Europejskiej zgodnie z załącznikiem B do porozumienia SPS, zwrócić się o możliwość przedyskutowania tej kwestii. Bez uszczerbku dla art. 14.13 Unia Europejska i Paragwaj rozpoczynają konsultacje w celu uzgodnienia:

a) alternatywnych warunków przywozu, jakie mają być stosowane przez Stronę dokonującą przywozu zgodnie z art. 14.8 niniejszego rozdziału;

b) świadczenia pomocy technicznej zgodnie z art. 14.17 niniejszego rozdziału; lub

c) okresu przejściowego wynoszącego 6 (sześć) miesięcy, podczas którego proponowane środki nie będą miały zastosowania do produktów z Paragwaju, który to okres w drodze wyjątku można by przedłużyć o kolejny okres nie dłuższy niż 6 (sześć) miesięcy.

ROZDZIAŁ 15

DIALOG NA TEMAT KWESTII ZWIĄZANYCH Z ŁAŃCUCHEM ROLNO-SPOŻYWCZYM

ARTYKUŁ 15.1

Cele

W celu zwiększenia wzajemnego zaufania i obustronnego zrozumienia Strony nawiązują dialogi i wymieniają informacje dotyczące następujących tematów:

a) dobrostanu zwierząt;

b) stosowania biotechnologii rolniczej;

c) zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe (zwanej dalej „AMR”); oraz

d) kwestii naukowych związanych z bezpieczeństwem żywności, zdrowiem zwierząt i roślin.

ARTYKUŁ 15. 2

Podkomitet ds. Dialogu na temat Kwestii Związanych z Łańcuchem Rolno-Spożywczym

Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4, 9.9 i 15.7 Podkomitet ds. Dialogu na temat Kwestii Związanych z Łańcuchem Rolno-Spożywczym, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, spotyka się na poziomie ekspertów w celu prowadzenia dialogów, o których mowa w art. 15.1.

ARTYKUŁ 15.3

Dobrostan zwierząt

Uznając, że zwierzęta są istotami zdolnymi do odczuwania, Podkomitet ds. Dialogu na temat Kwestii Związanych z Łańcuchem Rolno-Spożywczym prowadzi dialog obejmujący między innymi następujące zagadnienia:

a) konkretne tematy dotyczące dobrostanu zwierząt, które mogą mieć wpływ na wzajemną wymianę handlową;

b) wymianę informacji, wiedzy fachowej i doświadczeń w dziedzinie dobrostanu zwierząt w celu poprawy, z korzyścią dla Stron, ich odpowiednich podejść do norm regulacyjnych dotyczących hodowli, utrzymywania, obsługi, transportu i uboju zwierząt;

c) zacieśnienie współpracy w zakresie badań naukowych; oraz

d) współpracę na forach międzynarodowych w celu promowania dalszego opracowywania norm międzynarodowych dotyczących dobrostanu zwierząt przez WOAH oraz najlepszych praktyk dotyczących dobrostanu zwierząt i ich wdrażania.

ARTYKUŁ 15.4

Biotechnologia rolnicza

Podkomitet ds. Dialogu na temat Kwestii Związanych z Łańcuchem Rolno-Spożywczym prowadzi dialog na temat biotechnologii rolniczej, obejmujący między innymi następujące zagadnienia:

a) wymianę informacji na temat polityk, przepisów, wytycznych, dobrych praktyk i projektów dotyczących produktów biotechnologicznych;

b) dyskusje na temat konkretnych zagadnień związanych z biotechnologią, które mogą mieć wpływ na wzajemną wymianę handlową, w tym na temat współpracy w zakresie testowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie (zwanych dalej „GMO”);

c) wymianę informacji na tematy związane z asynchronicznym zatwierdzaniem GMO w celu zminimalizowania ewentualnego wpływu na handel;

d) wymianę informacji na temat perspektyw gospodarczych i handlowych dotyczących zatwierdzania GMO; oraz

e) wymianę informacji na temat przypadków niewielkiej obecności GMO niezatwierdzonych przez Stronę dokonującą przywozu, ale zatwierdzonych przez Stronę dokonującą wywozu.

ARTYKUŁ 15.5

Zwalczanie oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe

Podkomitet ds. Dialogu na temat Kwestii Związanych z Łańcuchem Rolno-Spożywczym prowadzi dialog na temat zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, który obejmuje między innymi następujące zagadnienia:

a) współpracę w celu monitorowania istniejących i przyszłych wytycznych, norm, zaleceń i działań opracowanych w ramach odpowiednich organizacji międzynarodowych oraz inicjatyw i planów krajowych mających na celu propagowanie ostrożnego i odpowiedzialnego stosowania antybiotyków oraz związanych z produkcją zwierzęcą i praktykami weterynaryjnymi;

b) współpracę we wdrażaniu zaleceń WOAH, Światowej Organizacji Zdrowia (zwanej dalej „WHO") i Kodeksu Żywnościowego, w szczególności Kodeksu postępowania na rzecz minimalizacji i powstrzymywania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe występującej u drobnoustrojów przenoszonych przez żywność (CAC/RCP 61-2005);

c) wymianę informacji na temat dobrych praktyk rolniczych;

d) promowanie badań naukowych, innowacji i rozwoju; oraz

e) promowanie multidyscyplinarnych podejść do zwalczania oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe, w tym podejścia „Jedno zdrowie" WHO, WOAH i Kodeksu Żywnościowego.

ARTYKUŁ 15.6

Kwestie naukowe związane z bezpieczeństwem żywności oraz zdrowiem zwierząt i roślin

1. Strony powinny wspierać współpracę między swoimi odpowiednimi urzędowymi organami naukowymi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo żywności i naukę o zdrowiu zwierząt i roślin. Taka współpraca ma na celu pogłębienie informacji naukowych dostępnych Stronom w celu wsparcia ich odpowiednich podejść do norm regulacyjnych, które mogą mieć wpływ na wzajemną wymianę handlową.

2. Podkomitet prowadzi dialog na temat kwestii naukowych związanych z bezpieczeństwem żywności oraz zdrowiem zwierząt i roślin, który obejmuje między innymi następujące zagadnienia:

a) wymianę informacji naukowych i technicznych dotyczących bezpieczeństwa żywności i pasz oraz zdrowia zwierząt i roślin, w tym oceny ryzyka i informacji naukowych wspierających ustanowienie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości;

b) gromadzenie danych; oraz

c) współpracę w zakresie budowania wspólnego rozumienia norm WOAH, IPPC i Kodeksu Żywnościowego.

ARTYKUŁ 15.7

Postanowienia dodatkowe

1. Strony zapewniają, aby działania podkomitetu, o którym mowa w art. 15.2, nie zagrażały niezależności ich odpowiednich krajowych lub regionalnych jednostek organizacyjnych. Podkomitet ds. Dialogu na temat Kwestii Związanych z Łańcuchem Rolno-Spożywczym ustanawia zasady dotyczące konfliktów interesów wśród uczestników swoich spotkań.

2. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie wpływa na prawa ani obowiązki każdej ze Stron w zakresie ochrony informacji poufnych, zgodnie z odpowiednim prawodawstwem każdej ze Stron. Każda ze Stron zapewnia obowiązywanie procedur zapobiegających ujawnianiu informacji poufnych uzyskanych w trakcie procesu ustanowionego w niniejszym rozdziale.

3. Przy pełnym poszanowaniu prawa Stron do wprowadzania regulacji żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako zobowiązujące Stronę do:

a) odstąpienia od jej wewnętrznych procedur przygotowywania i przyjmowania środków regulacyjnych;

b) podejmowania działań, które podważałyby lub utrudniałyby terminowe przyjęcie środków regulacyjnych służących osiągnięciu celów jej polityki publicznej; lub

c) przyjęcia jakiegokolwiek szczególnego rezultatu regulacyjnego.

ROZDZIAŁ 16

OCHRONA HANDLU I OGÓLNE ŚRODKI OCHRONNE

SEKCJA A

ZASADY OGÓLNE

ARTYKUŁ 16.1

Związek z porozumieniami WTO

1. Postanowienia niniejszego rozdziału stosuje się bez uszczerbku dla praw i obowiązków Stron wynikających z porozumienia antydumpingowego, porozumienia SCM, porozumienia w sprawie środków ochronnych i DSU.

2. Strony zwalniają handel dwustronny objęty preferencyjnym traktowaniem ze stosowania specjalnych środków ochronnych dotyczących rolnictwa przewidzianych w porozumieniu w sprawie rolnictwa.

3. Preferencyjne reguły pochodzenia określone w niniejszej części niniejszej Umowy nie mają zastosowania do dochodzeń dotyczących ochrony handlu i ogólnych środków ochronnych prowadzonych zgodnie z niniejszym rozdziałem.

ARTYKUŁ 16.2

Przejrzystość

1. Środki ochrony handlu i środki ochronne powinny być stosowane w pełnej zgodności z odpowiednimi wymogami WTO oraz w oparciu o sprawiedliwy i przejrzysty system.

2. Tak szybko, jak to możliwe po nałożeniu środka tymczasowego Strona zapewnia zainteresowanym stronom pełny dostęp do faktów stanowiących podstawę ustaleń, oceny szkody, obliczeń marginesów dumpingu i subsydiowania oraz ustalenia istnienia związku przyczynowego. Ponadto przed dokonaniem ostatecznych ustaleń Strona dokonuje pełnego i właściwego ujawnienia wszystkich istotnych faktów i ustaleń będących podstawą decyzji o zastosowaniu środka. Niniejszy ustęp pozostaje bez uszczerbku dla art. 6.5 porozumienia antydumpingowego, art. 12.4 porozumienia SCM i art. 3.2 porozumienia w sprawie środków ochronnych.

3. Strona przesyła wszystkie informacje, o których mowa w ust. 2, na piśmie, w miarę możliwości w formie elektronicznej, a zainteresowanym stronom powinno się zapewnić wystarczająco dużo czasu na przedstawienie uwag. W przypadku Stron, których organy prowadzące postępowanie wyjaśniające przechowują akta spraw w formie elektronicznej, wszystkie informacje, o których mowa w ust. 2, mogą być udostępniane online.

SEKCJA B

ŚRODKI ANTYDUMPINGOWE I WYRÓWNAWCZE

ARTYKUŁ 16.3

Kwestie dotyczące środków antydumpingowych i wyrównawczych

Każda ze Stron:

a) analizuje ze szczególną uwagą propozycje zobowiązań cenowych złożone przez eksporterów drugiej Strony;

b) opowiada się za nałożeniem cła, które jest niższe niż margines dumpingu lub subsydiowania, jeżeli poziom ten jest wystarczający do usunięcia szkody dla przemysłu krajowego;

c) analizuje ze szczególną uwagą wnioski o rozszerzenie obowiązujących środków wobec eksporterów drugiej Strony; oraz

d) uwzględnia informacje dostarczone przez użytkowników przemysłowych produktu objętego dochodzeniem, importerów oraz, w stosownych przypadkach, reprezentatywne organizacje konsumenckie w kontekście art. 6.12 porozumienia antydumpingowego i art. 12.10 porozumienia SCM.

SEKCJA C

OGÓLNE ŚRODKI OCHRONNE

ARTYKUŁ 16.4

Przejrzystość w odniesieniu do ogólnych środków ochronnych

1. Na wniosek Strony dokonującej wywozu i pod warunkiem że ma ona istotny interes w wywozie danego produktu, zdefiniowany w ust. 3 niniejszego artykułu, Strona wszczynająca dochodzenie w sprawie środków ochronnych lub dążąca do przyjęcia tymczasowych lub ostatecznych ogólnych środków ochronnych natychmiast dostarcza:

a) informacje, o których mowa w art. 12.2 porozumienia w sprawie środków ochronnych, w formie określonej przez Komitet WTO ds. Środków Ochronnych;

b) ogólnodostępną wersję skargi wniesionej przez przemysł krajowy – w stosownych przypadkach; oraz

c) ogólnodostępne sprawozdanie, w którym przedstawiono ustalenia i uzasadnione wnioski dotyczące wszelkich istotnych kwestii faktycznych i prawnych będących przedmiotem dochodzenia w sprawie środków ochronnych.

Ogólnodostępne sprawozdanie, o którym mowa w lit. c) niniejszego ustępu, musi obejmować analizę wykazującą powiązanie pomiędzy szkodą a powodującymi ją czynnikami oraz opisywać metodę zastosowaną w celu określenia środków ochronnych.

2. W przypadku przekazywania informacji na podstawie niniejszego artykułu Strona dokonująca przywozu oferuje przeprowadzenie nieformalnych konsultacji ze Stroną dokonującą wywozu w celu przeanalizowania dostarczonych informacji.

3. Do celów niniejszego artykułu uznaje się, że Strona ma istotny interes, jeżeli należy do 5 (pięciu) największych dostawców danych produktów przywożonych w okresie ostatnich 3 (trzech) lat, pod względem wielkości albo wartości w ujęciu bezwzględnym.

ARTYKUŁ 16.5

Stosowanie środków ostatecznych

1. Strona przyjmująca środki ochronne dokłada wszelkich starań, aby stosować je w sposób w jak najmniejszym stopniu wpływający na dwustronną wymianę handlową.

2. Strona dokonująca przywozu oferuje przeprowadzenie nieformalnych konsultacji ze Stroną dokonującą wywozu w celu rozpatrzenia kwestii, o której mowa w ust. 1. Strona dokonująca przywozu nie przyjmuje środków w ciągu 30 (trzydziestu) dni od dnia, w którym zaoferowała przeprowadzenie nieformalnych konsultacji.

SEKCJA D

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

ARTYKUŁ 16.6

Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Żadna ze Stron nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 29 w odniesieniu do jakichkolwiek kwestii związanych z postanowieniami niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ 17

DWUSTRONNE ŚRODKI OCHRONNE

SEKCJA A

ZAKRES STOSOWANIA

ARTYKUŁ 17.1

Zakres stosowania

1. Sekcje B–I niniejszego rozdziału mają zastosowanie do wszelkich towarów innych niż pojazdy klasyfikowane do pozycji HS 8703 i 8704.

2. Przepisy mające zastosowanie do pojazdów klasyfikowanych do pozycji HS 8703 i 8704 są wyszczególnione w załączniku 17-A.

SEKCJA B

DEFINICJE

ARTYKUŁ 17.2

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

a) „właściwy organ dochodzeniowy” oznacza:

(i) w przypadku Unii Europejskiej – Komisję Europejską; oraz

(ii) w przypadku MERCOSUR – Ministerio de Economía lub jego następcę w Argentynie, Secretaria de Comércio Exterior do Ministério do Desenvolvimento, Indústria, Comércio e Serviços lub jej następcę w Brazylii, Ministerio de Industria y Comercio lub jego następcę w Paragwaju oraz Asesoría de Política Comercial del Ministerio de Economía y Finanzas lub jej następcę w Urugwaju;

b) „przemysł krajowy” oznacza wszystkich producentów produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych działających na terytorium Strony lub, w przypadku ich braku, producentów, których łączna produkcja produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych stanowi zwykle ponad 50 % (pięćdziesiąt procent), a w wyjątkowych okolicznościach nie mniej niż 25 % (dwadzieścia pięć procent) całkowitej produkcji takich produktów;

c) „zainteresowane strony” obejmują:

(i) eksporterów lub zagranicznych producentów lub importerów produktu objętego dochodzeniem, lub stowarzyszenie zawodowe lub gospodarcze, w którym większość stanowią członkowie będący producentami, eksporterami lub importerami danego produktu;

(ii) władze Strony dokonującej wywozu; oraz

(iii) producentów produktu podobnego lub bezpośrednio konkurencyjnego na terytorium Strony dokonującej przywozu lub stowarzyszenie zawodowe i gospodarcze, którego większość członków produkuje produkt podobny lub bezpośrednio konkurencyjny na terytorium Strony dokonującej przywozu;

powyższa lista nie wyklucza, by Strony dopuściły podmioty, krajowe lub zagraniczne, inne niż wspomniane wyżej, do włączenia ich w charakterze zainteresowanych stron.

d) „produkt podobny lub bezpośrednio konkurencyjny” oznacza:

(i) produkt, który jest identyczny, tzn. produkt pod każdym względem taki sam jak produkt objęty postępowaniem;

(ii) inny produkt, który choć nie jest pod każdym względem taki sam, ma właściwości ściśle zbliżone do cech produktu objętego postępowaniem; lub

(iii) produkt, który bezpośrednio konkuruje na rynku wewnętrznym Strony dokonującej przywozu, biorąc pod uwagę jego stopień substytucyjności, podstawowe właściwości fizyczne i specyfikacje techniczne, ostateczne wykorzystanie i sieci dystrybucji;

powyższa lista czynników nie jest wyczerpująca, a żaden pojedynczy czynnik spośród wymienionych, ani kilka z nich, nie musi stanowić decydującej wskazówki;

e) „poważna szkoda" oznacza istotne ogólne osłabienie pozycji przemysłu krajowego;

f) „groźba poważnej szkody" oznacza poważną szkodę, której wystąpienie jest wyraźnie nieuchronne, w oparciu o fakty, a nie jedynie przypuszczenia, domysły lub odległą możliwość; oraz

g) „okres przejściowy" oznacza:

(i) 12 (dwanaście) lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy; lub

(ii) w odniesieniu do towarów innych niż pojazdy klasyfikowane do pozycji HS 8703 i 8704, w przypadku których harmonogram znoszenia ceł Strony stosującej środki przewiduje zniesienie ceł w ciągu 10 (dziesięciu) lub więcej lat – 18 (osiemnaście) lat od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy.

SEKCJA C

WARUNKI STOSOWANIA DWUSTRONNYCH ŚRODKÓW OCHRONNYCH

ARTYKUŁ 17.3

Stosowanie dwustronnych środków ochronnych

1. Bez uszczerbku dla praw i obowiązków, o których mowa w rozdziale 16, Strona może, w wyjątkowych okolicznościach, w odniesieniu do towarów innych niż pojazdy klasyfikowane do pozycji HS 8703 i 8704, stosować dwustronne środki ochronne na warunkach określonych w niniejszej sekcji, jeżeli po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy przywóz produktu z terytorium drugiej Strony na warunkach preferencyjnych wzrósł w takich ilościach, w ujęciu bezwzględnym lub względem krajowej produkcji lub konsumpcji, oraz w takich warunkach, że powoduje to poważną szkodę dla jej przemysłu krajowego produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych lub grozi spowodowaniem takiej szkody.

2. W odniesieniu do towarów wymienionych w ust. 1 dwustronne środki ochronne stosuje się wyłącznie w zakresie koniecznym, aby zapobiec lub zaradzić poważnej szkodzie lub groźbie poważnej szkody.

3. Dwustronne środki ochronne stosuje się po przeprowadzeniu dochodzenia przez właściwe organy dochodzeniowe Strony dokonującej przywozu zgodnie z procedurami ustanowionymi w niniejszym rozdziale.

ARTYKUŁ 17.4

Ramy czasowe stosowania dwustronnych środków ochronnych

Strona nie stosuje, nie przedłuża ani nie utrzymuje w mocy dwustronnego środka ochronnego po upływie okresu przejściowego.

ARTYKUŁ 17.5

Warunki i ograniczenia

1. MERCOSUR może przyjąć dwustronne środki ochronne w odniesieniu do przywozu z Unii Europejskiej:

a) jako jeden podmiot, pod warunkiem że spełniono wszystkie wymogi dotyczące stwierdzenia istnienia poważnej szkody lub groźby poważnej szkody spowodowanej przywozem produktu na warunkach preferencyjnych, na podstawie warunków stosowanych wobec MERCOSUR; lub

b) w imieniu jednego z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR lub większej ich liczby, w którym to przypadku wymogi dotyczące stwierdzenia istnienia poważnej szkody lub groźby poważnej szkody spowodowanej przywozem produktu na preferencyjnych warunkach opierają się na warunkach panujących w danym Państwie-Sygnatariuszu MERCOSUR lub Państwach-Sygnatariuszach MERCOSUR należących do unii celnej; a środek ogranicza się do tego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub tych Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR. Przyjęcie dwustronnego środka ochronnego przez MERCOSUR w imieniu jednego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub większej ich liczby nie uniemożliwia innemu Państwu-Sygnatariuszowi MERCOSUR późniejszego przyjęcia środka dotyczącego tego samego produktu.

2. Unia Europejska może stosować dwustronne środki ochronne w odniesieniu do przywozu z MERCOSUR jako jednego podmiotu lub do przywozu z jednego lub większej liczby Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, jeżeli dana poważna szkoda lub groźba poważnej szkody jest spowodowana przywozem produktów na preferencyjnych warunkach.

3. W przypadku gdy Unia Europejska ustali, że środek ma zastosowanie do MERCOSUR jako jednego podmiotu, Paragwaj jest zwolniony ze stosowania tego środka, chyba że dochodzenie wykaże, że istnienie poważnej szkody lub groźba poważnej szkody są również spowodowane przywozem produktów z Paragwaju na preferencyjnych warunkach.

SEKCJA D

FORMA I OKRES STOSOWANIA DWUSTRONNYCH ŚRODKÓW OCHRONNYCH

ARTYKUŁ 17.6

Forma dwustronnych środków ochronnych

W przypadku towarów innych niż pojazdy klasyfikowane do pozycji HS 8703 i 8704 dwustronne środki ochronne przyjęte na podstawie niniejszego rozdziału obejmują:

a) tymczasowe zawieszenie stosowania załącznika 10-A w odniesieniu do danego produktu, przewidziane w niniejszej Umowie; lub

b) tymczasowe zmniejszenie preferencji taryfowych dla danego produktu, tak aby stawka celna nie przekraczała mniejszej z następujących wartości:

(i) stawki celnej nałożonej na dany produkt stosowanej względem kraju najbardziej uprzywilejowanego, obowiązującej w momencie wprowadzania środka; oraz

(ii) podstawowej stawki celnej nałożonej na produkt, o którym mowa w załączniku 10-A.

ARTYKUŁ 17.7

Margines preferencji

Po zakończeniu stosowania dwustronnego środka ochronnego margines preferencji jest marginesem, który miałby zastosowanie do produktu w braku tego środka na podstawie załącznika 10-A.

ARTYKUŁ 17.8

Okres stosowania dwustronnych środków ochronnych

Dwustronne środki ochronne stosuje się jedynie przez okres niezbędny do zapobieżenia poważnej szkodzie lub naprawienia takiej szkody oraz do ułatwienia dostosowania przemysłu krajowego. Okres ten, łącznie z okresem stosowania jakiegokolwiek środka tymczasowego, nie może przekroczyć 2 (dwóch) lat.

ARTYKUŁ 17.9

Przedłużenie dwustronnych środków ochronnych

1. Dwustronne środki ochronne można jednokrotnie przedłużyć na maksymalny okres równy pierwotnie przewidzianemu okresowi stosowania, jeżeli ustalono, zgodnie z procedurami określonymi w niniejszym rozdziale, że dany środek jest nadal niezbędny do zapobieżenia poważnej szkodzie lub jej naprawienia oraz jeżeli przemysł krajowy przedstawi dowody na to, że jest w trakcie dostosowywania. Przedłużony środek nie może być bardziej restrykcyjny niż był na koniec pierwotnego okresu stosowania.

2. Żadnego środka ochronnego nie stosuje się ponownie w odniesieniu do przywozu produktu objętego załącznikiem 10-A, który został objęty takim środkiem, chyba że upłynął okres równy połowie całkowitego okresu stosowania poprzedniego środka ochronnego.

SEKCJA E

PROCEDURY DOTYCZĄCE DOCHODZENIA I ZAPEWNIENIA PRZEJRZYSTOŚCI

ARTYKUŁ 17.10

Dochodzenie

1. Prowadząc dochodzenie w celu ustalenia, czy zwiększony przywóz spowodował poważną szkodę lub grozi spowodowaniem poważnej szkody dla przemysłu krajowego, o którym mowa w art. 17.3, właściwy organ dochodzeniowy ocenia wszystkie istotne obiektywne i wymierne czynniki mające wpływ na sytuację tego przemysłu, w szczególności tempo i wielkość wzrostu przywozu danego produktu w ujęciu bezwzględnym i względnym; udział w rynku krajowym przejęty przez zwiększony przywóz; oraz zmiany poziomu sprzedaży, w tym cen, produkcji, wydajności, wykorzystania mocy produkcyjnych, zysków i strat oraz zatrudnienia.

2. Właściwy organ dochodzeniowy wykazuje, na podstawie obiektywnych dowodów, istnienie związku przyczynowego między wzrostem przywozu danego produktu a poważną szkodą lub groźbą poważnej szkody. Właściwy organ dochodzeniowy ocenia również wszystkie znane czynniki, inne niż zwiększony przywóz na warunkach preferencyjnych wynikających z niniejszej Umowy, które mogą jednocześnie powodować szkodę dla przemysłu krajowego. Skutków wywoływanych przez wzrost przywozu danych produktów z innych krajów nie przypisuje się przywozowi na warunkach preferencyjnych.

3. Prowadząc dochodzenie w sprawie szkody, o którym mowa w ust. 1, właściwy organ dochodzeniowy gromadzi dane za okres co najmniej 36 (trzydziestu sześciu) miesięcy, kończący się możliwie jak najbliżej daty złożenia wniosku o wszczęcie dochodzenia.

ARTYKUŁ 17.11

Wszczęcie dochodzenia

1. Jeżeli istnieją wystarczające dowody *prima facie* uzasadniające wszczęcie dochodzenia w sprawie dwustronnych środków ochronnych, może ono zostać wszczęte na wniosek:

a) przemysłu krajowego lub stowarzyszenia zawodowego i gospodarczego działającego w imieniu krajowych producentów produktów podobnych lub bezpośrednio konkurencyjnych na terytorium Strony dokonującej przywozu; lub

b) co najmniej jednego dokonującego przywozu państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

2. Wniosek o wszczęcie dochodzenia zawiera co najmniej następujące informacje:

a) nazwę i opis danego produktu przywożonego, jego pozycję taryfową i obowiązujące traktowanie taryfowe, a także nazwę i opis produktu podobnego lub bezpośrednio konkurencyjnego;

b) nazwy i adresy producentów lub stowarzyszeń składających wniosek, w stosownych przypadkach;

c) wykaz wszystkich znanych producentów produktu podobnego lub bezpośrednio konkurencyjnego, jeżeli jest on racjonalnie dostępny; oraz

d) dowody na to, że spełnione są warunki wprowadzenia środka ochronnego określone w art. 17.3 ust. 1.

Do celów lit. d) niniejszego ustępu wniosek o wszczęcie dochodzenia zawiera następujące informacje:

(i) wielkość produkcji producentów składających wniosek lub reprezentowanych we wniosku oraz oszacowanie produkcji innych znanych producentów produktu podobnego lub bezpośrednio konkurencyjnego;

(ii) tempo i wielkość wzrostu całkowitego i dwustronnego przywozu danego produktu w ujęciu bezwzględnym i względnym, w okresie co najmniej 36 (trzydziestu sześciu) miesięcy przed datą złożenia wniosku o wszczęcie dochodzenia, w odniesieniu do których dostępne są informacje;

(iii) poziom cen importowych w tym samym okresie; oraz

(iv) jeżeli dostępne – obiektywne i wymierne dane na temat produktu podobnego lub bezpośrednio konkurencyjnego dotyczące wielkości całkowitej produkcji i całkowitej sprzedaży na rynku wewnętrznym, stanu zapasów, cen na rynku wewnętrznym, wydajności, wykorzystania mocy produkcyjnych, zatrudnienia, zysków i strat oraz udziału w rynku przedsiębiorstw składających wniosek lub reprezentowanych we wniosku, za okres co najmniej 36 (trzydziestu sześciu) miesięcy poprzedzających złożenie wniosku, w odniesieniu do których dostępne są informacje.

ARTYKUŁ 17.12

Informacje poufne

1. Wszelkie informacje, które mają charakter poufny lub które przekazano w trybie poufnym, traktowane są jako poufne przez właściwe organy dochodzeniowe po wykazaniu przyczyny. Nie można ujawniać takich informacji bez zgody zainteresowanej strony, która je przekazała. Zainteresowane strony przekazujące informacje poufne mogą być wezwane do dostarczenia ich niepoufnego streszczenia lub, jeżeli takie zainteresowane strony wskażą, że streszczenie tych informacji nie jest możliwe, do podania powodów braku możliwości przekazania takiego streszczenia.

2. Niezależnie od ust. 1, jeżeli właściwe organy stwierdzą, że wniosek o zachowanie poufności nie jest uzasadniony, a zainteresowana strona nie chce podać informacji do wiadomości publicznej albo zezwolić na jej ujawnienie w formie uogólnionej lub skróconej, organy te mogą nie uwzględnić takiej informacji, chyba że można wykazać w sposób dla nich zadowalający w świetle informacji pochodzących z odpowiednich źródeł, że informacja ta jest prawdziwa.

3. Jeżeli informacje dotyczące produkcji, zdolności produkcyjnych, zatrudnienia, wynagrodzeń, wielkości i wartości sprzedaży krajowej lub średniej ceny przekazuje się w trybie poufnym, właściwe organy dochodzeniowe zapewniają przedłożenie merytorycznych niepoufnych streszczeń ujawniających co najmniej dane zagregowane lub, w przypadkach gdy ujawnienie danych zagregowanych zagrażałoby poufności danych przedsiębiorstwa, wskaźniki dla każdego 12-miesięcznego (dwunastomiesięcznego) okresu objętego dochodzeniem, tak aby zapewnić zainteresowanym stronom odpowiednie prawo do obrony. W związku z tym w sytuacjach, w których uzasadniają to szczególne struktury rynkowe lub struktury przemysłu krajowego, należy rozpatrywać wnioski o zachowanie poufności. Postanowienie to nie wyklucza przedstawienia bardziej szczegółowych niepoufnych streszczeń.

4. Wnioski o zachowanie poufności nie są zasadne w odniesieniu do informacji dotyczących podstawowych norm technicznych i jakościowych lub zastosowań danego produktu. Wnioski o zachowanie poufności w odniesieniu do informacji dotyczących tożsamości wnioskodawców i innych znanych przedsiębiorstw produkcyjnych nieobjętych petycją są zasadne jedynie w wyjątkowych okolicznościach, które muszą zostać należycie uzasadnione przez właściwe organy dochodzeniowe. W tym względzie same zarzuty nie wystarczą do uzasadnienia wniosków o zachowanie poufności. Jeżeli tożsamość wnioskodawców nie może zostać ujawniona, właściwe organy dochodzeniowe ujawniają całkowitą liczbę producentów zaliczanych do przemysłu krajowego oraz odsetek całkowitej produkcji przemysłu krajowego, jaki stanowi produkcja wnioskodawców.

ARTYKUŁ 17.13

Ramy czasowe dochodzenia

Okres między datą publikacji decyzji o wszczęciu dochodzenia a publikacją ostatecznej decyzji nie powinien przekraczać 1 (jednego) roku. W wyjątkowych okolicznościach okres ten może zostać przedłużony, ale w żadnym przypadku nie może przekraczać 18 (osiemnastu) miesięcy. Strona nie może stosować środków ochronnych, jeżeli właściwe organy dochodzeniowe nie zmieściły się w tych ramach czasowych.

ARTYKUŁ 17.14

Przejrzystość

Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje przejrzyste, skuteczne i sprawiedliwe procedury w celu bezstronnego i racjonalnego stosowania środków ochronnych, zgodnie z niniejszym rozdziałem.

SEKCJA F

TYMCZASOWE ŚRODKI OCHRONNE

ARTYKUŁ 17.15

Tymczasowe środki ochronne

1. W okolicznościach krytycznych, w przypadku gdy opóźnienie może spowodować szkodę, która byłaby trudna do naprawienia, Strona, po należytym powiadomieniu, może zastosować tymczasowy środek ochronny na podstawie wstępnego ustalenia, że istnieją wyraźne dowody wskazujące na wzrost przywozu na warunkach preferencyjnych oraz że taki przywóz powoduje poważną szkodę lub grozi spowodowaniem poważnej szkody. Okres stosowania środka tymczasowego nie przekracza 200 (dwustu) dni, w którym muszą być spełnione wymogi niniejszego rozdziału. Jeżeli w ramach ostatecznego ustalenia stwierdzono, że przywóz na warunkach preferencyjnych nie spowodował poważnej szkody ani groźby poważnej szkody dla przemysłu krajowego, podwyższona taryfa lub gwarancja tymczasowa, jeżeli zostały pobrane lub nałożone w ramach środków tymczasowych, podlegają bezzwłocznemu zwrotowi zgodnie z przepisami wewnętrznymi danej Strony.

2. Nie podejmuje się tymczasowych środków ochronnych wobec Paragwaju, chyba że wstępne ustalenie zgodnie z ust. 1 wykaże, że istnienie poważnej szkody lub groźba poważnej szkody jest również spowodowane przez przywóz produktów z Paragwaju na preferencyjnych warunkach.

SEKCJA G

PUBLICZNE ZAWIADOMIENIE

ARTYKUŁ 17.16

Publiczne zawiadomienie o wszczęciu dochodzenia

Publiczne zawiadomienie o wszczęciu dochodzenia w sprawie środków ochronnych zawiera następujące informacje:

a) nazwę wnioskodawcy;

b) pełny opis produktu przywożonego objętego dochodzeniem i jego klasyfikację w ramach systemu zharmonizowanego;

c) termin składania wniosków o wysłuchanie;

d) terminy rejestracji jako zainteresowana strona oraz terminy składania informacji, oświadczeń i innych dokumentów;

e) adres, pod którym można uzyskać wgląd do wniosku i innych dokumentów związanych z dochodzeniem;

f) nazwę, adres i adres e-mail lub numer telefonu lub faksu instytucji, która może udzielić dalszych informacji; oraz

g) streszczenie faktów stanowiących podstawę wszczęcia dochodzenia, w tym dane dotyczące przywozu, który miał wzrosnąć w ujęciu bezwzględnym lub względnym w stosunku do całkowitej produkcji, oraz analizę sytuacji przemysłu krajowego w oparciu o wszystkie elementy przedstawione we wniosku.

ARTYKUŁ 17.17

Publiczne zawiadomienie w sprawie stosowania dwustronnych środków ochronnych

Publiczne zawiadomienie o decyzji w sprawie zastosowania tymczasowego środka ochronnego oraz w sprawie zastosowania lub niestosowania ostatecznego środka ochronnego zawiera następujące informacje:

a) pełny opis produktów objętych środkiem ochronnym oraz ich klasyfikację taryfową w ramach systemu zharmonizowanego;

b) informacje i dowody prowadzące do wydania decyzji, takie jak:

(i) rosnący lub zwiększony przywóz preferencyjny, w stosownych przypadkach;

(ii) sytuacja gospodarcza przemysłu krajowego;

(iii) istnienie związku przyczynowego między zwiększonym preferencyjnym przywozem danych produktów a poważną szkodą lub groźbą poważnej szkody dla przemysłu krajowego, w stosownych przypadkach; oraz

(iv) w przypadku wstępnego ustalenia – istnienie okoliczności krytycznych;

c) inne uzasadnione ustalenia i wnioski dotyczące wszystkich istotnych kwestii faktycznych i prawnych;

d) w stosownych przypadkach – opis środka, który ma zostać przyjęty; oraz

e) w stosownych przypadkach – datę wejścia w życie środka i okres jego stosowania.

SEKCJA H

POWIADOMIENIA I KONSULTACJE

ARTYKUŁ 17.18

Powiadomienia

1. Strona dokonująca przywozu powiadamia Stronę dokonującą wywozu na piśmie o decyzji:

a) o wszczęciu dochodzenia na podstawie niniejszego rozdziału;

b) o zastosowaniu tymczasowego środka ochronnego; oraz

c) o zastosowaniu lub niestosowaniu ostatecznego środka ochronnego.

2. Strona dokonująca przywozu powiadamia o decyzji nie później niż 10 (dziesięć) dni po jej opublikowaniu i dołącza do niej odpowiednie publiczne zawiadomienie. W przypadku decyzji o wszczęciu dochodzenia do powiadomienia dołącza się kopię wniosku o wszczęcie dochodzenia.

ARTYKUŁ 17.19

Konsultacje

1. Jeżeli Strona stwierdzi, że warunki nałożenia środka ostatecznego są spełnione, powiadamia o tym na piśmie drugą Stronę i jednocześnie zaprasza ją do konsultacji.

2. Powiadomienia i zaproszenia do konsultacji, o których mowa w ust. 1, dokonuje się co najmniej 30 (trzydzieści) dni przed przewidywanym wejściem w życie środka ostatecznego. W przypadku braku takiego powiadomienia Strona nie stosuje środka ostatecznego.

3. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, musi obejmować:

a) dane i obiektywne informacje wykazujące istnienie poważnej szkody lub groźby poważnej szkody dla przemysłu krajowego spowodowanej zwiększonym przywozem na warunkach preferencyjnych;

b) pełny opis produktu przywożonego objętego środkiem i jego klasyfikację w ramach systemu zharmonizowanego;

c) opis proponowanych środków;

d) datę wejścia w życie środka i okres jego stosowania; oraz

e) zaproszenie do konsultacji.

4. Celem konsultacji, o których mowa w ust. 1, są uzyskanie wzajemnego zrozumienia publicznie znanych faktów oraz wymiana opinii w celu osiągnięcia obustronnie zadowalającego rozwiązania. Jeżeli w ciągu 30 (trzydziestu) dni od powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, nie uda się znaleźć zadowalającego rozwiązania, po upływie tego okresu 30 (trzydziestu) dni Strona może zastosować dany środek.

5. Na każdym etapie dochodzenia Strona powiadomiona może zwrócić się do drugiej Strony o konsultacje lub o wszelkie dodatkowe informacje, które uzna za niezbędne.

SEKCJA I

REGIONY NAJBARDZIEJ ODDALONE UNII EUROPEJSKIEJ[1]

ARTYKUŁ 17.20

Regiony najbardziej oddalone Unii Europejskiej

1. Niezależnie od art. 17.3, jeżeli produkt pochodzący z co najmniej jednego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR jest przywożony na warunkach preferencyjnych na terytorium co najmniej jednego regionu najbardziej oddalonego Unii Europejskiej w takich zwiększonych ilościach oraz na takich warunkach, że powoduje lub grozi spowodowaniem poważnego pogorszenia sytuacji gospodarczej danego regionu najbardziej oddalonego lub regionów najbardziej oddalonych Unii Europejskiej, Unia Europejska może w drodze wyjątku zastosować środki ochronne ograniczone do terytorium danego regionu lub regionów, chyba że zostanie osiągnięte obustronnie zadowalające rozwiązanie.

[1] Na dzień wejścia w życie niniejszej Umowy regionami najbardziej oddalonymi Unii Europejskiej są: Gwadelupa, Gujana Francuska, Martynika, Majotta, Réunion, Saint-Martin, Azory, Madera oraz Wyspy Kanaryjskie. Niniejszy artykuł ma również zastosowanie do kraju lub terytorium zamorskiego, które zmienią swój status na region najbardziej oddalony na podstawie decyzji Rady Europejskiej zgodnie z procedurą określoną w art. 355 ust. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, po dniu wejścia w życie tej decyzji. W przypadku gdy region najbardziej oddalony Unii Europejskiej zmienia swój status zgodnie z tą samą procedurą, niniejszy artykuł przestaje mieć zastosowanie od dnia wejścia w życie decyzji Rady Europejskiej. Unia Europejska powiadamia drugą Stronę na piśmie o wszelkich zmianach dotyczących terytoriów uznawanych za regiony najbardziej oddalone Unii Europejskiej.

2. Bez uszczerbku dla ust. 1 pozostałe postanowienia niniejszego rozdziału mające zastosowanie do dwustronnych środków ochronnych mają również zastosowanie do wszelkich środków ochronnych przyjętych na podstawie niniejszego artykułu.

3. Do celów ust. 1 poważne pogorszenie oznacza poważne trudności w sektorze gospodarki, który produkuje produkty podobne lub bezpośrednio konkurencyjne. Poważne pogorszenie stwierdza się na podstawie obiektywnych czynników, w tym następujących elementów:

a) wzrost wolumenu przywozu w ujęciu bezwzględnym lub w stosunku do produkcji krajowej i przywozu z innych krajów; oraz

b) wpływ takiego przywozu na sytuację odpowiedniej branży lub sektora gospodarki, w tym na poziom sprzedaży, produkcję, sytuację finansową i zatrudnienie.

ROZDZIAŁ 18

HANDEL USŁUGAMI I ZAKŁADANIE PRZEDSIĘBIORSTW

SEKCJA A

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 18.1

Cel i zakres stosowania

1. Strony, potwierdzając swoje odpowiednie zobowiązania wynikające z porozumienia WTO, niniejszym ustanawiają niezbędne uzgodnienia dotyczące liberalizacji handlu usługami i zakładania przedsiębiorstw.

2. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako wymagające prywatyzacji usług publicznych lub nakładające zobowiązania w zakresie zamówień rządowych.

3. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do subsydiów lub dotacji udzielanych przez Stronę, w tym wspieranych przez państwo pożyczek, gwarancji i ubezpieczeń.

4. Zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału każda ze Stron zachowuje prawo do regulowania, wprowadzania nowych regulacji lub świadczenia usług, aby osiągnąć swoje cele polityczne.

5. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do systemów zabezpieczenia społecznego żadnej ze Stron.

6. Postanowienia niniejszego rozdziału nie mają zastosowania do usług świadczonych lub działalności prowadzonej w związku z wykonywaniem władzy publicznej, a mianowicie do jakiejkolwiek usługi, która nie jest świadczona lub jakiejkolwiek działalności, która nie jest prowadzona ani na zasadach komercyjnych, ani w konkurencji z co najmniej jednym usługodawcą lub inwestorem.

7. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do środków każdej ze Stron wpływających na handel usługami i zakładanie przedsiębiorstw, z wyjątkiem:

a) krajowego kabotażu morskiego[1];

b) krajowych i międzynarodowych usług transportu lotniczego, zarówno regularnych, jak i nieregularnych, oraz usług bezpośrednio związanych z wykonywaniem praw przewozowych, innych niż:

   (i) usługi w zakresie naprawy i obsługi technicznej statku powietrznego, podczas których statek powietrzny jest wycofany z użytku;

   (ii) sprzedaż i marketing usług transportu lotniczego;

   (iii) usługi komputerowego systemu rezerwacji (KSR); oraz

[1] Bez uszczerbku dla zakresu działalności, która może zostać uznana za kabotaż na podstawie odpowiedniego prawodawstwa krajowego, do celów niniejszego rozdziału krajowy kabotaż morski obejmuje przewozy pasażerskie lub przewozy towarów między portem lub punktem znajdującym się na terytorium Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej a innym portem lub punktem znajdującym się na terytorium tego samego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, w tym na jego szelfie kontynentalnym, jak stanowi UNCLOS, oraz ruch rozpoczynający i kończący się w tym samym porcie lub punkcie znajdującym się na terytorium Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

(iv) obsługa naziemna;

c) żeglugi śródlądowej; oraz

d) usług audiowizualnych.

ARTYKUŁ 18.2

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału:

a) „konsumpcja za granicą” oznacza świadczenie usługi na terytorium Strony na rzecz usługobiorcy drugiej Strony (sposób 2);

b) „transgraniczne świadczenie usług” oznacza świadczenie usług z terytorium jednej Strony na terytorium drugiej Strony (sposób 1);

c) „działalność gospodarcza” obejmuje wszelką działalność o charakterze gospodarczym, niezależnie od tego, czy jest związana z sektorami usługowymi, czy nieusługowymi, z zastrzeżeniem postanowień art. 18.1;

d) „przedsiębiorstwo” oznacza osobę prawną Strony lub oddział lub przedstawicielstwo takiej osoby prawnej Strony, utworzone poprzez założenie przedsiębiorstwa zgodnie z definicją zawartą w niniejszym artykule;

e) „czasowy wjazd i pobyt osób fizycznych” oznacza wjazd i czasowy pobyt personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż, sprzedawców biznesowych, osób świadczących usługi kontraktowe i osób wykonujących wolny zawód jednej Strony na terytorium drugiej Strony, zgodnie z sekcją B niniejszego rozdziału;

f) „założenie przedsiębiorstwa” oznacza:

(i) ustanowienie, nabycie lub utrzymywanie osoby prawnej[1]; lub

(ii) utworzenie lub utrzymywanie oddziału lub przedstawicielstwa osoby prawnej na terytorium Strony do celów prowadzenia działalności gospodarczej;

g) „inwestor” Strony oznacza każdą osobę, która zamierza prowadzić lub prowadzi działalność gospodarczą poprzez założenie przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony[2];

---

[1] Pojęcia „ustanowienie” i „nabycie” osoby prawnej są rozumiane jako obejmujące udział kapitałowy w osobie prawnej w celu ustanowienia lub utrzymania trwałych powiązań gospodarczych.

[2] W przypadku gdy działalność gospodarcza nie jest prowadzona bezpośrednio przez osobę prawną lecz w innej formie, takiej jak oddział lub przedstawicielstwo, inwestorowi (tj. osobie prawnej), przyznaje się niemniej jednak, w związku z założeniem takiego przedsiębiorstwa, takie samo traktowanie jak to udzielone inwestorom zgodnie z częścią III niniejszej Umowy. Traktowanie takie rozszerza się na przedsiębiorstwo, za pośrednictwem którego prowadzona jest działalność gospodarcza, i nie musi ono być rozszerzone na jakiekolwiek inne części inwestora, znajdujące się poza terytorium, na którym prowadzona jest działalność gospodarcza.

h) „osoba prawna” oznacza każdy podmiot prawny właściwie ustanowiony lub w inny sposób zorganizowany zgodnie z mającym zastosowanie prawem, nastawiony na zysk lub w innych celach, prywatny lub publiczny, w tym każdą spółkę kapitałową, trust, spółkę osobową, spółkę joint venture, jednoosobową działalność gospodarczą lub stowarzyszenie;

i) osoba prawna jest:

(i) „własnością” osób fizycznych lub prawnych Strony, jeżeli ponad 50 % udziałów w jej kapitale jest własnością rzeczywistą osób fizycznych lub prawnych tej Strony; oraz

(ii) „kontrolowana” przez osoby fizyczne lub prawne Strony, jeżeli te osoby fizyczne lub prawne mają uprawnienia do powołania większości zarządu lub mogą w inny uprawniony sposób kierować jej działaniami;

j) „osoba prawna Strony” oznacza osobę prawną, która jest albo:

(i) ustanowiona lub w inny sposób zorganizowana na podstawie prawa tej Strony i prowadzi znaczące operacje gospodarcze na terytorium tej Strony lub drugiej Strony; lub

(ii) w przypadku założenia przedsiębiorstwa, jest własnością lub znajduje się pod kontrolą:

A) osób fizycznych tej Strony; lub

B) osób prawnych tej Strony określonych w lit. j) ppkt (i);

Niezależnie od postanowień ppkt (ii) przedsiębiorstwa żeglugowe mające siedzibę poza Unią Europejską lub MERCOSUR i kontrolowane przez osoby fizyczne będące obywatelami, odpowiednio, państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR również są objęte postanowieniami niniejszego rozdziału, jeżeli ich statki są zarejestrowane zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi w tym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub Państwie-Sygnatariuszu MERCOSUR i pływają pod banderą państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR[1];

k) „środek" oznacza każdy środek Strony w formie przepisów ustawowych lub wykonawczych, reguły, procedury, decyzji, działania administracyjnego lub w jakiejkolwiek innej formie;

l) „środki wprowadzone lub utrzymane przez Stronę" oznaczają środki wprowadzone przez:

(i) władze i organy centralne, regionalne lub lokalne; oraz

(ii) organy pozarządowe sprawujące władzę delegowaną przez władze lub organy centralne, regionalne lub lokalne;

m) „środki Stron mające wpływ na zakładanie przedsiębiorstw, transgraniczne świadczenie usług, konsumpcję za granicą oraz wjazd i czasowy pobyt osób fizycznych" obejmują środki dotyczące:

(i) zakupu lub opłacenia usługi lub korzystania z niej;

[1] Lit. j) niniejszego artykułu nie można w żadnych okolicznościach interpretować w sposób, który umożliwiałby korzystanie z postanowień niniejszego rozdziału przedsiębiorstwu żeglugowemu ustanowionemu lub mającemu siedzibę na terytorium, co do którego toczy się spór dotyczący suwerenności, którego stroną jest Republika Argentyńska, lub zarejestrowanemu, założonemu lub w inny sposób zorganizowanemu na podstawie przepisów mających zastosowanie na takim terytorium. Postanowienia tego nie interpretuje się jako wskazującego na legalność przepisów stosowanych do takich terytoriów.

(ii) dostępu do usług, oraz korzystania z usług – w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej – których oferowanie ogółowi ludności wymagane jest przez te Strony; oraz

(iii) dostępu, w tym poprzez zakładanie przedsiębiorstw, osób Strony do terytorium drugiej Strony w celu prowadzenia działalności gospodarczej na tym terytorium;

n) „osoba fizyczna" oznacza osobę posiadającą obywatelstwo lub będąca stałym rezydentem[1] jednego z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR lub jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej zgodnie z ich odpowiednimi przepisami;

o) „sektor" działalności gospodarczej oznacza:

(i) w odniesieniu do konkretnego zobowiązania – jeden lub większą liczbę podsektorów usługowych lub nieusługowych, lub wszystkie takie podsektory, zgodnie z wykazem szczegółowych zobowiązań zawartych w załącznikach od 18-A do 18-E; lub

(ii) w innych przypadkach – całość takiego sektora usługowego lub nieusługowego, wraz ze wszystkimi jego podsektorami;

p) „usługodawca" oznacza każdą osobę, która zamierza świadczyć lub świadczy usługę[2]; oraz

q) „świadczenie usługi" obejmuje produkcję, dystrybucję, marketing, sprzedaż i dostarczanie usługi.

---

[1] Jeżeli Strona przyznaje swoim stałym rezydentom zasadniczo takie samo traktowanie jak osobom fizycznym posiadającym obywatelstwo tej Strony, to jej stali rezydenci są objęci zakresem definicji osób fizycznych w odniesieniu do środków wpływających na transgraniczny handel usługami, konsumpcję za granicą i zakładanie przedsiębiorstw.

[2] Jeżeli usługi nie świadczy bezpośrednio osoba prawna, traktowanie przewidziane w niniejszym rozdziale rozszerza się na jej oddział lub przedstawicielstwo, za pośrednictwem których świadczona jest usługa, i nie musi ono być rozszerzone na jakiekolwiek części usługodawcy znajdujące się poza terytorium, na którym świadczona jest usługa.

ARTYKUŁ 18.3

Dostęp do rynku

1. W odniesieniu do uzyskiwania dostępu do rynku w drodze zakładania przedsiębiorstw, transgranicznego świadczenia usług, konsumpcji za granicą oraz wjazdu i czasowego pobytu osób fizycznych, jak przewidziano w sekcji B, każda ze Stron przyznaje przedsiębiorstwom, inwestorom, usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż zapewniane na podstawie zasad, ograniczeń i warunków uzgodnionych i określonych w szczegółowych zobowiązaniach zawartych w załącznikach od 18-A do 18-E.

2. W sektorach, w których podejmowane są zobowiązania związane z dostępem do rynku, środki, których Strona nie może utrzymywać ani przyjmować, na całym swoim terytorium ani w poszczególnych jednostkach podziału terytorialnego, chyba że w załącznikach od 18-A do 18-E określono inaczej, definiuje się jako:

a) ograniczenia liczby usługodawców lub przedsiębiorstw w postaci kontyngentów liczbowych, monopolów, praw wyłącznych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

b) ograniczenia całkowitej wartości transakcji lub aktywów w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

c) ograniczenia całkowitej liczby transakcji lub całkowitej ilości produktu wyrażonych w określonych jednostkach liczbowych, w postaci kontyngentów lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych;

d) ograniczenia udziału kapitału zagranicznego w formie maksymalnego udziału procentowego zagranicznych podmiotów lub całkowitej wartości inwestycji zagranicznych w ujęciu indywidualnym lub zbiorczym;

e) środki wymagające do wykonywania działalności gospodarczej przez inwestora lub usługodawcę drugiej Strony określonych rodzajów osób prawnych lub wspólnych przedsiębiorstw albo ograniczające do nich wykonywanie tej działalności; lub

f) ograniczenia całkowitej liczby osób fizycznych, które mogą być zatrudnione w danym sektorze lub które przedsiębiorstwo może zatrudniać i które są niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i bezpośrednio związane z jej prowadzeniem, w postaci kontyngentów liczbowych lub wymogu testu potrzeb ekonomicznych.

3. Testy potrzeb ekonomicznych opisuje się w sposób zwięzły i jasny, wskazując elementy decydujące o niezgodności z niniejszym artykułem, oraz określając kryteria, na których opiera się test.

ARTYKUŁ 18.4

Traktowanie narodowe

1. W sektorach wymienionych w załącznikach od 18-A do 18-E i z zastrzeżeniem wszelkich warunków i kwalifikacji w nich określonych, w odniesieniu do wszystkich środków wpływających na zakładanie przedsiębiorstw[1], transgraniczne świadczenie usług, konsumpcję za granicą oraz wjazd i czasowy pobyt osób fizycznych, jak przewidziano w sekcji B, każda ze Stron przyznaje przedsiębiorstwom, inwestorom, usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie przyznaje własnym podobnym przedsiębiorstwom, inwestorom, usługom i usługodawcom.

[1] Obowiązek określony w niniejszym ustępie ma zastosowanie również do środków dotyczących składu zarządu przedsiębiorstwa, takich jak wymogi dotyczące obywatelstwa i miejsca zamieszkania.

2. Strona może spełnić wymóg ust. 1 przez przyznanie przedsiębiorstwom, inwestorom, usługom i usługodawcom drugiej Strony traktowania z formalnego punktu widzenia identycznego z tym, które przyznaje własnym podobnym przedsiębiorstwom, inwestorom, usługom i usługodawcom, albo z formalnego punktu widzenia różnego od tego traktowania.

3. Traktowanie identyczne lub różne z formalnego punktu widzenia uznaje się za mniej korzystne, jeżeli zmienia ono warunki konkurencji na korzyść przedsiębiorstw, inwestorów, usług lub usługodawców danej Strony w porównaniu z podobnymi przedsiębiorstwami, inwestorami, usługami i usługodawcami drugiej Strony.

4. Szczegółowe zobowiązania podjęte na podstawie niniejszego artykułu nie są rozumiane jako wymagające od którejkolwiek ze Stron rekompensaty za wszelkie nieodłączne niekorzystne czynniki konkurencji, które wynikają z faktu, że odnośne przedsiębiorstwa, inwestorzy, usługi lub usługodawcy pochodzą z zagranicy.

ARTYKUŁ 18.5

Wykaz szczegółowych zobowiązań

1. Sektory zliberalizowane przez każdą ze Stron na podstawie niniejszego rozdziału oraz, w drodze zastrzeżeń, ograniczenia dotyczące dostępu do rynku i traktowania narodowego mające zastosowanie do usług, usługodawców, przedsiębiorstw i inwestorów drugiej Strony w tych sektorach, określono w załącznikach 18-A do 18-E.

2. Strony nie stosują jakichkolwiek ograniczeń dotyczących dostępu do rynku lub traktowania narodowego innych niż ograniczenia zawarte w załącznikach 18-A do 18-E.

SEKCJA B

WJAZD I CZASOWY POBYT OSÓB FIZYCZNYCH ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI I ODBYWAJĄCYCH WIZYTY SŁUŻBOWE

ARTYKUŁ 18.6

Zakres stosowania

1. Niniejsza sekcja ma zastosowanie do wprowadzanych przez Stronę środków dotyczących wjazdu oraz czasowego pobytu na jej terytorium personelu kluczowego, absolwentów odbywających staż, sprzedawców biznesowych, osób świadczących usługi kontraktowe i osób wykonujących wolny zawód drugiej Strony, zgodnie z ust. 2 i 3.

2. Postanowienia niniejszej sekcji nie mają zastosowania do środków dotyczących osób fizycznych starających się o dostęp do rynku pracy Strony ani do środków Strony dotyczących obywatelstwa, stałego pobytu lub stałego zatrudnienia.

3. Postanowienia niniejszej sekcji nie uniemożliwiają żadnej ze Stron stosowania środków niezbędnych do regulowania wjazdu, czasowego pobytu i zorganizowanego przemieszczania się osób fizycznych na jej terytorium lub do ochrony integralności jej granic, jeżeli środki te nie niweczą ani nie naruszają korzyści przypadających którejkolwiek ze Stron zgodnie z warunkami szczegółowego zobowiązania[1].

[1] Sam fakt wymagania wizy tylko od osób fizycznych pochodzących z niektórych państw nie jest uznawany za niweczący lub naruszający korzyści wynikające ze szczegółowego zobowiązania.

4. Z zastrzeżeniem art. 18.17 i 18.18 żadne z postanowień niniejszej sekcji nie uniemożliwia którejkolwiek ze Stron nakładania na osoby fizyczne obowiązku posiadania niezbędnych kwalifikacji lub doświadczenia zawodowego na terytorium, na którym świadczona jest usługa, w danym sektorze działalności.

ARTYKUŁ 18.7

Definicje

1. Do celów niniejszej sekcji stosuje się następujące definicje:

a) „sprzedawcy biznesowi" oznaczają osoby fizyczne będące przedstawicielami osoby prawnej Strony, starające się o wjazd i czasowy pobyt na terytorium drugiej Strony w celu negocjowania sprzedaży usług lub towarów lub zawarcia umów na sprzedaż usług lub towarów w imieniu tego dostawcy. Nie dokonują oni sprzedaży bezpośredniej na rzecz klientów indywidualnych, nie otrzymują wynagrodzenia ze źródeł zlokalizowanych na terytorium przyjmującej Strony ani nie są komisantami;

b) „osoby świadczące usługi kontraktowe" oznaczają osoby fizyczne zatrudnione przez osobę prawną Strony, która nie ma siedziby na terytorium drugiej Strony oraz która zawarła umowę o świadczenie usług na rzecz konsumenta końcowego na terytorium drugiej Strony wymagających czasowej obecności jej pracowników na terytorium drugiej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług[1];

[1] Umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. b), musi być umową zawartą w dobrej wierze, zgodną z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, na której terytorium ta umowa jest wykonywana.

c) „absolwenci odbywający staż” oznaczają osoby fizyczne, które przez przynajmniej 1 (jeden) rok były zatrudnione przez osobę prawną Strony, posiadają wyższe wykształcenie oraz są czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony w celu rozwoju kariery lub odbycia szkolenia w zakresie metod lub technik biznesowych[1];

d) „osoby wykonujące wolny zawód” oznaczają osoby fizyczne świadczące usługę i prowadzące działalność na własny rachunek na terytorium Strony, które nie posiadają przedsiębiorstwa na terytorium drugiej Strony oraz które zawarły w dobrej wierze umowę o świadczenie usług na rzecz konsumenta końcowego na terytorium drugiej Strony wymagających czasowej obecności tych osób na terytorium tej Strony w celu wykonania umowy o świadczenie usług[2].

e) „personel kluczowy” oznacza osoby fizyczne zatrudnione przez osobę prawną Strony niebędącą organizacją nienastawioną na zysk, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa lub faktyczną kontrolę nad nim, zarządzanie nim i jego działalność; należą do niego:

(i) „osoby odbywające wizytę służbową” osoby fizyczne pracujące na stanowisku wyższego szczebla, które są odpowiedzialne za założenie przedsiębiorstwa; nie dokonują one bezpośrednich transakcji z klientami indywidualnymi i nie otrzymują wynagrodzenia ze źródeł zlokalizowanych na terytorium Strony przyjmującej; oraz

---

1 Przedsiębiorstwo przyjmujące może być zobowiązane do przedstawienia, celem uprzedniego zatwierdzenia, programu stażu obejmującego okres pobytu i wskazującego, że celem pobytu jest szkolenie. Właściwe organy mogą wymagać, by szkolenie było związane z uzyskanym dyplomem ukończenia studiów wyższych.

2 Umowa o świadczenie usług, o której mowa w lit. d), musi być umową zawartą w dobrej wierze, zgodną z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, na której terytorium ta umowa jest wykonywana.

(ii) „osoby przeniesione wewnątrz przedsiębiorstwa”: osoby fizyczne, które co najmniej od 1 (jednego) roku są zatrudnione przez osobę prawną Strony lub są jej wspólnikami, które zostają czasowo przeniesione do przedsiębiorstwa lub siedziby zarządu tej osoby prawnej znajdującego się na terytorium drugiej Strony i które należą do jednej z następujących kategorii:

A) członkowie kadry kierowniczej:
osoby fizyczne pracujące na stanowisku wyższego szczebla w ramach osoby prawnej, które przede wszystkim kierują zarządzaniem przedsiębiorstwem, a przy tym podlegają ogólnemu nadzorowi lub otrzymują wytyczne głównie od zarządu lub udziałowców przedsiębiorstwa lub osób im równoważnych, w tym:

– kierujące przedsiębiorstwem lub jego departamentem lub działem;

– nadzorujące i kontrolujące pracę innych pracowników nadzoru, pracowników umysłowych lub kadry kierowniczej; lub

– mające osobiste upoważnienie do naboru i zwalniania pracowników lub do wydawania zaleceń w kwestii naboru, zwalniania pracowników lub innych działań dotyczących personelu;

B) specjaliści:
osoby fizyczne pracujące w ramach osoby prawnej, które posiadają specjalistyczną wiedzę niezbędną dla obszarów działalności gospodarczej przedsiębiorstwa, jego technik lub zarządzania nim.

ARTYKUŁ 18.8

Personel kluczowy i absolwenci odbywający staż

W odniesieniu do każdego sektora, dla którego podjęto zobowiązania w zakresie zakładania przedsiębiorstw, wymienionego w załącznikach 18-B i 18-E, oraz z uwzględnieniem wszelkich zastrzeżeń wymienionych w załącznikach 18-C i 18-E, każda ze Stron zezwala inwestorom drugiej Strony na zatrudnienie w ich przedsiębiorstwie osób fizycznych tej drugiej Strony, jeżeli tacy pracownicy są personelem kluczowym lub absolwentami odbywającymi staż, jak określono w art. 18.7. Czasowy wjazd i pobyt personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż trwa:

a) przez okres niezbędny do wykonania umowy lub do 3 (trzech) lat w przypadku osób przeniesionych wewnątrz przedsiębiorstwa, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy;

b) do 60 (sześćdziesięciu) dni w każdym okresie 12 (dwunastu) miesięcy w przypadku osób odbywających wizytę służbową; oraz

c) do 1 (jednego) roku w przypadku absolwentów odbywających staż.

ARTYKUŁ 18.9

Sprzedawcy biznesowi

W odniesieniu do każdego sektora, dla którego podjęto zobowiązania w zakresie transgranicznego świadczenia usług i zakładania przedsiębiorstw, wymienionego w załącznikach 18-A, 18-B i 18-E, oraz z uwzględnieniem wszelkich zastrzeżeń wymienionych w załącznikach 18-C i 18-E, każda ze Stron zezwala na czasowy wjazd i pobyt sprzedawców biznesowych na okres do 90 (dziewięciu) dni w każdym okresie 12 (dwunastu) miesięcy[1].

ARTYKUŁ 18.10

Osoby świadczące usługi kontraktowe oraz osoby wykonujące wolny zawód

1. W odniesieniu do sektorów wymienionych w załącznikach 18-D i 18-E oraz z uwzględnieniem wszelkich wymienionych tam zastrzeżeń każda ze Stron zezwala na świadczenie na jej terytorium usług przez osoby świadczące usługi kontraktowe drugiej Strony, poprzez obecność osób fizycznych, z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

a) osoba prawna zatrudniająca osobę fizyczną musi zawrzeć umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 (dwunastu) miesięcy;

b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony muszą posiadać wykształcenie lub doświadczenie odpowiednie do usługi, która ma być świadczona;

[1] Artykuł ten pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków wynikających z dwustronnych umów o zniesieniu wiz między poszczególnymi Państwami-Sygnatariuszami MERCOSUR a poszczególnymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

c) za świadczenie usług osoba fizyczna nie otrzymuje wynagrodzenia innego niż wynagrodzenie wypłacane przez osobę świadczącą usługi kontraktowe podczas pobytu tej osoby fizycznej na terytorium drugiej Strony;

d) czasowy wjazd i pobyt osób fizycznych na terytorium danej Strony trwa łącznie nie dłużej niż 6 (sześć) miesięcy w każdym okresie 12 (dwunastu) miesięcy lub przez okres obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy; oraz

e) dostęp przyznany na podstawie postanowień niniejszego artykułu odnosi się wyłącznie do usług, które są przedmiotem umowy, oraz nie upoważnia osób fizycznych do posługiwania się tytułem zawodowym Strony, na której terytorium świadczona jest dana usługa.

2. W odniesieniu do sektorów wymienionych w załącznikach 18-D i 18-E oraz z uwzględnieniem wszelkich wymienionych tam zastrzeżeń każda ze Stron zezwala na świadczenie na jej terytorium usług przez osoby wykonujące wolny zawód drugiej Strony, poprzez obecność osób fizycznych, z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:

a) dane osoby fizyczne zawarły umowę o świadczenie usług na okres nieprzekraczający 12 (dwunastu) miesięcy;

b) osoby fizyczne wjeżdżające na terytorium drugiej Strony muszą posiadać wykształcenie i kwalifikacje zawodowe odpowiednie do usługi, która ma być świadczona;

c) czasowy wjazd i pobyt osób fizycznych na terytorium danej Strony trwa łącznie nie dłużej niż 6 (sześć) miesięcy w każdym okresie 12 (dwunastu) miesięcy lub przez okres obowiązywania umowy, w zależności od tego, który z tych okresów jest krótszy; oraz

d) dostęp przyznany na podstawie postanowień niniejszego artykułu odnosi się wyłącznie do usług, które są przedmiotem umowy, oraz nie upoważnia osób fizycznych do posługiwania się tytułem zawodowym Strony, na której terytorium świadczona jest dana usługa.

SEKCJA C

RAMY REGULACYJNE

PODSEKCJA 1

POSTANOWIENIA O ZASTOSOWANIU OGÓLNYM

ARTYKUŁ 18.11

Wzajemne uznawanie

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie wymagania od osób fizycznych posiadania niezbędnych kwalifikacji lub doświadczenia zawodowego określonych dla terytorium, na którym świadczona jest usługa, w danym sektorze działalności.

2. Na potrzeby spełnienia, w całości lub w części, własnych norm lub kryteriów dotyczących zezwolenia, licencjonowania lub certyfikacji inwestorów i usługodawców Strona może uznawać zdobyte wykształcenie lub doświadczenie, spełnione wymogi lub licencje lub certyfikaty przyznane na terytorium drugiej Strony. Uznawanie takie może być realizowane poprzez harmonizację lub w inny sposób, może być oparte na porozumieniu lub ustaleniu lub może być przyznane jednostronnie.

ARTYKUŁ 18.12

Przejrzystość

1. Każda ze Stron opublikuje bezzwłocznie oraz, z wyjątkiem sytuacji nadzwyczajnych, najpóźniej w chwili wejścia w życie, wszelkie stosowne środki o zasięgu ogólnym, które odnoszą się do niniejszego rozdziału albo na niego wpływają.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują środki mające zastosowanie do wszystkich sposobów świadczenia usług, w tym do procesu wjazdu i czasowego pobytu osób fizycznych kategorii określonych w art. 18.7. Informacje o tych środkach są aktualizowane. Każda ze Stron ułatwia dostęp do odpowiednich informacji, wskazując drugiej Stronie, gdzie można znaleźć odpowiednie publikacje i strony internetowe.

3. Jeżeli publikacja środków, o których mowa w ust. 1, nie jest możliwa, środki takie podaje się do wiadomości publicznej w inny sposób.

4. Każda ze Stron bezzwłocznie odpowiada na wszystkie wnioski drugiej Strony o udzielenie szczegółowych informacji na temat wszelkich odpowiednich środków o zasięgu ogólnym, o których mowa w ust. 1, w tym środków dotyczących wjazdu i czasowego pobytu usługodawców, o których mowa w ust. 2.

5. Każda ze Stron tworzy punkt informacyjny lub punkty informacyjne w celu przekazywania usługodawcom drugiej Strony, na ich wniosek, szczegółowych informacji na temat wszelkich środków o zasięgu ogólnym, o których mowa w ust. 1. Strony powiadamiają się wzajemnie o takich punktach informacyjnych nie później niż rok po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy. Punkty informacyjne nie muszą być depozytariuszami przepisów ustawowych i wykonawczych.

6. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie wymaga od którejkolwiek ze Stron dostarczenia informacji poufnych, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym, czy też naruszałoby uzasadnione interesy handlowe poszczególnych przedsiębiorstw publicznych lub prywatnych.

PODSEKCJA 2

REGULACJE WEWNĘTRZNE

ARTYKUŁ 18.13

Zakres stosowania

1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie wyłącznie do sektorów, w odniesieniu do których Strona podjęła szczegółowe zobowiązania wymienione w załącznikach od 18-A do 18-E, oraz w zakresie, w jakim te szczegółowe zobowiązania mają zastosowanie.

2. Niniejsza podsekcja nie ma zastosowania do środków w zakresie, w jakim stanowią one ograniczenia na podstawie art. 18.3 i 18.4.

3. W sektorach, w odniesieniu do których podjęto szczegółowe zobowiązania wymienione w załącznikach od 18-A do 18-E, każda ze Stron zapewnia rozsądne, obiektywne i bezstronne zarządzanie wszystkimi środkami o zasięgu ogólnym, które mają wpływ na handel usługami i założenie przedsiębiorstwa.

4. Każda ze Stron przestrzega postanowień niniejszej podsekcji w przedmiocie środków odnoszących się do wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania oraz wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych.

5. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do środków każdej ze Stron odnoszących się do wymogów w zakresie licencjonowania i procedur licencjonowania oraz wymogów dotyczących kwalifikacji i procedur kwalifikacyjnych wpływających na:

a) transgraniczne świadczenie usług;

b) zakładanie na ich terytorium przedsiębiorstwa określonego w art. 18.2; lub

c) czasowy pobyt na ich terytorium osób fizycznych kategorii określonych w art. 18.2.

ARTYKUŁ 18.14

Definicje

Do celów niniejszej podsekcji:

a) „właściwy organ” oznacza jakiekolwiek władze lub organ centralne, regionalne lub lokalne lub jakikolwiek podmiot pozarządowy uczestniczący w wykonywaniu władzy delegowanej przez władze lub organy centralne, regionalne lub lokalne, które są uprawnione do podejmowania decyzji dotyczących zezwolenia na świadczenie usługi lub zezwolenia na założenie przedsiębiorstwa w celu prowadzenia działalności gospodarczej;

b) „procedury licencjonowania” oznaczają przepisy administracyjne i proceduralne, których musi przestrzegać usługodawca lub inwestor ubiegający się o zezwolenie na świadczenie usługi lub założenie przedsiębiorstwa w celu wykazania zgodności z wymogami w zakresie licencjonowania;

c) „wymogi w zakresie licencjonowania” oznaczają wymogi materialne, inne niż wymogi dotyczące kwalifikacji, które usługodawca lub inwestor muszą spełnić, aby uzyskać od właściwego organu decyzję dotyczącą zezwolenia na świadczenie usług lub dotyczącą zezwolenia na założenie przedsiębiorstwa do celów prowadzenia działalności gospodarczej, w tym decyzję o zmianie lub odnowieniu takiego zezwolenia;

d) „procedury kwalifikacyjne” oznaczają przepisy administracyjne lub proceduralne, których musi przestrzegać osoba fizyczna w celu wykazania zgodności z wymogami dotyczącymi kwalifikacji, aby uzyskać zezwolenie na świadczenie usługi; oraz

e) „wymogi dotyczące kwalifikacji” oznaczają wymogi materialne związane z kompetencjami osoby fizycznej do świadczenia usługi, których spełnienie należy wykazać w celu uzyskania zezwolenia na świadczenie usługi.

ARTYKUŁ 18.15

Warunki licencjonowania

1. Środki każdej ze Stron odnoszące się do wymogów w zakresie licencjonowania opierają się na kryteriach, które są:

a) proporcjonalne do celu polityki publicznej;

b) jasne i jednoznaczne;

c) obiektywne; oraz

d) publikowane z wyprzedzeniem.

2. Licencji powinien udzielać właściwy organ niezwłocznie po ustaleniu, w świetle wyników odpowiedniego badania, że warunki uzyskania licencji zostały spełnione.

3. Jeżeli liczba dostępnych licencji na daną działalność jest ograniczona z powodu braku dostępnych zasobów naturalnych lub możliwości technicznych, każda ze Stron wybiera kandydatów w drodze bezstronnej i przejrzystej procedury selekcji, która zapewnia, w szczególności, odpowiednie informowanie opinii publicznej o rozpoczęciu, przeprowadzeniu i zakończeniu procedury. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszego artykułu przy ustanawianiu zasad procedur wyboru każda ze Stron może uwzględnić cele polityki publicznej.

ARTYKUŁ 18.16

Procedury licencjonowania

1. Procedury licencjonowania muszą być jasne oraz publikowane z wyprzedzeniem. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury licencjonowania stosowane przez właściwy organ oraz jego powiązane decyzje były obiektywne i bezstronne względem wszystkich wnioskodawców.

2. Procedury licencjonowania nie mogą być odstraszające i nie mogą nadmiernie komplikować ani opóźniać świadczenia usługi.

3. Wszelkie opłaty licencyjne[1] ponoszone przez wnioskodawców w związku ze składaniem wniosków muszą być rozsądne i nie mogą stanowić same w sobie ograniczenia dla świadczenia danej usługi. W zakresie, w jakim jest to możliwe, takie opłaty powinny być proporcjonalne do kosztów danych procedur licencjonowania.

4. Właściwe organy Strony przedstawiają, w zakresie, w jakim jest to możliwe, orientacyjne ramy czasowe rozpatrzenia wniosku. Odwołania należy rozpatrywać w rozsądnym terminie. Bieg tego terminu rozpoczyna się dopiero w momencie, gdy cała dokumentacja wpłynie do właściwych organów. W przypadku gdy jest to uzasadnione złożonością danej kwestii właściwy organ może jednokrotnie przedłużyć ten termin o rozsądny okres. Przedłużenie i okres tego przedłużenia należycie się uzasadnia i powiadamia się o nich wnioskodawcę, w miarę możliwości przed upływem pierwotnego terminu.

5. W przypadku gdy wniosek jest niekompletny, wnioskodawcę informuje się najszybciej, jak to możliwe, o konieczności dostarczenia wszelkich dodatkowych dokumentów. W takim przypadku termin, o którym mowa w ust. 4, może zostać zawieszony przez właściwe organy do czasu otrzymania przez nie całej dokumentacji.

6. Jeżeli wniosek zostanie odrzucony z powodu niedopełnienia wymaganych procedur lub formalności, wnioskodawcę informuje się o odrzuceniu wniosku i o dostępnych środkach odwoławczych najszybciej, jak to możliwe.

---

[1] Opłaty licencyjne nie obejmują płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminujących sposobów przyznawania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usług powszechnych.

ARTYKUŁ 18.17

Wymogi dotyczące kwalifikacji

1. Wymogi dotyczące kwalifikacji opierają się na kryteriach, które są:

a) proporcjonalne do celu polityki publicznej;

b) jasne i jednoznaczne;

c) obiektywne; oraz

d) publikowane z wyprzedzeniem.

2. Jeżeli Strona nakłada wymogi dotyczące kwalifikacji na świadczenie usługi, zapewnia istnienie odpowiednich procedur weryfikacji i oceny kwalifikacji posiadanych przez usługodawców drugiej Strony. Jeżeli właściwy organ Strony uzna, że członkostwo w odpowiednim samorządzie zawodowym na terytorium innej Strony wskazuje na poziom kompetencji lub zakres doświadczenia wnioskodawcy, odpowiednio uwzględnia się takie członkostwo.

3. W przypadku świadczenia usług w ramach wolnych zawodów zakres egzaminów i wszelkich innych wymogów dotyczących kwalifikacji określonych przez właściwy organ musi być powiązany z prawem do wykonywania zawodu, w odniesieniu do którego wnioskuje się o zezwolenie, tak aby uniknąć nieuzasadnionego ograniczania możliwości ubiegania się o zezwolenie osobom drugiej Strony.

4. Jeżeli wnioskodawca przedstawił wszystkie niezbędne dokumenty potwierdzające jego kwalifikacje, właściwy organ, weryfikując i oceniając takie kwalifikacje, wskazuje ewentualne braki oraz informuje wnioskodawcę o wymogach niezbędnych do ich usunięcia. Wymogi te mogą obejmować prace zaliczeniowe, egzaminy i szkolenia. Przedstawienie przez wnioskodawcę z jednej ze Stron dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji uzyskanych na terytorium państwa trzeciego nie może samo w sobie stanowić dla właściwego organu drugiej Strony powodu do odrzucenia z góry wniosku i powstrzymania się od oceny przedstawionych kwalifikacji.

5. Jeżeli wymagane są egzaminy, każda ze Stron zapewnia, aby były one planowane w rozsądnych odstępach czasu. Osobom ubiegającym się o dopuszczenie do egzaminu przysługuje rozsądny termin na złożenie wniosku.

6. Po spełnieniu wymogów dotyczących kwalifikacji i wszelkich innych mających zastosowanie wymogów regulacyjnych każda ze Stron powinna zapewnić, aby usługodawca mógł świadczyć usługę bez zbędnej zwłoki.

ARTYKUŁ 18.18

Procedury kwalifikacyjne

1. Procedury kwalifikacyjne opierają się na kryteriach, które są:

a) jasne i jednoznaczne;

b) obiektywne; oraz

c) publikowane z wyprzedzeniem.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby procedury kwalifikacyjne stosowane przez ich właściwe organy oraz powiązane decyzje tych organów były bezstronne względem wszystkich wnioskodawców.

3. Zasadniczo od wnioskodawcy nie wymaga się zwrócenia się do więcej niż 1 (jednego) właściwego organu na potrzeby procedur kwalifikacyjnych.

4. Jeżeli istnieją określone terminy składania wniosków, zapewnia się, aby termin przewidziany na złożenie wniosku przez wnioskodawcę był rozsądny. Właściwy organ bez zbędnej zwłoki przystępuje do rozpatrzenia wniosku. W zakresie, w jakim jest to możliwe, właściwy organ przyjmuje wnioski w formie elektronicznej na takich samych warunkach dotyczących autentyczności jak w przypadku wniosków w formie papierowej.

5. W miarę możliwości zamiast oryginalnych dokumentów właściwy organ przyjmuje uwierzytelnione kopie.

6. Jeżeli właściwy organ odrzuci wniosek, informuje o tym wnioskodawcę – w zakresie, w jakim jest to możliwe, na piśmie – bez zbędnej zwłoki. Na żądanie właściwy organ informuje wnioskodawcę o powodach odrzucenia wniosku oraz wskazuje wszelkie braki i sposoby ich usunięcia. Właściwy organ informuje wnioskodawcę o terminie do wniesienia odwołania od decyzji, jeżeli taki termin jest dostępny. Właściwy organ umożliwia wnioskodawcy ponowne złożenie wniosku w rozsądnym terminie.

7. Każda ze Stron zapewnia, aby rozpatrywanie wniosku, w tym weryfikacja i ocena kwalifikacji, zostały zakończone w rozsądnym terminie, licząc od dnia złożenia kompletnego wniosku. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby określić zwykłe ramy czasowe rozpatrywania wniosku.

8. Każda ze Stron zapewnia, aby wszelkie opłaty związane z procedurami kwalifikacyjnymi były proporcjonalne do kosztów ponoszonych przez właściwe organy i same w sobie nie ograniczały świadczenia usługi.

ARTYKUŁ 18.19

Odwołanie od decyzji administracyjnych

Każda ze Stron utrzymuje lub ustanawia sądy lub procedury sądowe, arbitrażowe lub administracyjne, które na wniosek poszkodowanego inwestora lub usługodawcy drugiej Strony przeprowadzają bezzwłoczną kontrolę decyzji administracyjnych mających wpływ na założenie przedsiębiorstwa, transgraniczne świadczenie usług lub czasowy pobyt osób fizycznych świadczących usługi, a w uzasadnionych przypadkach także odpowiednie środki naprawcze w odniesieniu do takich decyzji. Jeżeli takie procedury nie są niezależne od jednostki organizacyjnej, której powierzono wydawanie danych decyzji administracyjnych, każda ze Stron zapewnia, by procedury takie faktycznie zapewniały obiektywizm i bezstronność kontroli.

PODSEKCJA 3

USŁUGI POCZTOWE

ARTYKUŁ 18.20

Zakres stosowania

1. Niniejsza podsekcja określa zasady ram regulacyjnych dotyczących usług pocztowych, w odniesieniu do których każda ze Stron podjęła szczegółowe zobowiązania, wymienione w załącznikach 18-A i 18-E, zgodnie z niniejszą podsekcją.

2. Niniejsza podsekcja nie wymaga od Strony liberalizacji usług zarezerwowanych dla 1 (jednego) lub większej liczby wyznaczonych operatorów, które wymieniono w załącznikach 18-A i 18-E.

ARTYKUŁ 18.21

Definicje

Do celów niniejszej podsekcji:

a) „zasadnicze wymagania” oznaczają ogólne pozaekonomiczne powody nałożenia warunków na świadczenie usług pocztowych i mogą obejmować poufność korespondencji, bezpieczeństwo sieci w odniesieniu do transportu towarów niebezpiecznych, ochronę danych, ochronę środowiska i planowanie regionalne;

b) „licencja” oznacza każdą formę zezwolenia lub pozwolenia[1] określającego prawa i obowiązki specyficzne dla sektora pocztowego, udzielonego indywidualnemu podmiotowi świadczącemu usługi przez organ regulacyjny lub inny właściwy organ, które jest wymagane przed rozpoczęciem świadczenia danej usługi;

c) „przesyłka pocztowa” oznacza przesyłkę opatrzoną adresem w ostatecznej formie w której ma ją przewozić operator świadczący usługi pocztowe, publiczny lub prywatny, i może obejmować takie przesyłki jak list, paczka, gazeta, katalog i inne;

d) „usługa pocztowa”[2] oznacza usługi obejmujące odbieranie, sortowanie, transport i doręczanie przesyłek pocztowych, niezależnie od miejsca przeznaczenia (krajowego lub zagranicznego), szybkości usługi (priorytetowa, nieprioritetowa, pilna, ekspresowa lub inna) lub operatora (publicznego lub prywatnego);

e) „organ regulacyjny” oznacza niezależny organ lub organy odpowiedzialne za regulację usług pocztowych, o których mowa w niniejszej podsekcji; oraz

f) „usługa powszechna” oznacza stałe świadczenie usług pocztowych o określonej jakości we wszystkich punktach na terytorium Strony w przystępnych cenach dla wszystkich użytkowników.

---

1 Dla większej pewności należy wyjaśnić, że obejmuje to udzielenie koncesji, rejestrację, deklarację, zgłoszenie lub indywidualne licencje.

2 „Usługi pocztowe” obejmują kody CPC 7511 oraz CPC 7512.

ARTYKUŁ 18.22

Zapobieganie praktykom antykonkurencyjnym w sektorze pocztowym

Każda ze Stron zapewnia, aby podmiot świadczący usługi pocztowe podlegający obowiązkowi świadczenia usługi powszechnej lub posiadający monopol pocztowy nie podejmował praktyk antykonkurencyjnych, takich jak:

a) wykorzystanie przychodów z tytułu świadczenia takiej usługi do subsydiowania skrośnego ekspresowej usługi pocztowej lub jakiejkolwiek innej usługi pocztowej niebędącej usługą powszechną; oraz

b) stosowanie rozróżnienia między klientami, takimi jak przedsiębiorstwa, podmioty wysyłające przesyłki masowe lub konsolidatorzy w zakresie opłat lub innych warunków świadczenia usług podlegających obowiązkowi świadczenia usługi powszechnej lub monopolu pocztowego, jeżeli takie rozróżnienie nie opiera się na bezstronnych kryteriach.

ARTYKUŁ 18.23

Usługi powszechne

Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, który chce utrzymać, oraz do decydowania o jego zakresie i realizacji. Każda ze Stron może przyjąć niezbędne środki w celu zabezpieczenia wdrożenia, rozwoju i utrzymania powszechnej usługi pocztowej. Takich środków i obowiązków samych w sobie nie uznaje się za antykonkurencyjne, jeżeli są stosowane w sposób przejrzysty, niedyskryminujący i proporcjonalny.

ARTYKUŁ 18.24

Licencje na świadczenie usług pocztowych

1. Każda ze Stron może wymagać licencji na świadczenie usług pocztowych. Licencji powinno udzielać się w miarę możliwości w drodze uproszczonej procedury wydawania zezwoleń zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

2. Uzyskanie licencji może wymagać spełnienia zasadniczych wymagań, w tym norm jakości oraz poszanowania wyłącznych i specjalnych praw wyznaczonych operatorów usług zastrzeżonych lub powszechnych usług pocztowych.

3. Jeżeli Strona wymaga licencji:

a) udostępnia publicznie w łatwo dostępnej formie:

(i) prawa i obowiązki wynikające z takiej licencji;

(ii) kryteria, zasady i warunki udzielania licencji; oraz

(iii) w zakresie, w jakim jest to możliwe – informacje o okresie zwykle wymaganym do podjęcia decyzji w sprawie wniosku o udzielenie licencji;

b) procedury udzielania licencji muszą być przejrzyste, niedyskryminujące i oparte na obiektywnych kryteriach; oraz

c) wszelkie opłaty licencyjne[1] ponoszone przez wnioskodawców w związku ze składaniem wniosków muszą być rozsądne i nie mogą stanowić same w sobie ograniczenia dla świadczenia danej usługi.

4. Status wniosku o udzielenie licencji oraz przyczyny odmowy udzielenia licencji podaje się do wiadomości wnioskodawcy na jego żądanie. Każda ze Stron, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, utrzymuje lub ustanawia procedurę odwołania się przez wnioskodawcę do niezależnego organu krajowego od odmowy udzielenia licencji. Procedura taka jest przejrzysta, niedyskryminująca i oparta na obiektywnych kryteriach.

ARTYKUŁ 18.25

Niezależność organu regulacyjnego

Każda ze Stron może wyznaczyć organ regulacyjny, specyficzny dla sektora usług pocztowych lub nie. Organ regulacyjny musi być prawnie odrębny od podmiotu świadczącego usługi pocztowe i nie ponosi przed nim odpowiedzialności. Decyzje organów regulacyjnych i stosowane przez nie procedury muszą być bezstronne w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku.

[1] Opłaty licencyjne nie obejmują płatności aukcyjnych, przetargowych lub innych niedyskryminujących sposobów przyznawania koncesji ani obowiązkowych składek za świadczenie usług powszechnych.

PODSEKCJA 4

USŁUGI TELEKOMUNIKACYJNE

ARTYKUŁ 18.26

Zakres stosowania

1. Niniejsza podsekcja określa zasady ram regulacyjnych dla usług telekomunikacyjnych innych niż nadawanie[1], w odniesieniu do których każda ze Stron podjęła szczegółowe zobowiązania zgodnie z niniejszym rozdziałem.

2. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie może być interpretowane jako:

a) wymagające od Strony wydania zezwolenia dostawcy usług telekomunikacyjnych pochodzącemu z drugiej Strony na ustanowienie, budowę, nabycie, dzierżawę, obsługę lub udostępnienie sieci przekazu telekomunikacyjnego lub świadczenie usług przekazu telekomunikacyjnego innych niż przewidziane w załącznikach 18-A, 18-B, 18-C i 18-E; lub

[1] „Nadawanie" oznacza radiokomunikację, w ramach której transmisje są przeznaczone do bezpośredniego odbioru przez ogół społeczeństwa i mogą obejmować transmisję dźwięku oraz transmisję telewizyjną. Dostawców usług nadawczych uznaje się za dostawców publicznych usług telekomunikacyjnych, a ich sieci za publiczne sieci przekazu telekomunikacyjnego, w przypadku gdy oraz w takim zakresie, w jakim takie sieci są również wykorzystywane do świadczenia publicznych usług przekazu telekomunikacyjnego.

b) wymagające od Strony zobowiązania usługodawców pod jej jurysdykcją do ustanowienia, budowy, nabycia, dzierżawy, obsługi lub udostępnienia sieci przekazu telekomunikacyjnego lub świadczenia usług przekazu telekomunikacyjnego, które nie są oferowane ogółowi społeczeństwa.

ARTYKUŁ 18.27

Definicje

Do celów niniejszej podsekcji:

a) „podstawowa infrastruktura telekomunikacyjna”[1] oznacza infrastrukturę publicznej sieci przekazu telekomunikacyjnego i publiczną usługę przekazu telekomunikacyjnego, które:

(i) są zapewniane wyłącznie lub głównie przez jednego dostawcę lub ograniczoną liczbę dostawców; oraz

(ii) z przyczyn ekonomicznych lub technicznych nie są łatwe do zastąpienia w celu świadczenia usługi;

b) „wzajemne połączenie” oznacza połączenie z dostawcami sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług przekazu telekomunikacyjnego celem umożliwienia użytkownikom jednego dostawcy usług telekomunikacyjnych komunikacji z użytkownikami innego dostawcy usług telekomunikacyjnych oraz dostępu do usług telekomunikacyjnych świadczonych przez innego dostawcę usług telekomunikacyjnych;

[1] W przypadku Republiki Paragwaju i Wschodniej Republiki Urugwaju „podstawowa infrastruktura telekomunikacyjna” oznacza infrastrukturę publicznej sieci przekazu telekomunikacyjnego i publicznej usługi przekazu telekomunikacyjnego zgodnie z definicją zawartą w ich prawie krajowym.

c) „licencja” oznacza każdą formę zezwolenia, w tym procedury rejestracji, deklaracji lub powiadamiania, lub inne, określone w przepisach ustawowych i wykonawczych Strony, określające prawa i obowiązki specyficzne dla sektora telekomunikacyjnego, przyznane indywidualnemu usługodawcy świadczącemu usługi telekomunikacyjne przez organ regulacyjny, wymagane do świadczenia usług telekomunikacyjnych;

d) „główny dostawca” w sektorze telekomunikacji to dostawca sieci przekazu telekomunikacyjnego lub usług przekazu telekomunikacyjnego, który może w sposób istotny wpłynąć na warunki uczestnictwa – mając na uwadze cenę i podaż – na właściwym rynku usług telekomunikacyjnych w wyniku kontroli nad infrastrukturą podstawową lub wykorzystania swojej pozycji na tym rynku;

e) „publiczna sieć przekazu telekomunikacyjnego” oznacza publiczną infrastrukturę telekomunikacyjną, która umożliwia łączność pomiędzy określonymi punktami zakończenia sieci;

f) „publiczna usługa przekazu telekomunikacyjnego” oznacza jakąkolwiek usługę przekazu telekomunikacyjnego, w odniesieniu do której Strona wymaga, wprost lub w praktyce, aby była ona oferowana publicznie.

g) „organ regulacyjny” oznacza organ lub organy odpowiedzialne za regulację telekomunikacji, o której mowa w niniejszej podsekcji;

h) „usługodawca” oznacza osobę, której udzielono licencji na świadczenie usług telekomunikacyjnych;

i) „usługi telekomunikacyjne” oznaczają wszystkie usługi polegające na transmisji i odbiorze sygnałów elektromagnetycznych, z wyłączeniem usług polegających na dostarczaniu przesyłanych treści lub sprawowaniu kontroli redakcyjnej nad tymi treściami; oraz

j) „usługa powszechna” oznacza zestaw usług o określonej jakości, który musi być udostępniony wszystkim użytkownikom na terytorium Strony, niezależnie od ich lokalizacji geograficznej oraz po przystępnej cenie.

ARTYKUŁ 18.28

Organ regulacyjny

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej organ regulacyjny ds. usług telekomunikacyjnych był prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny od jakiegokolwiek dostawcy usług telekomunikacyjnych.

2. Organ regulacyjny musi posiadać wystarczające uprawnienia i zasoby do regulacji sektora. Kompetencje organu regulacyjnego podaje się do wiadomości publicznej w łatwo dostępny i zrozumiały sposób, zwłaszcza gdy takie zadania są powierzone większej liczbie organów.

3. Decyzje organu regulacyjnego i stosowane przez niego procedury muszą być bezstronne w odniesieniu do wszystkich uczestników rynku.

4. Dostawca usług telekomunikacyjnych, którego dotyczy decyzja organu regulacyjnego, ma prawo odwołać się od takiej decyzji do krajowego organu odwoławczego niezależnego od zainteresowanych stron i od organu regulacyjnego. Jeżeli organ odwoławczy nie ma charakteru sądowego, jego decyzja musi być uzasadniona na piśmie i podlegać kontroli bezstronnego i niezależnego krajowego organu sądowego lub administracyjnego.

ARTYKUŁ 18.29

Licencje na świadczenie usług telekomunikacyjnych

1. Każda ze Stron zapewnia, aby udzielanie licencji odbywało się, w miarę możliwości, w drodze procedury uproszczonej.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby warunki przyznawania praw użytkowania numerów i częstotliwości były podawane do wiadomości publicznej.

3. Jeżeli Strona wymaga licencji:

a) wszystkie kryteria licencjonowania podaje się do wiadomości publicznej;

b) informuje się o rozsądnym terminie zwykle wymaganym do podjęcia decyzji w sprawie licencji, licząc od złożenia kompletnego wniosku;

c) w przypadku odmowy udzielenia licencji, na żądanie wnioskodawcy podaje się na piśmie powody takiej odmowy; oraz

d) w przypadku odmowy udzielenia licencji wnioskodawca ubiegający się o licencję ma możliwość odwołania się do organu odwoławczego.

ARTYKUŁ 18.30

Praktyki antykonkurencyjne

Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje odpowiednie środki do celów zapobiegania sytuacjom, w których dostawcy usług telekomunikacyjnych, którzy – sami lub wspólnie – są głównym[1] dostawcą, rozpoczynają lub kontynuują stosowanie praktyk antykonkurencyjnych. Takie praktyki antykonkurencyjne mogą obejmować nadużywanie pozycji dominującej oraz wszelkie indywidualne lub uzgodnione praktyki, zachowania lub zalecenia, których skutkiem jest ograniczanie, zawężenie, utrudnianie, zakłócanie lub uniemożliwianie obecnej lub przyszłej konkurencji na danym rynku.

ARTYKUŁ 18.31

Dostęp do podstawowej infrastruktury telekomunikacyjnej

Każda ze Stron zapewnia, aby główny dostawca[2] na jej terytorium udzielał dostawcom dostępu do swojej podstawowej infrastruktury telekomunikacyjnej na rozsądnych i niedyskryminujących[3] warunkach dotyczących między innymi stawek, norm technicznych, specyfikacji, jakości i utrzymania.

---

1 W przypadku Wschodniej Republiki Urugwaju zakres niniejszego artykułu ma zastosowanie do wszystkich dostawców usług telekomunikacyjnych.

2 W przypadku Wschodniej Republiki Urugwaju zakres niniejszego artykułu ma zastosowanie do wszystkich dostawców.

3 Do celów niniejszej podsekcji określenie „niedyskryminujące” oznacza zasady traktowania narodowego określone w art. 18.4, a także odzwierciedla specyficzne dla sektora stosowanie tego określenia, rozumianego jako wymogi i warunki nie mniej korzystne niż te przyznane jakiemukolwiek innemu użytkownikowi podobnych publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub publicznych usług przekazu telekomunikacyjnego w podobnych okolicznościach.

ARTYKUŁ 18.32

Wzajemne połączenie

1. Każda ze Stron zapewnia, aby każdy dostawca upoważniony do świadczenia usług telekomunikacyjnych na jej terytorium miał prawo do negocjowania wzajemnych połączeń z innymi dostawcami publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego i publicznych usług przekazu telekomunikacyjnego. Wzajemne połączenie powinno być co do zasady uzgodnione w ramach negocjacji handlowych między zainteresowanymi dostawcami.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy usług telekomunikacyjnych uzyskujący informacje od innego dostawcy usług telekomunikacyjnych podczas negocjowania uzgodnień o wzajemnym połączeniu wykorzystywali takie informacje wyłącznie do celów, do których je przekazano, i zawsze z poszanowaniem poufności przekazanych lub przechowywanych informacji.

3. Wzajemne połączenie z głównym dostawcą[1] jest zapewniane w jakimkolwiek punkcie sieci, w którym jest to technicznie wykonalne. Takie wzajemne połączenie zapewnia się:

a) na niedyskryminujących warunkach – włączając normy i specyfikacje techniczne – i po niedyskryminujących stawkach oraz w jakości nie mniej korzystnej niż ta oferowana w przypadku własnych usług podobnych takiego głównego dostawcy lub podobnych usług niezrzeszonych usługodawców, ich spółek zależnych lub innych podmiotów powiązanych;

[1] W przypadku Wschodniej Republiki Urugwaju zakres niniejszego artykułu ma zastosowanie do wszystkich dostawców usług telekomunikacyjnych.

b) w sposób terminowy, na warunkach – włączając normy i specyfikacje techniczne – które są przejrzyste, rozsądne, uwzględniają wykonalność ekonomiczną oraz są w wystarczającym stopniu szczegółowe, tak aby dostawca nie musiał płacić za elementy sieci lub infrastrukturę, których nie potrzebuje do świadczenia usługi; oraz

c) na wniosek innego dostawcy usług telekomunikacyjnych i z zastrzeżeniem oceny przez organ regulacyjny, w stosownych przypadkach, we wszelkich punktach, w których jest to technicznie wykonalne, oprócz punktów zakończenia sieci oferowanych większości użytkowników, z zastrzeżeniem rozsądnych opłat.

4. Zasady mające zastosowanie do wzajemnego połączenia z głównym dostawcą podaje się do wiadomości publicznej.

5. Główni dostawcy podają do wiadomości publicznej swoje umowy o wzajemnych połączeniach albo swoje ramowe oferty o dostępie telekomunikacyjnym w zakresie rozpoczynania połączeń, zakańczania połączeń oraz hurtowego dostępu do sieci, stosownie do przypadku.

6. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawca usług telekomunikacyjnych występujący z wnioskiem o wzajemne połączenie z głównym dostawcą miał prawo do odwołania się, w dowolnym momencie albo po upływie rozsądnego okresu, który został podany do wiadomości publicznej, do niezależnego organu krajowego w celu rozstrzygnięcia sporów dotyczących odpowiednich warunków i stawek dotyczących wzajemnego połączenia. Takim niezależnym organem krajowym może być organ regulacyjny, o którym mowa w art. 18.28.

ARTYKUŁ 18.33

Ograniczone zasoby

Każda ze Stron przeprowadza własne procedury przyznawania praw użytkowania ograniczonych zasobów, w tym częstotliwości, numerów i prawa drogi, w sposób obiektywny, terminowy, przejrzysty i niedyskryminujący. W zakresie, w jakim jest to możliwe, każda ze Stron podaje do wiadomości publicznej aktualny stan przydzielonych pasm częstotliwości, ale nie wymaga się szczegółowej identyfikacji częstotliwości dla konkretnych zastosowań rządowych.

ARTYKUŁ 18.34

Usługa powszechna

1. Każda ze Stron ma prawo do określenia rodzaju obowiązku świadczenia usługi powszechnej, który chce utrzymać, oraz do decydowania o jego zakresie i realizacji. Każda ze Stron zarządza obowiązkiem świadczenia usługi powszechnej w sposób przejrzysty, obiektywny, niedyskryminujący i proporcjonalny.

2. Jeżeli wyznaczanie operatora świadczącego usługę powszechną jest otwarte dla wielu dostawców sieci lub usług telekomunikacyjnych, takie procedury są otwarte dla wszystkich usługodawców. Wyznaczanie odbywa się za pomocą wydajnego, przejrzystego i niedyskryminującego mechanizmu.

ARTYKUŁ 18.35

Poufność informacji

Każda ze Stron zapewnia poufność telekomunikacji i związanych z nią danych o ruchu przesyłanych w ramach korzystania z publicznych sieci przekazu telekomunikacyjnego lub publicznych usług przekazu telekomunikacyjnego, z zastrzeżeniem wymogu, że środki stosowane w tym celu nie stanowią środka arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukrytego ograniczenia w handlu usługami.

ARTYKUŁ 18.36

Spory między dostawcami

Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku sporu powstałego między dostawcami dany organ regulacyjny[1] wydał, na wniosek którejkolwiek ze stron sporu, wiążącą decyzję w celu rozstrzygnięcia sporu w możliwie najkrótszym terminie.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku MERCOSUR określenie to odnosi się do organu regulacyjnego każdego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

ARTYKUŁ 18.37

Usługi roamingu międzynarodowego

1. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby współpracować na rzecz promowania przejrzystych i rozsądnych stawek za usługi roamingu międzynarodowego w celu wspierania wzrostu handlu między Stronami oraz zwiększania dobrobytu konsumentów.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby dostawcy usług telekomunikacyjnych oferujący usługi roamingu międzynarodowego w zakresie połączeń głosowych, wiadomości tekstowych i transmisji danych świadczyli takie usługi:

a) z zachowaniem jakości podobnej do jakości oferowanej ich własnym klientom detalicznym w państwie, w którym mają siedzibę; oraz

b) z zapewnieniem jasnych i łatwo dostępnych informacji dotyczących dostępu do usług i ich cen.

3. Strony współpracują w zakresie monitorowania realizacji postanowień ust. 1 i 2, a także w zakresie innych kwestii związanych z usługami roamingu międzynarodowego, które mogą zostać zidentyfikowane.

4. Niniejszy artykuł nie zobowiązuje Strony do regulowania stawek lub warunków dla usług roamingu międzynarodowego.

PODSEKCJA 5

USŁUGI FINANSOWE

ARTYKUŁ 18.38

Zakres stosowania

Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do środków Strony mających wpływ na świadczenie usług finansowych.

ARTYKUŁ 18.39

Definicje

1. Do celów niniejszej podsekcji stosuje się następujące definicje:

a) „usługa finansowa” oznacza jakąkolwiek usługę o charakterze finansowym świadczoną przez jakiegokolwiek usługodawcę finansowego Strony; usługi finansowe obejmują następujące rodzaje działalności:

(i) usługi ubezpieczeniowe oraz związane z ubezpieczeniami;

A) ubezpieczenia bezpośrednie (w tym koasekuracja):

(1) na życie; oraz

(2) inne niż na życie;

B) reasekuracja i retrocesja;

C) pośrednictwo ubezpieczeniowe, takie jak usługi brokerskie i agencyjne; oraz

D) usługi pomocnicze związane z ubezpieczeniami, takie jak doradztwo ubezpieczeniowe, usługi aktuarialne, ocena ryzyka oraz likwidacja szkód; oraz

(ii) usługi bankowe i inne usługi finansowe (z wyłączeniem ubezpieczeń):

A) przyjmowanie depozytów i innych funduszy zwrotnych od ludności;

B) udzielanie wszelkiego rodzaju pożyczek i kredytów, w tym kredytów konsumenckich i kredytów hipotecznych, faktoring oraz finansowanie transakcji handlowych;

C) leasing finansowy;

D) wszelkie usługi w zakresie płatności i transferu środków pieniężnych, w tym karty kredytowe, obciążeniowe i debetowe, czeki podróżne oraz czeki bankierskie;

E) gwarancje i zobowiązania;

F) transakcje z użyciem środków własnych lub na rzecz klientów, dokonywane na giełdzie, na rynku pozagiełdowym lub w inny sposób, których przedmiotem są:

(1) instrumenty rynku pieniężnego (w tym czeki, weksle lub certyfikaty depozytowe);

(2) waluty obce;

(3) instrumenty pochodne, w tym między innymi kontrakty terminowe typu future i opcje;

(4) instrumenty kursu walutowego i stóp procentowych, włączając w to produkty takie jak swapy, kontrakty terminowe na stopę procentową;

(5) zbywalne papiery wartościowe; oraz

(6) inne instrumenty zbywalne i aktywa finansowe, w tym kruszce w sztabach;

G) udział w emisji wszelkiego rodzaju papierów wartościowych, w tym w gwarantowaniu i plasowaniu (publicznie lub prywatnie) w charakterze agenta oraz świadczenia usług z tym związanych;

H) pośrednictwo na rynku pieniężnym;

I) zarządzanie aktywami, takie jak zarządzanie płynnością lub portfelem aktywów, wszelkie formy zarządzania inwestycjami zbiorowymi, zarządzanie funduszami emerytalnymi, usługi w zakresie przechowywania, deponowania i powiernictwa;

J) usługi rozliczeniowe i rozrachunkowe dotyczące aktywów finansowych, w tym papierów wartościowych, instrumentów pochodnych oraz innych instrumentów zbywalnych;

K) dostarczanie i przekazywanie informacji finansowych, przetwarzanie danych finansowych oraz dostarczanie oprogramowania dotyczącego finansów przez dostawców innych usług finansowych; oraz

L) doradztwo, pośrednictwo i inne pomocnicze usługi finansowe w zakresie wszystkich rodzajów działalności wymienionych w lit. A)–K), w tym informacje kredytowe i analizy kredytowe, badania i doradztwo w zakresie inwestycji i portfeli inwestycyjnych, doradztwo w zakresie przejęć oraz restrukturyzacji i strategii przedsiębiorstw;

b) „usługodawca finansowy” oznacza jakąkolwiek osobę fizyczną lub prawną Strony, z wyjątkiem podmiotów publicznych, zamierzającą świadczyć lub świadczącą usługi finansowe;

c) „nowa usługa finansowa” oznacza usługę o charakterze finansowym, w tym usługi związane z istniejącymi i nowymi produktami lub sposób, w jaki produkt jest dostarczany, która nie jest świadczona przez jakiegokolwiek usługodawcę finansowego na terytorium Strony, ale która świadczona jest na terytorium drugiej Strony;

d) „organizacja samoregulacyjna” oznacza organ pozarządowy, w tym jakąkolwiek organizację lub stowarzyszenie, który wykonuje funkcje regulacyjne lub nadzorcze wobec usługodawców finansowych na podstawie upoważnienia udzielonego przez Stronę;

e) „podmiot publiczny” oznacza:

(i) władze publiczne, bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną Strony lub podmiot będący własnością Strony lub przez nią kontrolowany, który zajmuje się głównie wykonywaniem funkcji publicznych lub działań do celów publicznych, z wyłączeniem podmiotów zajmujących się głównie świadczeniem usług finansowych na warunkach komercyjnych; lub

(ii) podmiot prywatny realizujący zadania wykonywane zwykle przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną, w ramach wykonywania tych zadań.

2. Do celów niniejszej podsekcji i wyłącznie w odniesieniu do usług objętych niniejszą podsekcją „usługi świadczone w związku z wykonywaniem władzy publicznej” oznaczają:

a) działalność prowadzoną przez bank centralny lub organ kształtujący politykę pieniężną lub przez jakikolwiek inny podmiot publiczny w ramach realizacji polityki pieniężnej lub kursowej;

b) działalność będącą częścią ustawowego systemu zabezpieczenia społecznego lub powszechnych programów emerytalnych; oraz

c) inną działalność prowadzoną przez podmiot publiczny na rachunek, z gwarancją lub przy wykorzystaniu zasobów finansowych Strony lub jej podmiotów publicznych.

Jeżeli Strona zezwala na prowadzenie któregokolwiek z rodzajów działalności, o których mowa w lit. b) lub c) niniejszego artykułu, przez swoich własnych usługodawców finansowych w konkurencji z podmiotem publicznym lub usługodawcą finansowym, pojęcie „usługi finansowe” obejmuje taką działalność, która będzie wówczas wchodzić w zakres niniejszego rozdziału.

3. Ogólna definicja „usług świadczonych w związku z wykonywaniem władzy publicznej” zawarta w art. 18.1 ust. 6 niniejszego rozdziału nie ma zastosowania do usług objętych niniejszą podsekcją.

ARTYKUŁ 18.40

Wyłączenie ze względów ostrożności

1. Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie zastosowanie środków ze względów ostrożnościowych, takich jak środki służące:

a) ochronie inwestorów, deponentów, uczestników rynku finansowego, ubezpieczonych lub osób, względem których usługodawca finansowy ma obowiązek powierniczy; lub

b) zapewnieniu integralności i stabilności systemu finansowego Strony.

2. Jeżeli środki takie nie są zgodne z postanowieniami niniejszej podsekcji, nie mogą one być wykorzystywane jako sposoby unikania zobowiązań lub obowiązków Strony wynikających z niniejszej podsekcji.

3. Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako wymagające od Strony ujawnienia informacji odnoszących się do interesów i rachunków indywidualnych konsumentów lub jakiejkolwiek informacji poufnej lub informacji zastrzeżonej będącej w posiadaniu podmiotów publicznych.

ARTYKUŁ 18.41

Skuteczne i przejrzyste regulacje w sektorze usług finansowych

1. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby z wyprzedzeniem zapewnić wszystkim zainteresowanym osobom wszelkie środki o zasięgu ogólnym, które Strona ta proponuje przyjąć. Środki te są zapewniane:

a) poprzez publikację urzędową; lub

b) w innej formie pisemnej lub elektronicznej.

2. Właściwy organ finansowy każdej ze Stron udostępnia zainteresowanym osobom swoje wymogi dotyczące wypełniania wniosków odnoszących się do świadczenia usług finansowych.

3. Na wniosek wnioskodawcy właściwy organ finansowy informuje wnioskodawcę o statusie jego wniosku. Jeżeli organ taki wymaga od wnioskodawcy dodatkowych informacji, powiadamia o tym wnioskodawcę bez zbędnej zwłoki.

4. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby zapewnić wdrażanie i stosowanie na swoim terytorium międzynarodowych norm dotyczących regulacji i nadzoru nad sektorem usług finansowych oraz przeciwdziałania unikaniu zobowiązań podatkowych i uchylaniu się od nich. Do takich międzynarodowych norm należą normy przyjęte przez grupę G-20, Radę Stabilności Finansowej, Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego, Międzynarodowe Stowarzyszenie Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego, Międzynarodową Organizację Komisji Papierów Wartościowych, Grupę Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy oraz Światowe Forum Przejrzystości i Wymiany Informacji do Celów Podatkowych w ramach OECD, a także międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej. W tym celu Strony współpracują oraz wymieniają informacje i doświadczenia w tym zakresie.

ARTYKUŁ 18.42

Nowe usługi finansowe

1. Każda ze Stron zezwala usługodawcy finansowemu drugiej Strony mającemu siedzibę na jej terytorium na świadczenie na jej terytorium wszelkich nowych usług finansowych w zakresie podsektorów usług finansowych objętych zobowiązaniami określonymi w załącznikach 18-A, 18-B, 18-C i 18-E oraz z zastrzeżeniem ustanowionych w nich zasad, ograniczeń, warunków i kwalifikacji.

2. Nowa usługa finansowa musi być świadczona zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi Strony, na której terytorium ma być świadczona, i podlega zatwierdzeniu, regulacji i nadzorowi właściwych organów tej Strony.

ARTYKUŁ 18.43

Uznawanie środków przezorności

1. Strona może uznać środki przezorności drugiej Strony ustalając, w jaki sposób stosowane są środki Strony odnoszące się do usług finansowych. Uznawanie takie może być realizowane poprzez harmonizację lub w inny sposób, może być oparte na porozumieniu lub ustaleniu lub może być przyznane jednostronnie.

2. Strona będąca stroną przyszłego lub istniejącego porozumienia lub ustalenia z państwem trzecim, o którym to porozumieniu lub ustaleniu mowa w ust. 1, przyznaje drugiej Stronie odpowiednią możliwość negocjowania jej przystąpienia do takich porozumień lub ustaleń lub negocjowania porównywalnych porozumień lub ustaleń, na warunkach, w których zapewniony zostanie równoważny poziom regulacji, nadzoru, wdrożenia takich przepisów, a w stosownych przypadkach, równoważne procedury dotyczące wymiany informacji między stronami takiego porozumienia lub ustalenia. W przypadku gdy Strona przyznaje uznanie jednostronnie, zapewnia ona drugiej Stronie dostateczną możliwość wykazania, że istnieją takie okoliczności.

ARTYKUŁ 18.44

Organizacje samoregulacyjne

1. Jeżeli Strona uzależnia możliwość świadczenia usług finansowych przez usługodawców finansowych drugiej Strony na zasadach równorzędnych z zasadami dotyczącymi usługodawców finansowych Strony od członkostwa lub uczestnictwa w jakiejkolwiek organizacji samoregulacyjnej lub od dostępu do takiej organizacji lub jeżeli Strona bezpośrednio lub pośrednio zapewnia takim organizacjom przywileje lub korzyści w zakresie świadczenia usług finansowych, Strona ta zapewnia stosowanie przez te organizacje samoregulacyjne art. 18.4 w odniesieniu do usługodawców finansowych mających siedzibę na terytorium tej Strony.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że żadne z postanowień niniejszego artykułu nie uniemożliwia organizacji samoregulacyjnej, o której mowa w ust. 1, przyjęcia własnych niedyskryminujących wymogów lub procedur. W zakresie, w jakim takie środki są podejmowane przez organy pozarządowe oraz nie są podejmowane w związku z wykonywaniem uprawnień przekazanych przez władze lub organy centralne, regionalne lub lokalne, nie uznaje się ich za środki Strony i nie wchodzą one w zakres niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 18.45

Systemy płatności i rozliczeń

Na podstawie wymogów regulacyjnych i zgodnie z art. 18.4 każda ze Stron przyznaje usługodawcom finansowym drugiej Strony mającym siedzibę na jej terytorium dostęp do systemów płatności i rozliczeń obsługiwanych przez podmioty publiczne oraz do urzędowej konsolidacji długu i refinansowania, dostępnych w ramach zwykłego prowadzenia działalności. Niniejszy artykuł nie ma na celu przyznania dostępu do narzędzi kredytodawcy ostatniego stopnia Strony (krajowy bank centralny lub jakikolwiek inny organ kształtujący politykę pieniężną).

PODSEKCJA 6

HANDEL ELEKTRONICZNY

ARTYKUŁ 18.46

Cel i zakres stosowania

1. Uznając, że handel elektroniczny zwiększa możliwości handlowe w wielu sektorach działalności gospodarczej, Strony uzgadniają, że będą promowały rozwój handlu elektronicznego między sobą, w tym poprzez współpracę w kwestiach związanych z handlem elektronicznym w ramach postanowień niniejszej podsekcji.

2. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do środków mających wpływ na handel drogą elektroniczną.

3. Strony uznają zasadę neutralności technologicznej w handlu elektronicznym.

4. Postanowienia niniejszej podsekcji nie mają zastosowania do usług hazardowych, usług radiofuzyjnych, audiowizualnych, usług notariuszy lub usług świadczonych w ramach zawodów równorzędnych, oraz usług reprezentacji prawnej.

ARTYKUŁ 18.47

Definicje

Do celów niniejszej podsekcji:

a) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną lub – jeżeli przewidują to krajowe przepisy ustawowe i wykonawcze każdej ze Stron – osobę prawną, która korzysta z publicznej usługi przekazu telekomunikacyjnego w rozumieniu art. 18.27 lit. e) lub wnioskuje o taką usługę, w celach niezwiązanych z działalnością handlową, gospodarczą lub zawodową;

b) „bezpośrednia komunikacja marketingowa” oznacza każdą formę reklamy, która służy przekazywaniu przez osobę wiadomości marketingowych bezpośrednio do użytkowników końcowych poprzez publiczne sieci telekomunikacyjne i, do celów niniejszej Umowy, obejmuje przynajmniej pocztę elektroniczną oraz wiadomości tekstowe i multimedialne (SMS i MMS);

c) „usługa uwierzytelniania elektronicznego” oznacza usługę, która umożliwia potwierdzenie:

   (i) identyfikacji elektronicznej osoby; lub

   (ii) pochodzenia i integralności danych w formie elektronicznej;

d) „podpis elektroniczny” oznacza dane w formie elektronicznej, które są dołączone do innych danych w formie elektronicznej lub logicznie z nimi powiązane, i który spełnia następujące wymogi:

   (i) jest wykorzystywany przez osobę fizyczną do wyrażania zgody dotyczącej danych w formie elektronicznej, do których się odnosi;

   (ii) jest powiązany z danymi w formie elektronicznej, do których się odnosi, w sposób umożliwiający wykrycie każdej kolejnej zmiany tych danych; oraz

(iii) jest wykorzystywany przez osobę prawną do zapewniania pochodzenia i integralności danych elektronicznych, do których się odnosi; oraz

e) „użytkownik końcowy” oznacza każdą osobę korzystającą z publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych lub wnioskującą o takie usługi, jako konsument albo w celach związanych z działalnością handlową, gospodarczą lub zawodową.

ARTYKUŁ 18.48

Opłaty celne od transmisji elektronicznych

1. Strona nie może nakładać opłat celnych od transmisji elektronicznych między osobą jednej Strony a osobą drugiej Strony.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że ust. 1 nie wyklucza nakładania przez Stronę wewnętrznych podatków, opłat lub innych należności od transmisji elektronicznych, pod warunkiem że takie podatki, opłaty lub należności są nakładane w sposób zgodny z niniejszą częścią niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 18.49

Zasada niewymagania uprzedniego zezwolenia

1. Strony dokładają wszelkich starań, aby nie wymagać uprzedniego zezwolenia na świadczenie usługi drogą elektroniczną wyłącznie ze względu na fakt, że usługa jest świadczona drogą elektroniczną, oraz nie przyjmować ani nie utrzymywać jakichkolwiek innych wymogów mających równoważny skutek.

2. Ust. 1 nie ma zastosowania do usług telekomunikacyjnych zdefiniowanych w art. 18.27 ppkt (i) ani usług finansowych zdefiniowanych w art. 18.39 ust. 1 lit. a).

3. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że nic nie uniemożliwia Stronie przyjęcia lub utrzymania środków niezgodnych z ust. 1 w celu osiągnięcia uzasadnionego celu polityki publicznej zgodnie z:

a) art. 18.1 ust. 4;

b) art. 18.40;

c) art. 28.1; oraz

d) art. 28.2.

ARTYKUŁ 18.50

Zawieranie umów drogą elektroniczną

Każda ze Stron zapewnia, aby jej system prawny umożliwiał zawieranie umów drogą elektroniczną oraz aby jej przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące umów nie stwarzały przeszkód dla korzystania z umów elektronicznych ani nie skutkowały pozbawieniem takich umów skutków prawnych i ważności na podstawie faktu, że zostały zawarte drogą elektroniczną, chyba że przewidziano to w przepisach ustawowych i wykonawczych Stron[1].

[1] Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do umów, które tworzą lub przenoszą prawa do nieruchomości; umów, dla których prawo wymaga czynności sądów, władz publicznych lub zawodów związanych z wykonywaniem władzy publicznej; umów poręczenia, dodatkowych zabezpieczeń zawieranych przez osoby, których działania nie mieszczą się w ramach ich działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej; oraz umów podlegających prawu rodzinnemu lub prawu spadkowemu.

ARTYKUŁ 18.51

Podpis elektroniczny i usługi uwierzytelniania elektronicznego

1. Strona nie może kwestionować skutków prawnych i dopuszczalności jako dowodu w postępowaniu sądowym podpisu elektronicznego i usługi uwierzytelniania elektronicznego wyłącznie na podstawie tego, że mają one formę elektroniczną.

2. Strona nie może przyjmować ani utrzymywać środków regulujących podpis elektroniczny i usługi uwierzytelniania elektronicznego, które:

a) zakazywałyby stronom transakcji elektronicznej określenia wzajemnie odpowiednich metod elektronicznych w odniesieniu do ich transakcji; lub

b) pozbawiałyby strony transakcji elektronicznej możliwości przedstawienia organom sądowym i administracyjnym dowodów na to, że ich transakcja elektroniczna jest zgodna z wszelkimi wymogami prawnymi w odniesieniu do podpisu elektronicznego i usług uwierzytelniania elektronicznego.

ARTYKUŁ 18.52

Niezamówione materiały do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej

1. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby skutecznie chronić użytkowników końcowych przed niezamówionymi materiałami do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej.

2. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby osoby nie wysyłały materiałów do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej konsumentom, którzy nie wyrazili zgody[1] na otrzymywanie takich materiałów.

3. Niezależnie od ust. 2 każda ze Stron zezwala osobom, które zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi tej Strony zgromadziły dane kontaktowe konsumenta w kontekście sprzedaży produktu lub usługi, na wysyłanie do tego konsumenta materiałów do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej, dotyczących ich własnych produktów lub usług o podobnym charakterze.

4. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby zapewnić, aby materiały do celów bezpośredniej komunikacji marketingowej były wyraźnie rozpoznawalne jako takie, jednoznacznie informowały o tym, w czyim imieniu są przekazywane, oraz zawierały niezbędne informacje umożliwiające użytkownikom końcowym bezpłatne zażądanie zaprzestania ich przekazywania w dowolnym momencie.

ARTYKUŁ 18.53

Ochrona konsumentów

1. Strony uznają znaczenie przyjęcia i utrzymywania przejrzystych i skutecznych środków ochrony konsumentów, w tym przed oszukańczymi i wprowadzającymi w błąd praktykami handlowymi, gdy dokonują oni transakcji handlu elektronicznego.

[1] Zgodę definiuje się zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi każdej ze Stron.

2. Do celów ust. 1 Strony przyjmują lub utrzymują środki przyczyniające się do zwiększenia zaufania konsumentów, w tym środki zakazujące oszukańczych i podstępnych praktyk handlowych. Środki te przewidują między innymi:

a) prawo konsumentów do jasnych i dokładnych informacji na temat usługi i usługodawcy ją świadczącego;

b) zobowiązanie przedsiębiorstw handlowych do działania w dobrej wierze oraz do przestrzegania uczciwych praktyk rynkowych, w tym w odpowiedzi na pytania konsumentów;

c) zakaz pobierania od konsumentów opłat za niezamówione usługi lub przez okres niezatwierdzony przez konsumenta; oraz

d) dostęp konsumentów do środków ochrony prawnej pozwalających im na dochodzenie swoich praw, w tym prawa do środków naprawczych w przypadku usług opłaconych, ale nieświadczonych zgodnie z ustaleniami.

3. Strony uznają znaczenie współpracy między swoimi odpowiednimi jednostkami odpowiedzialnymi za ochronę konsumentów lub innymi odpowiednimi organami w zakresie działalności związanej z handlem elektronicznym w celu ochrony konsumentów i zwiększenia zaufania konsumentów.

ARTYKUŁ 18.54

Współpraca regulacyjna w zakresie handlu elektronicznego

1. Strony utrzymują współpracę i dialog w kwestiach regulacyjnych związanych z handlem elektronicznym na wspólnie uzgodnionych warunkach, które dotyczą między innymi następujących kwestii:

a) uznawania i ułatwiania świadczenia interoperacyjnych transgranicznych usług podpisu elektronicznego i uwierzytelniania elektronicznego;

b) odpowiedzialności usługodawców będących pośrednikami w odniesieniu do przesyłania lub przechowywania informacji;

c) traktowania materiałów co celów bezpośredniej komunikacji marketingowej;

d) ochrony konsumentów w dziedzinie handlu elektronicznego

e) promowania handlu bez użytku dokumentów papierowych. oraz

f) wszelkich innych kwestii mających związek z rozwojem handlu elektronicznego.

2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, koncentruje się na wymianie informacji na temat odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych Stron dotyczących tych kwestii, a także na wdrażaniu takich przepisów ustawowych i wykonawczych.

ARTYKUŁ 18.55

Uzgodnienia dotyczące usług komputerowych

1. Strony postanawiają, że do celów liberalizacji handlu usługami zgodnie z art. 18.3 i 18.4, następujące usługi uznaje się za usługi informatyczne i usługi powiązane, niezależnie od tego, czy są świadczone za pośrednictwem sieci, w tym internetu:

a) doradztwo, strategię, analizę, planowanie, specyfikację, projektowanie, opracowanie, instalację, wdrożenie, integrowanie, testowanie, debugowanie, aktualizowanie, wsparcie, pomoc techniczną lub zarządzanie komputerami albo systemami komputerowymi;

b) programy komputerowe określone jako zestawy instrukcji wymaganych do pracy i komunikacji komputerów (zewnętrznej i wewnętrznej) oraz doradztwo, strategię, analizę, planowanie, specyfikację, projektowanie, opracowanie, instalację, wdrożenie, integrowanie, testowanie, debugowanie, aktualizowanie, dostosowanie, konserwację, wsparcie, pomoc techniczną, zarządzanie programami komputerowymi lub ich użytkowanie;

c) przetwarzanie danych, przechowywanie danych, hosting danych lub usługi w zakresie baz danych;

d) usługi konserwacji i naprawy maszyn biurowych oraz sprzętu, w tym komputerów; oraz

e) usługi w zakresie szkolenia pracowników klienta, związane z programami komputerowymi, komputerami lub systemami komputerowymi, gdzie indziej nieklasyfikowane.

2. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że usługi świadczone za pośrednictwem komputera i usługi z nimi związane same w sobie nie muszą być uznawane za usługi komputerowe i usługi z nimi związane.

SEKCJA D

POSTANOWIENIA KOŃCOWE I WYJĄTKI

ARTYKUŁ 18.56

Punkty kontaktowe

1. Nie później niż 1 (jeden) rok po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron wyznacza punkty kontaktowe i przekazuje drugiej Stronie ich dane kontaktowe w celu:

a) ułatwienia przekazywania drugiej Stronie informacji dotyczących wykonania niniejszego rozdziału, takich jak:

   (i) handlowe i techniczne aspekty świadczenia usług; oraz

   (ii) informacje dotyczące rejestracji, uznawania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych; oraz

b) rozważenia wszelkich innych kwestii dotyczących wykonania niniejszego rozdziału, które zostały poruszone przez Stronę.

2. Każda ze Stron bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę o wszelkich zmianach dotyczących tych punktów kontaktowych.

ARTYKUŁ 18.57

Podkomitet ds. Handlu Usługami i Zakładania Przedsiębiorstw

1. Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4 i 9.9 Podkomitet ds. Handlu Usługami i Zakładania Przedsiębiorstw ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, pełni następujące funkcje:

a) prowadzi przygotowawcze prace techniczne w przypadku przeglądu niniejszego rozdziału zgodnie z art. 18.58; oraz

b) omawia kwestie istotne dla handlu usługami i zakładania przedsiębiorstw, w tym możliwości rozszerzenia wzajemnych inwestycji w sektorach usługowym i nieusługowym.

2. Podkomitet może zapraszać, na zasadzie *ad hoc*, przedstawicieli odpowiednich podmiotów posiadających niezbędną wiedzę fachową w zakresie zagadnień, którymi ma się zająć.

ARTYKUŁ 18.58

Klauzula przeglądowa

Zważywszy na cele niniejszego rozdziału, może on zostać poddany przeglądowi nie wcześniej niż 3 (trzy) lata po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy lub w kontekście ogólnego przeglądu niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 18.59

Odmowa przyznania korzyści

Strona może odmówić przyznania korzyści wynikających z niniejszego rozdziału:

a) w odniesieniu do świadczenia usługi, jeżeli ustali, że usługa jest świadczona z państwa trzeciego lub na jego terytorium; lub

b) osobie prawnej, jeżeli ustali, że jest ona osobą prawną z państwa trzeciego.

ROZDZIAŁ 19

TRANSFERY LUB PŁATNOŚCI
ZWIĄZANE Z TRANSAKCJAMI NA RACHUNKU BIEŻĄCYM,
PRZEPŁYWY KAPITAŁU I TYMCZASOWE ŚRODKI OCHRONNE

ARTYKUŁ 19.1

Rachunek kapitałowy

Każda ze Stron zezwala, w odniesieniu do transakcji na rachunku kapitałowym i finansowym bilansu płatniczego, na swobodny przepływ kapitału do celów dokonywania inwestycji bezpośrednich, jak przewidziano w rozdziale 18. Takie przepływy obejmują likwidację lub repatriację takiego kapitału.

ARTYKUŁ 19.2

Rachunek bieżący

Każda ze Stron zezwala, w walucie w pełni wymienialnej oraz zgodnie z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym przyjętej na konferencji monetarno-finansowej Narodów Zjednoczonych w Bretton Woods, New Hampshire, w dniu 22 lipca 1944 r. (zwanej dalej „Umową o Międzynarodowym Funduszu Walutowym"), na dokonywanie – w stosownych przypadkach – wszelkich płatności i transferów związanych z transakcjami na rachunku bieżącym bilansu płatniczego objętych zakresem stosowania niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 19.3

Stosowanie przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących transferów lub płatności związanych z transakcjami na rachunku bieżącym oraz przepływów kapitału

Żadne z postanowień art. 19.1 i 19.2 nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie stosowanie, w sposób sprawiedliwy i niedyskryminujący oraz niestanowiący ukrytego ograniczenia dotyczącego transferów lub płatności związanych z transakcjami na rachunku bieżącym lub przepływów kapitału, jej przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących:

a) upadłości, niewypłacalności lub ochrony praw wierzycieli;

b) emisji papierów wartościowych, obrotu nimi lub dokonywania na nich transakcji;

c) czynów zabronionych[1];

d) sprawozdawczości finansowej lub przechowywania zapisów dotyczących transferów, w przypadku gdy jest to konieczne do wspierania organów egzekwowania prawa lub organów regulacyjnych w dziedzinie finansów; lub

e) wykonania wyroków wydanych w postępowaniu rozstrzygającym spór.

ARTYKUŁ 19.4

Tymczasowe środki ochronne

Jeżeli w wyjątkowych okolicznościach transfery lub płatności związane z transakcjami na rachunku bieżącym lub przepływy kapitału powodują lub grożą spowodowaniem poważnych trudności w funkcjonowaniu unii gospodarczej i walutowej Unii Europejskiej, Unia Europejska może przyjąć środki ochronne, które są absolutnie niezbędne do zaradzenia tym trudnościom lub groźbie ich wystąpienia, na okres nieprzekraczający 6 (sześciu) miesięcy.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że obejmuje to przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

ARTYKUŁ 19.5

Ograniczenia wprowadzane celem ochrony bilansu płatniczego

1. Jeżeli w wyjątkowych okolicznościach Strona doświadcza poważnych trudności w zakresie bilansu płatniczego, w tym związanych z funkcjonowaniem polityki pieniężnej lub polityki kursowej, trudności w zakresie finansów zagranicznych lub groźby ich wystąpienia, Strona może przyjąć lub utrzymać środki ograniczające w odniesieniu do transferów lub płatności związanych z transakcjami na rachunku bieżącym lub przepływów kapitału.

2. Środki, o których mowa w ust. 1:

a) muszą mieć charakter niedyskryminujący w porównaniu z tymi stosowanymi wobec państw trzecich w podobnych sytuacjach;

b) muszą być zgodne, w stosownych przypadkach, z postanowieniami Umowy o Międzynarodowym Funduszu Walutowym;

c) nie mogą prowadzić do niepotrzebnych szkód dla handlowych, gospodarczych lub finansowych interesów drugiej Strony; oraz

d) muszą być tymczasowe, proporcjonalne i absolutnie niezbędne do zaradzenia trudnościom oraz być stopniowo wycofywane w miarę poprawy sytuacji, o której mowa w ust. 1. W przypadku wystąpienia bardzo wyjątkowych okoliczności, w których Strona stara się przedłużyć te środki na okres dłuższy niż 1 (jeden) rok, Strona ta powiadamia drugą Stronę, że wprowadzi takie przedłużenie środków.

ARTYKUŁ 19.6

Postanowienia końcowe

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako ograniczenie praw podmiotów gospodarczych Stron do korzystania z jakiegokolwiek korzystniejszego traktowania, które może być przewidziane w jakichkolwiek istniejących dwustronnych lub wielostronnych porozumieniach, których Strona jest stroną.

2. Strony odbywają wzajemne konsultacje celem ułatwienia objęcia przepływu kapitału zakresem niniejszej Umowy pomiędzy nimi, aby przyczynić się do realizacji celów niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 20

ZAMÓWIENIA RZĄDOWE

ARTYKUŁ 20.1

Cele

Strony uznają wkład przejrzystych, konkurencyjnych i otwartych procedur przetargowych do rozwoju gospodarczego i przyjmują za cel skuteczne otwarcie swoich rynków zamówień.

ARTYKUŁ 20.2

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

a) „towary lub usługi komercyjne” oznaczają towary lub usługi na ogół sprzedawane lub oferowane do sprzedaży na rynku komercyjnym nabywcom niepublicznym i przez takich nabywców zwykle nabywane do celów niepublicznych;

b) „usługa budowlana” oznacza usługę, której celem jest realizacja, za pomocą dowolnych środków, robót inżynieryjnych lub budowlanych, zgodnie z działem 51 CPC;

c) „aukcja elektroniczna” oznacza powtarzalny proces realizowany z wykorzystaniem środków elektronicznych służący do przedstawienia przez dostawców nowych cen albo nowych wartości w przypadku wymiernych elementów oferty innych niż cena i związanych z kryteriami oceny, lub obu tych elementów, w wyniku którego powstaje ranking ofert lub zmiana kolejności ofert w rankingu;

d) „na piśmie” lub „pisemne” oznacza każde wyrażenie słowne lub liczbowe, które można odczytać, powielić, a następnie przekazać, co może obejmować informacje przesyłane i przechowywane w formie elektronicznej;

e) „przetarg bezpośredni” oznacza metodę udzielania zamówienia, zgodnie z którą podmiot zamawiający kontaktuje się z wybranym przez siebie dostawcą lub wybranymi przez siebie dostawcami;

f) „środek” oznacza wszelkie ustawy, rozporządzenia, procedury, wytyczne lub praktyki administracyjne, lub wszelkie działania podmiotu zamawiającego dotyczące zamówienia objętego niniejszą Umową;

g) „wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania” oznacza wykaz dostawców uznanych przez podmiot zamawiający za spełniających warunki włączenia do tego wykazu, z którego podmiot zamawiający zamierza skorzystać więcej niż raz;

h) „negocjacje” oznaczają sposób prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia z zastrzeżeniem zasad przejrzystości i niedyskryminacji, który jest ograniczony do szczególnych sytuacji, w których podmioty zamawiające mogą negocjować z dostawcami, gdy spełnione są określone warunki;

i) „ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia” oznacza ogłoszenie opublikowane przez podmiot zamawiający, w którym zaprasza on zainteresowanych dostawców do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału lub złożenia oferty, lub obu tych dokumentów;

j) „zobowiązania offsetowe” oznaczają środki stosowane do zachęcania do rozwoju lokalnego lub poprawy bilansu płatniczego poprzez korzystanie z zawartości krajowej, licencje na technologię, wymogi inwestycyjne, handel wymienny lub podobne wymogi;

k) „przetarg otwarty” oznacza metodę udzielania zamówienia, zgodnie z którą każdy zainteresowany dostawca może złożyć ofertę;

l) „podmiot zamawiający” oznacza podmiot objęty dodatkami do załączników od 20-A do 20-E;

m) „kwalifikujący się dostawca” oznacza dostawcę uznanego przez podmiot zamawiający za spełniającego warunki udziału;

n) „przetarg selektywny” oznacza metodę udzielania zamówienia, zgodnie z którą podmiot zamawiający zaprasza do składania ofert jedynie kwalifikujących się dostawców;

o) „usługi” obejmują usługi budowlane, o ile nie określono inaczej;

p) „norma” oznacza dokument zatwierdzony przez uznaną jednostkę, przewidujący – do powszechnego i wielokrotnego stosowania – zasady, wytyczne lub cechy charakterystyczne towarów lub usług, lub związanych z nimi procesów i metod produkcji, których przestrzeganie nie jest obowiązkowe; dokument ten może ponadto zawierać wyłącznie terminologię, symbole, wymogi dotyczące opakowania, znakowania lub etykietowania odnoszące się do towaru, usługi, procesu lub metody produkcji, lub może dotyczyć wyłącznie tych kwestii;

q) „dostawca” oznacza osobę lub osoby, które dostarczają lub mogą dostarczać towary lub usługi; oraz

r) „specyfikacja techniczna” oznacza wymóg w postępowaniu przetargowym, w którym:

(i) określono charakterystykę towarów lub usług będących przedmiotem zamówienia, w tym jakość, wydajność, bezpieczeństwo i wymiary, lub procedury i metody ich produkcji lub świadczenia; lub

(ii) wskazano warunki dotyczące terminologii, symboli, opakowania, oznakowania lub etykietowania w odniesieniu do towaru lub usługi.

ARTYKUŁ 20.3

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do zamówień objętych niniejszą Umową. Zamówienie objęte niniejszą Umową oznacza zamówienie do celów publicznych:

a) na towary, usługi lub jakiekolwiek ich połączenie:

(i) określone w dodatkach każdej ze Stron do załączników od 20-A do 20-E; oraz

(ii) udzielane w celach innych niż komercyjna sprzedaż lub odsprzedaż, lub wykorzystanie do produkcji lub dostawy towarów lub usług przeznaczonych do komercyjnej sprzedaży lub odsprzedaży;

b) realizowane za pomocą dowolnych środków umownych, w tym: zakupu; leasingu; oraz najmu lub sprzedaży ratalnej, z opcją zakupu lub bez tej opcji;

c) którego wartość w chwili publikacji ogłoszenia zgodnie z art. 20.13 jest co najmniej równa odpowiedniemu progowi określonemu w dodatkach każdej ze Stron do załączników od 20-A do 20-E;

d) składane przez podmiot zamawiający określony w dodatkach każdej ze Stron do załączników od 20-A do 20-E; oraz

e) którego nie wyłączono w inny sposób z zakresu stosowania.

2. O ile dodatki każdej ze Stron do załączników od 20-A do 20-E nie stanowią inaczej, niniejszy rozdział nie ma zastosowania do:

a) nabycia lub dzierżawy gruntów, istniejących budynków lub innych nieruchomości lub praw do nich;

b) porozumień pozaumownych lub jakichkolwiek form wsparcia, które zapewnia Strona, w tym porozumień o współpracy, dotacji, pożyczek, udziałów kapitałowych, gwarancji i ulg podatkowych, rządowych dostaw towarów i świadczenia usług krajowym, regionalnym lub lokalnym podmiotom władzy;

c) zamówienia lub nabycia usług agencji fiskalnych lub instytucji depozytowych, usług likwidacji i zarządzania na potrzeby regulowanych instytucji finansowych lub usług w zakresie sprzedaży, umorzenia i dystrybucji długu publicznego, łącznie z pożyczkami i obligacjami państwowymi, wekslami i innymi papierami wartościowymi;

d) umów o pracę w sektorze publicznym; ani

e) zamówień udzielanych:

(i) w celu zapewnienia międzynarodowego wsparcia, w tym pomocy rozwojowej;

(ii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami umowy międzynarodowej dotyczącej stacjonowania wojsk;

(iii) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami umowy międzynarodowej dotyczącej wspólnej realizacji projektu przez państwa-sygnatariuszy; lub

(iv) zgodnie ze szczególną procedurą lub warunkami organizacji międzynarodowej, lub w ramach finansowania poprzez międzynarodowe dotacje, pożyczki lub inny rodzaj wsparcia, jeżeli mająca zastosowanie procedura lub warunki byłyby niezgodne z niniejszym rozdziałem.

3. Każda ze Stron określa w każdym z dodatków do załączników od 20-A do 20-E następujące informacje:

a) w dodatkach 20-A-1, 20-B-1, 20-C-1, 20-D-1 i 20-E-1 – podmioty władzy centralnej, których zamówienia są objęte niniejszym rozdziałem;

b) w dodatkach 20-A-2, 20-B-2, 20-C-2, 20-D-2 i 20-E-2 – podmioty władzy poniżej szczebla centralnego, których zamówienia są objęte niniejszym rozdziałem;

c) w dodatkach 20-A-3, 20-B-3, 20-C-3, 20-D-3 i 20-E-3 – wszystkie inne podmioty, których zamówienia są objęte niniejszym rozdziałem;

d) w dodatkach 20-A-4, 20-B-4, 20-C-4, 20-D-4 i 20-E-4 – towary objęte niniejszym rozdziałem;

e) w dodatkach 20-A-5, 20-B-5, 20-C-5, 20-D-5 i 20-E-5 – usługi, z wyjątkiem usług budowlanych, objęte niniejszym rozdziałem;

f) w dodatkach 20-A-6, 20-B-6, 20-C-6, 20-D-6 i 20-E-6 – usługi budowlane objęte niniejszym rozdziałem; oraz

g) w dodatkach 20-A-7, 20-B-7, 20-C-7, 20-D-7 i 20-E-7 – jakiekolwiek uwagi ogólne.

4. W przypadku gdy podmiot zamawiający wymaga w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową, aby osoba nieobjęta dodatkami Strony do załączników od 20-A do 20-E uczestniczyła w przetargach w jej imieniu, stosuje się odpowiednio art. 20.6.

ARTYKUŁ 20.4

Wycena zamówień

1. Szacując wartość zamówienia w celu ustalenia, czy jest to zamówienie objęte niniejszą Umową, podmiot zamawiający:

a) nie może dzielić zamówienia na oddzielne zamówienia ani wybierać lub stosować określonej metody wyceny w celu oszacowania wartości zamówienia z zamiarem całkowitego lub częściowego wyłączenia go z zakresu stosowania niniejszej części niniejszej Umowy; oraz

b) uwzględnia szacunkową maksymalną całkowitą wartość zamówienia dla całego okresu obowiązywania umowy, bez względu na to, czy jest ono udzielane jednemu dostawcy czy większej liczbie dostawców, biorąc pod uwagę wszystkie rodzaje wynagrodzenia, w tym:

(i) składki, opłaty, prowizje i odsetki; oraz

(ii) jeżeli w zamówieniu przewidziano możliwość wykorzystania opcji – całkowitą wartość takich opcji.

2. Jeżeli indywidualny wymóg zamówienia skutkuje zawarciem więcej niż jednej umowy lub zawarciem odrębnych umów na poszczególne części (obu zwanych dalej „powtarzającymi się zamówieniami”), podstawą obliczenia szacunkowej maksymalnej całkowitej wartości zamówienia jest:

a) wartość powtarzających się zamówień na towary lub usługi tego samego typu udzielonych w ciągu poprzednich 12 (dwunastu) miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym podmiotu zamawiającego, dostosowana, w miarę możliwości, aby uwzględnić przewidywane zmiany w ilości lub wartości zamawianych towarów lub usług w okresie kolejnych 12 (dwunastu) miesięcy; lub

b) szacunkowa wartość powtarzających się zamówień na towary lub usługi tego samego typu, które mają zostać udzielone w ciągu 12 (dwunastu) miesięcy następujących po udzieleniu pierwszego zamówienia lub w ciągu roku budżetowego podmiotu zamawiającego.

3. W przypadku zamówień w postaci dzierżawy, wynajmu lub sprzedaży ratalnej towarów lub usług, lub zamówień, w przypadku których nie określono całkowitej ceny, podstawą wyceny jest:

a) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas określony:

(i) jeżeli okres obowiązywania umowy wynosi nie więcej niż 12 (dwanaście) miesięcy – szacunkowa całkowita wartość maksymalna zamówienia w okresie obowiązywania umowy; lub

(ii) jeżeli okres obowiązywania umowy przekracza 12 (dwanaście) miesięcy – szacunkowa całkowita wartość maksymalna zamówienia, łącznie z każdą szacunkową wartością końcową;

b) w przypadku umów w sprawie zamówień na czas nieokreślony – szacowana miesięczna opłata pomnożona przez 48 (czterdzieści osiem); oraz

c) w przypadku gdy nie jest pewne, czy umowa jest zawierana na czas nieokreślony czy określony, stosuje się lit. b).

ARTYKUŁ 20.5

Wyjątki dotyczące bezpieczeństwa i wyjątki o charakterze ogólnym

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako uniemożliwiające którejkolwiek ze Stron podejmowanie jakichkolwiek działań lub nieujawnianie informacji, które Strona ta uznaje za konieczne do ochrony swoich podstawowych interesów bezpieczeństwa związanych z zakupem broni, amunicji, produktów związanych z obronnością lub materiałów wojennych, lub z zamówieniami niezbędnymi do celów bezpieczeństwa narodowego lub obrony narodowej.

2. Z zastrzeżeniem wymogu, aby środków takich nie stosowano w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między Stronami, na których terytorium panują takie same warunki, lub ukryte ograniczenie w handlu między Stronami, żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako uniemożliwiające Stronie przyjęcie lub utrzymanie środków:

a) dotyczących towarów lub usług pochodzących z pracy osób fizycznych z niepełnosprawnościami, instytucji charytatywnych lub pracy więźniów;

b) niezbędnych do ochrony moralności publicznej, porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego;

c) niezbędnych do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, w tym środków ochrony środowiska; lub

d) niezbędnych do ochrony własności intelektualnej.

ARTYKUŁ 20.6

Niedyskryminacja

1. W odniesieniu do wszelkich środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową:

a) Unia Europejska, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, zapewnia natychmiast i bezwarunkowo towarom i usługom Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR oraz dostawcom z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR oferującym te towary i usługi traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie przyznaje swoim własnym towarom, usługom i dostawcom;

b) każde Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR, łącznie z jego podmiotami zamawiającymi, zapewnia natychmiast i bezwarunkowo towarom i usługom Unii Europejskiej oraz dostawcom z Unii Europejskiej oferującym te towary i usługi traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie, jakie przyznaje swoim krajowym towarom, usługom i dostawcom.

2. W odniesieniu do wszelkich środków dotyczących zamówień objętych niniejszą Umową Unia Europejska ani żadne z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, łącznie z ich odpowiednimi podmiotami zamawiającymi, nie może:

a) traktować dostawcy prowadzącego działalność lokalną mniej preferencyjnie niż innego dostawcę prowadzącego działalność lokalną na podstawie stopnia powiązań zagranicznych z osobami drugiej Strony lub własności osób drugiej Strony[12]; ani

b) dyskryminować lokalnie utworzonego dostawcy ze względu na to, że towary lub usługi oferowane przez tego dostawcę w związku z danym zamówieniem są towarami lub usługami drugiej Strony.

3. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do ceł lub innych środków o równoważnym charakterze, które mają wpływ na handel zagraniczny, ani do innych przepisów przywozowych i środków mających wpływ na świadczenie usług, innych niż środki regulujące konkretnie zamówienia publiczne objęte niniejszym rozdziałem.

---

1 Niezależnie od art. 20.3 ust. 1, w przypadku Unii Europejskiej i Argentyny ust. 2 lit. a) ma zastosowanie do wszystkich zamówień w Argentynie w odniesieniu do dostawców z Unii Europejskiej, którzy są osobami prawnymi mającymi siedzibę w Argentynie, oraz w Unii Europejskiej w odniesieniu do dostawców z Argentyny, którzy są osobami prawnymi mającymi siedzibę w Unii Europejskiej. Podlega to nadal wyjątkom dotyczącym bezpieczeństwa i wyjątkom o charakterze ogólnym określonym w art. 20.5.

2 Niezależnie od art. 20.3 ust. 1, w przypadku Unii Europejskiej i Brazylii ust. 2 lit. a) ma zastosowanie do wszystkich zamówień w Brazylii w odniesieniu do dostawców z Unii Europejskiej, którzy są osobami prawnymi mającymi siedzibę w Brazylii, oraz w Unii Europejskiej w odniesieniu do dostawców z Brazylii, którzy są osobami prawnymi mającymi siedzibę w Unii Europejskiej. Podlega to nadal wyjątkom dotyczącym bezpieczeństwa i wyjątkom o charakterze ogólnym określonym w art. 20.5.

ARTYKUŁ 20.7

Wykorzystanie środków elektronicznych

1. Każda ze Stron prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową w najszerszym możliwym zakresie za pomocą środków elektronicznych oraz współpracuje przy rozwijaniu i rozpowszechnianiu stosowania środków elektronicznych w systemach udzielania zamówień rządowych.

2. Jeżeli podmiot zamawiający prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową z wykorzystaniem środków elektronicznych, podmiot ten:

a) zapewnia, aby postępowanie o udzielenie zamówienia zostało przeprowadzone z wykorzystaniem systemów i programów informatycznych – w tym dotyczących uwierzytelniania i kodowania informacji – które są powszechnie dostępne i interoperacyjne z innymi powszechnie dostępnymi systemami i programami informatycznymi; oraz

b) utrzymuje mechanizmy zapewniające integralność wniosków o dopuszczenie do udziału oraz ofert, w tym określenie godziny wpływu, a także zapobieganie nieuprawnionemu dostępowi.

ARTYKUŁ 20.8

Procedura udzielania zamówień

Podmiot zamawiający prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową w sposób przejrzysty i bezstronny, pozwalający uniknąć konfliktu interesów i zapobiec praktykom korupcyjnym oraz zgodny z niniejszym rozdziałem, korzystając z następujących metod: przetarg otwarty, przetarg selektywny lub przetarg bezpośredni. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje sankcje za praktyki korupcyjne zgodnie ze swoim prawem.

ARTYKUŁ 20.9

Reguły pochodzenia

Do celów art. 20.6 określanie pochodzenia towarów odbywa się na zasadzie niepreferencyjnej.

ARTYKUŁ 20.10

Odmowa przyznania korzyści

Bez uszczerbku dla terminów postępowania o udzielenie zamówienia i z zastrzeżeniem uprzedniego powiadomienia usługodawcy drugiej Strony oraz, na wniosek, konsultacji z usługodawcą drugiej Strony, Strona może odmówić temu usługodawcy korzyści wynikających z niniejszego rozdziału, jeżeli taki usługodawca jest osobą prawną drugiej Strony niezaangażowaną w istotną działalność gospodarczą na terytorium tej drugiej Strony.

ARTYKUŁ 20.11

Zobowiązania offsetowe

W odniesieniu do zamówień objętych niniejszą Umową Strona nie może dążyć do zobowiązań offsetowych, uwzględniać, narzucać ani egzekwować takich zobowiązań.

ARTYKUŁ 20.12

Publikowanie informacji o zamówieniach

1. Każda ze Stron:

a) bezzwłocznie publikuje wszelkie przepisy ustawowe lub wykonawcze, decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym, standardowe klauzule umowne wymagane na mocy przepisów ustawowych lub wykonawczych oraz włączone poprzez odpowiednie odniesienie do ogłoszeń i dokumentacji przetargowej, a także procedury dotyczące zamówień objętych niniejszą Umową oraz wszelkie zmiany do nich, w urzędowo wyznaczonych mediach elektronicznych lub papierowych, które są szeroko rozpowszechnione i łatwo dostępne dla odbiorców;

b) przekazuje, na wniosek drugiej Strony, dalsze informacje dotyczące stosowania takich przepisów;

c) wymienia w dodatkach 20-F-1, 20-G-1, 20-H-1, 20-I-1 i 20-J-1 media elektroniczne lub papierowe, w których ta Strona publikuje informacje opisane w lit. a);

d) wymienia w dodatkach 20-F-2, 20-G-2, 20-H-2, 20-I-2 i 20-J-2, w zależności od dostępności, media elektroniczne, w których ta Strona publikuje ogłoszenia, o których mowa w art. 20.13, 20.15 ust. 4 i 20.23 ust. 2.

2. Każda ze Stron bezzwłocznie powiadamia drugą Stronę o wszelkich zmianach w informacjach wymienionych w jej dodatkach do załączników od 20-F do 20-J. Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu odpowiednio zmienia załączniki od 20-F do 20-J, zgodnie z art. 9.7 ust. 1 lit. f).

ARTYKUŁ 20.13

Publikacja ogłoszeń

Ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia

1. W odniesieniu do każdego zamówienia objętego niniejszą Umową, z wyjątkiem okoliczności opisanych w art. 20.20, podmiot zamawiający publikuje ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, które jest bezpośrednio dostępne za pomocą środków elektronicznych, bezpłatnie i za pośrednictwem pojedynczego punktu dostępu dla Unii Europejskiej na poziomie europejskim oraz dla Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR na poziomie krajowym lub po utworzeniu takiego pojedynczego punktu dostępu na poziomie MERCOSUR. Ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia musi pozostawać łatwo publicznie dostępne aż do zakończenia okresu podanego w ogłoszeniu. Każda ze Stron wskazuje takie medium elektroniczne w dodatkach do załączników od 20-F do 20-J. Każde takie ogłoszenie zawiera informacje określone w załączniku 20-O.

Skrócone ogłoszenie

2. W odniesieniu do każdego planowanego zamówienia podmiot zamawiający publikuje, w jednym z języków urzędowych WTO, w których tekst porozumienia WTO jest autentyczny, skrócone ogłoszenie, które jest łatwo dostępne, jednocześnie z publikacją ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia. Każde takie ogłoszenie zawiera informacje określone w załączniku 20-K.

Ogłoszenie o planowanych zamówieniach

3. Zachęca się podmioty zamawiające do publikowania w odpowiednim medium papierowym lub elektronicznym wymienionym w dodatkach do załączników od 20-F do 20-J, jak najwcześniej w każdym roku budżetowym, ogłoszenia dotyczącego ich planowanych przyszłych zamówień. Ogłoszenie takie powinno zawierać przedmiot zamówienia oraz planowaną datę publikacji ogłoszenia o zamiarze udzielenia zamówienia.

4. Podmiot zamawiający objęty dodatkami 12-A-2, 12-A-3, 12-B-2, 12-B-3, 12-C-2, 12-C-3, 12-D-2, 12-D-3, 12-E-2 i 12-E-3 do załączników od 20-A do 20-E może wykorzystać ogłoszenie o planowanych zamówieniach jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia pod warunkiem, że ogłoszenie to zawiera jak największą ilość dostępnych informacji, o których mowa w załączniku 20-O oraz oświadczenie, że zainteresowani dostawcy powinni poinformować podmiot zamawiający o swoim zainteresowaniu zamówieniem.

ARTYKUŁ 20.14

Warunki udziału

1. Podmiot zamawiający określa wyłącznie takie warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, które są niezbędne do zapewnienia, aby dostawca posiadał zdolności prawne i finansowe oraz możliwości handlowe i techniczne do podjęcia odnośnego zamówienia.

2. Oceniając, czy dostawca spełnia warunki udziału, podmiot zamawiający ocenia zdolności finansowe oraz możliwości handlowe i techniczne dostawcy na podstawie jego działalności gospodarczej na terytorium Strony podmiotu zamawiającego i poza tym terytorium.

3. Podmiot zamawiający może wymagać od dostawcy wykazania się odpowiednim wcześniejszym doświadczeniem; nie może jednak nałożyć warunku, zgodnie z którym dostawca, aby mógł uczestniczyć w postępowaniu o udzielenie zamówienia, musiał w przeszłości otrzymać przynajmniej jedno zamówienie od podmiotu zamawiającego Strony lub musi posiadać doświadczenie na terytorium Strony.

4. Dokonując takiej oceny, podmiot zamawiający opiera swoją ocenę na warunkach, które ten podmiot zamawiający wcześniej określił w ogłoszeniach lub w dokumentacji przetargowej.

5. Podmiot zamawiający może wykluczyć dostawcę z powodu:

a) upadłości;

b) fałszywych oświadczeń;

c) znaczących uchybień w wypełnianiu jakichkolwiek wymogów materialnych lub obowiązków wynikających z wcześniejszej umowy lub umów;

d) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub inny poważny czyn zabroniony;

e) innych sankcji, które wykluczają dostawcę z możliwości zawierania umów z podmiotami Strony;

f) poważnego przewinienia zawodowego, które podaje w wątpliwość uczciwość dostawcy; lub

g) zaległości podatkowych.

6. Dostawcy Stron spełniają warunki udziału ustanowione przez podmiot zamawiający określone w ust. 1, 2 i 3 w drodze przedstawienia dokumentacji wymaganej w ofercie lub równoważnej dokumentacji.

ARTYKUŁ 20.15

Kwalifikacja dostawców

Przetarg selektywny

1. Jeżeli podmiot zamawiający zamierza zastosować procedurę przetargu selektywnego, wówczas:

a) w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia zamieszcza co najmniej informacje określone w lit. a), b), c), i), j) oraz k): załącznika 20-O oraz zaprasza dostawców do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu; oraz

b) przed rozpoczęciem okresu przewidzianego na składanie ofert przekazuje kwalifikującym się dostawcom co najmniej informacje określone w lit. d)–h) załącznika 20-O.

2. Podmiot zamawiający uznaje za kwalifikującego się dostawcę każdego dostawcę krajowego oraz każdego dostawcę drugiej Strony, który spełnia warunki udziału w określonym postępowaniu o udzielenie zamówienia, o ile podmiot zamawiający nie określi w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia jakichkolwiek ograniczeń co do liczby dostawców, którzy zostaną dopuszczeni do złożenia oferty, oraz kryteriów wyboru ograniczonej liczby dostawców.

3. W przypadku gdy dokumentacja przetargowa nie jest publicznie dostępna na dzień publikacji ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1, podmiot zamawiający zapewnia, aby dokumentacja ta została udostępniona równocześnie wszystkim kwalifikującym się dostawcom wybranym zgodnie z ust. 2.

Wykazy przeznaczone do wielokrotnego wykorzystania

4. Jeżeli prawo Strony przewiduje, że podmioty zamawiające mogą prowadzić wykaz dostawców przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania, zapewnia się w nim, że skierowane do dostawców ogłoszenie o możliwości składania wniosków o włączenie do tego wykazu jest:

a) publikowane corocznie; oraz

b) w przypadku ogłoszeń w formie elektronicznej – stale dostępne za pośrednictwem odpowiedniego medium wymienionego w dodatkach do załączników od 20-F do 20-J. Ogłoszenie takie zawiera informacje określone w załączniku 20-L.

5. Niezależnie od ust. 4, w przypadku gdy wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania jest ważny przez nie więcej niż trzy lata, podmiot zamawiający może opublikować ogłoszenie, o którym mowa w ust. 4, tylko raz, na początku okresu ważności wykazu, pod warunkiem że:

a) w ogłoszeniu podano okres ważności oraz informację, że nie będą publikowane kolejne ogłoszenia; oraz

b) ogłoszenie jest publikowane za pomocą środków elektronicznych i jest stale dostępne przez okres jego ważności.

6. Podmiot zamawiający zezwala dostawcom na złożenie wniosku o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania w każdej chwili oraz wpisuje do wykazu wszystkich kwalifikujących się dostawców w rozsądnie krótkim czasie.

7. W przypadku gdy dostawca nieuwzględniony w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania składa wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w oparciu o wykaz przeznaczony do wielokrotnego wykorzystania wraz ze wszystkimi powiązanymi wymaganymi dokumentami w terminie określonym w załączniku 20-M, podmiot zamawiający rozpatruje ten wniosek. Podmiot zamawiający nie może wykluczyć dostawcy z procesu wyboru, uzasadniając to niewystarczającą ilością czasu na rozpatrzenie wniosku, chyba że – w wyjątkowych przypadkach – z powodu złożoności zamówienia, nie jest w stanie zakończyć rozpatrywania wniosku w terminie przewidzianym na składanie ofert.

Podmioty wymienione w dodatkach do załączników od 20-A do 20-F

8. Podmiot zamawiający wymieniony w dodatkach do załączników od 20-A do 20-F może wykorzystać skierowane do dostawców ogłoszenie o możliwości składania wniosków o włączenie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania jako ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia, pod warunkiem że:

a) ogłoszenie jest publikowane zgodnie z ust. 4 i zawiera informacje wymagane na podstawie załącznika 20-L, wszystkie dostępne informacje wymagane na podstawie załącznika 20-O oraz oświadczenie, że stanowi ono ogłoszenie o zamiarze udzielenia zamówienia lub że wyłącznie dostawcy znajdujący się w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania otrzymają dalsze zawiadomienia o zamówieniu objętym wykazem przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania; oraz

b) podmiot zamawiający bezzwłocznie przekaże dostawcom, którzy wyrazili zainteresowanie danym zamówieniem, wystarczające informacje pozwalające im zweryfikować zainteresowanie zamówieniem, w tym wszystkie pozostałe informacje wymagane zgodnie z załącznikiem 20-D, o ile informacje te są dostępne.

9. Dostawca, który wystąpił z wnioskiem o umieszczenie w wykazie przeznaczonym do wielokrotnego wykorzystania zgodnie z ust. 6, może być dopuszczony przez podmiot zamawiający objęty dodatkami do załączników od 20-A do 20-F do złożenia oferty w ramach danego zamówienia, jeżeli podmiot zamawiający ma wystarczająco dużo czasu na ustalenie, czy dostawca spełnia warunki udziału.

Informacje dotyczące decyzji podmiotu zamawiającego

10. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje każdego dostawcę, który złożył wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania, o swojej decyzji w sprawie wniosku.

11. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje dostawcę o tym fakcie i, na wniosek dostawcy, bezzwłocznie przekazuje dostawcy pisemne uzasadnienie swojej decyzji, jeżeli podmiot ten:

a) odrzuci wniosek dostawcy o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub jego wniosek o wpisanie do wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania;

b) przestanie uznawać dostawcę za kwalifikującego się; lub

c) usunie dostawcę z wykazu przeznaczonego do wielokrotnego wykorzystania.

ARTYKUŁ 20.16

Specyfikacje techniczne

1. Podmiot zamawiający nie może przygotowywać, przyjmować ani stosować jakiejkolwiek specyfikacji technicznej ani zalecać jakiejkolwiek procedury oceny zgodności, których celem lub skutkiem jest ograniczanie konkurencji, tworzenie niepotrzebnych przeszkód w handlu międzynarodowym lub dyskryminacja dostawców.

2. Ustanawiając specyfikacje techniczne dla zamawianych towarów lub usług, podmiot zamawiający, w stosownych przypadkach:

a) określa specyfikację techniczną na podstawie wyników oraz wymogów w zakresie funkcjonalności, a nie charakterystyki konstrukcyjnej lub opisowej; oraz

b) opiera specyfikacje techniczne na normach międzynarodowych, jeżeli takie istnieją; w przeciwnym wypadku na krajowych przepisach technicznych, uznanych normach krajowych lub przepisach budowlanych; przy każdym odniesieniu powinny pojawić się słowa „lub równoważny”.

3. Jeżeli w specyfikacjach technicznych określona jest charakterystyka konstrukcyjna lub opisowa, podmiot zamawiający powinien wskazać, w stosownych przypadkach, że uwzględni oferty dotyczące towarów lub usług ekwiwalentnych, które ewidentnie spełniają wymogi zamówienia, poprzez dodanie w dokumentacji przetargowej takich słów jak „lub równoważny”.

4. Podmiot zamawiający nie może ustanawiać specyfikacji technicznych, które wymagają konkretnego znaku towarowego lub nazwy handlowej, patentu, praw autorskich, wzoru, typu, konkretnego pochodzenia, producenta lub dostawcy, lub się do nich odwołują, chyba że nie istnieje inna metoda wystarczająco dokładnego lub zrozumiałego opisu wymogów zamówienia oraz pod warunkiem, że w takich przypadkach w dokumentacji przetargowej podmiot dodał słowa takie jak „lub równoważny”.

5. Podmiot zamawiający nie może zwracać się, w sposób, którego skutkiem byłoby wykluczenie konkurencji, o porady, które mogą zostać wykorzystane podczas przygotowywania do przyjęcia jakiejkolwiek specyfikacji technicznej dla konkretnego zamówienia, ani nie może przyjmować takich porad, od osób mogących mieć interes gospodarczy związany z tym zamówieniem.

6. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strona, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, może zgodnie z niniejszym artykułem przygotować, przyjąć lub stosować specyfikacje techniczne promujące ochronę zasobów naturalnych lub ochronę środowiska.

ARTYKUŁ 20.17

Dokumentacja przetargowa

1. Podmiot zamawiający udostępnia dostawcom dokumentację przetargową zawierającą wszelkie informacje niezbędne do celów przygotowania i złożenia dopuszczalnej oferty. O ile w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia nie został on już zawarty, dokumentacja ta zawiera pełny opis następujących kwestii:

a) zamówienia, w tym charakter i ilość towarów lub usług, których ma dotyczyć zamówienie, lub – jeżeli ilość nie jest znana – szacowaną ilość oraz wszelkie wymogi, jakie mają zostać spełnione, w tym wszelkie specyfikacje techniczne, zaświadczenie o ocenie zgodności, plany, rysunki lub materiały instruktażowe;

b) wszelkich warunków udziału dostawców, w tym wykaz informacji i dokumentów, których dostarczenia wymaga się od dostawców w związku z warunkami udziału;

c) wszelkich kryteriów oceny, które należy brać pod uwagę przy udzielaniu zamówienia, oraz – z wyjątkiem przypadków, gdy wyłącznym kryterium jest cena – relatywnego znaczenia takich kryteriów;

d) w przypadku gdy podmiot zamawiający prowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia za pomocą środków elektronicznych – opis wszelkich wymogów dotyczących uwierzytelniania oraz szyfrowania lub innych wymogów związanych z przekazywaniem informacji za pomocą środków elektronicznych;

e) w przypadku gdy podmiot zamawiający prowadzi aukcję elektroniczną – zasad, w tym określenie elementów przetargu związanych z kryteriami oceny, na podstawie których aukcja zostanie przeprowadzona;

f) w przypadku gdy odbywa się publiczne otwarcie ofert – daty, terminu i miejsca otwarcia oraz – w stosownych przypadkach – osób, które są upoważnione do obecności;

g) wszelkich innych warunków, w tym warunków płatności oraz wszelkich ograniczeń dotyczących środków, za pomocą których oferty mogą być składane – na przykład w formie dokumentów papierowych lub za pomocą środków elektronicznych; oraz

h) wszelkich terminów dostawy towarów lub realizacji usług.

2. Określając w dokumentacji przetargowej jakąkolwiek datę dostawy zamawianych towarów lub świadczenia zamawianych usług, podmiot zamawiający uwzględnia takie czynniki, jak stopień złożoności zamówienia, przewidywany zakres udziału podwykonawców oraz realistycznie określony czas konieczny do wyprodukowania towarów, uruchomienia zapasów i przetransportowania z punktu dostawy towarów lub punktu realizacji usługi.

3. Kryteria oceny określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej mogą obejmować między innymi cenę i inne czynniki kosztowe, jakość, wartość techniczną, aspekty środowiskowe oraz warunki dostawy.

4. Podmiot zamawiający bezzwłocznie przekazuje dokumentację przetargową każdemu dostawcy biorącemu udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, na wniosek takiego dostawcy, oraz odpowiada na wszelkie uzasadnione wnioski o odpowiednie informacje złożone przez dostawcę biorącego udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia, pod warunkiem że takie informacje nie zapewniają temu dostawcy przewagi nad konkurentami uczestniczącymi w tym postępowaniu oraz że wniosek został złożony w mającym zastosowanie terminie.

5. W przypadku gdy przed oceną ofert zgodnie z art. 20.22 podmiot zamawiający zmieni kryteria lub wymogi określone w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia lub w dokumentacji przetargowej przekazanej dostawcom biorącym udział w postępowaniu, przekazuje wszelkie takie zmiany na piśmie:

a) wszystkim dostawcom biorącym udział w postępowaniu w czasie, gdy wprowadzono zmianę w tych informacjach, jeżeli tacy dostawcy są znani, a we wszystkich pozostałych przypadkach w ten sam sposób, w jaki udostępniono pierwotne informacje; oraz

b) w czasie, który umożliwi takim dostawcom zmianę i ponowne złożenie poprawionych ofert, stosownie do przypadku.

6. Podmioty zamawiające mogą wymagać od dostawców biorących udział w procedurze udzielania zamówień przedstawienia gwarancji utrzymania oferty, a od dostawcy, którego oferta została przyjęta – złożenia gwarancji realizacji.

ARTYKUŁ 20.18

Terminy

Podmiot zamawiający, zgodnie ze swoimi własnymi potrzebami, zapewnia dostawcom wystarczająco dużo czasu, aby mogli przygotować i złożyć wnioski o dopuszczenie do udziału oraz dopuszczalne oferty, uwzględniając takie czynniki, jak charakter i złożoność zamówienia, przewidywany zakres udziału podwykonawców oraz czas konieczny na dostarczenie ofert z punktów za granicą i w kraju w przypadku gdy środki elektroniczne nie są stosowane. Terminy te, łącznie z ich przedłużeniem, muszą być jednakowe dla wszystkich zainteresowanych lub biorących udział w procedurze dostawców. Mające zastosowanie terminy określono w załączniku 20-M.

ARTYKUŁ 20.19

Negocjacje

1. Jeżeli prawo Strony przewiduje, że podmioty zamawiające mogą prowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia w drodze negocjacji, podmioty zamawiające mogą to uczynić w następujących przypadkach:

a) w kontekście zamówień, w przypadku których zostało to zaznaczone w ogłoszeniu o zamiarze udzielenia zamówienia; lub

b) w przypadku gdy z oceny ofert wynika, że żadna oferta nie jest wyraźnie najkorzystniejsza w kontekście szczegółowych kryteriów oceny określonych w ogłoszeniach lub w dokumentacji przetargowej.

2. Podmiot zamawiający:

a) zapewnia, aby każdy przypadek wykluczenia dostawców uczestniczących w negocjacjach był zgodny z kryteriami oceny określonymi w ogłoszeniach lub w dokumentacji przetargowej; oraz

b) po zakończeniu negocjacji wyznacza wspólny termin dla pozostałych dostawców na złożenie wszelkich nowych lub zmienionych ofert.

ARTYKUŁ 20.20

Przetarg bezpośredni

1. O ile procedura przetargowa nie jest wykorzystywana w celu uniknięcia konkurencji lub ochrony dostawców krajowych, podmiot zamawiający może udzielać zamówień w drodze przetargu bezpośredniego w następujących sytuacjach:

a) w przypadku gdy:

(i) nie złożono żadnej oferty lub żaden dostawca nie zgłosił wniosku o dopuszczenie do udziału;

(ii) nie złożono ofert zgodnych z zasadniczymi wymogami określonymi w dokumentacji przetargowej;

(iii) żaden z dostawców nie spełniał warunków udziału; lub

(iv) stwierdzono zmowę w przygotowaniu złożonych ofert,

pod warunkiem że nie zmieniono w znacznym stopniu wymogów określonych w dokumentacji przetargowej;

b) jeżeli ze względu na dzieła sztuki lub z przyczyn związanych z ochroną wyłącznych praw własności intelektualnej, takich jak patenty czy też prawa autorskie, lub ze względu na informacje zastrzeżone lub w sytuacji, gdy z przyczyn technicznych nie istnieje konkurencja, towary lub usługi mogą być dostarczane jedynie przez określonego dostawcę i nie istnieje żadna możliwa do zaakceptowania alternatywa lub substytut;

c) w przypadku dodatkowych dostaw zapewnianych przez pierwotnego dostawcę towarów i usług, które nie zostały uwzględnione w pierwotnym zamówieniu, jeżeli zmiana dostawcy na potrzeby dostawy takich dodatkowych towarów lub usług:

(i) jest niemożliwa z powodów ekonomicznych lub technicznych, takich jak wymogi dotyczące zamienności lub interoperacyjności z istniejącym sprzętem, oprogramowaniem, usługami lub instalacjami zamówionymi w ramach pierwotnego zamówienia; oraz

(ii) spowodowałaby istotną niedogodność lub znaczne zwiększenie kosztów dla podmiotu zamawiającego;

d) w przypadku towarów nabywanych na rynku towarowym;

e) w przypadku gdy podmiot zamawiający zamawia prototyp lub pierwszy towar lub usługę opracowane na jego zlecenie w trakcie trwania i na potrzeby konkretnej umowy na realizację badań, eksperymentu, studium lub oryginalnego opracowania; po realizacji takich zamówień, kolejne zamówienia na towary lub usługi podlegają postanowieniom niniejszego rozdziału;

f) w zakresie, w jakim jest to absolutnie niezbędne, gdy ze względu na pilny charakter sprawy w wyniku zaistnienia okoliczności niemożliwych do przewidzenia przez podmiot zamawiający towary lub usługi nie mogły zostać pozyskane w terminie w drodze przetargu otwartego lub selektywnego;

g) w przypadku gdy zamówienie zostaje przyznane zwycięzcy konkursu na projekt pod warunkiem, że dany konkurs został zorganizowany w sposób zgodny z zasadami niniejszego rozdziału, a uczestników konkursu ocenia niezależne jury, którego celem jest przyznanie zamówienia na projekt zwycięzcy; lub

h) w przypadku zakupów dokonywanych na wyjątkowo korzystnych warunkach pojawiających się tylko w bardzo krótkim czasie, takich jak szczególne okoliczności zbywania towarów przez osoby prawne, które zwykle nie występują jako dostawcy, lub zbywanie aktywów przedsiębiorstw znajdujących się w likwidacji lub pod zarządem komisarycznym.

2. Podmiot zamawiający prowadzi dokumentację lub sporządza pisemny raport z odpowiednim uzasadnieniem dla każdego zamówienia udzielonego zgodnie z ust. 1.

ARTYKUŁ 20.21

Aukcje elektroniczne

W przypadku gdy podmiot zamawiający zamierza przeprowadzić postępowanie o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową w drodze aukcji elektronicznej, przed rozpoczęciem aukcji podmiot ten udostępnia każdemu uczestnikowi:

a) metodę automatycznej oceny, łącznie ze wzorem matematycznym, który został opracowany na podstawie kryteriów oceny określonych w dokumentacji przetargowej i który ma zostać wykorzystany do utworzenia automatycznego rankingu ofert lub zmiany kolejności ofert w rankingu podczas aukcji;

b) wyniki każdej wstępnej oceny poszczególnych elementów oferty, w przypadku gdy zamówienie ma zostać udzielone na podstawie najkorzystniejszej oferty; oraz

c) wszelkie inne odpowiednie informacje dotyczące sposobu przeprowadzania aukcji.

ARTYKUŁ 20.22

Rozpatrywanie ofert oraz udzielanie zamówień

1. Podmiot zamawiający przyjmuje, otwiera i rozpatruje wszystkie oferty zgodnie z procedurami gwarantującymi uczciwy i bezstronny przebieg postępowania o udzielenie zamówienia oraz poufność ofert.

2. Podmiot zamawiający nie może karać dostawcy, którego oferta została złożona po terminie składania ofert, jeżeli opóźnienie miało miejsce wyłącznie z powodu niewłaściwego postępowania podmiotu zamawiającego.

3. Na potrzeby udzielenia zamówienia rozpatruje się jedynie oferty złożone na piśmie, które w momencie otwarcia ofert spełniają zasadnicze wymogi zawarte w dokumentacji przetargowej oraz, w stosownych przypadkach, w ogłoszeniach, i pochodzą od dostawcy spełniającego warunki udziału.

4. Z wyjątkiem sytuacji, gdy podmiot zamawiający ustali, że udzielenie zamówienia nie leży w interesie publicznym, podmiot ten udziela zamówienia dostawcy, który zgodnie z jego ustaleniami ma możliwość spełnienia warunków zamówienia i który, wyłącznie na podstawie oceny kryteriów określonych w ogłoszeniach i dokumentacji przetargowej, złożył najkorzystniejszą ofertę lub, w przypadku gdy jedynym kryterium jest cena, zaoferował najniższą cenę.

5. W przypadku gdy podmiot zamawiający otrzymuje ofertę zawierającą cenę, która jest rażąco niska w porównaniu z cenami w innych złożonych ofertach, może skonsultować się z dostawcą, aby sprawdzić, czy spełnia warunki udziału i czy jest zdolny do wypełnienia warunków umowy.

6. Podmiot zamawiający nie może wykorzystywać ofert wariantowych, unieważniać postępowania o udzielenie zamówienia ani zmieniać zawartych już umów w sposób stanowiący obejście obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału.

7. Każda ze Stron może postanowić, że jeżeli z przyczyn leżących po stronie wybranego dostawcy umowa nie została zawarta w rozsądnym terminie lub wybrany dostawca nie spełnia gwarancji wykonania zamówienia, o której mowa w art. 20.17, lub nie przestrzega warunków umowy, zamówienie może zostać udzielone dostawcy, który złożył kolejną najkorzystniejszą ofertę.

ARTYKUŁ 20.23

Przejrzystość informacji dotyczących zamówień

1. Podmiot zamawiający bezzwłocznie informuje dostawców biorących udział w procedurze przetargowej o decyzji podmiotu o udzieleniu zamówienia, a na wniosek dostawcy udziela takiej informacji na piśmie. Z zastrzeżeniem art. 20.24 ust. 2 i 3 podmiot zamawiający – na wniosek – zapewnia dostawcom, którym nie udzielono zamówienia, wyjaśnienie powodów, dla których nie wybrał ich oferty, oraz informuje ich o czynnikach przemawiających na korzyść oferty wybranego dostawcy.

2. Po udzieleniu każdego zamówienia objętego niniejszym rozdziałem podmiot zamawiający jak najwcześniej, zgodnie z terminami określonymi w prawie każdej ze Stron, publikuje ogłoszenie we odpowiednich mediach papierowych lub elektronicznych wymienionych w dodatkach do załączników od 20-F do 20-J. W przypadku korzystania wyłącznie z medium elektronicznego informacje pozostają łatwo dostępne przez odpowiednio długi okres. Ogłoszenie zawiera co najmniej następujące informacje:

a) opis zamawianych towarów lub usług, który może obejmować charakter i ilość zamawianych towarów oraz charakter i zakres zamawianych usług;

b) nazwę oraz adres podmiotu zamawiającego;

c) nazwę dostawcy, którego oferta została przyjęta;

d) wartość oferty, która została przyjęta, lub najwyższą i najniższą ofertę braną pod uwagę przy udzielaniu zamówienia;

e) datę udzielenia zamówienia; oraz

f) zastosowany tryb udzielania zamówień, a w przypadku zastosowania procedury przetargu bezpośredniego – opis okoliczności uzasadniających wybór tej procedury.

3. Każda ze Stron przekazuje drugiej Stronie dostępne i porównywalne dane statystyczne dotyczące zamówień objętych niniejszym rozdziałem.

ARTYKUŁ 20.24

Ujawnianie informacji

1. Na wniosek Strony druga Strona bezzwłocznie przedstawia wszelkie odpowiednie informacje o rozstrzygnięciu postępowania o udzielenie zamówienia objętego niniejszą Umową w celu ustalenia, czy przeprowadzono je zgodnie z zasadami niniejszego rozdziału. W przypadkach gdy ujawnienie tych informacji mogłoby zakłócić konkurencję w ramach kolejnych przetargów, Strona otrzymująca te informacje nie może ujawniać ich jakimkolwiek dostawcom bez konsultacji ze Stroną, która przekazała informacje i bez jej zgody.

2. Bez uszczerbku dla innych postanowień niniejszego rozdziału Strony, łącznie z ich podmiotami zamawiającymi, nie udzielają żadnemu dostawcy informacji, które mogłyby naruszyć uczciwą konkurencję między dostawcami.

3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie może być interpretowane jako wymagające od Strony, łącznie z jej podmiotami zamawiającymi, władzami i organami odwoławczymi, ujawnienia informacji poufnych, jeżeli ich ujawnienie:

a) utrudniłoby egzekwowanie prawa;

b) mogłoby zakłócić uczciwą konkurencję między dostawcami;

c) naraziłoby na uszczerbek uzasadnione interesy handlowe określonych osób, w tym przysługującą im ochronę praw własności intelektualnej; lub

d) byłoby w inny sposób sprzeczne z interesem publicznym.

ARTYKUŁ 20.25

Wewnętrzne procedury odwoławcze

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje sprawne, skuteczne, przejrzyste i niedyskryminujące procedury odwoławcze, administracyjne lub sądowe, w ramach których dostawca może wnieść odwołanie w związku z:

a) naruszeniem niniejszego rozdziału; lub

b) brakiem zgodności ze środkami Strony wykonującymi niniejszy rozdział, jeżeli dostawca nie ma prawa do wniesienia bezpośredniego odwołania z tytułu naruszenia niniejszego rozdziału na podstawie przepisów Strony,

zaistniałymi w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową, w którym dostawca ma lub miał interes. Przepisy proceduralne dotyczące wszystkich odwołań muszą być sporządzane na piśmie i publicznie dostępne.

2. Każda ze Stron może określić w swoim prawie, że w przypadku skargi dostawcy powstałej w kontekście udzielania zamówienia objętego niniejszą Umową, Strona ta zachęca swój podmiot zamawiający oraz dostawcę do rozstrzygnięcia przedmiotu skargi w drodze konsultacji. Podmiot zamawiający w sposób bezstronny i terminowy rozpatruje wszelkie takie skargi w sposób, który nie utrudnia dostawcy udziału w bieżącym lub przyszłym zamówieniu oraz nie narusza jego prawa do ubiegania się o środki naprawcze w ramach administracyjnej lub sądowej procedury odwoławczej.

3. Każdemu dostawcy zapewnia się wystarczająco dużo czasu na przygotowanie i złożenie odwołania, w każdym wypadku nie mniej niż 10 (dziesięć) dni od momentu, w którym podstawa odwołania stała się znana lub powinna była w rozsądny sposób stać się znana dostawcy.

4. Każda ze Stron ustanawia lub wyznacza co najmniej jeden bezstronny organ administracyjny lub sądowy, niezależny od jej podmiotów zamawiających, który przyjmuje i rozpatruje odwołanie złożone przez dostawcę w kontekście zamówienia objętego niniejszą Umową.

5. W przypadku gdy odwołanie zostaje pierwotnie rozpatrzone przez podmiot inny niż organ, o którym mowa w ust. 4, Strona zapewnia, aby dostawca mógł złożyć odwołanie od pierwotnej decyzji do bezstronnego organu administracyjnego lub sądowego, niezależnego od podmiotu zamawiającego, którego zamówienie stanowi przedmiot odwołania. Organ odwoławczy inny niż sąd podlega kontroli sądowej lub stosuje gwarancje proceduralne, zapewniające, aby:

a) podmiot zamawiający udzielał pisemnej odpowiedzi na odwołanie i ujawniał wszystkie odpowiednie dokumenty organowi odwoławczemu;

b) uczestnicy postępowania mieli prawo do bycia wysłuchanymi, zanim organ odwoławczy podejmie decyzję w sprawie odwołania;

c) uczestnicy postępowania mieli prawo do reprezentacji i pomocy;

d) uczestnicy postępowania mieli prawo do udziału w całym postępowaniu;

e) uczestnicy postępowania mieli prawo do złożenia wniosku o jawność postępowania oraz o dopuszczenie świadków; oraz

f) decyzje lub zalecenia dotyczące odwołań składanych przez dostawców były wydawane w rozsądnym terminie, na piśmie, wraz z wyjaśnieniem podstawy każdej decyzji lub zalecenia.

6. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury dotyczące:

a) szybkich środków tymczasowych służących zapewnieniu dostawcy możliwości udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Tego rodzaju środki tymczasowe mogą skutkować zawieszeniem postępowania o udzielenie zamówienia. Procedury mogą przewidywać, że przy podejmowaniu decyzji o tym, czy środki te powinny zostać zastosowane, można wziąć pod uwagę nadrzędne negatywne skutki dla danych interesów, w tym dla interesu publicznego. Uzasadnienie braku działań przedstawia się na piśmie. oraz

b) działań naprawczych lub odszkodowań za poniesione straty lub szkody, które mogą być ograniczone do kosztów poniesionych w trakcie przygotowania oferty lub do kosztów związanych z odwołaniem, lub do obu tych rodzajów kosztów, jeżeli organ odwoławczy stwierdzi, że doszło do naruszenia lub braku zgodności, o których mowa w ust. 1.

ARTYKUŁ 20.26

Zmiany i korekty zakresu stosowania

1. Strona może zaproponować zmianę lub skorygowanie swoich odpowiednich załączników od 20-A do 20-E.

Zmiany

2. Jeżeli Strona zamierza zmienić swoje załączniki, o których mowa w ust. 1, Strona ta:

a) powiadamia o tym drugą Stronę na piśmie; oraz

b) do powiadomienia dołącza wniosek dotyczący odpowiednich wyrównań na rzecz drugiej Strony, aby zakres stosowania pozostał na poziomie porównywalnym z poziomem istniejącym przed wprowadzeniem zmiany.

3. Niezależnie od ust. 2 lit. b) Strona nie musi zapewniać wyrównań, jeżeli zmiana dotyczy podmiotu, nad którym Strona skutecznie wyeliminowała swoją kontrolę lub wpływ.

4. Druga Strona może zgłosić sprzeciw wobec wyrównania, jeżeli:

a) wyrównanie zaproponowane na podstawie ust. 2 lit. b) nie jest odpowiednie do tego, aby utrzymać porównywalny poziom wspólnie uzgodnionego zakresu; lub

b) wyrównanie dotyczy podmiotu, w przypadku którego Strona nie wyeliminowała skutecznie swojej kontroli lub wpływu zgodnie z ust. 3.

Druga Strona zgłasza sprzeciw na piśmie w terminie 45 (czterdziestu pięciu) dni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2 lit. a). Jeżeli żaden taki sprzeciw na piśmie nie zostanie zgłoszony w terminie 45 (czterdziestu pięciu) dni po otrzymaniu powiadomienia, uznaje się, że Strona zgadza się na proponowane wyrównanie.

Korekty

5. Następujące zmiany w załącznikach Strony uznaje się za korektę o charakterze czysto formalnym, pod warunkiem że nie mają one wpływu na wspólnie uzgodniony zakres stosowania przewidziany w niniejszym rozdziale:

a) zmiana nazwy podmiotu;

b) połączenie dwóch lub większej liczby podmiotów wymienionych w dodatku; oraz

c) podział podmiotu wymienionego w dodatku na 2 (dwa) podmioty lub większą ich liczbę, przy czym każdy z tych podmiotów dodaje się do wykazu podmiotów w tym samym dodatku.

Strona, która dokonuje takiej korekty o charakterze czysto formalnym, nie jest zobowiązana do zapewnienia wyrównań.

6. W przypadku proponowanych korekt załączników Strony Strona powiadamia o proponowanych korektach drugą Stronę co 2 (dwa) lata po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy.

7. Strona może powiadomić drugą Stronę o sprzeciwie wobec proponowanej korekty w terminie 45 (czterdziestu pięciu) dni od otrzymania powiadomienia. Jeżeli Strona zgłasza sprzeciw, podaje powody, dla których uważa, że proponowana korekta nie jest zmianą przewidzianą w ust. 5, oraz opisuje wpływ proponowanej korekty na wspólnie uzgodniony zakres stosowania przewidziany w niniejszym rozdziale. Jeżeli żaden taki sprzeciw na piśmie nie zostanie zgłoszony w terminie 45 (czterdziestu pięciu) dni od otrzymania powiadomienia, uznaje się, że dana Strona zgadza się na proponowaną korektę.

Konsultacje i rozstrzyganie sporów

8. Jeżeli druga Strona zgłosi sprzeciw wobec planowanej zmiany lub korekty, Strony dążą do rozstrzygnięcia tej kwestii w drodze konsultacji. Jeżeli w terminie 60 (sześćdziesięciu) dni od otrzymania sprzeciwu nie zostanie osiągnięte porozumienie, Strona zamierzająca dokonać zmiany lub korekty swoich załączników może przekazać kwestię do rozpatrzenia w ramach procedury rozstrzygania sporów ustanowionej w rozdziale 29, chyba że Strony uzgodnią przedłużenie terminu.

9. Procedura konsultacji, o której mowa w ust. 8, pozostaje bez uszczerbku dla konsultacji przewidzianych w rozdziale 29.

10. Jeżeli Strona nie zgłosi sprzeciwu wobec proponowanej zmiany zgodnie z ust. 2 i 3 lub proponowanej korekty zgodnie z ust. 5 lub jeżeli Strony uzgodnią te zmiany lub korekty w drodze konsultacji lub osiągną ostateczne rozstrzygnięcie kwestii na podstawie rozdziału 29, Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zmienia odpowiedni załącznik w celu odzwierciedlenia uzgodnionej zmiany lub korekt albo uzgodnionych wyrównań.

ARTYKUŁ 20.27

Podkomitet ds. Zamówień Rządowych

1. Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4 i 9.9 Podkomitet ds. Zamówień Rządowych, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, pełni następujące funkcje:

a) dokonuje przeglądu wzajemnego otwarcia rynków zamówień;

b) prowadzi wymianę informacji dotyczących oferowanych zamówień rządowych w każdej ze Stron, w tym wymianę danych statystycznych dotyczących zamówień; oraz

c) omawia zakres i środki współpracy w zakresie zamówień rządowych między Stronami, o których mowa w art. 20.28.

ARTYKUŁ 20.28

Współpraca w zakresie zamówień rządowych

1. Strony współpracują, aby zapewnić skuteczne wykonanie niniejszego rozdziału. Strony wykorzystują dostępne i istniejące instrumenty, zasoby i mechanizmy.

2. W szczególności działania w zakresie współpracy w tym obszarze prowadzone są między innymi przez:

a) wymianę informacji, dobrych praktyk, danych statystycznych, ekspertów, doświadczeń i polityk w obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

b) wymianę dobrych praktyk dotyczących stosowania zrównoważonych praktyk udzielania zamówień i innych obszarów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania;

c) promowanie sieci, seminariów i warsztatów na tematy będące przedmiotem wspólnego zainteresowania;

d) transfer wiedzy, w tym kontakty między ekspertami z Unii Europejskiej i Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR; oraz

e) wymianę informacji między Unią Europejską a Państwami-Sygnatariuszami MERCOSUR w celu ułatwienia dostawcom Stron, w szczególności MŚP, dostępu do rynków zamówień rządowych.

ROZDZIAŁ 21

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

SEKCJA A

OGÓLNE POSTANOWIENIA I ZASADY

ARTYKUŁ 21.1

Postanowienia ogólne

1. Każda ze Stron potwierdza wzajemne prawa i obowiązki wynikające z porozumienia WTO, porozumienia TRIPS oraz wszelkich innych porozumień wielostronnych związanych z prawami własności intelektualnej, których jest Stroną.

2. Każda ze Stron ma swobodę określania odpowiedniej metody wykonywania postanowień niniejszego rozdziału w ramach swojego własnego systemu prawnego i praktyk, w sposób spójny z celami i zasadami porozumienia TRIPS i niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 21.2

Cele

Celem niniejszego rozdziału jest:

a) ułatwianie dostępu do, produkcji i komercjalizacji towarów i usług innowacyjnych i twórczych oraz wspieranie handlu i inwestycji między Stronami, a tym samym przyczynienie się do rozwoju bardziej zrównoważonej, równościowej i inkluzywnej gospodarki u obu Stron;

b) osiągnięcie odpowiedniego i skutecznego poziomu ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej, który zapewnia zachęty i korzyści dla innowacji, a jednocześnie przyczynia się do skutecznego transferu i upowszechniania technologii i sprzyja dobrobytowi społecznemu i gospodarczemu oraz równowadze między prawami uprawnionych a interesem publicznym; oraz

c) wspieranie środków, które pomogą Stronom promować badania naukowe i rozwój oraz dostęp do wiedzy, w tym do bogatej domeny publicznej.

ARTYKUŁ 21.3

Charakter i zakres zobowiązań

1. Do celów niniejszej części niniejszej Umowy „prawa własności intelektualnej” odnoszą się do wszystkich kategorii własności intelektualnej, które są przedmiotem części II sekcji 1–7 porozumienia TRIPS oraz art. 21.9–21.43 niniejszej Umowy.

2. Ochrona własności intelektualnej obejmuje ochronę przed nieuczciwą konkurencją w rozumieniu art. 10bis Konwencji paryskiej o ochronie własności przemysłowej, sporządzonej w Paryżu w dniu 20 marca 1883 r., ostatnio zmienionej w Sztokholmie w dniu 14 lipca 1967 r. (zwanej dalej „konwencją paryską").

3. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie przyjęcia środków niezbędnych do zapobieżenia nadużywaniu praw własności intelektualnej przez uprawnionych lub stosowaniu praktyk bezzasadnie ograniczających handel lub szkodliwie wpływających na międzynarodowy transfer technologii, pod warunkiem że takie środki są zgodne z niniejszym rozdziałem.

4. Strona nie jest zobowiązana do zapewnienia na mocy swojego prawa szerszej ochrony niż wymagana w niniejszym rozdziale. Niniejszy rozdział nie uniemożliwia Stronie stosowania, poprzez jej prawo, wyższych standardów ochrony i egzekwowania praw własności intelektualnej, pod warunkiem że standardy te nie naruszają postanowień niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 21.4

Zasady

1. Każda ze Stron uznaje, że ochrona i egzekwowanie praw własności intelektualnej mogą i muszą być realizowane w sposób sprzyjający postępowi gospodarczemu, społecznemu i naukowemu. Każda ze Stron zapewnia egzekwowanie praw własności intelektualnej w ramach swojego własnego systemu prawnego i praktyk.

2. Tworząc lub zmieniając swoje krajowe przepisy ustawowe i wykonawcze, każda ze Stron może ustanowić wyjątki i elastyczne rozwiązania dozwolone na mocy instrumentów wielostronnych, których Strony są sygnatariuszami.

3. Strony potwierdzają postanowienia porozumienia TRIPS dotyczące konkurencji.

4. Strony wspierają osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych.

5. Strony popierają rezolucję WHA 60.28 Światowego Zgromadzenia Zdrowia oraz program gotowości w sytuacji wystąpienia grypy pandemicznej przyjęte podczas sześćdziesiątego czwartego Światowego Zgromadzenia Zdrowia.

6. Strony uznają znaczenie promowania wdrażania globalnej strategii i planu działania na rzecz zdrowia publicznego, innowacji i własności intelektualnej przyjętych przez Światowe Zgromadzenie Zdrowia w dniu 24 maja 2008 r. (rezolucja WHA 61.21, zmieniona rezolucją WHA 62.16).

7. Strony potwierdzają zalecenia zawarte w agendzie na rzecz rozwoju przyjętej w 2007 r. przez Zgromadzenie Ogólne Światowej Organizacji Własności Intelektualnej (zwanej dalej „WIPO”).

8. W przypadku gdy nabycie prawa własności intelektualnej uwarunkowane jest udzieleniem lub zarejestrowaniem prawa, każda ze Stron dokłada wszelkich starań w celu zapewnienia, aby procedury w sprawie udzielenia lub rejestracji prawa sprzyjały udzieleniu lub rejestracji w rozsądnym terminie tak, aby uniknąć nieuzasadnionego skrócenia okresu ochrony.

ARTYKUŁ 21.5

Traktowanie narodowe

Każda ze Stron przyznaje obywatelom i krajowym osobom prawnym[1] drugiej Strony traktowanie nie mniej korzystne niż to, które przyznaje swoim własnym obywatelom i krajowym osobom prawnym w zakresie ochrony[2] praw własności intelektualnej objętych niniejszym rozdziałem, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w art. 3 i 5 porozumienia TRIPS[3].

---

1 Do celów niniejszego rozdziału „obywatel i krajowa osoba prawna" oznacza, w odniesieniu do odpowiedniego prawa własności intelektualnej, osobę Strony, która spełniałaby kryteria kwalifikowania się do ochrony przewidziane w porozumieniu TRIPS lub porozumieniach wielostronnych zawartych i administrowanych pod auspicjami WIPO, stosownie do przypadku, których Strona jest umawiającą się stroną.

2 Do celów art. 21.5 „ochrona" obejmuje kwestie mające wpływ na dostępność, nabywanie, zakres, utrzymywanie oraz egzekwowanie praw własności intelektualnej, a także kwestie mające wpływ na korzystanie z praw własności intelektualnej szczegółowo uregulowane w niniejszym rozdziale.

3 W odniesieniu do artystów wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych obowiązek ten stosuje się wyłącznie do praw przewidzianych w niniejszym rozdziale.

ARTYKUŁ 21.6

Ochrona różnorodności biologicznej i wiedzy tradycyjnej

1. Strony uznają znaczenie i wartość różnorodności biologicznej i jej elementów składowych oraz powiązanej wiedzy tradycyjnej, innowacji i praktyk stosowanych przez społeczności tubylcze i lokalne[1]. Strony potwierdzają ponadto swoje suwerenne prawa do swoich zasobów naturalnych oraz swoje prawa i obowiązki ustanowione w Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r., sporządzonej w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (zwanej dalej „CBD") w zakresie dostępu do zasobów genetycznych oraz do sprawiedliwego i godziwego podziału korzyści wynikających z wykorzystania tych zasobów genetycznych.

2. Uznając wyjątkowy charakter rolniczej różnorodności biologicznej, jej specyficznych cech i problemów wymagających odrębnych rozwiązań, Strony potwierdzają, że dostęp do zasobów genetycznych dla wyżywienia i rolnictwa podlega szczególnemu traktowaniu zgodnie z Międzynarodowym traktatem o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa sporządzonym w Rzymie dnia 3 listopada 2001 r. (zwanym dalej „Międzynarodowym traktatem o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa").

3. Strony mogą dokonać, za obopólnym porozumieniem, przeglądu niniejszego artykułu, zgodnie z wynikami i wnioskami z wielostronnych dyskusji.

[1] Do celów art. 21.6 „społeczności tubylcze i lokalne" mogą obejmować potomków niewolników pochodzenia afrykańskiego i drobnych producentów rolnych.

ARTYKUŁ 21.7

Wyczerpanie praw

Każda ze Stron ma swobodę ustanowienia własnego systemu dotyczącego wyczerpania praw własności intelektualnej zgodnie z porozumieniem TRIPS.

ARTYKUŁ 21.8

Porozumienie TRIPS a zdrowie publiczne

1. Strony uznają znaczenie Deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, przyjętej przez konferencję ministerialną WTO w dniu 14 listopada 2001 r. (zwanej dalej „deklaracją z Ad-Dauhy"). Interpretując i wykonując prawa i obowiązki wynikające z niniejszego rozdziału, Strony zapewniają spójność z deklaracją z Ad-Dauhy.

2. Każda ze Stron wykonuje art. 31 bis porozumienia TRIPS, a także załącznik do tego porozumienia i dodatek do tego załącznika, które weszły w życie w dniu 23 stycznia 2017 r.

SEKCJA B

NORMY DOTYCZĄCE PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

PODSEKCJA 1

PRAWO AUTORSKIE I PRAWA POKREWNE[1]

ARTYKUŁ 21.9

Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron potwierdza swoje prawa i obowiązki wynikające z następujących umów międzynarodowych, biorąc pod uwagę, że umowy nie są wiążące dla tych, którzy nie są ich stronami:

a) Konwencji berneńskiej o ochronie dzieł literackich i artystycznych, sporządzonej w Bernie w dniu 9 września 1886 r., zmienionej w dniu 28 września 1979 r. (zwanej dalej „konwencją berneńską”);

b) Międzynarodowej konwencji o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, sporządzonej w Rzymie w dniu 18 maja 1964 r. (zwanej dalej „konwencją rzymską”);

[1] Strony mają swobodę stosowania w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych różnych nazw w odniesieniu do praw określonych w niniejszej podsekcji, pod warunkiem zapewnienia uzgodnionego poziomu ochrony.

c) Traktatu z Marrakeszu o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, słabowidzącym i osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi zapoznawanie się z drukiem, przyjętego w Marrakeszu w dniu 27 czerwca 2013 r.;

d) Traktatu WIPO o prawie autorskim, sporządzonego w Genewie w dniu 20 grudnia 1996 r.;

e) Traktatu WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach, sporządzonego w Genewie w dniu 20 grudnia 1996 r.; oraz

f) Traktatu pekińskiego o artystycznych wykonaniach audiowizualnych, sporządzonego w Pekinie w dniu 24 czerwca 2012 r.

ARTYKUŁ 21.10

Autorzy

Każda ze Stron przyznaje autorom wyłączne prawo do zezwolenia lub zakazania:

a) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utworów, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

b) publicznej dystrybucji w jakiejkolwiek formie, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, oryginałów ich utworów lub kopii tych utworów;

c) wszelkiego publicznego udostępniania ich utworów, drogą przewodową lub bezprzewodową; oraz

d) podawania do publicznej wiadomości ich utworów w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

ARTYKUŁ 21.11

Artyści wykonawcy

Każda ze Stron przyznaje artystom wykonawcom wyłączne prawo do zezwolenia lub zakazania:

a) utrwalania ich wykonań;

b) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utrwalonych wykonań, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

c) publicznej dystrybucji, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, ich utrwalonych wykonań;

d) nadawania, drogą bezprzewodową lub przewodową, jeżeli przewidują to przepisy ustawowe i wykonawcze Strony, oraz publicznego udostępniania ich wykonań, chyba że wykonania te stanowią same w sobie nadawane wykonanie lub oparte są na utrwaleniu. oraz

e) podawania do publicznej wiadomości ich utrwalonych wykonań w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

ARTYKUŁ 21.12

Producenci fonogramów

Każda ze Stron przyznaje producentom fonogramów wyłączne prawo do zezwolenia lub zakazania:

a) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich fonogramów, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

b) publicznej dystrybucji, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, ich fonogramów, w tym kopii tych fonogramów; oraz

c) podawania do publicznej wiadomości ich fonogramów w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie.

ARTYKUŁ 21.13

Organizacje nadawcze

Każda ze Stron może określić w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych wymogi prawne dotyczące tego, co należy uznać za organizację nadawczą, oraz zapewnia organizacjom nadawczym wyłączne prawo do zezwolenia lub zakazania:

a) utrwalania ich audycji;

b) bezpośredniego lub pośredniego, czasowego lub trwałego zwielokrotniania ich utrwalonych audycji, w jakikolwiek sposób i w jakiejkolwiek formie, w całości lub w części;

c) podawania do publicznej wiadomości, drogą przewodową lub bezprzewodową, ich utrwalonych audycji, czy audycje te są transmitowane przewodowo czy bezprzewodowo, w tym za pośrednictwem przekazu kablowego lub satelitarnego, w taki sposób, aby każdy miał do nich dostęp w wybranym przez siebie miejscu i czasie;

d) publicznej dystrybucji, poprzez sprzedaż lub w inny sposób, ich utrwalonych audycji[1]; oraz

e) retransmisji ich audycji drogą bezprzewodową lub, jeżeli przepisy ustawowe i wykonawcze Strony tak przewidują, retransmisji drogą przewodową, oraz publicznego udostępniania ich audycji, jeżeli takie udostępnianie następuje w miejscach dostępnych publicznie za opłatą wstępu[2].

---

[1] Art. 21.13 lit. c) i d) nie ma zastosowania do Strony w zakresie, w jakim Strona ta nie przewiduje w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych praw w nim określonych. W takim przypadku pozostałe Strony mogą wyłączyć organizacje nadawcze tej Strony z ochrony przyznanej w art. 21.13 lit. c) i d), a obowiązek wynikający z art. 21.5 nie ma zastosowania w odniesieniu do praw przewidzianych w art. 21.13 lit. c) i d).

[2] Każda ze Stron może przyznać szersze prawa w odniesieniu do publicznego udostępniania przez organizacje nadawcze.

ARTYKUŁ 21.14

Prawo do wynagrodzenia za nadawanie i publiczne udostępnianie fonogramów opublikowanych w celach komercyjnych

1. Każda ze Stron zapewnia artystom wykonawcom i producentom fonogramów prawo do wynagrodzenia płatnego przez użytkownika, jeżeli fonogram opublikowany w celach komercyjnych lub zwielokrotnienie takiego fonogramu zostaną użyte do nadania drogą bezprzewodową lub do jakiegokolwiek publicznego udostępniania[1].

2. Każda ze Stron przewiduje, że wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, dochodzi od użytkownika artysta wykonawca albo producent fonogramu, lub jeden i drugi. Każda ze Stron może przyjąć przepisy, które w przypadku braku porozumienia między artystami wykonawcami a producentami fonogramów określają warunki, zgodnie z którymi artyści wykonawcy i producenci fonogramów dzielą takie wynagrodzenie między siebie.

[1] Każda ze Stron może przyznać artystom wykonawcom i producentom fonogramów szersze prawa, zamiast prawa do wynagrodzenia lub w uzupełnieniu tego prawa, w odniesieniu do nadawania i publicznego udostępniania fonogramów opublikowanych w celach komercyjnych.

ARTYKUŁ 21.15

Czas trwania ochrony

1. Prawa autora utworu literackiego lub artystycznego w rozumieniu art. 2 konwencji berneńskiej trwają przez okres życia autora i przez okres nie krótszy niż 50 (pięćdziesiąt) lat po jego śmierci lub, jeżeli przewidują to przepisy ustawowe i wykonawcze Strony, przez 70 (siedemdziesiąt) lat po śmierci autora. W odniesieniu do utworów fotograficznych i kinematograficznych każda ze Stron ustanawia czas trwania ochrony zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi.

2. W przypadku utworu współautorskiego okresy, o których mowa w ust. 1, liczą się od dnia śmierci ostatniego z autorów.

3. W przypadku utworów anonimowych lub utworów, przy których posłużono się pseudonimem, czas trwania ochrony wynosi co najmniej 50 (pięćdziesiąt) lat po zgodnym z prawem podaniu utworu do publicznej wiadomości lub, jeżeli przewidują to przepisy ustawowe i wykonawcze Strony, 70 (siedemdziesiąt) lat po dniu zgodnego z prawem podania utworu do publicznej wiadomości. Niezależnie od zdania pierwszego, jeżeli pseudonim, którym posłużył się autor, nie pozostawia wątpliwości co do tożsamości autora lub jeżeli autor ujawni swoją tożsamość w okresie, o którym mowa w zdaniu pierwszym, zastosowanie ma czas trwania ochrony określony w ust. 1.

4. Prawa artystów wykonawców do wykonania innego niż utrwalone na fonogramie wygasają nie wcześniej niż 50 (pięćdziesiąt) lat po dniu wykonania.

5. Prawa artystów wykonawców i producentów fonogramów nie wygasają przez co najmniej 50 (pięćdziesiąt) lat po dniu zgodnego z prawem opublikowania lub zgodnego z prawem publicznego udostępnienia utrwalenia lub, jeżeli przewidują to przepisy ustawowe i wykonawcze Strony, 70 (siedemdziesiąt) lat po zgodnym z prawem opublikowaniu lub zgodnym z prawem publicznym udostępnieniu utrwalenia[1]. Każda ze Stron może, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, przyjąć skuteczne środki w celu zapewnienia, aby zyski wygenerowane w trakcie okresu ochrony trwającego 20 (dwadzieścia) lat następującego po okresie 50 (pięćdziesięciu) lat były dzielone sprawiedliwie pomiędzy artystów wykonawców i producentów.

6. Czas trwania ochrony praw organizacji nadawczych wynosi co najmniej 20 (dwadzieścia) lat od pierwszej emisji lub, jeżeli przewidują to przepisy ustawowe i wykonawcze Strony, 50 (pięćdziesiąt) lat od pierwszej emisji.

7. Terminy określone w niniejszym artykule liczy się od dnia 1 (pierwszego) stycznia roku następującego po zdarzeniu, które powoduje rozpoczęcie biegu okresu ochrony.

8. Każda ze Stron może przewidzieć dłuższe okresy trwania ochrony niż te przewidziane w niniejszym artykule.

---

[1] Każda ze Stron może postanowić, że publikacja lub zgodne z prawem publiczne udostępnianie utrwalenia wykonania lub fonogramu musi nastąpić w określonym czasie od dnia wykonania (w przypadku wykonawców) lub od dnia utrwalenia (w przypadku producentów fonogramów).

ARTYKUŁ 21.16

Prawo do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży

1. Każda ze Stron może nadać autorowi utworu graficznego lub plastycznego „prawo do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży" tego utworu, zdefiniowane jako niezbywalne prawo, którego nie można się zrzec, nawet z góry, do otrzymania odsetka ceny uzyskanej z jakiejkolwiek odsprzedaży tego utworu po pierwszym rozporządzeniu utworem przez autora.

2. Prawo, o którym mowa w ust. 1, ma zastosowanie do wszystkich czynności odsprzedaży, w których uczestniczą podmioty zawodowo działające na rynku dzieł sztuki, takie jak salony sprzedaży, galerie sztuki oraz ogólnie wszelkie podmioty zajmujące się handlem dziełami sztuki, w charakterze sprzedawców, kupujących lub pośredników.

3. Każda ze Stron może postanowić, że prawo, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do czynności odsprzedaży, jeżeli sprzedawca nabył utwór bezpośrednio od autora mniej niż 3 (trzy) lata przed tą odsprzedażą i jeżeli cena odsprzedaży nie przekracza kwoty minimalnej.

4. Każda ze Stron może postanowić, że autorzy będący obywatelami drugiej Strony i ich następcy prawni korzystają z prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży zgodnie z niniejszym artykułem oraz przepisami ustawowymi i wykonawczymi danej Strony, pod warunkiem że przepisy ustawowe i wykonawcze państwa, którego autor lub jego następca prawny jest obywatelem, dopuszczają ochronę w zakresie prawa do wynagrodzenia z tytułu odsprzedaży w tym państwie dla autorów z danej Strony i ich następców prawnych.

ARTYKUŁ 21.17

Współpraca w zakresie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi

1. Strony promują współpracę, przejrzystość i niedyskryminację organizacji zbiorowego zarządzania, w szczególności w odniesieniu do pobieranych przez nie przychodów, potrąceń dokonywanych przez nie od tych przychodów, wykorzystania pobieranych opłat licencyjnych, polityki dystrybucji oraz ich repertuaru, w tym w środowisku cyfrowym.

2. Jeżeli organizacja zbiorowego zarządzania mająca siedzibę na terytorium jednej Strony reprezentuje inną organizację zbiorowego zarządzania mającą siedzibę na terytorium drugiej Strony na podstawie umowy o reprezentacji, ta pierwsza Strona dąży do zapewnienia, aby reprezentująca organizacja zbiorowego zarządzania:

a) nie dyskryminowała uprawnionych członków reprezentowanej organizacji; oraz

b) wpłacała kwoty należne reprezentowanej organizacji w sposób prawidłowy, regularny, rzetelny i w pełni przejrzysty oraz udzielała reprezentowanej organizacji informacji o kwotach przychodów pobranych w jej imieniu oraz o dokonanych potrąceniach.

ARTYKUŁ 21.18

Wyjątki i ograniczenia

1. Każda ze Stron ogranicza ograniczenia i wyjątki od praw określonych w niniejszej podsekcji wyłącznie do niektórych szczególnych przypadków, które nie kolidują ze zwykłym wykorzystaniem utworu lub innego przedmiotu ochrony ani nie powodują nieuzasadnionej szkody dla uzasadnionych interesów uprawnionych.

2. Każda ze Stron wyłącza z prawa do zwielokrotniania tymczasowe czynności zwielokrotniania, które mają charakter przejściowy lub przypadkowy, które stanowią integralną i zasadniczą część procesu technologicznego i których jedynym celem jest umożliwienie:

a) emisji w ramach sieci łączącej osoby trzecie poprzez pośrednika; lub

b) zgodnego z prawem korzystania z utworu lub innego przedmiotu ochrony, oraz które nie mają odrębnego znaczenia ekonomicznego.

ARTYKUŁ 21.19

Ochrona środków technicznych

1. Każda ze Stron zapewnia właściwą ochronę prawną oraz skuteczne środki ochrony prawnej przed obchodzeniem skutecznych środków technologicznych stosowanych przez uprawnionych w związku z wykonywaniem praw przysługujących im na mocy niniejszej podsekcji, ograniczające działania, które nie zostały dopuszczone przez tych uprawnionych lub nie są dozwolone przez prawo.

2. Każda ze Stron może, jeżeli zezwala na to jej prawo, zapewnić, aby uprawnieni udostępnili beneficjentowi wyjątku lub ograniczenia środki umożliwiające korzystanie w niezbędnym zakresie z tego wyjątku lub ograniczenia.

ARTYKUŁ 21.20

Obowiązki dotyczące informacji o zarządzaniu prawami

1. Do celów niniejszego artykułu „informacje o zarządzaniu prawami” oznaczają wszelkie informacje dostarczone przez uprawnionych, które umożliwiają identyfikację utworu lub innego przedmiotu ochrony, o których mowa w niniejszej podsekcji, autora lub jakiegokolwiek innego uprawnionego, lub informacje o warunkach korzystania z utworu lub innego przedmiotu ochrony, a także wszelkie numery lub kody przedstawiające takie informacje.

2. Każda ze Stron zapewnia odpowiednią ochronę prawną wobec każdej osoby świadomie podejmującej, bez upoważnienia, którekolwiek z następujących działań, jeżeli taka osoba wie lub ma uzasadnione podstawy, by wiedzieć, że robiąc to, powoduje, umożliwia, ułatwia lub ukrywa naruszenie jakiegokolwiek prawa autorskiego lub praw pokrewnych:

a) usunięcie lub zmiana jakichkolwiek elektronicznych informacji o zarządzaniu prawami; oraz

b) dystrybucja, przywóz w celu dystrybucji, nadawanie, publiczne udostępnianie lub podawanie do publicznej wiadomości utworów lub innych przedmiotów ochrony objętych ochroną zgodnie z niniejszą podsekcją, z których bez upoważnienia usunięto elektroniczne informacje o zarządzaniu prawami lub w których takie informacje bez upoważnienia zmieniono.

3. Ust. 1 ma zastosowanie, w przypadku gdy którakolwiek z informacji, o których mowa w tym ustępie, jest powiązana ze zwielokrotnionym egzemplarzem lub pojawia się w związku z publicznym udostępnieniem utworu lub innego przedmiotu ochrony, o których mowa w niniejszej podsekcji.

4. Strony zapewniają, aby obowiązki określone w niniejszym artykule nie szkodziły korzystaniu nienaruszającemu praw.

PODSEKCJA 2

ZNAKI TOWAROWE

ARTYKUŁ 21.21

Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron:

a) przestrzega Porozumienia nicejskiego dotyczącego międzynarodowej klasyfikacji towarów i usług dla celów rejestracji znaków, podpisanego w Nicei dnia 15 czerwca 1957 r. (zwanego dalej „klasyfikacją nicejską”)[1]; oraz

b) dokłada wszelkich starań w celu przystąpienia do Protokołu do Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków przyjętego w Madrycie w dniu 27 czerwca 1989 r., ostatnio zmienionego w dniu 12 listopada 2007 r.

[1] Obowiązek ten ma zastosowanie wyłącznie do znaków towarowych zarejestrowanych po dniu przyjęcia kryteriów klasyfikacji nicejskiej lub przystąpienia do tego aktu prawnego.

ARTYKUŁ 21.22

Procedura rejestracji

1. Każda ze Stron ustanawia system rejestracji znaków towarowych, w którym każda ostateczna decyzja odmowna, w tym o częściowej odmowie rejestracji, wydana przez organ właściwy w dziedzinie znaków towarowych jest przekazywana na piśmie, należycie uzasadniona i podlega odwołaniu.

2. Każda ze Stron przewiduje możliwość wnoszenia sprzeciwu wobec wniosków o rejestrację znaków towarowych lub, w stosownych przypadkach, wobec rejestracji znaków towarowych. Takie postępowanie w sprawie sprzeciwu musi mieć charakter kontradyktoryjny.

3. Każda ze Stron zapewnia publicznie dostępną elektroniczną bazę wniosków o rejestrację oraz zarejestrowanych znaków towarowych.

ARTYKUŁ 21.23

Prawa ze znaku towarowego

W wyniku rejestracji znaku właściciel nabywa wyłączne prawa do tego znaku. Właściciel jest uprawniony do uniemożliwienia wszystkim osobom trzecim, które nie posiadają jego zgody, używania w obrocie handlowym:

a) jakiegokolwiek oznaczenia identycznego ze znakiem towarowym dla towarów lub usług identycznych z tymi, dla których znak towarowy jest zarejestrowany; oraz

b) jakiegokolwiek oznaczenia identycznego ze znakiem towarowym lub do niego podobnego oraz używanego w odniesieniu do towarów lub usług, które są identyczne lub podobne do towarów lub usług, dla których znak towarowy został zarejestrowany, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia odbiorców w błąd, które obejmuje prawdopodobieństwo skojarzenia oznaczenia ze znakiem towarowym.

ARTYKUŁ 21.24

Znaki towarowe powszechnie znane

1. Art. 6bis Konwencji paryskiej będzie miał zastosowanie odpowiednio do usług. Przy określaniu, czy znak towarowy jest powszechnie znany, każda ze Stron bierze pod uwagę znajomość tego znaku towarowego w odpowiednim kręgu odbiorców, włączając jego znajomość na terytorium zainteresowanej Strony będącą wynikiem promocji tego znaku towarowego.

2. Art. 6bis Konwencji paryskiej będzie miał zastosowanie odpowiednio do towarów lub usług, które nie są podobne do tych, dla których znak towarowy jest zarejestrowany, jeżeli używanie tego znaku towarowego w odniesieniu do tych towarów lub usług wskazywałoby na związek pomiędzy tymi towarami lub usługami a właścicielem zarejestrowanego znaku towarowego, a także jeżeli interesy właściciela zarejestrowanego znaku towarowego mogą doznać uszczerbku z powodu takiego użycia znaku.

3. W celu nadania skuteczności ochronie znaków towarowych powszechnie znanych, o których mowa w art. 6 bis konwencji paryskiej oraz art. 16 ust. 2 i 3 porozumienia TRIPS, każda ze Stron należnie uwzględnia zasady ustanowione we wspólnym zaleceniu dotyczącym przepisów o ochronie znaków towarowych powszechnie znanych, przyjętym przez zgromadzenie Związku Ochrony Własności Przemysłowej i Zgromadzenie Ogólne WIPO na trzydziestej czwartej serii posiedzeń zgromadzeń państw członkowskich WIPO, która miała miejsce w dniach 20–29 września 1999 r.

ARTYKUŁ 21.25

Zgłoszenia w złej wierze

Każda ze Stron może postanowić, że znak towarowy może zostać unieważniony, jeżeli zgłaszający dokonał zgłoszenia tego znaku towarowego do rejestracji w złej wierze. Każda ze Stron może również przewidzieć odmowę rejestracji takiego znaku towarowego.

ARTYKUŁ 21.26

Wyjątki od praw ze znaku towarowego

1. Każda ze Stron przewiduje ograniczone wyjątki od praw ze znaku towarowego, takie jak uczciwe używanie terminów opisowych, w tym w przypadku oznaczeń geograficznych, oraz może przewidzieć inne ograniczone wyjątki, jeżeli takie wyjątki uwzględniają uzasadnione interesy właściciela znaku towarowego i osób trzecich.

2. Znak towarowy nie uprawnia właściciela do zakazywania osobom trzecim używania następujących elementów, jeżeli używane są zgodnie z uczciwymi praktykami w przemyśle i handlu:

a) swojego imienia i nazwiska lub adresu, jeżeli ta osoba trzecia jest osobą fizyczną;

b) wskazówek dotyczących rodzaju, jakości, ilości, przewidzianego zastosowania, wartości, pochodzenia geograficznego, daty produkcji towarów lub świadczenia usług, lub innych cech charakterystycznych towarów lub usług; lub

c) znaku towarowego, jeżeli jest to konieczne do wskazania przewidzianego zastosowania produktu lub usługi, w szczególności jako akcesoriów lub części zamiennych.

PODSEKCJA 3

WZORY

ARTYKUŁ 21.27

Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby przystąpić do Aktu genewskiego (1999) Porozumienia haskiego dotyczącego międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych, sporządzonego w Genewie w dniu 2 lipca 1999 r.

ARTYKUŁ 21.28

Ochrona zarejestrowanych wzorów

1. Każda ze Stron zapewnia ochronę niezależnie stworzonym wzorom, które są nowe i oryginalne[1] [2]. Ochrona ta jest zapewniana w drodze rejestracji i przyznaje posiadaczom wzorów wyłączne prawo zgodnie z niniejszą podsekcją.

2. Posiadacz zarejestrowanego wzoru ma prawo uniemożliwiać osobom trzecim, które nie posiadają jego zgody, wytwarzanie, oferowanie do sprzedaży, sprzedaż, wprowadzanie do obrotu, przywóz, wywóz lub składowanie takich produktów lub używanie artykułów wykonanych według chronionego wzoru lub zawierających ten wzór, jeżeli takie działania są podejmowane w celach komercyjnych.

ARTYKUŁ 21.29

Czas trwania ochrony

Dostępny okres ochrony, wraz z odnowieniami, wynosi co najmniej 15 (piętnaście) lat od dnia złożenia wniosku.

[1] Do celów niniejszego artykułu Strony mogą uznać, że wzór posiadający indywidualny charakter jest oryginalny.

[2] Argentyna zapewnia ochronę niezależnie stworzonym wzorom, które są nowe lub oryginalne.

ARTYKUŁ 21.30

Ochrona niezarejestrowanych wzorów

Każda ze Stron może ustanowić środki prawne zapobiegające używaniu niezarejestrowanych wzorów.

ARTYKUŁ 21.31

Wyjątki i wyłączenia

1. Każda ze Stron może ustanowić ograniczone wyjątki od ochrony wzorów, pod warunkiem że takie wyjątki nie kolidują w nieuzasadniony sposób ze zwykłym wykorzystaniem chronionych wzorów i nie powodują nieuzasadnionej szkody dla uzasadnionych interesów posiadacza chronionego wzoru, biorąc pod uwagę uzasadnione interesy osób trzecich.

2. Ochrona wzorów nie obejmuje wzorów podyktowanych głównie względami technicznymi lub funkcjonalnymi.

ARTYKUŁ 1.32

Związek z prawem autorskim

Każda ze Stron, w zakresie przewidzianym w jej przepisach ustawowych i wykonawczych, zapewnia, aby wzór kwalifikował się także do ochrony na mocy jej prawa autorskiego od dnia, w którym wzór został stworzony lub utrwalony w jakiejkolwiek formie. Każda ze Stron określa zakres i warunki takiej ochrony, w tym wymagany poziom oryginalności.

PODSEKCJA 4

OZNACZENIA GEOGRAFICZNE

ARTYKUŁ 21.33

Ochrona oznaczeń geograficznych

1. Niniejsza podsekcja ma zastosowanie do uznawania i ochrony oznaczeń geograficznych pochodzących z terytorium Stron.

2. Strony podejmują niezbędne środki w celu wdrożenia ochrony oznaczeń geograficznych, o których mowa w ust. 1, na swoich terytoriach, określając odpowiednią metodę takiego wdrożenia w ramach swojego własnego systemu prawnego i praktyki.

3. Oznaczenia geograficzne Strony podlegają niniejszemu artykułowi wyłącznie wówczas, gdy są chronione jako oznaczenia geograficzne na terytorium Strony pochodzenia w ramach jej systemu rejestracji i ochrony oznaczeń geograficznych.

4. Każda ze Stron, po przeanalizowaniu prawodawstwa drugiej Strony, o którym mowa w załączniku 21-A, i oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 21-B oraz po zakończeniu procedury sprzeciwu lub konsultacji publicznych dotyczących oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 21-B, zobowiązuje się do ochrony tych oznaczeń geograficznych od dnia wejścia w życie niniejszej Umowy zgodnie z poziomem ochrony określonym w niniejszej podsekcji, w tym szczególnym poziomem ochrony, zwłaszcza poziomem określonym w art. 21.35 ust. 8 i dodatku 21-B-1.

5. Każda ze Stron może chronić w swoich przepisach ustawowych i wykonawczych oznaczenia geograficzne produktów innych niż rolne środki spożywcze, wina, napoje spirytusowe lub wina aromatyzowane. Strony potwierdzają, że oznaczenia geograficzne wymienione w załączniku 21-D są chronione jako oznaczenia geograficzne w państwie pochodzenia.

ARTYKUŁ 21.34

Dodanie nowych oznaczeń geograficznych

Na wniosek Strony i po zakończeniu kroków opisanych w art. 21.33 ust. 4 Podkomitet ds. Praw Własności Intelektualnej, o którym mowa w art. 21.59, może zalecić Wspólnej Radzie w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu przyjęcie decyzji, zgodnie z art. 9.7 ust. 1 lit. f), aby dodać nowe oznaczenia geograficzne do załącznika 21-B, w tym w celu przeniesienia oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 21-C do załącznika 21-B.

ARTYKUŁ 21.35

Zakres ochrony oznaczeń geograficznych

1. Każda ze Stron zapewnia zainteresowanym stronom, zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, środki prawne pozwalające zapobiec:

a) wykorzystywaniu oznaczenia geograficznego drugiej Strony wymienionego w częściach 1 i 2 załącznika 21-B w odniesieniu do jakiegokolwiek produktu należącego do odpowiedniej klasy produktów określonej w sekcji 3 załącznika 1-B, który to produkt:

   (i) nie pochodzi z państwa pochodzenia przypisanego temu oznaczeniu geograficznemu w załączniku 21-B; lub

   (ii) pochodzi z państwa pochodzenia przypisanego temu oznaczeniu geograficznemu w załączniku 21-B, ale nie został wyprodukowany lub wytworzony zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi drugiej Strony, które miałyby zastosowanie w przypadku przeznaczenia tego produktu do spożycia na terytorium drugiej Strony;

b) wykorzystywaniu jakichkolwiek środków w oznaczeniu lub przedstawieniu towaru, które, w sposób wprowadzający odbiorców w błąd co do pochodzenia geograficznego towaru, wskazują lub sugerują, że dany towar pochodzi z obszaru geograficznego innego niż rzeczywiste miejsce pochodzenia;

c) jakiemukolwiek innemu wykorzystywaniu, które stanowi akt nieuczciwej konkurencji w rozumieniu art. 10 bis Konwencji paryskiej;

d) wszelkiemu bezpośredniemu lub pośredniemu wykorzystaniu chronionej nazwy w celach handlowych w odniesieniu do porównywalnych produktów niezgodnych ze specyfikacją produktu objętego nazwą chronioną lub użyciu, które wykorzystuje renomę oznaczenia geograficznego;

e) używaniu oznaczenia geograficznego niepochodzącego z miejsca wskazanego przez oznaczenie geograficzne, nawet jeśli jest wskazane prawdziwe pochodzenie towarów lub oznaczenie geograficzne jest użyte w tłumaczeniu, lub gdy towarzyszą mu takie wyrażenia, jak: „tego rodzaju”, „typu”, „stylu”, „imitacja” itp.; oraz

f) wszelkiemu bezprawnemu używaniu, imitacji lub wprowadzającemu w błąd używaniu chronionej nazwy oznaczenia geograficznego; lub jakiemukolwiek fałszywemu lub wprowadzającemu w błąd wskazaniu chronionej nazwy oznaczenia geograficznego; lub jakimkolwiek praktykom, które mogłyby wprowadzać konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia, miejsca pochodzenia i rodzaju produktu.

2. W odniesieniu do związku między znakami towarowymi a oznaczeniami geograficznymi:

a) jeżeli oznaczenie geograficzne jest chronione na mocy niniejszej podsekcji, każda ze Stron odmawia rejestracji znaku towarowego dla tego samego lub podobnego produktu, jeżeli używanie takiego znaku byłoby sprzeczne z niniejszą podsekcją, pod warunkiem że wniosek o rejestrację znaku towarowego został złożony po dniu złożenia wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego na danym terytorium; znaki towarowe zarejestrowane z naruszeniem niniejszego ustępu unieważnia się zgodnie z prawem Stron;

b) w przypadku oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 21-B w dniu wejścia w życie niniejszej Umowy dniem złożenia wniosku o objęcie ochroną, o którym mowa w lit. a), jest dzień publikacji procedury sprzeciwu lub konsultacji publicznych na odpowiednich terytoriach;

c) w przypadku oznaczeń geograficznych, o których mowa w art. 21.34 dniem złożenia wniosku o ochronę jest dzień przekazania wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego innej Stronie;

d) bez uszczerbku dla lit. e) każda ze Stron chroni oznaczenia geograficzne, o których mowa w załączniku 21-B, również w przypadku istnienia wcześniejszego znaku towarowego; wcześniejszy znak towarowy oznacza znak towarowy, w odniesieniu do którego złożono wniosek, który został zarejestrowany lub który – jeżeli taka możliwość jest przewidziana w przepisach ustawowych i wykonawczych danej Strony – nabyto poprzez używanie w dobrej wierze na terytorium jednej ze Stron przed dniem złożenia przez drugą Stronę wniosku o ochronę oznaczenia geograficznego, o której mowa w ust. 1, na podstawie niniejszej Umowy;

taki wcześniejszy znak towarowy może nadal być używany, wznawiany i podlegać zmianom, które mogą wymagać złożenia nowych wniosków o rejestrację znaku towarowego niezależnie od ochrony oznaczenia geograficznego, pod warunkiem że w prawie znaków towarowych, na podstawie którego zarejestrowano lub ustanowiono dany znak towarowy, nie istnieją żadne przesłanki nieważności lub wygaśnięcia znaku towarowego;

ani wcześniejszy znak towarowy, ani oznaczenie geograficzne nie mogą być używane w sposób, który wprowadzałby konsumenta w błąd co do charakteru danego prawa własności intelektualnej; oraz

e) Strony nie są zobowiązane do ochrony oznaczenia geograficznego w kontekście słynnego, renomowanego lub powszechnie znanego znaku towarowego, jeżeli ochrona mogłaby wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwej tożsamości produktu.

3. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie uniemożliwia używania przez Stronę – w odniesieniu do jakiegokolwiek produktu – nazwy zwyczajowej odmiany roślin lub rasy zwierząt istniejącej na terytorium tej Strony[1].

[1] W dodatku 21-B-1 Strony określają nazwy odmian roślin i ras zwierząt, których wykorzystywanie nie może być uniemożliwiane.

4. Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie uniemożliwia stosowania przez Stronę pojedynczego składnika wieloskładnikowego terminu, który jest chroniony jako oznaczenie geograficzne na terytorium tej Strony, jeżeli taki pojedynczy składnik jest terminem zwyczajowo używanym w języku potocznym jako nazwa zwyczajowa dla powiązanego towaru[1].

5 Żadne z postanowień niniejszej podsekcji nie wymaga od Strony ochrony oznaczenia geograficznego, które jest identyczne z określeniem zwyczajowo używanym w języku potocznym jako nazwa zwyczajowa towaru powiązanego na terytorium tej Strony.

6. Jeżeli tłumaczenie oznaczenia geograficznego jest identyczne z określeniem zwyczajowym w języku potocznym używanym jako nazwa zwyczajowa produktu na terytorium Strony lub zawiera w sobie takie określenie lub jeżeli oznaczenie geograficzne nie jest identyczne z takim określeniem, ale je w sobie zawiera, niniejsza podsekcja pozostaje bez uszczerbku dla prawa każdej osoby do używania tego określenia w powiązaniu z tym produktem.

7. W odniesieniu do homonimicznych oznaczeń geograficznych:

a) w przypadku istniejących lub przyszłych homonimicznych oznaczeń geograficznych Stron stosowanych do produktów wchodzących w zakres tej samej kategorii produktów[2] oba te oznaczenia współistnieją jako takie, a każda ze Stron określa praktyczne warunki, na podstawie których dane homonimiczne oznaczenia są od siebie odróżniane, uwzględniając przy tym konieczność zapewnienia sprawiedliwego traktowania zainteresowanych producentów i uniknięcia wprowadzania konsumentów w błąd; oraz

---

1 Strony określają w dodatku 21-B-1 określenia, w przypadku których nie występuje się o ochronę ani się jej nie udziela.

2 Zgodnie z klasyfikacją nicejską i zmianami do niej.

b) jeżeli Strona w ramach negocjacji z państwem trzecim proponuje ochronę oznaczenia geograficznego pochodzącego z tego państwa trzeciego, a nazwa ta jest homonimiczna z oznaczeniem geograficznym drugiej Strony, druga Strona jest o tym informowana i otrzymuje możliwość zgłoszenia uwag zanim dana nazwa zostanie objęta ochroną.

8. Bez uszczerbku dla art. 21.35 ust. 1–7 szczególny poziom ochrony określa się dla następujących przypadków oznaczeń geograficznych wymienionych w załączniku 21-B[1]:

a) „Genièvre", „Jenever" lub „Genever": ochrona oznaczenia geograficznego „Genièvre", „Jenever" lub „Genever" nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Ginebra" na terytorium Argentyny, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przez co najmniej 5 (pięć) lat przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Genièvre", „Jenever" lub „Genever" w Argentynie, oraz wcześniejszym użytkownikom określenia „Genebra" na terytorium Brazylii, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Genièvre", „Jenever" lub „Genever" w Brazylii, dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki;

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że szczególny poziom ochrony zapewniany przez każde Państwo-Sygnatariusza MERCOSUR określony w art. 21.35 ust. 8 ma zastosowanie wyłącznie do tych wcześniejszych użytkowników, którzy znajdują się w wykazie wcześniejszych użytkowników tego konkretnego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

b) „Queso Manchego”: ochrona oznaczenia geograficznego „Queso Manchego” w odniesieniu do serów wytworzonych w Hiszpanii zgodnie z obowiązującymi specyfikacjami technicznymi, przy użyciu mleka owczego, nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Queso Manchego” na terytorium Urugwaju, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przez co najmniej 5 (pięć) lat przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Queso Manchego”, w odniesieniu do serów wytwarzanych z mleka krowiego, dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do chronionego europejskiego oznaczenia geograficznego a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia i składu produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki;

c) „Grappa”: ochrona oznaczenia geograficznego „Grappa” nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Grappamiel” lub „Grapamiel” na terytorium Urugwaju, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Grappa”, dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do chronionego europejskiego oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki;

d) „Steinhäger”: ochrona oznaczenia geograficznego „Steinhäger” nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Steinhäger” na terytorium Brazylii, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Steinhäger”, dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do chronionego europejskiego oznaczenia geograficznego a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki;

e) „Parmigiano Reggiano”:

(i) ochrona oznaczenia geograficznego „Parmigiano Reggiano” nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Parmesão” na terytorium Brazylii oraz określenia „Parmesano” na terytoriach Argentyny, Paragwaju i Urugwaju, które używały tych określeń w dobrej wierze i w sposób ciągły przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Parmigiano Reggiano”, dalszego używania tych określeń, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do chronionego europejskiego oznaczenia geograficznego a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki;

(ii) ochrona oznaczenia geograficznego „Parmigiano Reggiano” nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Reggianito” na terytorium Argentyny, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Parmigiano Reggiano”, oraz na terytoriach Paragwaju i Urugwaju, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przez co najmniej 5 (pięć) lat przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Parmigiano Reggiano”, dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do chronionego europejskiego oznaczenia geograficznego a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki;

f) „Fontina”: ochrona oznaczenia geograficznego „Fontina” nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Fontina” na terytoriach Argentyny, Brazylii, Paragwaju i Urugwaju, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przez co najmniej 5 (pięć) lat przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Fontina”, dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do chronionego europejskiego oznaczenia geograficznego a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki;

g) „Gruyère” (Francja):

(i) ochrona oznaczenia geograficznego „Gruyère” (Francja) nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określeń „Gruyère” i „Gruyere” na terytoriach Argentyny, Brazylii, Paragwaju i Urugwaju, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przez co najmniej 5 (pięć) lat przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Gruyère” (Francja), dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do chronionego europejskiego oznaczenia geograficznego a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki;

(ii) ochrona oznaczenia geograficznego „Gruyère” (Francja) nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określeń „Gruyerito” i „Gruyer” na terytorium Urugwaju, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przez co najmniej 5 (pięć) lat przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Gruyère” (Francja), dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do chronionego europejskiego oznaczenia geograficznego a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki;

h) „Grana Padano”: ochrona oznaczenia geograficznego „Grana Padano” nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Grana” na terytorium Brazylii, którzy używali tego określenia w dobrej wierze i w sposób ciągły przez co najmniej 5 (pięć) lat przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu dotyczącą oznaczenia geograficznego „Grana Padano”, dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do chronionego europejskiego oznaczenia geograficznego a także pod warunkiem, że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki; oraz

(i) „Gorgonzola”: ochrona oznaczenia geograficznego „Gorgonzola” nie uniemożliwia wcześniejszym użytkownikom określenia „Gorgonzola” na terytorium Brazylii, którzy używali tego określenia w dobrej wierze przed publikacją otwierającą procedurę sprzeciwu, dalszego używania tego określenia, pod warunkiem że produkty te nie są wprowadzane do obrotu z wykorzystaniem grafik, nazw, obrazków lub flag jako odniesień do rzeczywistego pochodzenia oznaczenia geograficznego, a także pod warunkiem że określenie to jest umieszczone czcionką znacznie mniejszą niż czcionka nazwy marki, choć czytelną, i że pod względem pochodzenia produktu można je w sposób jednoznaczny odróżnić od nazwy marki.

9. Wcześniejsi użytkownicy, o których mowa w ust. 8 lit. a)–i), są wymienieni w załączniku 21-E. Następstwo prawne wcześniejszych użytkowników i jego skutki określają wewnętrzne przepisy ustawowe i wykonawcze każdego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR.

10. Chronione oznaczenia geograficzne wymienione w załączniku 21-B nie mogą stać się nazwami rodzajowymi na terytorium Stron.

11. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie nakłada na Strony obowiązku ochrony oznaczeń geograficznych, które nie są lub które przestają być chronione w ich miejscu pochodzenia.

12. Niniejszy rozdział nie narusza prawa jakiejkolwiek osoby do komercyjnego wykorzystania jej nazwiska lub nazwiska jej poprzedników prawnych, z wyjątkiem przypadków wykorzystywania takiego nazwiska w sposób wprowadzający konsumentów w błąd.

ARTYKUŁ 21.36

Prawo do używania oznaczeń geograficznych

1. Każdy podmiot wprowadzający do obrotu produkty rolne, środki spożywcze, wina, wina aromatyzowane lub napoje spirytusowe zgodne z odpowiednią specyfikacją może używać oznaczenia geograficznego na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy.

2. Jeżeli oznaczenie geograficzne jest chronione na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy, wykorzystanie takiej nazwy chronionej nie podlega rejestracji użytkowników ani dalszym opłatom.

ARTYKUŁ 21.37

Egzekwowanie ochrony

Każda ze Stron zapewnia zainteresowanym stronom środki prawne umożliwiające egzekwowanie ochrony przewidzianej w art. 21.35 poprzez odpowiednie działania administracyjne i sądowe w ramach swojego własnego systemu prawnego i praktyk.

ARTYKUŁ 21.38

Przywóz, wywóz i wprowadzanie do obrotu

Przywóz, wywóz i wprowadzanie do obrotu produktów oznaczonych nazwami wymienionymi w załączniku 21-B muszą być zgodne z przepisami ustawowymi i wykonawczymi mającymi zastosowanie na terytorium Strony, na którym dane produkty są wprowadzane do obrotu.

ARTYKUŁ 21.39

Współpraca i przejrzystość w zakresie oznaczeń geograficznych

1. Podkomitet ds. Praw Własności Intelektualnej, o którym mowa w art. 21.59, monitoruje prawidłowe funkcjonowanie niniejszej podsekcji i może rozpatrywać wszelkie sprawy związane z jej wdrożeniem i wykonaniem. Odpowiada on za:

a) wymianę informacji na temat zmian w przepisach i polityce w zakresie oznaczeń geograficznych oraz wszelkich innych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w obszarze oznaczeń geograficznych; oraz

b) współpracę w zakresie opracowywania alternatywnych nazw produktów, które zostały wcześniej wprowadzone do obrotu przez producentów jednej ze Stron z określeniami odpowiadającymi oznaczeniom geograficznym drugiej Strony, zwłaszcza w przypadkach objętych stopniowym wycofywaniem.

2. Podkomitet ds. Praw Własności Intelektualnej może zalecić Wspólnej Radzie w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zmianę, zgodnie z art. 9.7 ust. 1 lit. f):

a) załącznika 21-A w zakresie odniesień do prawa obowiązującego na terytorium Stron;

b) załącznika 21-B w zakresie oznaczeń geograficznych i wymiany informacji w tym celu;

c) załącznika 21-C w zakresie oznaczenia geograficznego; oraz

d) załącznika 21-E w zakresie wcześniejszych użytkowników.

3. Każda ze Stron powiadamia drugą Stronę, jeżeli oznaczenie geograficzne wymienione w załączniku 21-B przestaje być chronione na jej terytorium. Po takim powiadomieniu Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zmienia załącznik 21-B zgodnie z art. 9.7 ust. 1 lit. f), aby zakończyć ochronę zapewnianą na podstawie niniejszej części niniejszej Umowy. Wyłącznie Strona, z której pochodzi produkt, jest uprawniona do złożenia wniosku o zakończenie ochrony oznaczenia geograficznego wymienionego w załączniku 21-B na podstawie niniejszej podsekcji.

4. MERCOSUR powiadamia Unię Europejską, jeżeli po wejściu w życie niniejszej Umowy zidentyfikuje dodatkowych wcześniejszych użytkowników spełniających szczególne wymogi określone w art. 21.35 ust. 8 lit. a)–i). W następstwie takiego powiadomienia i pod warunkiem że Strony zgadzają się, że proponowani dodatkowi wcześniejsi użytkownicy spełniają wyżej wymienione wymogi, Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zmienia załącznik 21-E zgodnie z art. 9.7 ust. 1 lit. f) poprzez dodanie takich dodatkowych wcześniejszych użytkowników.

5. Strony, bezpośrednio lub za pośrednictwem Podkomitetu ds. Praw Własności Intelektualnej, utrzymują bezpośredni kontakt we wszelkich kwestiach dotyczących wykonywania i funkcjonowania niniejszej podsekcji. W szczególności Strona może zwrócić się do drugiej Strony o udzielenie informacji dotyczących specyfikacji produktów i ich zmian oraz punktów kontaktowych do celów kontroli.

6. Specyfikacja produktu, o której mowa w niniejszej podsekcji, to taka specyfikacja, która została zatwierdzona, wraz ze wszelkimi zatwierdzonymi zmianami, przez organy Strony, z której terytorium pochodzi produkt.

7. Strony mogą udostępnić publicznie specyfikacje produktów lub ich skrócone wersje w odniesieniu do oznaczeń geograficznych drugiej Strony chronionych na podstawie niniejszej podsekcji w języku portugalskim, hiszpańskim lub angielskim.

PODSEKCJA 5

PATENTY

ARTYKUŁ 21.40

Traktaty międzynarodowe

Każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby przystąpić do Układu o współpracy patentowej sporządzonego w Waszyngtonie dnia 19 czerwca 1970 r.[1]

[1] W przypadku Unii Europejskiej postanowienie to może zostać wykonane przez przystąpienie jej państw członkowskich.

PODSEKCJA 6

ODMIANY ROŚLIN

ARTYKUŁ 21.41

Umowy międzynarodowe

Każda ze Stron chroni prawa do odmian roślin zgodnie z Międzynarodową konwencją o ochronie nowych odmian roślin sporządzoną w Paryżu dnia 2 grudnia 1961 r., zmienioną w Genewie w dniu 10 listopada 1972 r. i 23 października 1978 r. (Akt UPOV z 1978 r.) lub 19 marca 1991 r. (Akt UPOV z 1991 r.), oraz współpracuje w celu promowania ochrony odmian roślin.

PODSEKCJA 7

OCHRONA INFORMACJI NIEUJAWNIONYCH

ARTYKUŁ 21.42

Zakres ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa

1. Wywiązując się z obowiązku wynikającego z art. 21.1 ust. 1, dotyczącego przestrzegania porozumienia TRIPS, w szczególności jego art. 39 ust. 1 i 2, każda ze Stron przewiduje odpowiednie cywilne postępowania sądowe i środki zaradcze dla każdego posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa, umożliwiające zapobieganie pozyskaniu, wykorzystaniu lub ujawnieniu tajemnicy przedsiębiorstwa, a także uzyskanie odszkodowania z tego tytułu, w każdym przypadku, gdy odbywa się to w sposób sprzeczny z uczciwymi praktykami handlowymi.

2. Do celów niniejszej podsekcji:

a) „tajemnica przedsiębiorstwa” oznacza informacje, które:

(i) są poufne w tym znaczeniu, że jako całość lub w szczególnym zestawie i zbiorze ich elementów nie są powszechnie znane ani łatwo dostępne dla osób z kręgów, które zwykle mają do czynienia z tym rodzajem informacji;

(ii) mają wartość handlową dlatego, że są poufne; oraz

(iii) poddane zostały przez osobę, pod której kontrolą zgodnie z prawem się znajdują, rozsądnym, w danych okolicznościach, działaniom dla utrzymania ich w tajemnicy; oraz

b) „posiadacz tajemnicy przedsiębiorstwa” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która w sposób zgodny z prawem sprawuje kontrolę nad tajemnicą przedsiębiorstwa.

3. Do celów niniejszej podsekcji Strona uznaje za niezgodne z uczciwymi praktykami handlowymi co najmniej następujące sposoby postępowania:

a) pozyskanie tajemnicy przedsiębiorstwa bez zgody posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa, dokonane przez nieuprawniony dostęp do jakichkolwiek dokumentów, przedmiotów, materiałów, substancji lub plików elektronicznych znajdujących się zgodnie z prawem pod kontrolą posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa, zawierających tę tajemnicę lub umożliwiających jej odkrycie, lub przez ich przywłaszczenie lub powielenie;

b) wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa dokonane bez zgody posiadacza tajemnicy przedsiębiorstwa przez osobę, która:

(i) pozyskała tę tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z prawem;

(ii) naruszyła umowę o poufności lub jakikolwiek inny obowiązek nieujawniania tajemnicy przedsiębiorstwa; lub

(iii) naruszyła umowny lub jakikolwiek inny obowiązek ograniczający wykorzystywanie tajemnicy przedsiębiorstwa; oraz

c) pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa dokonane przez osobę, która w momencie tego pozyskania, wykorzystania lub ujawnienia wiedziała lub powinna była wiedzieć, w danych okolicznościach, że dana tajemnica przedsiębiorstwa pochodzi bezpośrednio lub pośrednio od innej osoby, która wykorzystała lub ujawniała tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z prawem w rozumieniu lit. b).

4. Strona nie jest obowiązana uznać któregokolwiek z poniższych sposobów postępowania za niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi na podstawie niniejszej podsekcji:

a) niezależne odkrycie lub stworzenie odnośnych informacji przez osobę;

b) dokonanie inżynierii odwrotnej produktu przez osobę, która ten produkt zgodnie z prawem posiada i na której nie spoczywa jakikolwiek ważny prawnie obowiązek ograniczania dostępu do odnośnych informacji;

c) pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie informacji wymagane lub dozwolone przez prawo odpowiedniej Strony; lub

d) wykorzystanie przez pracowników ich doświadczenia i umiejętności zdobytych uczciwie w trakcie zwykłego przebiegu ich zatrudnienia.

5. Żadnego z postanowień niniejszej podsekcji nie można interpretować jako ograniczającego wolność wypowiedzi i informacji, w tym wolność mediów, podlegającą ochronie w zakresie jurysdykcji każdej ze Stron.

ARTYKUŁ 21.43

Cywilne postępowania sądowe i środki zaradcze w odniesieniu do tajemnicy przedsiębiorstwa

1. Każda ze Stron zapewnia, aby wszelkie osoby uczestniczące w cywilnym postępowaniu sądowym, o którym mowa w art. 21.42, lub mające dostęp do dokumentów tego postępowania, podlegały zakazowi wykorzystywania lub ujawniania jakiejkolwiek tajemnicy przedsiębiorstwa lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa, którą właściwe organy sądowe – w odpowiedzi na należycie uzasadniony wniosek zainteresowanej strony – oznaczyły jako poufną, a z którą osoby te zapoznały się na skutek takiego uczestnictwa lub dostępu.

2. W cywilnym postępowaniu sądowym, o którym mowa w art. 21.42, każda ze Stron zapewnia, aby uprawnienia jej organów sądowych obejmowały co najmniej:

a) zarządzanie środków tymczasowych, zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi, uniemożliwiających pozyskanie, wykorzystanie lub ujawnienie tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi;

b) wydawanie nakazów sądowych w celu uniemożliwienia pozyskania, wykorzystania lub ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi;

c) nakazanie osobie, która wiedziała lub powinna była wiedzieć, że pozyskuje, wykorzystuje lub ujawnia tajemnicę przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi, aby zapłaciła posiadaczowi tajemnicy przedsiębiorstwa odszkodowanie odpowiednie do zrekompensowania rzeczywistej szkody poniesionej w wyniku takiego niezgodnego z prawem pozyskania, wykorzystania lub ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa;

d) podejmowanie szczególnych środków w celu ochrony poufności każdej tajemnicy przedsiębiorstwa lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa przedstawionej w ramach postępowania cywilnego dotyczącego zarzucanego pozyskania, wykorzystania i ujawnienia tajemnicy przedsiębiorstwa w sposób niezgodny z uczciwymi praktykami handlowymi; takie szczególne środki mogą obejmować, zgodnie z prawem Strony, ograniczenie dostępu do pewnych dokumentów w całości lub w części, ograniczenie dostępu do przesłuchań oraz ich transkrypcji lub protokołów oraz udostępnienie nieopatrzonej klauzulą poufności wersji orzeczenia sądowego, w której fragmenty zawierające tajemnice przedsiębiorstwa zostały usunięte lub utajnione; oraz

e) nałożenie kar na strony postępowania lub inne osoby podlegające właściwości sądu za naruszenie nakazów sądowych dotyczących ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa lub domniemanej tajemnicy przedsiębiorstwa przedstawionej w toku danego postępowania.

3. Strona nie jest zobowiązana do przewidzenia procedur sądowych i środków zaradczych, o których mowa w art. 21.42, jeżeli postępowanie niezgodne z uczciwymi praktykami handlowymi ma miejsce – zgodnie z prawem tej Strony – w celu ujawnienia przewinienia, wykroczenia lub niezgodnego z prawem działania lub ochrony uzasadnionego interesu uznawanego przez prawo.

SEKCJA C

EGZEKWOWANIE PRAW WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ

PODSEKCJA 1

CYWILNE I ADMINISTRACYJNE EGZEKWOWANIE PRZEPISÓW

ARTYKUŁ 21.44

Obowiązki ogólne

1. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązania wynikające z porozumienia TRIPS, a w szczególności z jego części III, oraz zapewnia egzekwowanie praw własności intelektualnej zgodnie ze swoim prawem oraz w ramach własnego systemu prawnego i własnych praktyk.

2. Do celów niniejszej sekcji „prawa własności intelektualnej” oznaczają, o ile nie postanowiono inaczej, prawa własności intelektualnej zgodnie z definicją w art. 21.3 ust. 1, z wyjątkiem praw, o których mowa w art. 21.42 i 21.43.

3. Procedury[1] przyjęte, utrzymywane lub stosowane w celu wdrożenia niniejszej sekcji muszą być skuteczne, uczciwe i sprawiedliwe oraz nie mogą być nadmiernie skomplikowane lub kosztowne ani pociągać za sobą nierozsądnych ograniczeń czasowych lub nieuzasadnionych opóźnień, a także muszą zniechęcać do dalszych naruszeń. Każda ze Stron uwzględnia potrzebę zachowania proporcjonalności między naruszeniem, prawami wszystkich zaangażowanych stron, interesami osób trzecich oraz mającymi zastosowanie środkami prawnymi, środkami zaradczymi i sankcjami.

4. Strony stosują procedury, o których mowa w ust. 3, dotyczące egzekwowania praw własności intelektualnej w taki sposób, aby uniknąć tworzenia barier w legalnym handlu oraz aby zapewnić zabezpieczenia przed ich nadużyciem.

5. Art. 21.44–21.58 nie nakładają na Stronę jakiegokolwiek obowiązku wprowadzenia systemu sądowego służącego egzekwowaniu praw własności intelektualnej odrębnego od systemu sądowego służącego ogólnemu egzekwowaniu prawa zgodnie z prawem tej Strony ani nie naruszają możliwości dochodzenia i egzekwowania przez Strony swych praw w ogóle.

ARTYKUŁ 21.45

Osoby uprawnione do występowania o zastosowanie procedur

Każda ze Stron za osoby uprawnione do występowania o zastosowanie procedur dotyczących egzekwowania praw własności intelektualnej, o których mowa w niniejszej sekcji oraz w części III porozumienia TRIPS, zgodnie z prawem właściwym dla miejsca, w którym procedura jest stosowana, uznaje:

a) uprawnionych z tytułu praw własności intelektualnej;

[1] Do celów niniejszej sekcji „procedury” obejmują środki i środki zaradcze.

b) wyłącznych licencjobiorców, pod warunkiem że są upoważnieni przez uprawnionych; oraz

c) organizacje zbiorowego zarządzania prawami własności intelektualnej, które są prawnie i wyraźnie uznane za uprawnione do reprezentowania uprawnionych z tytułu praw własności intelektualnej.

ARTYKUŁ 21.46

Dowody

1. Każda ze Stron zapewnia, aby na wniosek strony, która przedstawiła dostępne w rozsądnym zakresie dowody uzasadniające zarzut naruszenia jej prawa własności intelektualnej lub twierdzenie, że prawo to zostanie naruszone, właściwe organy sądowe były uprawnione do nakazania wprowadzenia natychmiastowych i skutecznych środków tymczasowych w celu zabezpieczenia odpowiednich dowodów dotyczących domniemanego naruszenia, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych[1].

2. Środki tymczasowe, o których mowa w ust. 1, mogą obejmować szczegółowy opis – z pobraniem próbek lub bez – lub fizyczne zajęcie towarów, w odniesieniu do których podnoszony jest zarzut naruszenia prawa, a w stosownych przypadkach – związanych z nimi dokumentów.

3. Każda ze Stron podejmuje środki niezbędne do tego, aby w przypadkach podrabiania znaków towarowych lub piractwa praw autorskich na skalę handlową[2] umożliwić właściwym organom sądowym nakazanie, w stosownych przypadkach, na wniosek strony i jeśli jest to konieczne do ustalenia istnienia i zakresu naruszenia, przekazania odpowiednich dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych znajdujących się pod kontrolą strony przeciwnej, z zastrzeżeniem ochrony informacji poufnych.

---

[1] Do celów niniejszego artykułu „informacje poufne” mogą obejmować dane osobowe.

[2] Strona może rozszerzyć stosowanie niniejszego ustępu na inne prawa własności intelektualnej.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby organy sądowe miały właściwość w zakresie uzależnienia środków służących zabezpieczeniu dowodów od złożenia przez wnioskodawcę odpowiedniego zabezpieczenia lub równoważnej gwarancji w celu zapewnienia rekompensaty za wszelkie szkody poniesione przez pozwanego.

5. Jeżeli środki służące zabezpieczeniu dowodów zostaną odwołane lub wygasną z powodu jakiegokolwiek działania lub zaniechania wnioskodawcy, lub jeżeli stwierdzono brak naruszenia prawa własności intelektualnej lub groźby jego naruszenia, na żądanie pozwanego organy sądowe mają prawo nakazać wnioskodawcy wypłacenie pozwanemu stosownego odszkodowania za wszelkie szkody spowodowane przez te środki.

ARTYKUŁ 21.47

Prawo do informacji

1. Każda ze Stron zapewnia, aby w sprawach o naruszenie prawa własności intelektualnej oraz w odpowiedzi na uzasadniony i proporcjonalny wniosek strony skarżącej właściwe organy sądowe mogły nakazać sprawcy naruszenia lub jakiejkolwiek innej osobie przekazanie odpowiednich informacji dotyczących pochodzenia i sieci dystrybucyjnych towarów lub usług naruszających prawo własności intelektualnej.

2. Do celów niniejszego artykułu:

a) „każda inna osoba” oznacza osobę, która:

(i) znajdowała się w posiadaniu towarów naruszających prawo na skalę handlową;

(ii) korzystała z usług naruszających prawo na skalę handlową;

(iii) świadczyła na skalę handlową usługi wykorzystywane w działaniach naruszających prawo; lub

(iv) została wskazana przez osobę, o której mowa w pkt (i)–(iii) jako zaangażowana w produkcję, wytwarzanie lub dystrybucję tych towarów lub świadczenie tych usług;

b) „odpowiednie informacje” mogą obejmować informacje dotyczące wszelkich osób zaangażowanych na skalę handlową w naruszenie lub domniemane naruszenie oraz środków produkcji i sieci dystrybucji towarów lub usług.

3. Niniejszy artykuł ma zastosowanie bez uszczerbku dla innych przepisów ustawowych, które:

a) przyznają uprawnionemu prawa do otrzymywania dodatkowych informacji;

b) regulują wykorzystywanie w postępowaniach cywilnych informacji przekazywanych na podstawie niniejszego artykułu;

c) regulują odpowiedzialność za niewłaściwe korzystanie z prawa do informacji;

d) umożliwiają odmowę przekazania informacji, które zmusiłyby osobę, o której mowa w ust. 1, do przyznania się do jej własnego udziału lub udziału jej bliskich członków rodziny; lub

e) regulują ochronę poufności źródeł informacji lub przetwarzania danych osobowych.

ARTYKUŁ 21.48

Środki tymczasowe i zabezpieczające

1. Każda ze Stron zapewnia swoim organom sądowym prawo do nakazania wprowadzenia natychmiastowych i skutecznych środków tymczasowych i zabezpieczających, w tym wydania tymczasowego nakazu sądowego, wobec strony lub – w stosownych przypadkach – osoby trzeciej podlegającej jurysdykcji właściwego organu sądowego, w celu zapobieżenia naruszeniu prawa własności intelektualnej oraz w szczególności w celu zapobieżenia wprowadzeniu do obrotu handlowego towarów naruszających prawa własności intelektualnej.

2. Tymczasowy nakaz sądowy może być także wydany w celu zajęcia lub przekazania towarów, w stosunku do których istnieje podejrzenie, że naruszają prawo własności intelektualnej, aby zapobiec wprowadzeniu ich do obrotu lub przepływowi w kanałach handlowych.

3. W przypadku zarzucanego naruszenia popełnionego na skalę handlową każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku, gdy wnioskodawca wskaże okoliczności, które mogłyby zagrozić naprawieniu szkód, jej organy sądowe mogły zarządzić tymczasowe zajęcie ruchomości i nieruchomości domniemanego sprawcy naruszenia, łącznie z zablokowaniem rachunków bankowych i innych aktywów domniemanego sprawcy. W tym celu każda ze Stron zapewnia, aby właściwe organy mogły zarządzić przedłożenie dokumentów bankowych, finansowych lub handlowych, lub zapewnienie odpowiedniego dostępu do odpowiednich informacji.

4. Organy sądowe mają prawo domagania się od wnioskodawcy, aby dostarczył jakikolwiek rozsądnie dostępny dowód, aby przekonać się w wystarczającym stopniu, że wnioskodawca jest uprawnionym i że prawo wnioskodawcy zostało naruszone lub że istnieje groźba takiego naruszenia, a także, aby wniósł kaucję lub dokonał innego równoważnego zabezpieczenia wystarczającego dla ochrony pozwanego i zapobieżenia nadużyciu.

ARTYKUŁ 21.49

Środki zaradcze

1. Każda ze Stron zapewnia, aby właściwe organy sądowe były w stanie nakazać – na wniosek wnioskodawcy oraz bez uszczerbku dla wszelkich odszkodowań należnych uprawnionemu z tytułu naruszenia, oraz bez jakiejkolwiek rekompensaty – zniszczenie lub co najmniej ostateczne wycofanie z kanałów handlowych towarów, które uznały za naruszające prawo własności intelektualnej. Towary takie mogą być wykorzystane w interesie publicznym. Organy sądowe są także uprawnione do nakazania, aby materiały i narzędzia wykorzystywane głównie do tworzenia towarów naruszających prawa zostały usunięte bez jakiejkolwiek rekompensaty z kanałów handlowych, aby zminimalizować ryzyko dalszych naruszeń. Przy rozpatrywaniu takich wniosków właściwe organy sądowe biorą pod uwagę potrzebę zachowania proporcji pomiędzy wagą naruszenia a zarządzonymi środkami zaradczymi, a także interesy osób trzecich.

2. Właściwe organy sądowe każdej ze Stron uprawnione są do nakazania wykonania tych środków na koszt sprawcy naruszenia, chyba że istnieją szczególne powody przemawiające za innym rozwiązaniem.

ARTYKUŁ 21.50

Nakazy sądowe

Każda ze Stron zapewnia, aby w przypadku, gdy w orzeczeniu sądowym stwierdzono naruszenie prawa własności intelektualnej, właściwe organy sądowe mogły wydać przeciwko sprawcy naruszenia oraz, w stosownych przypadkach, przeciwko osobie trzeciej, nad którą właściwy organ sądowy sprawuje jurysdykcję, nakaz sądowy mający na celu zakazanie kontynuacji naruszenia.

ARTYKUŁ 21.51

Środki alternatywne

Każda ze Stron może przewidzieć, że organy sądowe, w stosownych przypadkach i na wniosek osoby, która miałaby podlegać środkom przewidzianym w art. 21.49 lub art. 21.50, mogą zasądzić odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej zamiast stosowania środków przewidzianych w art. 21.49 lub 21.50, jeżeli zostanie ustalone, że działała ona nieumyślnie i nie dopuściła się niedbalstwa lub jeżeli wykonanie danych środków spowodowałoby dla niej niewspółmierną szkodę, lub jeżeli odszkodowanie pieniężne na rzecz strony poszkodowanej wydaje się rozsądnie zadowalające[1].

[1] Decydując, co jest „rozsądnie zadowalające”, sędzia może wziąć pod uwagę interes publiczny.

ARTYKUŁ 21.52

Odszkodowanie

1. Każda ze Stron zapewnia, aby organy sądowe – na wniosek strony poszkodowanej – były uprawnione do nakazania sprawcy naruszenia, który wiedząc lub mając uzasadnione podstawy, by wiedzieć, zaangażował się w działalność stanowiącą naruszenie praw własności intelektualnej, aby wypłacił uprawnionemu odszkodowanie odpowiednie do zrekompensowania rzeczywistego uszczerbku poniesionego w wyniku naruszenia prawa własności intelektualnej. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania właściwe organy sądowe:

a) uwzględniają wszystkie odpowiednie aspekty, takie jak negatywne skutki gospodarcze, łącznie z utraconymi zyskami, poniesione przez stronę poszkodowaną, wszelkie nieuczciwe zyski[1] osiągnięte przez sprawcę naruszenia oraz, w stosownych przypadkach, elementy inne niż czynniki gospodarcze, takie jak szkoda moralna, jaką uprawniony poniósł w związku z naruszeniem; lub

b) jako rozwiązanie alternatywne wobec zastosowania lit. a) mogą, w stosownych przypadkach, ustalić odszkodowanie jako płatność ryczałtową na podstawie co najmniej takich elementów jak wysokość opłat licencyjnych lub opłat, które byłyby należne, gdyby sprawca naruszenia zwrócił się z wnioskiem o zezwolenie na korzystanie z danego prawa własności intelektualnej.

[1] „Nieuczciwe zyski” oznaczają zyski osiągnięte w wyniku naruszenia, zgodnie z prawem Strony.

ARTYKUŁ 21.53

Koszty sądowe

Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy sądowe, w stosownych przypadkach, były uprawnione do nakazania, po zakończeniu sądowego postępowania cywilnego dotyczącego egzekwowania praw własności intelektualnej, wypłacenia przez stronę przegrywającą na rzecz strony wygrywającej kosztów sądowych oraz pokrycia innych wydatków, zgodnie z prawem tej Strony.

ARTYKUŁ 21.54

Publikowanie orzeczeń sądowych

Każda ze Stron zapewnia, aby jej organy sądowe mogły nakazać publikację orzeczeń w sprawach o naruszenie prawa własności intelektualnej, chyba że nie byłoby to proporcjonalne do wagi naruszenia.

ARTYKUŁ 21.55

Domniemanie autorstwa lub własności

Każda ze Stron, przynajmniej w ramach środków tymczasowych, o które wystąpiono w postępowaniu cywilnym dotyczącym praw autorskich i praw pokrewnych, zapewnia domniemanie, że przy braku dowodu przeciwnego, osoba lub podmiot, której lub którego nazwisko lub nazwę wskazano w zwykły sposób jako autora lub posiadacza praw pokrewnych do utworu lub przedmiotu sporu jest wyznaczonym posiadaczem praw do takiego utworu lub przedmiotu sporu.

ARTYKUŁ 21.56

Świadomość społeczna

Strony wprowadzają niezbędne środki na rzecz zwiększenia świadomości społecznej w dziedzinie ochrony własności intelektualnej, między innymi przez inicjatywy edukacyjne i projekty rozpowszechniania informacji na temat korzystania z praw własności intelektualnej, a także na temat ich egzekwowania.

PODSEKCJA 2

EGZEKWOWANIE PRZEPISÓW PRZY KONTROLI GRANICZNEJ

ARTYKUŁ 21.57

Zgodność z GATT i porozumieniem TRIPS

Przy wdrażaniu środków stosowanych przy kontroli granicznej służących egzekwowaniu praw własności intelektualnej przez jej organy celne, objętych lub nieobjętych niniejszym rozdziałem, każda ze Stron zapewnia zgodność ze swoimi obowiązkami wynikającymi z GATT i porozumienia TRIPS, a w szczególności z art. V GATT oraz art. 41 i sekcją 4 części III porozumienia TRIPS.

ARTYKUŁ 21.58

Środki stosowane przy kontroli granicznej

1. W odniesieniu do towarów podlegających kontroli celnej każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje procedury, w ramach których uprawniony ma możliwość składania wniosków do organów celnych o zawieszenie zwolnienia towarów lub o zatrzymanie towarów, co do których zachodzi podejrzenie co najmniej podrabiania znaku towarowego, piractwa praw autorskich i pokrewnych dokonanego na skalę handlową lub naruszenia oznaczeń geograficznych (zwanych dalej „podejrzanymi towarami").

2. Strony nie są zobowiązane do stosowania procedur określonych w niniejszej podsekcji w odniesieniu do towarów przewożonych w tranzycie.

3. Każda ze Stron zachęca do korzystania z elektronicznych systemów zarządzania przez organy celne wnioskami pozytywnie rozpatrzonymi lub zarejestrowanymi.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby organy celne informowały wnioskodawcę w rozsądnym terminie o tym, czy pozytywnie rozpatrzyły lub odnotowały wniosek.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby takie rozpatrzenie lub odnotowanie wniosku miały zastosowanie do wielu przesyłek towarów, jeżeli jest to dozwolone zgodnie z przepisami prawa Strony.

6. Każda ze Stron może postanowić, że jej organy celne są uprawnione, w odniesieniu do towarów znajdujących się pod kontrolą celną, do zawieszenia zwolnienia lub do zatrzymania podejrzanych towarów z własnej inicjatywy.

7. Każda ze Stron zapewnia, aby organy celne mogły wykorzystywać analizę ryzyka do identyfikacji podejrzanych towarów.

8. Każda ze Stron może stosować procedury administracyjne lub sądowe, zgodnie z prawem Strony, pozwalające na zniszczenie podejrzanych towarów, jeśli zainteresowane osoby zgadzają się na takie zniszczenie lub mu się nie sprzeciwiają. Jeżeli takie towary nie zostaną zniszczone, każda ze Stron zapewnia, aby towary te zostały usunięte z obrotu handlowego w taki sposób, aby uniknąć jakiejkolwiek szkody dla uprawnionego.

9. Strony nie są zobowiązane do stosowania niniejszego artykułu do przywozu towarów wprowadzonych do obrotu w innym państwie przez uprawnionych lub za ich zgodą. Strona może wyłączyć z zakresu stosowania niniejszego artykułu towary o charakterze niehandlowym znajdujące się w bagażu osobistym podróżnych.

10. Strony zapewniają, aby organy celne każdej ze Stron prowadziły regularny dialog i promowały współpracę z odpowiednimi zainteresowanymi stronami oraz z innymi organami zaangażowanymi w egzekwowanie praw własności intelektualnej, o których mowa w ust. 1.

11. Strony współpracują w zakresie międzynarodowego handlu podejrzanymi towarami, a w szczególności w celu wymiany informacji na temat takiego handlu.

12. Bez uszczerbku dla innych form współpracy załącznik 12-A ma zastosowanie do naruszeń przepisów dotyczących praw własności intelektualnej, których egzekwowanie należy do kompetencji organów celnych zgodnie z niniejszym artykułem.

SEKCJA D

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 21.59

Podkomitet ds. Praw Własności Intelektualnej

1. Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4, 9.9 i 21.39 Podkomitet ds. Praw Własności Intelektualnej, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, pełni następujące funkcje:

a) wymiana informacji:

(i) na temat ram prawnych w dziedzinie praw własności intelektualnej oraz odpowiednich przepisów dotyczących ich ochrony i egzekwowania; oraz

(ii) związanych z domeną publiczną na terytoriach Stron; oraz

b) wymiana doświadczeń w zakresie:

(i) postępów w pracach legislacyjnych;

(ii) egzekwowania praw własności intelektualnej; oraz

(iii) egzekwowania przepisów na szczeblu centralnym i poniżej szczebla centralnego przez organy celne, policję oraz organy administracyjne i sądowe.

ARTYKUŁ 21.60

Współpraca

1. W celu ułatwienia wykonywania postanowień niniejszego rozdziału Strony współpracują:

a) w ramach Podkomitetu ds. Praw Własności Intelektualnej;

b) na forach międzynarodowych;

c) za pośrednictwem różnych jednostek organizacyjnych; lub

d) w inny sposób uznany za stosowny.

2. Obszary współpracy obejmują następujące działania:

a) koordynację w celu zapobiegania wywozowi towarów podrobionych, w tym z innymi państwami;

b) pomoc techniczną, budowanie zdolności, wymianę i szkolenie pracowników;

c) ochronę i egzekwowanie praw własności intelektualnej oraz rozpowszechnianie informacji na ten temat, między innymi w środowisku przedsiębiorców i w społeczeństwie obywatelskim;

d) podnoszenie świadomości społecznej konsumentów i uprawnionych, a także wzmacnianie współpracy instytucjonalnej, w szczególności między urzędami własności intelektualnej;

e) aktywne podnoszenie świadomości i edukację ogółu społeczeństwa w zakresie polityki dotyczącej praw własności intelektualnej;

f) współpracę z MŚP, w tym podczas wydarzeń lub zgromadzeń dotyczących MŚP, w zakresie korzystania z praw własności intelektualnej, ich ochrony i egzekwowania;

g) stosowanie Konwencji o różnorodności biologicznej i powiązanych instrumentów oraz regulacji krajowych w sprawie dostępu do zasobów genetycznych i powiązanej wiedzy tradycyjnej, innowacji i praktyk; oraz

h) ułatwianie realizacji dobrowolnych inicjatyw zainteresowanych stron mających na celu ograniczenie naruszeń praw własności intelektualnej, w tym w internecie i na innych rynkach.

ROZDZIAŁ 22

MAŁE I ŚREDNIE PRZEDSIĘBIORSTWA

ARTYKUŁ 22.1

Zasady ogólne

1. Strony uznają, że MŚP wnoszą znaczący wkład w handel, wzrost gospodarczy, zatrudnienie i innowacje. Strony potwierdzają swój zamiar wspierania wzrostu i rozwoju MŚP poprzez zwiększanie ich zdolności do uczestnictwa w możliwościach stworzonych przez niniejszą Umowę i czerpania z nich korzyści.

2. Strony uznają znaczenie zmniejszenia barier pozataryfowych, które stanowią nieproporcjonalne obciążenie dla MŚP. Strony uznają również, że oprócz postanowień niniejszego rozdziału niniejsza Umowa zawiera inne postanowienia, które mają na celu zacieśnienie współpracy między Stronami w kwestiach istotnych dla MŚP lub które w inny sposób mogłyby przynieść szczególne korzyści MŚP.

ARTYKUŁ 22.2

Wymiana informacji

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje swoją własną publicznie dostępną stronę internetową zawierającą informacje dotyczące niniejszej części niniejszej Umowy, w tym:

a) tekst niniejszej części niniejszej Umowy, wraz z wszystkimi załącznikami, harmonogramami znoszenia ceł i regułami pochodzenia dotyczącymi konkretnych produktów;

b) streszczenie niniejszej części niniejszej Umowy; oraz

c) informacje przeznaczone dla MŚP, zawierające:

(i) opis postanowień niniejszej części niniejszej Umowy, które ta Strona uzna za istotne dla MŚP oraz

(ii) wszelkie dodatkowe informacje, które ta Strona uzna za przydatne dla MŚP zainteresowanych korzystaniem z możliwości przewidzianych w niniejszej części niniejszej Umowy.

2. Każda ze Stron zamieszcza na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, linki do:

a) odpowiedniej strony internetowej drugiej Strony;

b) stron internetowych własnych organów publicznych i innych odpowiednich podmiotów, które zdaniem Strony dostarczałyby przydatnych informacji osobom zainteresowanym handlem, inwestowaniem lub prowadzeniem w inny sposób działalności gospodarczej na terytorium tej Strony, w tym dostępnych informacji dotyczących:

(i) stawek ceł stosowanych względem kraju najbardziej uprzywilejowanego i preferencyjnych stawek celnych oraz kontyngentów, reguł pochodzenia i opłat celnych lub innych opłat nakładanych na granicy;

(ii) przepisów celnych i procedur dotyczących przywozu, wywozu i tranzytu, a także wymaganych w związku z tym formularzy i dokumentów;

(iii) przepisów wykonawczych oraz procedur dotyczących praw własności intelektualnej;

(iv) przepisów technicznych, w tym, w stosownych przypadkach, obowiązkowych procedur oceny zgodności;

(v) linków do wykazów jednostek oceniających zgodność, zgodnie z rozdziałem 13;

(vi) środków sanitarnych i fitosanitarnych odnoszących się do przywozu i wywozu, zgodnie z rozdziałem 14;

(vii) zamówień rządowych, zasad przejrzystości i publikowania ogłoszeń o zamówieniach, a także innych odpowiednich postanowień zawartych w rozdziale 20;

(viii) procedur rejestracji przedsiębiorstw; oraz

(ix) innych informacji, które koordynatorzy ds. MŚP uznają za potencjalnie przydatne dla małych i średnich przedsiębiorstw;

c) bazy danych, którą można przeszukać elektronicznie według kodów nomenklatury taryfowej i która obejmuje informacje, o których mowa w lit. b) ppkt (i), a także następujące informacje:

(i) akcyza;

(ii) podatki (podatek od wartości dodanej lub podatek obrotowy);

(iii) inne środki taryfowe;

(iv) odroczenie lub inne rodzaje pomocy, które prowadzą do ograniczenia lub zwrotu ceł lub odstąpienia od nich;

(v) kryteria stosowane do ustalenia wartości celnej towaru;

(vi) w stosownych przypadkach wymogi dotyczące oznaczania kraju pochodzenia, w tym lokalizacji oznaczenia i metody oznaczania;

(vii) informacje dotyczące procedur przywozowych; oraz

(viii) informacje dotyczące środków pozataryfowych.

3. Każde Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR dokłada wszelkich starań, aby nie później niż 3 (trzy) lata po wejściu w życie niniejszej Umowy uruchomiono strony internetowe i bazę danych, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierające jak najwięcej informacji dotyczących dostępu do ich rynków.

4. Każda ze Stron regularnie lub na wniosek drugiej Strony aktualizuje informacje i linki, o których mowa w ust. 1 i 2.

5. Każda ze Stron zapewnia, aby informacje określone w niniejszym artykule były przedstawiane w sposób łatwy w użyciu dla MŚP. W miarę możliwości każda ze Stron dokłada wszelkich starań, aby udostępnić takie informacje w języku angielskim.

6. Strona nie może stosować jakiejkolwiek opłaty za dostęp do informacji zapewnianych zgodnie z ust. 1 i 2 od jakiejkolwiek osoby Strony.

ARTYKUŁ 22.3

Koordynatorzy ds. MŚP

1. Każda ze Stron informuje drugą Stronę za pośrednictwem koordynatorów ds. MŚP o swoim koordynatorze ds. MŚP odpowiedzialnym za wykonywanie funkcji wymienionych w niniejszym artykule, a także o wszelkich zmianach danych kontaktowych swojego koordynatora ds. MŚP. Koordynatorzy ds. MŚP:

a) opracowują plan prac w celu realizacji zadań, o których mowa w niniejszym artykule;

b) wykonują swoje zadania za pośrednictwem kanałów komunikacji uzgodnionych przez koordynatorów ds. MŚP, co może obejmować pocztę elektroniczną, spotkania lub komunikację w drodze telekonferencji lub wideokonferencji, lub komunikację za pośrednictwem innych środków; oraz

c) składają okresowe sprawozdania ze swoich działań Wspólnemu Komitetowi w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu do rozpatrzenia;

2. Do zadań koordynatorów ds. MŚP należy:

a) zapewnianie, aby potrzeby MŚP były uwzględniane w ramach wykonywania niniejszej części niniejszej Umowy;

b) monitorowanie wykonania art. 22.2 w celu zapewnienia jego aktualności i adekwatności dla MŚP;

c) zalecanie uwzględnienia dodatkowych informacji na stronach internetowych Stron, o których mowa w art. 22.2;

d) współpraca i wymiana informacji w celu umożliwienia MŚP z Unii Europejskiej i MERCOSUR wykorzystania nowych możliwości wynikających z niniejszej części niniejszej Umowy w celu zwiększenia handlu i inwestycji;

e) rozpatrywanie wszelkich kwestii istotnych dla MŚP w związku z wykonaniem niniejszej części niniejszej Umowy;

f) uczestniczenie, w stosownych przypadkach, w pracach podkomitetów ustanowionych na podstawie art. 9.9, jeżeli podkomitety te rozpatrują kwestie istotne dla MŚP;

g) wymiana informacji w celu wspomagania Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu w monitorowaniu i wykonywaniu niniejszej części niniejszej Umowy w zakresie, w jakim dotyczy ona MŚP; oraz

h) rozpatrywanie wszelkich innych kwestii dotyczących MŚP wynikających z niniejszej części niniejszej Umowy.

3. W ramach prowadzenia swoich działań koordynatorzy ds. MŚP mogą – stosownie do przypadku – nawiązywać współpracę z ekspertami i organizacjami zewnętrznymi.

ARTYKUŁ 22.4

Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Żadna ze Stron nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 29 w odniesieniu do jakichkolwiek kwestii związanych z postanowieniami niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ 23

KONKURENCJA

ARTYKUŁ 23.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

a) „praktyki antykonkurencyjne” oznaczają każde zachowanie lub działanie określone w prawie konkurencji Strony, które podlega sankcjom;

b) „organ ochrony konkurencji” oznacza:

(i) w przypadku Unii Europejskiej – Komisję Europejską; oraz

(ii) w przypadku MERCOSUR – właściwe organy każdego z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR;

c) „prawo konkurencji” oznacza:

(i) w przypadku Unii Europejskiej – art. 101, 102 i 106 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw[1] oraz rozporządzenia wykonawcze[2] dotyczące tych artykułów i tego rozporządzenia; oraz

(ii) w przypadku MERCOSUR – prawo konkurencji każdego z Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR oraz odpowiednie rozporządzenia wykonawcze;

d) „koncentracje przedsiębiorstw” oznaczają każdą transakcję lub działanie określone w prawie konkurencji Strony; oraz

e) „działania w zakresie egzekwowania prawa” oznaczają wszelkie zastosowanie prawa konkurencji w drodze dochodzenia lub postępowania prowadzonego przez organy ochrony konkurencji Strony;

---

[1] Dz.U. WE L 24 z 29.1.2004, s. 1.

[2] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że prawo konkurencji w Unii Europejskiej ma zastosowanie do sektora rolnego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającym rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz.U. UE L 347 z 20.12.2013, s. 671).

ARTYKUŁ 23.2

Zasady

1. Strony uznają znaczenie wolnej i niezakłóconej konkurencji w swoich stosunkach handlowych. Strony potwierdzają, że praktyki antykonkurencyjne i koncentracje przedsiębiorstw, które znacząco zakłócają efektywną konkurencję, mogą wpływać na właściwe funkcjonowanie rynków i korzyści płynące z liberalizacji handlu.

2. W zakresie, w jakim mogą mieć wpływ na handel między Stronami, z niniejszą częścią niniejszej Umowy niezgodne są:

a) wszelkie porozumienia między przedsiębiorstwami, decyzje związków przedsiębiorstw i praktyki uzgodnione między przedsiębiorstwami, których celem lub skutkiem jest zapobieganie konkurencji, jej ograniczanie lub zakłócanie[1], zgodnie z definicją zawartą w odpowiednim prawie konkurencji każdej ze Stron;

b) wszelkie nadużywanie przez przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa pozycji dominującej, zgodnie z definicją zawartą w odpowiednich przepisach prawa konkurencji każdej ze Stron; oraz

c) koncentracje przedsiębiorstw, które znacząco zakłócają efektywną konkurencję, zgodnie z definicją zawartą w odpowiednim prawie konkurencji każdej ze Stron.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że niniejszej litery nie należy rozumieć jako ograniczającej zakres analizy, którą należy przeprowadzić w przypadku porozumień między przedsiębiorstwami, decyzji związków przedsiębiorstw i praktyk uzgodnionych między przedsiębiorstwami na mocy odpowiedniego prawa konkurencji każdej ze Stron.

3. Strony uznają znaczenie stosowania prawa konkurencji w sposób przejrzysty, terminowy i niedyskryminujący, z poszanowaniem zasad sprawiedliwości proceduralnej wobec wszystkich zainteresowanych stron, w tym prawa do obrony stron objętych dochodzeniem.

ARTYKUŁ 23.3

Wykonanie

1. Każda ze Stron przyjmuje lub utrzymuje w mocy kompleksowe prawo konkurencji, które skutecznie reguluje kwestie praktyk antykonkurencyjnych i koncentracji przedsiębiorstw, o których mowa w art. 23.2 ust. 2, oraz przestrzega zasad określonych w art. 23.2 ust. 3. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje organy ochrony konkurencji wyznaczone i odpowiednio wyposażone w celu przejrzystego i skutecznego wykonania ich prawa konkurencji.

2. Organy ochrony konkurencji każdej ze Stron wyznaczają punkt kontaktowy i informują się o tym nawzajem. Punkty kontaktowe mogą przekazywać i wymieniać informacje w odniesieniu do wykonania art. 23.5, 23.6 i 23.7.

ARTYKUŁ 23.4

Przedsiębiorstwa państwowe i przedsiębiorstwa, którym przyznano wyłączne lub szczególne przywileje

1. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie wyznaczenia lub utrzymywania przedsiębiorstw państwowych, przedsiębiorstw, którym przyznano wyłączne lub szczególne przywileje lub monopoli zgodnie z jej odpowiednim prawem.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, podlegają prawu konkurencji, pod warunkiem że jego stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu konkretnych zadań leżących w interesie publicznym powierzonych im przez Stronę.

ARTYKUŁ 23.5

Wymiana informacji niepoufnych oraz współpraca związana z egzekwowaniem prawa

1. W celu ułatwienia skutecznego stosowania praw konkurencji każdej ze Stron organy ochrony konkurencji mogą wymieniać między sobą informacje niepoufne.

2. Organ ochrony konkurencji Strony może zwrócić się do organu ochrony konkurencji drugiej Strony o zapewnienie współpracy dotyczącej działań zakresie egzekwowania prawa. Taka współpraca nie uniemożliwia podejmowania niezależnych decyzji przez Strony.

3. Strona nie jest zobowiązana do przekazywania drugiej Stronie informacji na podstawie niniejszego artykułu. Niezależnie od poprzedniego zdania, jeżeli Strona przekazuje drugiej Stronie informacje na podstawie niniejszego artykułu, może wymagać, aby informacje te były wykorzystywane z zastrzeżeniem określonych przez nią warunków.

ARTYKUŁ 23.6

Konsultacje

1. Organ ochrony konkurencji Strony może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji do organu ochrony konkurencji drugiej Strony, jeżeli uzna, że jego interesy zostały w znacznym stopniu naruszone przez:

a) praktyki antykonkurencyjne, które są lub były stosowane przez przedsiębiorstwo lub przedsiębiorstwa zlokalizowane na terytorium drugiej Strony;

b) koncentracje przedsiębiorstw, o których mowa w art. 23.2 ust. 2; lub

c) działania w zakresie egzekwowania prawa prowadzone przez organ ochrony konkurencji drugiej Strony.

2. Rozpoczęcie konsultacji, o których mowa w ust. 1, pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich działań podejmowanych przez organ ochrony konkurencji Strony na mocy jej prawa konkurencji lub dla autonomii podejmowania decyzji przez ten organ.

3. Organ ochrony konkurencji, z którym przeprowadzono konsultacje zgodnie z ust. 1, może zastosować wszelkie środki naprawcze, które uzna za stosowne, zgodne ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi oraz bez uszczerbku dla jego uprawnień dyskrecjonalnych w zakresie egzekwowania prawa konkurencji.

ARTYKUŁ 23.7

Niestosowanie mechanizmu rozstrzygania sporów

Żadna ze Stron nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 29 w odniesieniu do jakichkolwiek kwestii związanych z postanowieniami niniejszego rozdziału.

ROZDZIAŁ 24

SUBSYDIA

ARTYKUŁ 24.1

Zasady

Każda ze Stron może udzielać subsydiów, jeżeli są one niezbędne do osiągnięcia celów polityki publicznej. Niezależnie od tego Strony potwierdzają, że niektóre subsydia mogą zakłócać właściwe funkcjonowanie rynków oraz podważać korzyści płynące z liberalizacji handlu.

ARTYKUŁ 24.2

Współpraca

1. Strony uznają potrzebę współpracy, zarówno na poziomie wielostronnym, jak i regionalnym, w celu:

a) poszukiwania skutecznych sposobów koordynowania stanowisk i wniosków dotyczących subsydiów w ramach WTO;

b) zbadania sposobów poprawy przejrzystości w zakresie subsydiów; oraz

c) wymiany informacji na temat funkcjonowania ich systemów kontroli subsydiów.

2. Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu może rozważyć sposoby dalszej poprawy zrozumienia przez Strony wpływu subsydiowania na handel.

3. Strony dokonają przeglądu funkcjonowania ich współpracy nie później niż 3 (trzy) lata po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy, a następnie będą go przeprowadzać w regularnych odstępach czasu. Strony konsultują się wzajemnie w sprawie sposobów poprawy współpracy w świetle zdobytego doświadczenia i wszelkich inicjatyw dotyczących zasad subsydiowania opracowanych w kontekście WTO.

4. Szczegóły takiej współpracy mogą zostać określone w umowie administracyjnej.

ROZDZIAŁ 25

PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE, PRZEDSIĘBIORSTWA, KTÓRYM PRZYZNANO WYŁĄCZNE LUB SZCZEGÓLNE PRZYWILEJE

ARTYKUŁ 25.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

a) „działalność handlowa” oznacza działalność podejmowaną przez przedsiębiorstwo w celu osiągnięcia zysku, której efektem końcowym jest wyprodukowanie towaru lub świadczenie usługi, które zostaną sprzedane na właściwym rynku w ilościach i po cenach określonych przez to przedsiębiorstwo[1];

b) „względy handlowe” oznaczają cenę, jakość, dostępność, zbywalność, transport oraz inne warunki zakupu lub sprzedaży lub inne czynniki, które w zwykłych warunkach zostałyby wzięte pod uwagę przy podejmowaniu decyzji handlowych przedsiębiorstwa prywatnego prowadzącego działalność zgodnie z zasadami gospodarki rynkowej w odnośnej dziedzinie lub branży;

c) „przedsiębiorstwo, któremu przyznano wyłączne lub szczególne przywileje” oznacza przedsiębiorstwo publiczne lub prywatne, w tym jego jednostki zależne, któremu Strona przyznała formalnie lub faktycznie wyłączne lub szczególne przywileje;

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że wyklucza to działalność przedsiębiorstwa, które prowadzi działalność: a) o charakterze nienastawionym na zysk; lub b) po kosztach.

d) „wyłączne lub szczególne przywileje” oznaczają prawa lub przywileje przyznane przez Stronę pojedynczemu przedsiębiorstwu lub ograniczonej liczbie przedsiębiorstw upoważnionych do dostarczania towaru lub świadczenia usługi, które nie są przyznawane zgodnie z obiektywnymi, proporcjonalnymi i niedyskryminującymi kryteriami, z uwzględnieniem szczególnych regulacji sektorowych, na podstawie których przyznano dane prawo lub przywilej, znacząco wpływając w ten sposób na zdolność innych przedsiębiorstw do dostarczania tego samego towaru lub świadczenia tej samej usługi na tym samym obszarze geograficznym na zasadniczo równoważnych warunkach[1];

e) „usługa świadczona w związku z wykonywaniem władzy publicznej” oznacza usługę świadczoną w związku z wykonywaniem władzy publicznej zdefiniowaną w art. I ust. 3 lit. c) GATS oraz – w stosownych przypadkach – w pkt 1 lit. b), c) i d) załącznika w sprawie usług finansowych do GATS; oraz

f) „przedsiębiorstwo państwowe” oznacza przedsiębiorstwo, które stanowi własność Strony lub pozostaje pod jej kontrolą[2].

---

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że przyznanie licencji ograniczonej liczbie przedsiębiorstw w ramach przydziału ograniczonych zasobów zgodnie z obiektywnymi, proporcjonalnymi i niedyskryminującymi kryteriami nie stanowi samo w sobie wyłącznego lub szczególnego przywileju.

[2] Do celów niniejszej definicji pojęcie „które stanowi własność Strony lub pozostaje pod jej kontrolą” odnosi się do sytuacji, w których Strona jest właścicielem ponad 50 % kapitału zakładowego lub kontroluje wykonywanie ponad 50 % praw głosu, lub w inny sposób sprawuje równoważną kontrolę nad przedsiębiorstwem zgodnie z zasadami zarządzania tym przedsiębiorstwem.

ARTYKUŁ 25.2

Zakres stosowania

1. Niniejszy rozdział ma zastosowanie do przedsiębiorstw państwowych i przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową, którym Strona przyznała, formalnie lub faktycznie, wyłączne lub szczególne przywileje. W przypadku gdy przedsiębiorstwo łączy działalność handlową z działalnością niekomercyjną, niniejszym rozdziałem objęta jest wyłącznie działalność handlowa takiego przedsiębiorstwa.

2. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do zamówień publicznych Strony na towary lub usługi nabywane do celów publicznych, a nie w celu komercyjnej odsprzedaży lub w celu wykorzystania do produkcji lub do dostarczania towarów lub świadczenia usług do sprzedaży komercyjnej, niezależnie od tego, czy zamówienie to jest „zamówieniem objętym niniejszą Umową" w rozumieniu art. 20.3.

3. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do usługi świadczonej w związku z wykonywaniem władzy publicznej.

4. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do przedsiębiorstw państwowych ani do przedsiębiorstw, którym przyznano wyłączne lub szczególne przywileje, jeżeli w dowolnym z 3 (trzech) ostatnich kolejnych lat podatkowych roczne przychody osiągane z działalności handlowej danego przedsiębiorstwa objętej niniejszym rozdziałem wynosiły mniej niż 200 (dwieście) mln specjalnych praw ciągnienia.

5. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do działalności handlowej przedsiębiorstw państwowych i przedsiębiorstw, którym przyznano wyłączne lub szczególne przywileje, w sektorach lub podsektorach, w odniesieniu do których nie podjęto szczegółowych zobowiązań zgodnie z dodatkami 25-A-1 i 25-A-2, lub sektorach lub podsektorach, w odniesieniu do których szczegółowe zobowiązania zostały poddane ograniczeniom zgodnie z dodatkami 25-A-1 i 25-A-2, w zakresie tych ograniczeń i z zastrzeżeniem warunków w nich określonych.

6. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do przedsiębiorstw państwowych w sektorze obronnym.

7. Niniejszy rozdział nie ma zastosowania do przedsiębiorstw państwowych ani przedsiębiorstw, którym przyznano wyłączne lub szczególne przywileje, o których mowa w dodatkach 25-A-1 i 25-A-2. Art. 25.4 nie ma zastosowania do przedsiębiorstw państwowych wymienionych w dodatku 25-A-1.

ARTYKUŁ 25.3

Postanowienia ogólne

1. Każda ze Stron potwierdza swoje prawa i obowiązki wynikające z art. XVII GATT 1994, Uzgodnienia w sprawie interpretacji art. XVII GATT 1994, a także z art. VIII GATS.

2. Żadne z postanowień niniejszego rozdziału nie uniemożliwia Stronie ustanowienia lub utrzymywania przedsiębiorstwa państwowego, wyznaczenia lub utrzymywania monopolu, ani przyznawania przedsiębiorstwom wyłącznych lub szczególnych przywilejów.

ARTYKUŁ 25.4

Względy handlowe

1. Każda ze Stron zapewnia, aby jej przedsiębiorstwa państwowe i przedsiębiorstwa, którym przyznano wyłączne lub szczególne przywileje, prowadząc działalność handlową na terytorium Strony, działały zgodnie z względami handlowymi przy zakupie lub sprzedaży towarów lub usług, z wyjątkiem sytuacji, w których realizują swoje zadanie lub cel publiczny[1] przewidziany w prawie Strony.

2. Ust. 1 nie uniemożliwia tym przedsiębiorstwom:

a) nabywania lub dostarczania towarów lub usług na odmiennych warunkach, w tym dotyczących ceny, jeżeli takie odmienne warunki ustanawia się zgodnie ze względami handlowymi; lub

b) odmowy zakupu lub dostawy towarów lub usług, jeżeli taka odmowa jest zgodna ze względami handlowymi.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że pojęcie „zadania lub celu publicznego” obejmuje między innymi działalność banków krajowych w zakresie zakupu towarów i usług zgodnie z federalnymi przepisami dotyczącymi zamówień publicznych oraz politykę kredytową wspierającą przystępne cenowo mieszkania, wywóz lub przywóz, mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa i rolników, lub wszelkie zadania powierzone przez Stronę jej przedsiębiorstwom państwowym i przedsiębiorstwom, którym Strona przyznała wyłączne lub szczególne przywileje. Pojęcie „zadania lub celu publicznego” obejmuje również działalność prowadzoną przez podmiot publiczny lub trust związaną z zabezpieczeniem społecznym lub powszechnymi programami emerytalnymi.

ARTYKUŁ 25.5

Przejrzystość

1. Strona, która ma powody, by uważać, że jej interesy w ramach niniejszego rozdziału są naruszane przez działalność handlową przedsiębiorstwa państwowego lub przedsiębiorstwa, któremu przyznano wyłączne lub szczególne przywileje drugiej Strony, może zwrócić się do drugiej Strony o przekazanie na piśmie informacji na temat działalności handlowej tego przedsiębiorstwa, która podlega postanowieniom niniejszego rozdziału. Strona, do której skierowano wniosek, w miarę możliwości udziela odpowiedzi w odpowiednim czasie.

2. We wnioskach o udzielenie informacji, o których mowa w ust. 1, wskazuje się przedsiębiorstwo, towary i rynki oraz wskazuje się interesy objęte niniejszym rozdziałem, które według Strony wnioskującej zostały naruszone.

ARTYKUŁ 25.6

Współpraca

Strony współpracują poprzez:

a) badanie możliwości podjęcia dodatkowych zobowiązań w odniesieniu do przedsiębiorstw państwowych i przedsiębiorstw, którym przyznano wyłączne lub szczególne przywileje; oraz

b) wymianę doświadczeń w zakresie opracowywania najlepszych praktyk dotyczących ładu korporacyjnego przedsiębiorstw państwowych.

ARTYKUŁ 25.7

Zmiana załącznika 25-A

Załącznik 25-A podlega przeglądowi przeprowadzanemu przez Wspólną Radę w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu 5 (pięć) lat po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy w celu zbadania możliwości podjęcia dodatkowych zobowiązań. Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu może przyjąć decyzję o odpowiedniej zmianie załącznika 25-A.

ROZDZIAŁ 26

HANDEL I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

ARTYKUŁ 26.1

Cele i zakres stosowania

1. Celem niniejszego rozdziału jest zwiększenie włączenia zrównoważonego rozwoju do stosunków handlowych i inwestycyjnych Stron, w szczególności w drodze ustanowienia zasad i działań dotyczących aspektów zrównoważonego rozwoju związanych z pracą[1] i środowiskiem o szczególnym znaczeniu w kontekście handlu i inwestycji.

[1] Do celów niniejszego rozdziału pojęcie „praca” oznacza cele strategiczne Międzynarodowej Organizacji Pracy objęte programem godnej pracy, który wyrażono w deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji.

2. Strony przywołują Agendę 21 w sprawie środowiska i rozwoju przyjętą podczas Konferencji Narodów Zjednoczonych „Środowisko i Rozwój", zorganizowanej w Rio de Janeiro w dniach 3–14 czerwca 1992 oraz Deklarację z Rio w sprawie środowiska i rozwoju z 1992 r., Deklarację z Johannesburga w sprawie zrównoważonego rozwoju oraz plan realizacji przyjęty podczas Światowego Szczytu Zrównoważonego Rozwoju w Johannesburgu w 2002 r., deklarację ministerialną Rady Gospodarczo-Społecznej ONZ „Tworzenie na poziomie krajowym i międzynarodowym środowiska sprzyjającego generowaniu pełnego i produktywnego poziomu zatrudnienia i godnej pracy dla wszystkich oraz jego wpływu na zrównoważony rozwój" z 2006 r., Deklarację MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji oraz dokument końcowy Konferencji ONZ z 2012 r. w sprawie Zrównoważonego Rozwoju zatytułowany „Przyszłość, jakiej chcemy", a także cele zrównoważonego rozwoju zawarte w Agendzie 2030.

3. Strony uznają, że wymiar gospodarczy, społeczny i środowiskowy zrównoważonego rozwoju są współzależne i wzajemnie się uzupełniają, oraz potwierdzają swoje zobowiązanie do promowania rozwoju międzynarodowej wymiany handlowej w taki sposób, aby rozwój ten przyczyniał się do osiągnięcia celu, jakim jest zrównoważony rozwój, dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń.

4. Zgodnie z instrumentami, o których mowa w ust. 2, Strony promują zrównoważony rozwój poprzez:

a) rozwój stosunków handlowych i gospodarczych w sposób, który przyczynia się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju oraz wspiera ich odpowiednie normy i cele w zakresie pracy i środowiska w kontekście stosunków handlowych, które są wolne, otwarte, przejrzyste i zgodne z umowami wielostronnymi, których są stronami;

b) poszanowanie ich wielostronnych zobowiązań w dziedzinach pracy i środowiska; oraz

c) wzmocnioną współpracę i zrozumienie ich odpowiednich polityk i środków dotyczących pracy i środowiska związanych z handlem, z uwzględnieniem różnych krajowych realiów, zdolności, potrzeb i poziomów rozwoju oraz z poszanowaniem krajowych polityk i priorytetów.

5. Uznając różnice w swoich poziomach rozwoju, Strony zgadzają się, że w niniejszym rozdziale przewidziano podejście polegające na współpracy, oparte na wspólnych wartościach i interesach.

ARTYKUŁ 26.2

Prawo do regulacji oraz poziomy ochrony

1. Strony uznają prawo każdej ze Stron do określania swoich polityk i priorytetów zrównoważonego rozwoju, do ustanawiania wewnętrznych poziomów ochrony środowiska i ochrony pracy, jakie uzna ona za stosowne, oraz do przyjmowania lub zmieniania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych oraz polityk. Takie poziomy, przepisy ustawowe i wykonawcze oraz polityki muszą być zgodne z zobowiązaniem każdej ze Stron do przestrzegania umów międzynarodowych i międzynarodowych norm pracy, o których mowa w art. 26.4 i 26.5.

2. Każda ze Stron dąży do ulepszenia swoich odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych oraz polityk w celu zapewnienia wysokiego i skutecznego poziomu ochrony środowiska i ochrony pracy.

3. Strona nie powinna osłabiać poziomów ochrony przewidzianych w jej przepisach ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska lub pracy w celu wspierania handlu lub inwestycji.

4. Strona nie może wstrzymywać się od stosowania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska lub pracy ani stosować odstępstw od nich, by wspierać handel lub inwestycje.

5. Strona nie może poprzez ciągłe lub powtarzające się działanie lub zaniechanie uchylać się od skutecznego egzekwowania swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska lub pracy, aby zachęcać do handlu i inwestycji.

6. Strona nie może stosować swoich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących ochrony środowiska i pracy w sposób, który stanowiłby ukryte ograniczenie handlu lub niedającą się uzasadnić lub arbitralną dyskryminację.

ARTYKUŁ 26.3

Przejrzystość

1. Każda ze Stron zapewnia, zgodnie z rozdziałem 27, aby opracowywanie, ustanawianie i wdrażanie następujących środków odbywało się w sposób przejrzysty, gwarantujący świadomość i zachęcający do udziału społeczeństwa, zgodnie ze swoimi przepisami i procedurami:

a) środków służących ochronie środowiska i warunków pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje; oraz

b) środków dotyczących handlu lub inwestycji, które mogą mieć wpływ na ochronę środowiska lub warunki pracy.

ARTYKUŁ 26.4

Wielostronne normy i porozumienia dotyczące pracy

1. Strony potwierdzają wartość większej spójności polityki w zakresie godnej pracy, obejmującej podstawowe normy pracy, oraz wysokiego poziomu ochrony pracy, w połączeniu z ich skutecznym egzekwowaniem, a także uznają korzystny wpływ, jaki obszary te mogą mieć na efektywność gospodarczą, innowacje i wydajności, w tym wyniki wywozu. W tym kontekście uznają również znaczenie dialogu społecznego w kwestiach dotyczących pracy między pracownikami i pracodawcami oraz ich odpowiednimi organizacjami i rządami, a także zobowiązują się do promowania takiego dialogu.

2. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do wspierania rozwoju handlu międzynarodowego w sposób sprzyjający godnej pracy dla wszystkich, w tym kobiet i młodzieży. W tym kontekście każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązanie do promowania i skutecznego wdrażania konwencji i protokołów MOP ratyfikowanych przez Państwa-Sygnatariuszy MERCOSUR i przez państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz sklasyfikowanych przez MOP jako aktualne.

3. Zgodnie z Konstytucją Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz Deklaracją Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy oraz działaniami następczymi wobec tej deklaracji, przyjętymi w Genewie w dniu 18 czerwca 1998 r. (zwanymi dalej „Deklaracją Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy”), każda ze Stron przestrzega uznanych na poziomie międzynarodowym podstawowych norm pracy określonych w podstawowych konwencjach MOP oraz propaguje i skutecznie wdraża te normy, a mianowicie:

a) wolność zrzeszania się i skuteczne uznanie prawa do rokowań zbiorowych;

b) zniesienie wszelkich form pracy przymusowej lub obowiązkowej;

c) skuteczne zniesienie pracy dzieci; oraz

d) likwidację dyskryminacji w obszarze zatrudnienia i wykonywania zawodu.

4. Każda ze Stron podejmuje stałe i nieustające wysiłki na rzecz ratyfikacji podstawowych konwencji MOP, protokołów i innych odpowiednich konwencji MOP, których nie jest jeszcze stroną i które zostały sklasyfikowane przez MOP jako aktualne. Strony prowadzą regularną wymianę informacji na temat swoich postępów w tej dziedzinie.

5. Strony przypominają, że jednym z celów Agendy 2030 jest wyeliminowanie pracy przymusowej i podkreślają znaczenie ratyfikacji i skutecznego wykonywania Protokołu z 2014 r. do Konwencji dotyczącej pracy przymusowej lub obowiązkowej.

6. Strony konsultują się i współpracują, w stosownych przypadkach, w związanych z handlem sprawach dotyczących pracy będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w tym w kontekście MOP.

7. Przywołując Deklarację Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącą podstawowych zasad i praw w pracy oraz Deklarację MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji, Strony zwracają uwagę na fakt, że naruszenie fundamentalnych zasad i praw w pracy nie może być traktowane ani wykorzystywane w jakikolwiek inny sposób jako uprawniona przewaga komparatywna, a normy pracy nie powinny być wykorzystywane do protekcjonistycznych celów handlowych.

8. Każda ze Stron promuje godną pracę, jak przewidziano w Deklaracji MOP dotyczącej sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji. Każda ze Stron zwraca szczególną uwagę na:

a) opracowywanie i ulepszanie środków na rzecz bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym odszkodowania w przypadku urazów lub chorób zawodowych zgodnie z definicją zawartą w odpowiednich konwencjach MOP i innych zobowiązaniach międzynarodowych;

b) godziwe warunki pracy dla wszystkich w odniesieniu do m.in. płacy i wynagrodzenia, godzin pracy i innych warunków pracy;

c) inspekcje pracy, w szczególności poprzez skuteczne wdrożenie odpowiednich norm MOP dotyczących inspekcji pracy; oraz

d) niedyskryminację w odniesieniu do warunków pracy, w tym w odniesieniu do pracowników migrujących.

9. Każda ze Stron zapewnia dostępność postępowań administracyjnych i sądowych w celu umożliwienia podejmowania skutecznych działań przeciwko naruszeniom praw pracowniczych, o których mowa w niniejszym rozdziale.

ARTYKUŁ 26.5

Wielostronne umowy środowiskowe

1. Strony uznają, że środowisko stanowi jeden z trzech wymiarów zrównoważonego rozwoju – gospodarczego, społecznego i środowiskowego – oraz że te trzy wymiary należy traktować w sposób zrównoważony i zintegrowany. Ponadto Strony uznają możliwy wkład handlu w zrównoważony rozwój.

2. Strony uznają znaczenie Zgromadzenia ONZ ds. Ochrony Środowiska Programu Narodów Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska (zwanego dalej „UNEP") oraz wielostronnych umów środowiskowych (zwanych dalej „wielostronnymi umowami środowiskowymi") jako odpowiedzi wspólnoty międzynarodowej na globalne lub regionalne wyzwania związane ze środowiskiem oraz podkreślają potrzebę zwiększenia wzajemnego wspierania się polityk w dziedzinie handlu i środowiska.

3. Każda ze Stron potwierdza swoje zobowiązania do promowania i skutecznego wdrażania wielostronnych umów środowiskowych i protokołów, których jest stroną, oraz zmian do nich.

4. Strony regularnie wymieniają informacje na temat swoich postępów w ratyfikacji wielostronnych umów środowiskowych, w tym protokołów i zmian do nich.

5. Strony konsultują się i współpracują, w stosownych przypadkach, w związanych z handlem sprawach dotyczących środowiska będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w kontekście wielostronnych umów środowiskowych.

6. Strony uznają swoje prawo do powoływania się na art. 28.2 w odniesieniu do środków ochrony środowiska.

7. Żadne z postanowień niniejszej umowy nie uniemożliwia Stronie przyjęcia lub utrzymania środków w celu wdrożenia wielostronnych umów środowiskowych, których jest stroną, jeżeli takie środki są zgodne z art. 26.2 ust. 6.

ARTYKUŁ 26.6

Handel i zmiana klimatu

1. Strony dostrzegają znaczenie osiągnięcia ostatecznego celu UNFCCC w reakcji na poważne zagrożenie zmianą klimatu oraz uznają rolę handlu w tym zakresie.

2. Na podstawie ust. 1 każda ze Stron:

a) skutecznie wdraża UNFCCC i porozumienie paryskie ustanowione na mocy tej konwencji; oraz

b) zgodnie z art. 2 porozumienia paryskiego, promuje pozytywny wkład handlu w dążenie do niskich emisji gazów cieplarnianych, gospodarki o obiegu zamkniętym oraz rozwoju odpornego na zmianę klimatu oraz w zwiększanie zdolności przystosowania się do negatywnych skutków zmiany klimatu w sposób, który nie zagraża produkcji żywności.

3. Strony współpracują, w stosownych przypadkach, w związanych z handlem sprawach dotyczących zmiany klimatu na szczeblu dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych, w szczególności w ramach UNFCCC.

ARTYKUŁ 26.7

Handel i różnorodność biologiczna

1. Strony uznają znaczenie ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej sporządzoną w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r., Konwencją o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem podpisaną w Waszyngtonie dnia 3 marca 1973 r. (zwaną dalej „CITES"), Międzynarodowym traktatem o zasobach genetycznych roślin dla wyżywienia i rolnictwa oraz decyzjami przyjętymi na ich podstawie, a także rolę, jaką handel może odegrać w przyczynianiu się do osiągnięcia celów tych konwencji i tego traktatu.

2. Na podstawie ust. 1 każda ze Stron:

a) propaguje wykorzystanie CITES jako instrumentu ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej, w tym poprzez włączenie gatunków zwierząt i roślin do załączników do CITES, w przypadku gdy stan ochrony tych gatunków uznaje się za zagrożony ze względu na handel międzynarodowy;

b) wdraża skuteczne środki prowadzące do ograniczenia nielegalnego handlu dziką fauną i florą, zgodnie z umowami międzynarodowymi, których jest stroną;

c) zachęca do handlu produktami opartymi na zasobach naturalnych, które pozyskano w drodze zrównoważonego wykorzystywania zasobów biologicznych lub które przyczyniają się do ochrony bioróżnorodności, zgodnie z jej przepisami ustawowymi i wykonawczymi; oraz

d) promuje sprawiedliwy i równy podział korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych oraz, w stosownych przypadkach, środki umożliwiające dostęp do takich zasobów i uprzednią świadomą zgodę.

3. Strony wymieniają również informacje na temat inicjatyw i dobrych praktyk w zakresie handlu produktami opartymi na zasobach naturalnych mających na celu zachowanie różnorodności biologicznej oraz współpracują, stosowanie do przypadku, na poziomie dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych w kwestiach objętych niniejszym artykułem.

ARTYKUŁ 26.8

Handel i zrównoważona gospodarka leśna

1. Strony uznają znaczenie zrównoważonej gospodarki leśnej i rolę handlu w osiągnięciu tego celu, a także znaczenie odbudowy lasów do celów ochrony i zrównoważonego wykorzystania.

2. Na podstawie ust. 1 każda ze Stron:

a) zachęca do handlu produktami pochodzącymi z lasów, którymi gospodaruje się w zrównoważony sposób, pozyskiwanymi zgodnie z przepisami ustawowymi i wykonawczymi kraju pozyskania;

b) wspiera włączanie społeczności lokalnych i ludności rdzennej związanych z lasami, stosownie do przypadku i za ich uprzednią zgodą, do zrównoważonych łańcuchów dostaw drewna i leśnych pożytków niedrzewnych, aby poprawić ich warunki życia oraz promować ochronę i zrównoważone wykorzystanie lasów;

c) wdraża środki zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna i związanego z nim handlu;

d) wymienia informacje dotyczące związanych z handlem inicjatyw w zakresie zrównoważonej gospodarki leśnej, zarządzania lasami i ochrony pokrywy leśnej oraz współpracuje w celu zmaksymalizowania wpływu i zapewnienia wzajemnego wspierania się ich odpowiednich polityk będących przedmiotem wspólnego zainteresowania. oraz

e) współpracuje, stosownie do przypadku, na poziomie dwustronnym, regionalnym i na forach międzynarodowych w kwestiach dotyczących handlu i ochrony pokrywy leśnej, a także zrównoważonej gospodarki leśnej, zgodnie z Agendą 2030.

ARTYKUŁ 26.9

Handel oraz zrównoważone zarządzanie rybołówstwem i akwakulturą

1. Strony uznają znaczenie ochrony żywych zasobów morza i ekosystemów morskich oraz zrównoważonego zarządzania nimi, a także propagowania odpowiedzialnej i zrównoważonej akwakultury, oraz rolę handlu w realizacji tych celów, a także ich wspólne zaangażowanie na rzecz osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 14 Agendy 2030, w szczególności związanych z nim zadań 4 i 6.

2. Na podstawie ust. 1 oraz w sposób zgodny ze jej zobowiązaniami międzynarodowymi, każda ze Stron:

a) wdraża długoterminowe środki ochrony i zarządzania oraz zrównoważoną eksploatację żywych zasobów morza zgodnie z prawem międzynarodowym zapisanym w Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawie morza i innych odpowiednich instrumentach Organizacji Narodów Zjednoczonych i Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (zwanej dalej „FAO”), których jest stroną;

b) działa zgodnie z zasadami Kodeksu odpowiedzialnego rybołówstwa FAO przyjętego rezolucją 4/95 z dnia 31 października 1995 r. (zwanego dalej „Kodeksem odpowiedzialnego rybołówstwa FAO”);

c) uczestniczy i czynnie współpracuje w ramach regionalnych organizacji ds. zarządzania rybołówstwem i innych odpowiednich forów międzynarodowych, których jest członkiem, obserwatorem lub współpracującym podmiotem niebędącym umawiającą się stroną, aby osiągnąć cele, jakimi są dobre zarządzanie rybołówstwem i zrównoważone rybołówstwo, w tym poprzez skuteczną kontrolę, monitorowanie i egzekwowanie środków zarządzania oraz, w stosownych przypadkach, wdrożenie systemów dokumentowania połowów lub systemów certyfikacji;

d) wdraża, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi, kompleksowe, skuteczne i przejrzyste środki zwalczania nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów oraz wyklucza z handlu międzynarodowego produkty, które nie są zgodne z takimi środkami, oraz współpracuje w tym zakresie, w tym dzięki ułatwianiu wymiany informacji;

e) prowadzi prace mające na celu koordynację środków niezbędnych do ochrony i zrównoważonego wykorzystania międzystrefowych zasobów rybnych na obszarach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania; oraz

f) promuje rozwój zrównoważonej i odpowiedzialnej akwakultury, uwzględniając jego aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe, w tym w odniesieniu do wdrażania celów i zasad zawartych w Kodeksie odpowiedzialnego rybołówstwa FAO.

ARTYKUŁ 26.10

Informacje naukowe i techniczne

1. Podczas ustanawiania lub wdrażania środków służących ochronie środowiska lub warunków pracy, które mogą mieć wpływ na handel lub inwestycje, każda ze Stron zapewnia, aby dowody naukowe i techniczne, na których się opierają, pochodziły od uznanych organów naukowo-technicznych oraz aby środki były oparte na odpowiednich normach, wytycznych lub zaleceniach międzynarodowych, w przypadku gdy takie istnieją.

2. W przypadkach gdy dowody lub informacje naukowe są niewystarczające lub niejednoznaczne i istnieje ryzyko poważnej degradacji środowiska lub ryzyko dla bezpieczeństwa i higieny pracy na terytorium Strony, Strona ta może przyjąć środki oparte na zasadzie ostrożności. Środki te opierają się na dostępnych istotnych informacjach i podlegają okresowym przeglądom. Strona przyjmująca takie środki dąży do uzyskania nowych lub dodatkowych informacji naukowych niezbędnych do bardziej rozstrzygającej oceny i dokonuje przeglądu takich środków, stosownie do przypadku.

3. Jeżeli środek przyjęty zgodnie z ust. 2 ma wpływ na handel lub inwestycje, Strona może zwrócić się do Strony przyjmującej środek o przekazanie informacji wskazujących, że dowody naukowe lub informacje są niewystarczające lub niejednoznaczne w odniesieniu do danej kwestii oraz że przyjęty środek jest zgodny z jej własnym poziomem ochrony, a także może zwrócić się o poddanie tej kwestii pod dyskusję w ramach Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, o którym mowa w art. 26.14.

4. Środki, o których mowa w niniejszym artykule, nie mogą być stosowane w sposób, który stanowiłby środki arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji lub ukryte ograniczenie w handlu międzynarodowym.

ARTYKUŁ 26.11

Handel i odpowiedzialne zarządzanie łańcuchami dostaw

1. Strony uznają znaczenie odpowiedzialnego zarządzania łańcuchami dostaw poprzez odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej i praktyki w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w oparciu o wytyczne uzgodnione na poziomie międzynarodowym.

2. Na podstawie ust. 1 każda ze Stron:

a) wspiera rozpowszechnianie i stosowanie odpowiednich instrumentów międzynarodowych, które zatwierdziła lub poparła, takich jak Trójstronna deklaracja zasad dotyczących przedsiębiorstw międzynarodowych i polityki społecznej MOP przyjęta w Genewie w listopadzie 1977 r., inicjatywa ONZ Global Compact, Wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka zatwierdzone przez Radę Praw Człowieka w rezolucji 17/4 z dnia 16 czerwca 2011 r. oraz Wytyczne OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych – zalecenia dotyczące odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej w kontekście globalnym załączone do Deklaracji OECD w sprawie inwestycji międzynarodowych i przedsiębiorstw wielonarodowych sporządzonej w Paryżu dnia 21 czerwca 1976 r.;

b) propaguje dobrowolne przyjmowanie przez przedsiębiorstwa praktyk w zakresie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw lub odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z wytycznymi i zasadami, o których mowa w lit. a); oraz

c) zapewnia ramy polityki wspierające skuteczne wdrażanie zasad i wytycznych, o których mowa w lit. a).

3. Strony uznają użyteczność międzynarodowych wytycznych sektorowych w obszarach społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej oraz promują współpracę w tym zakresie. W odniesieniu do Wytycznych OECD dotyczących należytej staranności dla odpowiedzialnych łańcuchów dostaw minerałów z obszarów dotkniętych konfliktami i obszarów wysokiego ryzyka oraz dodatków do tych wytycznych, Strony stosujące lub wspierające te wytyczne również propagują ich przyjmowanie.

4. Strony wymieniają się informacjami i najlepszymi praktykami oraz, w stosownych przypadkach, współpracują w kwestiach objętych niniejszym artykułem, w tym na odpowiednich forach regionalnych i międzynarodowych.

ARTYKUŁ 26.12

Inne inicjatywy związane z handlem i inwestycjami wspierające zrównoważony rozwój

1. Strony potwierdzają swoje zobowiązanie do zwiększenia wkładu handlu i inwestycji w osiągnięcie celu zrównoważonego rozwoju w wymiarach gospodarczym, społecznym i środowiskowym.

2. Na podstawie ust. 1 Strony:

a) propagują cele programu godnej pracy, zgodnie z Deklaracją MOP dotyczącą sprawiedliwości społecznej na rzecz uczciwej globalizacji, w tym minimalną płacę zapewniającą utrzymanie na minimalnym poziomie, ochronę socjalną sprzyjającą włączeniu społecznemu, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz inne aspekty związane z warunkami pracy;

b) zachęcają do handlu towarami i usługami oraz inwestycji w takie towary i usługi, a także do dobrowolnej wymiany praktyk i technologii, które przyczyniają się do poprawy warunków społecznych i środowiskowych, w tym praktyk i technologii o szczególnym znaczeniu dla łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, w sposób zgodny z niniejszą częścią niniejszej Umowy; oraz

c) współpracują, stosownie do przypadku, na poziomie dwustronnym i regionalnym oraz na forach międzynarodowych w kwestiach objętych niniejszym artykułem.

ARTYKUŁ 26.13

Współpraca w dziedzinie handlu i zrównoważonego rozwoju

1. Strony uznają znaczenie współpracy dla osiągnięcia celów niniejszego rozdziału. Mogą one współpracować w zakresie m.in.:

a) pracowniczych i środowiskowych aspektów handlu i zrównoważonego rozwoju na forach międzynarodowych, w tym w szczególności w ramach WTO, MOP, UNEP, UNCTAD, Forum Politycznego Wysokiego Szczebla ONZ ds. Zrównoważonego Rozwoju oraz wielostronnych umów środowiskowych;

b) wpływu prawa pracy i prawa ochrony środowiska oraz norm w tym zakresie na handel i inwestycje;

c) wpływu prawa handlowego i inwestycyjnego na pracę i środowisko; oraz

d) dobrowolnych systemów zapewniania zrównoważonego rozwoju, takich jak programy zapewniania sprawiedliwego i etycznego handlu oraz oznakowania ekologiczne, poprzez wymianę doświadczeń i informacji na temat takich systemów.

2. Aby osiągnąć cele niniejszego rozdziału, Strony mogą również współpracować w zakresie związanych z handlem aspektów:

a) wykonania podstawowych, priorytetowych i innych aktualnych konwencji MOP;

b) programu godnej pracy MOP, w tym wzajemnych powiązań między handlem a pełnym i produktywnym zatrudnieniem, dostosowania rynku pracy, podstawowych norm pracy, godnej pracy w globalnych łańcuchach dostaw, ochrony socjalnej i włączenia społecznego, dialogu społecznego, rozwoju umiejętności i równości płci;

c) wdrażania wielostronnych umów środowiskowych i wzajemnego wspierania udziału w takich wielostronnych umowach środowiskowych;

d) dynamicznego międzynarodowego reżimu prawnego regulującego kwestie klimatu w ramach UNFCCC, w szczególności wdrażania porozumienia paryskiego;

e) Protokołu montrealskiego w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzonego w dniu 16 września 1987 r. w Montrealu oraz wszelkich zmian do niego ratyfikowanych przez Strony, w szczególności środków kontroli produkcji i konsumpcji substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO) i wodorofluorowęglowodorów (HFC), oraz handlu nimi, a także promowania przyjaznych dla środowiska rozwiązań stanowiących alternatywę dla tych substancji, a także środków mających na celu rozwiązanie problemu nielegalnego handlu substancjami regulowanymi tym protokołem;

f) społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej i odpowiedzialnego zarządzania globalnymi łańcuchami dostaw i rozliczalności, w tym w odniesieniu do wdrażania, monitorowania i rozpowszechniania odpowiednich instrumentów międzynarodowych;

g) rozważnego gospodarowania chemikaliami i odpadami;

h) ochrony i zrównoważonego wykorzystania różnorodności biologicznej oraz sprawiedliwego i równego podziału korzyści wynikających z wykorzystania zasobów genetycznych, w tym poprzez odpowiedni dostęp do takich zasobów, o którym mowa w art. 26.7;

i) zwalczania nielegalnego handlu dziką fauną i florą, o którym mowa w art. 26.7;

j) propagowania zachowania lasów oraz zrównoważonej gospodarki leśnej w celu ograniczenia wylesiania i nielegalnego pozyskiwania drewna, o którym mowa w art. 26.8;

k) inicjatyw prywatnych i publicznych przyczyniających się do osiągnięcia celu, jakim jest zatrzymanie wylesiania, w tym inicjatyw łączących produkcję i konsumpcję za pośrednictwem łańcuchów dostaw, zgodnych z celami zrównoważonego rozwoju nr 12 i 15 Agendy 2030;

l) propagowania zrównoważonych praktyk połowowych i handlu produktami rybnymi zarządzanymi w sposób zrównoważony, o którym mowa w art. 26.9; oraz

m) inicjatyw na rzecz zrównoważonej konsumpcji i produkcji zgodne z celem zrównoważonego rozwoju nr 12 Agendy 2030, w tym m.in. gospodarki o obiegu zamkniętym i innych zrównoważonych modeli gospodarczych mających na celu zwiększenie zasobooszczędności i ograniczenie wytwarzania odpadów.

ARTYKUŁ 26.14

Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju oraz punkty kontaktowe

1. Oprócz funkcji wymienionych w art. 2.4 i 9.9 Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju, ustanowiony na podstawie art. 9.9 ust. 4, pełni następujące funkcje:

a) ułatwia i monitoruje działania w zakresie współpracy podejmowane na podstawie niniejszego rozdziału;

b) wykonuje zadania, o których mowa w art. 26.16–26.18; oraz

c) prowadzi wewnętrzne prace przygotowawcze niezbędne na potrzeby Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, w tym w odniesieniu do tematów do dyskusji z wewnętrznymi grupami doradczymi, o których mowa w art. 2.7.

2. Po każdym posiedzeniu podkomitet publikuje sprawozdanie.

3. Każda ze Stron wyznacza punkt kontaktowy w ramach swojej administracji, aby ułatwić komunikację i koordynację między Stronami we wszelkich kwestiach dotyczących wykonywania niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 26.15

Rozstrzyganie sporów

1. Strony podejmują wszelkie starania w postaci dialogu, konsultacji, wymiany informacji oraz współpracy w celu rozwiązania każdego sporu dotyczącego interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału.

2. Wszystkie okresy i terminy wymienione w art. 26.16 i 26.17 mogą zostać przedłużone za porozumieniem Stron.

3. Wszystkie terminy ustanowione na podstawie niniejszego rozdziału liczy się w dniach kalendarzowych od dnia następującego po czynności, do której się odnoszą.

4. Do celów niniejszego rozdziału stronami sporu rozstrzyganego na podstawie niniejszego rozdziału są strony określone w art. 29.3.

5. Żadna ze Stron nie może korzystać z mechanizmu rozstrzygania sporów na podstawie rozdziału 29 w odniesieniu do jakichkolwiek kwestii związanych z postanowieniami niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 26.16

Konsultacje

1. Strona może zwrócić się o przeprowadzenie z drugą Stroną konsultacji dotyczących interpretacji lub stosowania niniejszego rozdziału, składając pisemny wniosek w punkcie kontaktowym drugiej Strony wyznaczonym zgodnie z art. 26.14 ust. 3. We wniosku należy jasno opisać daną kwestię i przedstawić krótkie streszczenie zarzutów na podstawie niniejszego rozdziału, wraz ze wskazaniem odpowiednich postanowień niniejszego rozdziału oraz wyjaśnieniem, w jaki sposób wywiera wpływ na cele niniejszego rozdziału, a także wszelkie inne informacje, które Strona uzna za istotne. Konsultacje rozpoczynają się bezzwłocznie po złożeniu przez Stronę wniosku o konsultacje, a w każdym razie nie później niż 30 (trzydziestu) po dniu otrzymania wniosku.

2. Konsultacje odbywają się osobiście lub, jeżeli Strony tak uzgodnią, za pośrednictwem wideokonferencji lub innych środków elektronicznych. Jeżeli konsultacje przeprowadza się osobiście, odbywają się one na terytorium Strony, do której kierowany jest wniosek, chyba że Strony uzgodnią inaczej.

3. Strony podejmują konsultacje, aby osiągnąć obustronnie zadowalające rozwiązanie w danej kwestii. W kwestiach związanych z umowami wielostronnymi, o których mowa w niniejszym rozdziale, Strony uwzględniają informacje pochodzące od MOP lub odpowiednich organizacji lub organów odpowiedzialnych za wielostronne umowy środowiskowe ratyfikowane przez obie Strony w celu promowania spójności między pracami Stron i tych organizacji. W stosownych przypadkach Strony mogą uzgodnić zwracanie się o poradę do takich organizacji lub organów lub do jakichkolwiek innych ekspertów lub organów, które uznają za odpowiednie.

4. Jeżeli Strona uzna, że dana kwestia wymaga dalszej dyskusji, może wystąpić z pisemnym wnioskiem o zwołanie Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju oraz powiadomić o tym wniosku punkt kontaktowy wyznaczony zgodnie z art. 26.14 ust. 3. Wniosek taki składa się nie wcześniej niż 60 (sześćdziesiąt) dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zbiera się bezzwłocznie i dokłada wszelkich starań, aby osiągnąć obustronnie zadowalające rozwiązanie danej kwestii.

5. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju uwzględnia wszelkie opinie w tej kwestii przedstawione przez wewnętrzne grupy doradcze, o których mowa w art. 2.7, a także wszelkie porady ekspertów.

6. Wszelkie rozwiązania wypracowane przez Strony podaje się do wiadomości publicznej.

ARTYKUŁ 26.17

Zespół ekspertów

1. Jeżeli w ciągu 120 (stu dwudziestu) dni po złożeniu wniosku o konsultacje na podstawie art. 18.16 nie osiągnięto obustronnie zadowalającego rozwiązania, Strona może złożyć wniosek o ustanowienie zespołu ekspertów w celu zbadania danej kwestii. Każdy taki wniosek składa się na piśmie do punktu kontaktowego drugiej Strony wyznaczonego zgodnie z art. 26.14 ust. 3 i określa się w nim powody wystąpienia o ustanowienie zespołu ekspertów, w tym przedstawia się opis spornych środków oraz wskazuje się odpowiednie postanowienia niniejszego rozdziału, które zdaniem Strony mają zastosowanie.

2. O ile w niniejszym artykule nie przewidziano inaczej, zastosowanie mają art. 29.9, 29.11, 29.12, 29.26 i 29.27, a także regulamin wewnętrzny zawarty w załączniku 29-A i kodeks postępowania zawarty w załączniku 29-B.

3. Na swoim pierwszym posiedzeniu po wejściu w życie niniejszej Umowy Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju sporządza listę przynajmniej 15 (piętnastu) osób, które są skłonne i zdolne pełnić rolę eksperta w zespole ekspertów. Lista składa się z 3 (trzech) części: 1 (jednej) części listy zaproponowanej przez UE, 1 (jednej) części listy zaproponowanej przez MERCOSUR i 1 (jednej) części listy obejmującej osoby niebędące obywatelami żadnej ze Stron. Każda ze Stron proponuje do swojej części listy co najmniej 5 (pięć) osób. Strony wybierają również co najmniej 5 (pięć) osób do listy osób niebędących obywatelami żadnej ze Stron. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju zapewnia aktualizację listy oraz utrzymanie liczby ekspertów na poziomie co najmniej 15 (piętnastu) osób.

4. Osoby, o których mowa w ust. 3, muszą posiadać specjalistyczną lub fachową wiedzę w kwestiach objętych niniejszym rozdziałem, w tym w dziedzinie prawa pracy, prawa ochrony środowiska lub prawa handlowego lub w zakresie rozstrzygania sporów wynikających z umów międzynarodowych. Muszą to być osoby działające w imieniu własnym, niezależne i nieprzyjmujące poleceń od jakiejkolwiek organizacji lub władz publicznych w sprawach związanych z danym sporem oraz niepowiązane z władzami publicznymi którejkolwiek ze Stron. Muszą również przestrzegać załącznika 29-B.

5. Zespół ekspertów składa się z 3 (trzech) członków, chyba że Strony uzgodnią inaczej. Przewodniczący pochodzi z części listy obejmującej osoby niebędące obywatelami żadnej ze Stron. Zespół ekspertów powołuje się zgodnie z procedurami określonymi w art. 21.9 ust. 1–4. Ekspertów wybiera się spośród odpowiednich osób figurujących w częściach listy, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, zgodnie z odpowiednimi przepisami art. 29.9 ust. 2, 3 i 4.

6. O ile Strony nie uzgodnią inaczej w terminie 7 (siedmiu) dni od dnia ustanowienia zespołu ekspertów, zgodnie z art. 29.9 ust. 5, zakres zadań obejmuje:

„zbadanie, w świetle odpowiednich postanowień rozdziału 26 Umowy o partnerstwie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Wspólnym Rynkiem Południa, Republiką Argentyńską, Federacyjną Republiką Brazylii, Republiką Paragwaju i Wschodnią Republiką Urugwaju, z drugiej strony, kwestii, o której mowa we wniosku o ustanowienie zespołu ekspertów, oraz sporządzenie zgodnie z art. 26.17 sprawozdania zawierającego zalecenia dotyczące rozstrzygnięcia tej kwestii”.

7. W odniesieniu do kwestii związanych z przestrzeganiem umów wielostronnych, o których mowa w niniejszym rozdziale, opinie ekspertów lub informacje, o które zwrócił się zespół ekspertów zgodnie z art. 29.12, powinny zawierać informacje i porady odpowiednich organów MOP lub organów ustanowionych na podstawie wielostronnych umów środowiskowych. Wszelkie informacje uzyskane na podstawie niniejszego ustępu przekazuje się obu Stronom, aby umożliwić im przedstawienie uwag.

8. Zespół ekspertów interpretuje postanowienia niniejszego rozdziału zgodnie ze zwyczajowymi zasadami interpretacji prawa międzynarodowego publicznego.

9. Zespół ekspertów przedstawia Stronom sprawozdanie wstępne w ciągu 90 (dziewięćdziesięciu) dni od ustanowienia zespołu ekspertów oraz sprawozdanie końcowe nie później niż 60 (sześćdziesięciu) dni po wydaniu sprawozdania wstępnego. Sprawozdania te zawierają ustalenia faktyczne, wskazanie możliwości zastosowania odpowiednich postanowień oraz podstawowe uzasadnienie ustaleń i zaleceń. Którakolwiek z zaangażowanych Stron może przedstawić zespołowi ekspertów pisemne uwagi dotyczące sprawozdania wstępnego w terminie 45 (czterdziestu pięciu) dni od dnia przedstawienia sprawozdania wstępnego. Po rozpatrzeniu takich pisemnych uwag zespół ekspertów może zmodyfikować sprawozdanie oraz przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za odpowiednie. Jeżeli zespół uzna, że nie zdoła dochować terminów określonych w niniejszym ustępie, przewodniczący zespołu ekspertów powiadamia o tym Strony na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia przez zespół ekspertów sprawozdania wstępnego lub końcowego.

10. Strony podają sprawozdanie końcowe do wiadomości publicznej w terminie 15 (piętnastu) dni od jego złożenia przez zespół ekspertów.

11. Strony omawiają odpowiednie środki, które należy wdrożyć, uwzględniając sprawozdanie i zalecenia zespołu ekspertów. Strona, przeciwko której wniesiono skargę, informuje swoją wewnętrzną grupę doradczą, o której mowa w art. 2.7, oraz drugą Stronę o swoich decyzjach dotyczących wszelkich działań lub środków, które należy wdrożyć, nie później niż 90 (dziewięćdziesiąt) dni po podaniu sprawozdania do wiadomości publicznej. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju monitoruje działania następcze w związku ze sprawozdaniem zespołu ekspertów i jego zaleceniami. Wewnętrzna grupa doradcza, o której mowa w art. 2.7, może przedkładać Podkomitetowi ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju uwagi w tej kwestii.

ARTYKUŁ 26.18

Przegląd

1. Aby ułatwić osiągnięcie celów niniejszego rozdziału, Strony poddają pod dyskusję w ramach posiedzeń Podkomitetu ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju skuteczne wykonywanie niniejszego rozdziału, w tym ewentualny przegląd jego postanowień, z uwzględnieniem między innymi zdobytego doświadczenia, zmian w polityce każdej ze Stron, zmian w umowach międzynarodowych oraz opinii przedstawionych przez zainteresowane strony.

2. Podkomitet ds. Handlu i Zrównoważonego Rozwoju może zalecić Stronom zmiany odpowiednich postanowień niniejszego rozdziału odzwierciedlające wynik dyskusji, o których mowa w ust. 1.

ROZDZIAŁ 27

PRZEJRZYSTOŚĆ

ARTYKUŁ 27.1

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału stosuje się następujące definicje:

a) „decyzja administracyjna” oznacza decyzję, która wpływa na prawa i obowiązki osoby w indywidualnej sprawie i obejmuje czynność administracyjną lub zaniechanie czynności lub decyzji administracyjnej przewidzianej w przepisach ustawowych i wykonawczych Strony;

b) „zainteresowana osoba” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która może podlegać środkowi o zasięgu ogólnym; oraz

c) „środek o zasięgu ogólnym” oznacza przepisy ustawowe i wykonawcze, orzeczenia sądowe oraz procedury lub decyzje administracyjne o zasięgu ogólnym, które mogą mieć wpływ na jakiekolwiek kwestie objęte niniejszą częścią niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 27. 2

Cele

Uznając wpływ, jaki jej otoczenie regulacyjne może mieć na handel i inwestycje między Stronami, każda ze Stron dąży do promowania przejrzystego i przewidywalnego otoczenia regulacyjnego oraz skutecznych procedur dla przedsiębiorców, w szczególności dla MŚP, zgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 27.3

Publikacja

1. Każda ze Stron zapewnia, aby środek o zasięgu ogólnym, odnoszący się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy:

a) był bezzwłocznie publikowany za pośrednictwem urzędowo wyznaczonego środka przekazu oraz, o ile to wykonalne, w wersji elektronicznej, lub udostępniony w inny sposób, tak aby każdy miał możliwość zapoznać się z jego treścią;

b) zawierał wyjaśnienie swojego celu i uzasadnienie; oraz

c) przewidywał wystarczająco długi okres między swoją publikacją a wejściem w życie, z wyjątkiem sytuacji, gdy nie jest to możliwe ze względu na pilny charakter sprawy.

2. W miarę możliwości, przyjmując lub zmieniając istotne przepisy ustawowe lub wykonawcze o zasięgu ogólnym w odniesieniu do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy, każda ze Stron, zgodnie ze swoimi odpowiednimi przepisami i procedurami:

a) publikuje z wyprzedzeniem projekt przepisów ustawowych lub wykonawczych lub dokumenty konsultacyjne zawierające szczegółowe informacje na temat celu i uzasadnienia takich przepisów ustawowych lub wykonawczych;

b) zapewnia zainteresowanym osobom oraz drugiej Stronie odpowiednią możliwość przedstawienia uwag dotyczących takiego projektu przepisów ustawowych lub wykonawczych lub dokumentów konsultacyjnych; oraz

c) dokłada wszelkich starań, aby uwzględnić otrzymane uwagi dotyczące takiego projektu przepisów ustawowych lub wykonawczych lub dokumentów konsultacyjnych.

ARTYKUŁ 27.4

Zapytania

1. Nie później niż 3 (trzy) lata po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje odpowiednie mechanizmy przyjmowania zapytań od każdej osoby dotyczących wszelkich proponowanych lub obowiązujących środków o zasięgu ogólnym oraz sposobu, w jaki byłyby one stosowane w odniesieniu do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy, i odpowiadania na takie zapytania.

2. Na wniosek Strony druga Strona bezzwłocznie przekazuje informacje oraz udziela odpowiedzi na zapytania dotyczące wszelkich środków o zasięgu ogólnym lub wszelkich wniosków w sprawie przyjęcia lub zmiany jakichkolwiek środków o zasięgu ogólnym, odnoszących się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy, które to środki Strona występująca z zapytaniem uznaje za mogące wpływać na funkcjonowanie niniejszej części niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 27.5

Zarządzanie środkami o zasięgu ogólnym

1. Każda ze Stron stosuje w sposób obiektywny, bezstronny i uzasadniony wszystkie środki o zasięgu ogólnym odnoszące się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy.

2. Stosując w szczególnych przypadkach środki o zasięgu ogólnym wobec osób, towarów lub usług drugiej Strony, każda ze Stron:

a) dokłada wszelkich starań, aby z rozsądnym wyprzedzeniem powiadamiać o wszczęciu postępowania administracyjnego osoby, których postępowanie administracyjne bezpośrednio dotyczy[1], zgodnie ze swoimi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, dołączając informacje o charakterze postępowania, określenie podstawy prawnej, na podstawie której wszczyna się postępowanie, oraz ogólny opis wszelkich kwestii, których ono dotyczy; oraz

b) zapewnia takim zainteresowanym osobom rozsądną możliwość przedstawienia faktów i argumentów na poparcie ich stanowiska przed jakąkolwiek ostateczną decyzją administracyjną, w zakresie, w jakim pozwala na to czas, charakter postępowania oraz interes publiczny.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że w przypadku kwestii objętych rozdziałem 23 takimi osobami są adresaci decyzji organu ochrony konkurencji Strony.

ARTYKUŁ 27.6

Kontrola i odwołanie

1. Każda ze Stron ustanawia lub utrzymuje organy lub procedury sądowe, arbitrażowe lub administracyjne do celów bezzwłocznej kontroli lub odwołania od, a w uzasadnionych przypadkach również korygowania, decyzji administracyjnych odnoszących się do którejkolwiek z kwestii objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy. Każda ze Stron zapewnia, aby jej procedury kontrolne lub odwoławcze były prowadzone w sposób niedyskryminujący i bezstronny przez organy bezstronne i niezależne od organu, któremu powierzono administracyjne egzekwowanie przepisów, przy czym w skład takich organów nie mogą wchodzić osoby, których istotny interes wiąże się z wynikiem sprawy.

2. Każda ze Stron zapewnia, aby stronom w procedurach, o których mowa w ust. 1, zagwarantowano prawo do:

a) rozsądnej możliwości uzasadnienia lub obrony swojego stanowiska; oraz

b) decyzji opartej na dowodach i złożonych oświadczeniach lub, w przypadku gdy wymaga tego jej prawo, na dokumentacji zgromadzonej przez organ administracyjny.

3. Każda ze Stron zapewnia, aby decyzja, o której mowa w ust. 2 lit. b), z zastrzeżeniem odwołania lub dalszej kontroli zgodnie z prawem Strony, była wykonywana przez organ, któremu powierzono administracyjne egzekwowanie przepisów w odniesieniu do danej decyzji administracyjnej oraz regulowała praktyki stosowane przez ten organ.

ARTYKUŁ 27.7

Jakość i skuteczność regulacji oraz dobre praktyki regulacyjne

1. Strony uznają zasady dobrych praktyk regulacyjnych i wspierają jakość i skuteczność regulacji. Strony w szczególności dokładają wszelkich starań, aby:

a) zachęcać do korzystania z ocen skutków regulacji przy opracowywaniu ważnych inicjatyw; oraz

b) ustanowić lub utrzymywać procedury wspierania regularnej oceny retrospektywnej środków leżących w interesie ogólnym.

2. Strony dokładają wszelkich starań, aby współpracować na forach regionalnych i wielostronnych oraz aby promować dobre praktyki regulacyjne i przejrzystość w odniesieniu do handlu międzynarodowego i inwestycji międzynarodowych w obszarach objętych niniejszą częścią niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 27.8

Związek z innymi rozdziałami

Postanowienia niniejszego rozdziału stosuje się bez uszczerbku dla wszelkich postanowień szczególnych zawartych w innych rozdziałach niniejszej części niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 28

WYJĄTKI

ARTYKUŁ 28.1

Wyjątki spowodowane względami bezpieczeństwa

Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako:

a) wymagające od Strony dostarczenia lub umożliwienia dostępu do jakichkolwiek informacji, których ujawnienie uważa ona za sprzeczne z jej podstawowymi interesami bezpieczeństwa; lub

b) uniemożliwiające Stronie podejmowanie działania uznanego przez nią za niezbędne do ochrony jej podstawowych interesów bezpieczeństwa:

(i) związanych z produkcją broni, amunicji i materiałów wojennych lub handlem nimi, oraz związanych z tego rodzaju handlem i transakcjami obejmującymi inne towary i materiały, usługi i technologie, a także związanych z działalnością gospodarczą prowadzoną bezpośrednio lub pośrednio w celu zaopatrywania obiektu wojskowego;

(ii) odnoszących się do materiałów rozszczepialnych i materiałów do syntezy jądrowej lub materiałów służących do ich uzyskania; lub

(iii) podjętych w czasie wojny lub innego zagrożenia w stosunkach międzynarodowych; lub

c) uniemożliwiające Stronie podejmowanie jakiegokolwiek działania w ramach wypełnienia jej obowiązków międzynarodowych wynikających z Karty Narodów Zjednoczonych w celu utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa.

ARTYKUŁ 28.2

Wyjątki o charakterze ogólnym

1. Z zastrzeżeniem wymogu, aby środków takich nie stosowano w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między państwami, na których terytorium panują takie same warunki, lub ukryte ograniczenie w handlu usługami, żadne z postanowień rozdziałów 10, 12 i 25 nie może być interpretowane jako uniemożliwiające przyjęcie lub egzekwowanie przez Stronę środków, o których mowa w art. XX GATT 1994. W tym celu art. XX GATT 1994, w tym uwagi i postanowienia uzupełniające do niego, zostają włączone do niniejszej części niniejszej Umowy i stanowią jej część, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

2. Z zastrzeżeniem wymogu, aby środków takich nie stosowano w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między państwami, na których terytorium panują podobne warunki, lub ukryte ograniczenie dla liberalizacji inwestycji lub handlu usługami, żadne z postanowień rozdziałów 18 i 25 nie może być interpretowane jako uniemożliwiające przyjęcie lub egzekwowanie przez którąkolwiek ze Stron środków:

a) niezbędnych do ochrony bezpieczeństwa publicznego lub moralności publicznej lub utrzymania porządku publicznego[1];

[1] Na wyjątki dotyczące bezpieczeństwa publicznego i porządku publicznego można powoływać się jedynie w przypadku, gdy występuje rzeczywiste i dostatecznie poważne zagrożenie dla jednego z podstawowych interesów społecznych.

b) niezbędnych do ochrony życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;

c) odnoszących się do zachowania wyczerpywalnych zasobów naturalnych, jeżeli środki takie stosowane są w połączeniu z ograniczeniami dotyczącymi krajowych inwestorów lub krajowego świadczenia lub krajowej konsumpcji usług;

d) niezbędnych do ochrony narodowych dóbr kultury o wartości artystycznej, historycznej lub archeologicznej;

e) niezbędnych do zapewnienia przestrzegania przepisów ustawowych lub wykonawczych, które nie są sprzeczne z niniejszą częścią niniejszej Umowy, w tym odnoszących się do:

(i) zapobiegania podstępnym i oszukańczym praktykom[1] lub postępowania ze skutkami niewykonania umów;

(ii) ochrony prywatności w zakresie przetwarzania i rozpowszechniania danych osobowych oraz ochrony poufności ich osobistych akt i rachunków; lub

(iii) bezpieczeństwa.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że obejmuje to przepisy dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

3. Żadne z postanowień rozdziału 18 nie może być interpretowane jako uniemożliwiające przyjęcie lub egzekwowanie środka wdrażającego wymóg nałożony lub egzekwowany przez sąd, sąd administracyjny lub organ ochrony konkurencji w celu przeciwdziałania naruszeniu przepisów ustawowych i wykonawczych prawa konkurencji.

4. Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strony uznają, że w zakresie, w jakim takie środki są w inny sposób niezgodne z postanowieniami rozdziałów 10, 12 i 25:

a) środki, o których mowa w art. XX lit. b) GATT 1994, obejmują środki ochrony środowiska, które są niezbędne do ochrony życia i zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin;

b) art. XX lit. g) GATT 1994 ma zastosowanie do środków służących zachowaniu wyczerpywalnych żywych i nieożywionych zasobów naturalnych; oraz

c) środki podjęte w celu wykonania wielostronnych umów środowiskowych mogą wchodzić w zakres stosowania art. XX lit. b) lub g) GATT 1994.

5. Zanim Strona zastosuje jakikolwiek środek zgodnie z art. XX lit. i) oraz j) GATT 1994, przekazuje drugiej Stronie wszystkie odpowiednie informacje z myślą o znalezieniu rozwiązania akceptowalnego dla Stron. Jeżeli w ciągu 30 (trzydziestu) dni od przekazania takich informacji nie zostanie osiągnięte porozumienie, Strona może te środki zastosować. W każdym przypadku, gdy wyjątkowe i krytyczne okoliczności wymagają natychmiastowego działania, Strona zamierzająca podjąć dane środki może zastosować środek niezbędny do zaradzenia okolicznościom bez uprzedniego powiadomienia i bezzwłocznie informuje o tym drugą Stronę.

ARTYKUŁ 28.3

Podatki

1. Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie ma wpływu na prawa i obowiązki Unii Europejskiej ani jej państw członkowskich, ani Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR wynikające z jakichkolwiek konwencji podatkowych. W przypadku jakiejkolwiek niezgodności między niniejszą częścią niniejszej Umowy a taką konwencją podatkową pierwszeństwo w zakresie, którego dotyczy niezgodność, ma konwencja podatkowa.

2. Z zastrzeżeniem wymogu, aby środków takich nie stosowano w sposób, który stanowiłby środek arbitralnej lub nieuzasadnionej dyskryminacji między państwami, na których terytorium panują podobne warunki, lub ukryte ograniczenie handlu lub inwestycji, żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako uniemożliwiające przyjęcie, utrzymanie lub egzekwowanie przez Stronę jakichkolwiek środków mających na celu zapewnienie sprawiedliwego lub skutecznego nakładania lub poboru podatków bezpośrednich[1], które:

a) rozróżniają podatników, którzy nie są w takiej samej sytuacji, w szczególności ze względu na ich miejsce zamieszkania lub miejsce, w którym inwestują kapitał; lub

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że Strony rozumieją, że takie środki obejmują środki niezgodne z art. 18.4, mające na celu zapewnienie sprawiedliwego lub skutecznego nakładania lub poboru podatków bezpośrednich, wprowadzone przez Stronę w ramach jej systemu podatkowego, które:
(i) mają zastosowanie do inwestorów i usługodawców, którzy nie są rezydentami, z uwzględnieniem faktu, że obowiązek podatkowy nierezydentów określony jest na podstawie elementów podlegających opodatkowaniu pochodzących z terytorium Strony lub tam się znajdujących;
(ii) mają zastosowanie do nierezydentów w celu zapewnienia nakładania lub poboru podatków na terytorium Strony;
(iii) mają zastosowanie do nierezydentów lub rezydentów w celu zapobiegania unikaniu i uchylaniu się od opodatkowania, łącznie ze środkami zgodności;
(iv) mają zastosowanie do konsumentów usług świadczonych na terytorium lub z terytorium drugiej Strony w celu zapewnienia opodatkowania takich konsumentów lub poboru od nich podatków pochodzących ze źródeł znajdujących się na terytorium Strony;
(v) dokonują rozróżnienia między inwestorami i usługodawcami podlegającymi opodatkowaniu w odniesieniu do elementów opodatkowanych na całym świecie a innymi inwestorami i usługodawcami ze względu na różnice w charakterze ich podstawy opodatkowania; lub
(vi) określają lub przyznają dochody, zyski, korzyści, straty, odliczenia lub ulgi osobom lub oddziałom będącym rezydentami, lub powiązanym osobom lub oddziałom należącym do tej samej osoby, w celu ochrony podstawy opodatkowania Strony.
Terminologia podatkowa lub założenia systemu opisane w niniejszym przypisie są określane zgodnie z definicjami i założeniami systemowymi dotyczącymi podatków albo równorzędnymi lub podobnymi definicjami i założeniami systemowymi przyjętymi zgodnie z przepisami Strony stosującej dany środek.

b) mają na celu zapobieganie unikaniu opodatkowania lub uchylaniu się od niego zgodnie z postanowieniami wszelkich konwencji podatkowych lub wewnętrznego prawodawstwa podatkowego.

3. Do celów niniejszego artykułu:

a) „rezydencja" oznacza rezydencję do celów podatkowych; oraz

b) „konwencja podatkowa" oznacza konwencję w sprawie unikania podwójnego opodatkowania lub jakąkolwiek inną umowę międzynarodową lub jakiekolwiek inne porozumienie międzynarodowe dotyczące w całości lub głównie opodatkowania, których Unia Europejska lub jej państwa członkowskie lub Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR są stroną.

ARTYKUŁ 28.4

Ujawnianie informacji

1. Żadne z postanowień niniejszej części niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako wymagające od Strony udostępnienia informacji poufnych, których ujawnienie utrudniłoby egzekwowanie prawa lub w inny sposób byłoby sprzeczne z interesem publicznym lub które zaszkodziłoby uzasadnionym interesom handlowym poszczególnych przedsiębiorstw, państwowych lub prywatnych, z wyjątkiem sytuacji, w których organ arbitrażowy wymaga takich informacji poufnych w ramach postępowania w sprawie rozstrzygnięcia sporu na podstawie rozdziału 29. W takich przypadkach organ ten zapewnia pełną ochronę poufności.

2. W przypadku gdy Strona przedkłada informacje uznawane na podstawie jej przepisów ustawowych i wykonawczych za poufne, druga Strona traktuje te informacje jako poufne, o ile Strona przedkładająca informacje nie postanowi inaczej.

ARTYKUŁ 28.5

Zwolnienia WTO

Jeżeli obowiązek wynikający z niniejszej części niniejszej Umowy jest zasadniczo równoważny obowiązkowi wynikającemu z porozumienia WTO, wszelkie środki podjęte zgodnie ze zwolnieniem przyjętym na podstawie art. IX ust. 3 i 4 porozumienia WTO uznaje się za zgodne z zasadniczo równoważnym postanowieniem niniejszej części niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 29

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

SEKCJA A

CEL, DEFINICJE I ZAKRES STOSOWANIA

ARTYKUŁ 29.1

Cel

Celem niniejszego rozdziału jest ustanowienie skutecznego i efektywnego mechanizmu:

a) unikania oraz rozstrzygania sporów między Stronami dotyczących interpretacji i stosowania części III niniejszej Umowy w celu osiągnięcia, w miarę możliwości, wspólnie uzgodnionego rozwiązania; oraz

b) zachowania, w stosownych przypadkach, równowagi koncesji przyznanych na mocy części III niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 29.2

Definicje

Do celów niniejszego rozdziału oraz załączników 29-A, 29-B i 29-C:

a) „doradca” oznacza osobę wyznaczoną przez stronę w celu doradzania lub pomocy tej stronie w związku z postępowaniem arbitrażowym;

b) „organ arbitrażowy” oznacza organ ustanowiony na podstawie art. 29.9;

c) „arbiter” oznacza osobę, która jest członkiem organu arbitrażowego;

d) „asystent” oznacza osobę, która zgodnie z warunkami powołania arbitra prowadzi badania lub zapewnia wsparcie temu arbitrowi;

e) „kandydat” oznacza osobę, której nazwisko znajduje się na liście arbitrów, o której mowa w art. 29.8 ust. 3 i którą bierze się pod uwagę przy wyborze członka organu arbitrażowego ustanowionego na podstawie art. 29.9;

f) „strona skarżąca” oznacza stronę, która składa wniosek o ustanowienie organu arbitrażowego na podstawie art. 29.7;

g) „ekspert” oznacza osobę posiadającą specjalistyczną i uznaną wiedzę i doświadczenie w określonej dziedzinie, do której to osoby organ arbitrażowy lub mediator zwraca się o wydanie opinii, której opinię w tej dziedzinie przedkłada się którejkolwiek ze Stron lub o której opinii wydanie zwraca się którakolwiek ze Stron;

h) „mediator” oznacza osobę, która prowadzi mediację zgodnie z art. 29.6;

i) „przedstawiciel strony” oznacza pracownika lub jakąkolwiek inną osobę powołaną przez departament rządowy lub publiczną jednostkę organizacyjną lub jakikolwiek inny podmiot publiczny Strony, który reprezentuje tę Stronę w sporze rozstrzyganym na podstawie niniejszego rozdziału; oraz

j) „pracownicy”, oznaczają, w odniesieniu do arbitra, osoby, którymi kieruje i które kontroluje arbiter, inne niż asystenci.

ARTYKUŁ 29.3

Strony sporu

1. Do celów niniejszego rozdziału stronami sporu mogą być Unia Europejska i MERCOSUR lub jedno Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR, lub większa ich liczba. Strony sporu zwane są dalej „stroną” lub „stronami”.

2. Unia Europejska może wszcząć postępowanie w sprawie rozstrzygnięcia sporu przeciwko MERCOSUR w odniesieniu do środka, który dotyczy Unii Europejskiej lub jednego z jej państw członkowskich lub większej ich liczby, jeżeli sporny środek jest środkiem MERCOSUR.

3. Unia Europejska może wszcząć postępowanie w sprawie rozstrzygnięcia sporu przeciwko jednemu Państwu-Sygnatariuszowi MERCOSUR lub większej ich liczbie w odniesieniu do środka, który dotyczy Unii Europejskiej lub jednego z jej państw członkowskich lub większej ich liczby, jeżeli sporny środek jest środkiem takich Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR.

4. MERCOSUR może wszcząć postępowanie w sprawie rozstrzygnięcia sporu przeciwko Unii Europejskiej w odniesieniu do środka, który dotyczy MERCOSUR lub wszystkich Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, jeżeli sporny środek jest środkiem Unii Europejskiej[1] lub jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, lub większej ich liczby.

5. Jedno Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR lub większa ich liczba mogą indywidualnie wszcząć postępowanie w sprawie rozstrzygnięcia sporu przeciwko Unii Europejskiej w odniesieniu do środka, który dotyczy takiego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub takich Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, jeżeli jest on środkiem Unii Europejskiej jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub większej ich liczby.

6. Jeżeli więcej niż jedno Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR wszczyna postępowanie w sprawie rozstrzygnięcia sporu przeciwko Unii Europejskiej w tej samej sprawie, stosuje się odpowiednio art. 9 DSU[2].

---

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że za środek Unii Europejskiej, o którym mowa w niniejszym artykule, uznaje się również środek jednego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub większej ich liczby.

[2] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że art. 9 ust. 3 DSU nie uniemożliwia Państwu-Sygnatariuszowi MERCOSUR wyznaczenia członka organu arbitrażowego z części listy, o której mowa w art. 29.8 ust. 3 lit. b) niniejszego rozdziału, innego niż członek, który pełnił lub pełni funkcję arbitra w organie powołanym w celu rozpatrzenia skargi innego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR w tej samej sprawie.

ARTYKUŁ 29.4

Zakres stosowania

Postanowienia niniejszego rozdziału mają zastosowanie w odniesieniu do każdego sporu:

a) dotyczącego interpretacji i stosowania postanowień części III niniejszej Umowy (zwanych dalej „postanowieniami części III niniejszej Umowy”), chyba że wyraźnie postanowiono inaczej; lub

b) dotyczącego postawionego przez Stronę zarzutu, że środek stosowany przez drugą Stronę niweczy lub istotnie narusza jakiekolwiek korzyści przypadające jej na podstawie postanowień niniejszej Umowy w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami, bez względu na to, czy taki środek jest sprzeczny z postanowieniami części III niniejszej Umowy, chyba że wyraźnie postanowiono inaczej.

SEKCJA B

KONSULTACJE I MEDIACJA

ARTYKUŁ 29.5

Konsultacje

1. Strony dokładają wszelkich starań, aby rozstrzygać wszelkie spory dotyczące domniemanego nieprzestrzegania postanowień części III niniejszej Umowy, o których mowa w art. 29.4 lit. a), lub dotyczące domniemanego zniweczenia lub istotnego naruszenia korzyści, o których mowa w art. 29.4 lit. b), podejmując konsultacje w dobrej wierze w celu osiągnięcia wspólnie uzgodnionego rozwiązania. W tym kontekście należy dodatkowo uwzględnić szczególne wyzwania stojące przed krajami rozwijającymi się pozbawionymi dostępu do morza.

2. Strona występuje o przeprowadzenie konsultacji, doręczając drugiej stronie oraz Wspólnemu Komitetowi w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu pisemny wniosek, zawierający uzasadnienie wniosku, w tym wskazujący sporny środek oraz, w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a), postanowienia części III niniejszej Umowy, które jej zdaniem mają zastosowanie i których druga strona nie przestrzegała, lub, w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), korzyści, które jej zdaniem zostały w wyniku zastosowania spornego środka zniweczone lub istotnie naruszone w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami.

3. Konsultacje przeprowadza się nie później niż 15 (piętnaście) dni po dniu otrzymania wniosku i, o ile strony nie uzgodnią inaczej, odbywają się one na terytorium strony, do której kierowany jest wniosek o przeprowadzenie konsultacji. Konsultacje uznaje się za zakończone nie później niż 30 (trzydzieści) dni po dniu otrzymania wniosku, chyba że obie strony postanowią je kontynuować. Konsultacje, w szczególności stanowiska, jakie strony zajęły w ich trakcie, są poufne i pozostają bez uszczerbku dla praw strony w dalszych postępowaniach.

4. Konsultacje w kwestiach pilnych, w tym dotyczących łatwo psujących się towarów lub innych towarów lub usług, które szybko tracą jakość, wartość handlową lub zmieniają stan, przeprowadza się nie później niż 15 (piętnaście) dni po dniu otrzymania wniosku i uznaje się je za zakończone w ciągu tych 15 (piętnastu) dni, chyba że obie strony postanowią je kontynuować.

5. W trakcie konsultacji każda ze stron przekazuje informacje faktyczne, tak aby umożliwić pełne zbadanie, w jaki sposób sporny środek mógłby, w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a), wpłynąć na stosowanie części III niniejszej Umowy lub, w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami niweczyć lub istotnie naruszać korzyści przypadające na podstawie części III niniejszej Umowy stronie wnioskującej.

6. Jeżeli konsultacje nie odbyły się w terminie określonym w ust. 3 lub 4, stosownie do przypadku, lub jeżeli konsultacje zostały zakończone i nie osiągnięto wspólnie uzgodnionego rozwiązania, strona, która wystąpiła z wnioskiem o konsultacje, może wystąpić z wnioskiem o ustanowienie organu arbitrażowego zgodnie z art. 29.7.

7. Wniosek o konsultacje dotyczący sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a), pozostaje bez uszczerbku dla prawa strony wnioskującej do wystąpienia, jednocześnie lub w późniejszym terminie, z wnioskiem o konsultacje dotyczące sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), w odniesieniu do tego samego środka, i odwrotnie.

ARTYKUŁ 29.6

Mediacja

Strona może wystąpić z wnioskiem, na podstawie załącznika 29-C, o rozpoczęcie mediacji w odniesieniu do dowolnego środka strony, który negatywnie wpływa na handel między stronami. Mediację można wszcząć wyłącznie za obopólnym porozumieniem stron.

SEKCJA C

ARBITRAŻ

ARTYKUŁ 29.7

Wszczęcie postępowania organu arbitrażowego

1. Jeżeli strony nie rozstrzygną sporu w drodze konsultacji zgodnie z art. 29.5 lub jeżeli strona skarżąca uważa, że strona pozwana nie zastosowała się do rozwiązania wspólnie uzgodnionego w trakcie konsultacji, strona skarżąca może wystąpić o ustanowienie organu arbitrażowego, doręczając pisemny wniosek stronie pozwanej i Wspólnemu Komitetowi w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu.

2. Strona skarżąca podaje uzasadnienie wniosku, w tym wskazuje sporny środek i wyjaśnia, w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a), jak środek ten narusza postanowienia części III niniejszej Umowy, w sposób jasno przedstawiający podstawę prawną skargi, lub, w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), jak sporny środek niweczy lub istotnie narusza korzyści przypadające stronie skarżącej na podstawie części III niniejszej Umowy.

3. Wniosek o ustanowienie organu arbitrażowego w odniesieniu do sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a), pozostaje bez uszczerbku dla prawa strony skarżącej do wystąpienia, jednocześnie lub w późniejszym terminie, z wnioskiem o ustanowienie organu arbitrażowego w odniesieniu do sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), dotyczącego tego samego środka, i odwrotnie.

4. Jeżeli strona skarżąca jednocześnie i w odniesieniu do tego samego środka wystąpiła o ustanowienie organu arbitrażowego zarówno w odniesieniu do sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a), jak i sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), powołuje się jeden organ arbitrażowy prowadzący jeden arbitraż w odniesieniu do obu sporów. W przypadku kolejnych arbitraży dotyczących tego samego środka późniejszy arbitraż przekazuje się, w miarę możliwości, temu samemu organowi, który prowadził arbitraż w poprzednim sporze.

ARTYKUŁ 29.8

Wyznaczanie arbitrów

1. Arbitrzy muszą posiadać specjalistyczną wiedzę lub doświadczenie w dziedzinie prawa i handlu międzynarodowego. Arbitrzy niebędący obywatelami strony muszą być prawnikami.

2. Arbitrzy:

a) są niezależni;

b) działają w imieniu własnym;

c) nie przyjmują poleceń jakiejkolwiek organizacji ani jakichkolwiek władz publicznych oraz nie są powiązani z jakimikolwiek władzami publicznymi ani organizacją publiczną Strony niniejszej Umowy; oraz

d) przestrzegają załącznika 29-B.

3. Nie później niż 6 (sześć) miesięcy po dniu wejścia w życie niniejszej Umowy Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu sporządza listę 32 (trzydziestu dwóch) osób, które są skłonne i zdolne pełnić funkcję arbitra. Lista ta składa się z następujących 3 (trzech) części:

a) jednej części listy obejmującej 12 (dwanaście) osób zaproponowanych przez Unię Europejską;

b) jednej części listy obejmującej 12 (dwanaście) osób zaproponowanych przez MERCOSUR; oraz

c) jednej części listy obejmującej 8 (osiem) osób, zaproponowanych przez obie Strony, niebędących obywatelami żadnej ze Stron i mających pełnić funkcję przewodniczącego organu arbitrażowego.

4. Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu zapewnia, aby lista, o której mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, obejmowała liczbę osób w nim wymaganą. Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu może zmienić listę arbitrów zgodnie z pkt 25 regulaminu wewnętrznego zawartego w załączniku 29-A.

5. Jeżeli na chwilę ustanowienia danego organu arbitrażowego zgodnie z art. 29.9 nie została sporządzona lista przewidziana w ust. 3 niniejszego artykułu lub jeżeli po sporządzeniu listy nie wszystkie osoby ujęte w danej części listy mogą pełnić rolę arbitra w sporze, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu pochodzący ze strony skarżącej wybiera arbitrów w drodze losowania zgodnie z pkt 10, 26 i 28–31 regulaminu wewnętrznego, jak określono w załączniku 29-A.

ARTYKUŁ 29.9

Ustanowienie organu arbitrażowego

1. W skład organu arbitrażowego wchodzi 3 (trzech) arbitrów.

2. Nie później niż 10 (dziesięć) dni po dniu otrzymania pisemnego wniosku o ustanowienie organu arbitrażowego zgodnie z art. 29.7 ust. 1 strony konsultują się ze sobą w celu uzgodnienia jego składu[1]. Przy wyborze arbitrów strony mogą brać pod uwagę wiedzę fachową istotną dla przedmiotu sporu. Organowi arbitrażowemu zawsze przewodniczy osoba niebędąca obywatelem żadnej ze Stron.

3. Jeżeli w terminie przewidzianym w ust. 2 niniejszego artykułu nie zostanie osiągnięte porozumienie w kwestii składu organu arbitrażowego, każda ze stron wyznacza jednego członka organu arbitrażowego ze swojej części listy, o której mowa w art. 29.8 ust. 3, nie później niż 10 (dziesięć) dni po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu. Jeżeli strona nie wyznaczy arbitra w tym terminie, współprzewodniczący Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu pochodzący ze strony skarżącej lub osoba przez niego wyznaczona, nie później niż 5 (pięć) dni po upływie terminu, o którym mowa w poprzednim zdaniu, wybiera arbitra w drodze losowania z części listy takiej strony.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że uzgadniając skład organu arbitrażowego zgodnie z niniejszym ustępem, strony mogą uzgodnić wybór na arbitrów osób, które nie znajdują się na liście arbitrów ustanowionej na podstawie art. 29.8 ust. 3.

4. W okresie, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, strony dokładają wszelkich starań, aby wyznaczyć przewodniczącego organu arbitrażowego. W przypadku gdy strony nie są w stanie osiągnąć porozumienia, którakolwiek ze stron zwraca się do współprzewodniczącego Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu pochodzącego ze strony skarżącej o wybranie przewodniczącego organu arbitrażowego w drodze losowania z części listy, o której mowa w art. 29.8 ust. 3, nie później niż 5 (pięć) dni po złożeniu takiego wniosku.

5. Za dzień ustanowienia organu arbitrażowego uznaje się dzień, w którym wszyscy wybrani arbitrzy przyjęli powołanie zgodnie z regulaminem wewnętrznym zawartym w załączniku 29-A.

6. Jeżeli strona uzna, że arbiter nie spełnia wymogów załącznika 29-B, stosuje się procedury przewidziane w załączniku 29-A.

7. Jeżeli arbiter nie jest w stanie uczestniczyć w postępowaniu, wycofuje się lub musi być zastąpiony, wybiera się nowego arbitra zgodnie z procedurami wyboru określonymi w niniejszym artykule oraz zgodnie z regulaminem wewnętrznym określonym w załączniku 29-A. Postępowanie arbitrażowe zawiesza się w tym okresie na nie więcej niż 25 (dwadzieścia pięć) dni.

8. Strony uznają za wiążące, *ipso facto* i bez konieczności zawierania specjalnego porozumienia, uprawnienia organu arbitrażowego ustanowionego zgodnie z niniejszym rozdziałem.

ARTYKUŁ 29.10

Decyzje w sprawach pilnych

Na wniosek strony organ arbitrażowy, w terminie 10 (dziesięciu) dni od dnia jego ustanowienia, podejmuje decyzję, czy sprawa dotyczy kwestii pilnych.

ARTYKUŁ 29.11

Posiedzenia

Posiedzenia organu arbitrażowego są jawne, chyba że strony sporu postanowią inaczej. Posiedzenia organu arbitrażowego są częściowo lub całkowicie niejawne, jeżeli oświadczenie lub argumenty strony zawierają informacje, które strona ta określiła jako poufne.

ARTYKUŁ 29.12

Informacje i porady techniczne

1. Organ arbitrażowy może wystąpić, zgodnie z załącznikiem 29-A, o opinię ekspertów lub uzyskiwać informacje z dowolnego źródła, które uzna za stosowne.

2. Opinie ekspertów oraz informacje uzyskane z wszelkich stosownych źródeł nie są wiążące.

3. Eksperci muszą być osobami posiadającymi uznaną pozycję zawodową i doświadczenie w danej dziedzinie. Przed dokonaniem wyboru takich ekspertów organ arbitrażowy przeprowadza konsultacje ze stronami.

4. Organ arbitrażowy wyznacza rozsądny termin na przekazanie informacji lub sprawozdania ekspertów.

5. Osoby Stron są upoważnione do przedkładania organowi arbitrażowemu oświadczeń *amicus curiae* zgodnie z warunkami określonymi w załączniku 29-A. Warunki te muszą zapewniać, aby oświadczenia *amicus curiae* nie skutkowały nadmiernym obciążeniem dla stron sporu ani zbędną zwłoką lub nadmiernymi komplikacjami w postępowaniu prowadzonym przez organ arbitrażowy.

6. Wszelkie informacje uzyskane zgodnie z niniejszym artykułem ujawnia się każdej ze stron, umożliwiając im przedstawienie uwag.

ARTYKUŁ 29.13

Prawo właściwe i zasady interpretacji

1. W przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a), organ arbitrażowy rozstrzyga spór zgodnie z postanowieniami części III niniejszej Umowy.

2. We wszystkich sporach, o których mowa w art. 29.4, organ arbitrażowy interpretuje postanowienia części III niniejszej Umowy zgodnie ze zwyczajowymi zasadami interpretacji prawa międzynarodowego publicznego. Interpretując obowiązek wynikający z niniejszej Umowy, który jest identyczny z obowiązkiem wynikającym z porozumienia WTO, organ arbitrażowy uwzględnia wszelkie odpowiednie interpretacje ustalone w orzeczeniach Organu Rozstrzygania Sporów WTO.

ARTYKUŁ 29.14

Orzeczenie arbitrażowe

1. Organ arbitrażowy przedstawia stronom sprawozdanie wstępne z arbitrażu nie później niż 90 (dziewięćdziesiąt) dni po dniu ustanowienia organu arbitrażowego. Sprawozdanie wstępne z arbitrażu zawiera ustalenia faktyczne, w stosownych przypadkach informacje o zakresie stosowania postanowień części III niniejszej Umowy oraz ogólne uzasadnienie wszelkich ustaleń i zaleceń wydawanych przez organ arbitrażowy.

2. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie zdoła dochować terminu, o którym mowa w ust, 1, przewodniczący organu arbitrażowego powiadamia o tym strony i Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu na piśmie, podając przyczyny opóźnienia oraz przewidywany termin przedstawienia sprawozdania wstępnego z arbitrażu przez organ arbitrażowy. Sprawozdanie wstępne z arbitrażu nie może w żadnym razie zostać przedstawione później niż 120 (sto dwadzieścia) dni po dniu ustanowienia organu arbitrażowego.

3. W przypadkach pilnych, w tym w sprawach dotyczących łatwo psujących się towarów lub innych towarów lub usług, które szybko tracą jakość, wartość handlową lub zmieniają stan, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby przedstawić sprawozdanie wstępne z arbitrażu w terminie 45 (czterdziestu pięciu) dni, a w każdym razie nie później niż 60 (sześćdziesiąt) dni po dniu ustanowienia organu arbitrażowego.

4. Strona może złożyć pisemny wniosek do organu arbitrażowego o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego z arbitrażu nie później niż 14 (czternaście) dni od jego otrzymania lub, w przypadkach pilnych, w tym w sprawach dotyczących łatwo psujących się towarów lub towarów lub usług sezonowych, nie później niż 7 (siedem) dni po jego otrzymaniu. Po rozważeniu wszelkich pisemnych uwag dotyczących sprawozdania wstępnego z arbitrażu przedstawionych przez strony organ arbitrażowy może zmienić sprawozdanie oraz przeprowadzić wszelkie dalsze badania, jakie uzna za właściwe.

5. Jeżeli w terminie, o którym mowa w ust. 4, nie zostanie złożony pisemny wniosek o dokonanie przeglądu konkretnych elementów sprawozdania wstępnego z arbitrażu, sprawozdanie to staje się orzeczeniem arbitrażowym.

6. Organ arbitrażowy doręcza swoje orzeczenie arbitrażowe stronom i Wspólnemu Komitetowi w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu nie później niż 120 (sto dwadzieścia) dni po ustanowieniu organu arbitrażowego. Jeżeli organ arbitrażowy uzna, że nie zdoła dochować wspomnianego terminu, przewodniczący organu arbitrażowego powiadamia o tym strony i Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu na piśmie, podając przyczyny opóźnienia. Orzeczenie arbitrażowe nie może w żadnym razie zostać wydane później niż 150 (sto pięćdziesiąt) dni po ustanowieniu organu arbitrażowego.

7. W przypadkach pilnych, w tym w sprawach dotyczących łatwo psujących się towarów lub innych towarów lub usług, które szybko tracą jakość, wartość handlową lub zmieniają stan, organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby wydać orzeczenie arbitrażowe nie później niż 60 (sześćdziesiąt) dni po dniu ustanowienia organu arbitrażowego. Orzeczenie arbitrażowe nie może w żadnym razie zostać wydane później niż 75 (siedemdziesiąt pięć) dni po tej dacie.

8. Orzeczenie arbitrażowe zawiera ustalenia faktyczne, w stosownych przypadkach informacje o zakresie stosowania postanowień części III niniejszej Umowy oraz ogólne uzasadnienie ustaleń i zaleceń. Orzeczenie arbitrażowe zawiera wystarczającą analizę argumentów przedstawionych przez strony i jasne odpowiedzi na pytania i uwagi obu stron, w tym na pytania i uwagi dotyczące sprawozdania wstępnego z arbitrażu.

9. Organ arbitrażowy dokonuje obiektywnej oceny kwestii, która została mu przedstawiona, włącznie z obiektywną oceną okoliczności faktycznych oraz argumentów i dowodów przedstawionych przez strony oraz:

a) w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a), zakresu stosowania oraz zgodności z postanowieniami części III niniejszej Umowy; lub

b) w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), tego, czy doszło do zniweczenia lub istotnego naruszenia jakichkolwiek korzyści przypadających stronie skarżącej na podstawie postanowień części III niniejszej Umowy w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami.

10. W przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), o ile strony nie uzgodnią inaczej, organ arbitrażowy:

a) ustala, czy sporny środek niweczy lub istotnie narusza jakąkolwiek korzyść przypadającą stronie skarżącej na podstawie postanowień części III niniejszej Umowy w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami;

b) w stosownych przypadkach określa zakres korzyści przypadających stronie skarżącej na podstawie postanowień części III niniejszej Umowy, które to korzyści zostały zniweczone lub istotnie naruszone w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami;

c) jeżeli stwierdzi, że sporny środek niweczy lub istotnie narusza jakąkolwiek korzyść przypadającą stronie skarżącej na podstawie postanowień części III niniejszej Umowy w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami, zaleca stronie pozwanej dokonanie obustronnie zadowalającego dostosowania; strona pozwana nie jest zobowiązana do wycofania spornego środka; oraz

d) w stosownych przypadkach i na wniosek obu stron – proponuje sposoby i możliwości osiągnięcia obustronnie zadowalającego dostosowania, w tym w drodze rekompensaty; takie propozycje nie są wiążące dla stron.

11. Organ arbitrażowy dokłada wszelkich starań, aby podejmować decyzje w drodze konsensusu. W przypadku gdy decyzja nie może zostać podjęta w drodze konsensu, dana kwestia rozstrzygana jest większością głosów. Arbitrzy nie przedstawiają opinii odrębnych ani różniących się od podjętej decyzji i zachowują poufność głosowania.

12. Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu podaje orzeczenie arbitrażowe organu arbitrażowego do wiadomości publicznej w całości, chyba że za obopólnym porozumieniem strony postanowią nie podawać do wiadomości publicznej jego części zawierających informacje poufne.

13. Orzeczenie arbitrażowe jest wiążące dla stron od dnia jego wydania i nie podlega odwołaniu.

14. Orzeczenie arbitrażowe nie może rozszerzać ani ograniczać praw i obowiązków przewidzianych w postanowieniach części III niniejszej Umowy. Orzeczenie arbitrażowe nie może być interpretowane jako przyznające osobom prawa lub nakładające na osoby obowiązki.

15. Ust. 2, 4, 6, 8 i 11 mają zastosowanie do orzeczeń organu arbitrażowego, o których mowa w art. 29.18, 29.19, 29.20 i 29.21.

ARTYKUŁ 29.15

Wycofanie, wspólnie uzgodnione rozwiązanie lub zawieszenie sporu

1. Strona skarżąca może, za zgodą strony pozwanej, wycofać skargę przed wydaniem orzeczenia arbitrażowego.

2. Jeżeli strony osiągną wspólnie uzgodnione rozwiązanie w dowolnym momencie przed wydaniem orzeczenia arbitrażowego lub po jego wydaniu, obie strony powiadamiają o tym Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu na piśmie.

3. Na wniosek obu stron przed wydaniem orzeczenia arbitrażowego organ arbitrażowy może w dowolnej chwili zawiesić swoje prace na uzgodniony przez strony okres, nieprzekraczający 12 (dwunastu) kolejnych miesięcy. W tym okresie organ arbitrażowy wznawia prace wyłącznie na pisemny wniosek obu stron. O wniosku powiadamia się Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu. Postępowanie wznawia się 20 (dwadzieścia) dni po dniu otrzymania wniosku, od etapu, na którym je zawieszono. Jeżeli prace organu arbitrażowego zawieszono na dłużej niż 12 (dwanaście) miesięcy, uprawnienia organu arbitrażowego wygasają, bez uszczerbku dla prawa strony skarżącej do wystąpienia w późniejszym terminie z wnioskiem o ustanowienie organu arbitrażowego w tej samej sprawie.

ARTYKUŁ 29.16

Wniosek o wyjaśnienia

Nie później niż 10 (dziesięć) dni po otrzymaniu orzeczenia arbitrażowego strona może przedłożyć organowi arbitrażowemu, z kopią do drugiej strony i do Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, pisemny wniosek o wyjaśnienia dotyczące konkretnych aspektów wszelkich ustaleń lub zaleceń zawartych w orzeczeniu arbitrażowym, które strona wnioskująca uważa za niejednoznaczne. Druga strona sporu może przedstawić organowi arbitrażowemu uwagi dotyczące tego wniosku nie później niż 5 (pięć) dni po jego otrzymaniu. Organ arbitrażowy odpowiada na wniosek o wyjaśnienia dotyczące orzeczenia arbitrażowego nie później niż 15 (piętnaście) dni po jego otrzymaniu. Wniosków o wyjaśnienia nie można wykorzystywać do przeglądu orzeczenia arbitrażowego.

ARTYKUŁ 29.17

Wykonanie orzeczenia arbitrażowego

1. Strona pozwana wdraża wszelkie środki niezbędne do bezzwłocznego wykonania w dobrej wierze orzeczenia arbitrażowego.

2. W przypadku gdy organ arbitrażowy stwierdzi, że sporny środek niweczy lub istotnie narusza jakąkolwiek korzyść przypadającą stronie skarżącej na podstawie postanowień części III niniejszej Umowy w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami, strony podejmują konsultacje w celu osiągnięcia wspólnie uzgodnionego rozwiązania. Strony dokładają wszelkich starań, aby priorytetowo potraktować rozwiązanie, które skutecznie rozszerza dostęp do rynku za pomocą środków obejmujących obniżenie ceł lub zniesienie barier pozataryfowych.

ARTYKUŁ 29.18

Rozsądny termin na wykonanie orzeczenia

1. Jeżeli natychmiastowe wykonanie orzeczenia arbitrażowego jest niewykonalne, stronie pozwanej przysługuje rozsądny termin na wykonanie go. W takim przypadku strona pozwana, nie później niż 30 (trzydzieści) dni po otrzymaniu orzeczenia arbitrażowego, powiadamia stronę skarżącą oraz Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu o rozsądnym terminie, jakiego będzie potrzebować, aby wykonać orzeczenie.

2. Jeżeli strony nie uzgodniły rozsądnego terminu na wykonanie orzeczenia arbitrażowego, strona skarżąca, nie później niż 20 (dwadzieścia) dni po otrzymaniu powiadomienia przekazanego na podstawie ust. 1 przez stronę pozwaną, przedkłada organowi arbitrażowemu w pierwotnym składzie pisemny wniosek o wyznaczenie rozsądnego terminu. O złożeniu takiego wniosku należy powiadomić drugą stronę oraz Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu. Organ arbitrażowy doręcza swoje orzeczenie stronom i Wspólnemu Komitetowi w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu nie później niż 20 (dwadzieścia) dni po dniu złożenia wniosku.

3. Co najmniej 1 (jeden) miesiąc przed upływem rozsądnego terminu strona pozwana informuje stronę skarżącą na piśmie o postępach w wykonaniu orzeczenia arbitrażowego.

4. Taki rozsądny termin może zostać przedłużony za porozumieniem stron.

ARTYKUŁ 29.19

Przegląd środków podjętych w celu wykonania orzeczenia arbitrażowego

1. Przed upływem rozsądnego terminu, o którym mowa w art. 29.18, strona pozwana powiadamia drugą stronę oraz Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu o wszelkich środkach podjętych w celu wykonania orzeczenia arbitrażowego.

2. Jeżeli strony nie zgadzają się co do istnienia środka zgłoszonego przez stronę pozwaną zgodnie z ust. 1 lub zgodności tego środka z orzeczeniem arbitrażowym lub postanowieniami części III niniejszej Umowy, strona skarżąca może przedłożyć organowi arbitrażowemu w pierwotnym składzie wniosek o podjęcie decyzji w tej kwestii. W takim wniosku określa się konkretny sporny środek i wyjaśnia, w jaki sposób środek ten jest niezgodny z orzeczeniem arbitrażowym lub z postanowieniami części III niniejszej Umowy w sposób jasno przedstawiający podstawę prawną skargi. Organ arbitrażowy doręcza swoje orzeczenie stronom nie później niż 45 (czterdzieści pięć) dni po dniu złożenia wniosku.

ARTYKUŁ 29.20

Tymczasowe środki zaradcze w przypadku niewykonania orzeczenia

1. Jeżeli strona pozwana nie powiadomi o środku podjętym w celu wykonania orzeczenia arbitrażowego lub postanowień niniejszej Umowy w rozsądnym terminie określonym zgodnie z art. 29.18 lub jeżeli organ arbitrażowy wyda na podstawie art. 29.19 ust. 2 orzeczenie, że nie podjęto żadnego środka w celu wykonania orzeczenia lub że środek zgłoszony na podstawie art. 29.19 ust. 1 jest niezgodny z orzeczeniem arbitrażowym lub z wynikającymi z postanowień niniejszej Umowy obowiązkami strony pozwanej, strona pozwana, na wniosek strony skarżącej, przedstawia propozycję tymczasowej rekompensaty.

2. Strona skarżąca może, po powiadomieniu strony pozwanej i Wspólnego Komitetu w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, zawiesić koncesje lub inne obowiązki wynikające z postanowień części III niniejszej Umowy, jeżeli:

a) strona skarżąca postanowi, że nie wystąpi z wnioskiem o propozycję tymczasowej rekompensaty na podstawie ust. 1; lub

b) wniosek taki zostanie złożony, a porozumienie w sprawie rekompensaty nie zostanie osiągnięte w ciągu 30 (trzydziestu) dni po:

(i) upływie rozsądnego terminu określonego zgodnie z art. 29.18; lub

(ii) wydaniu orzeczenia arbitrażowego na podstawie art. 29.19 ust. 2, stwierdzającego, że nie podjęto żadnego środka w celu wykonania orzeczenia lub że środek zgłoszony na podstawie art. 29.19 ust. 1 jest niezgodny z orzeczeniem arbitrażowym lub z postanowieniami niniejszej Umowy.

3. Zawieszenie koncesji lub innych obowiązków nie może przekraczać zakresu równoważnego zniweczeniu lub naruszeniu korzyści spowodowanemu niewykonaniem orzeczenia arbitrażowego przez stronę pozwaną. Strona skarżąca powiadamia drugą stronę o koncesjach lub innych obowiązkach, które zamierza zawiesić, 30 (trzydzieści) dni przed dniem wejścia w życie zawieszenia.

4. Rozważając, które koncesje lub inne obowiązki należy zawiesić, strona skarżąca powinna w pierwszej kolejności dążyć do zawieszenia koncesji lub innych obowiązków w tym samym sektorze lub sektorach, na które ma wpływ środek, w przypadku którego stwierdzono, że jest niezgodny z postanowieniami niniejszej Umowy lub zniweczył lub istotnie ograniczył korzyści przypadające stronie skarżącej na podstawie części III niniejszej Umowy w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami.

5. W przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a), zawieszenie koncesji może być zastosowane w sektorach innych niż sektor lub sektory, w których organ arbitrażowy stwierdził zniweczenie lub naruszenie korzyści, w szczególności jeżeli strona skarżąca jest zdania, że takie zawieszenie skutecznie nakłania do wykonania orzeczenia.

6. W przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), jeżeli strona skarżąca uważa, że zawieszenie koncesji w tym samym sektorze lub sektorach, na które sporny środek ma negatywny wpływ, nie jest wykonalne lub skuteczne, może ona dążyć do zastosowania tych koncesji do innych sektorów. W takim przypadku strona skarżąca bierze pod uwagę:

a) handel w sektorze, na który sporny środek ma negatywny wpływ, oraz znaczenie takiego handlu dla tej strony;

b) szersze aspekty gospodarcze związane ze zniweczeniem lub istotnym naruszeniem korzyści; oraz

c) szersze skutki gospodarcze stosowania zawieszenia koncesji, w tym rozłożenie przyjęcia tymczasowych środków zaradczych na wiele sektorów w celu uwzględnienia różnej wielkości odnośnych sektorów w ujęciu gospodarczym.

7. W przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), w sektorze, w którym stosuje się dane środki zaradcze strona skarżąca nadal przyznaje stronie pozwanej traktowanie znacząco korzystniejsze niż traktowanie przyznane tej stronie przed wejściem w życie niniejszej Umowy.

W szczególności w przypadku przyjęcia tymczasowego środka zaradczego w drodze zawieszenia koncesji taryfowych strona skarżąca priorytetowo traktuje towary, które podlegają pełnej liberalizacji taryf celnych.

W odniesieniu do towarów objętych kontyngentami taryfowymi wszelkie tymczasowe środki zaradcze stosuje się w taki sposób, aby co najmniej 50 (pięćdziesiąt) % wielkości kontyngentu określonej w załączniku 10-A, odnoszącej się do strony pozwanej, pozostało nienaruszone i w pełni dostępne zgodnie z warunkami części III niniejszej Umowy.

W przypadku towarów podlegających stopniowej liberalizacji, dla których okres znoszenia ceł do momentu pełnej liberalizacji jest dłuższy niż 11 (jedenaście) lat, wszelkie tymczasowe środki zaradcze w formie zawieszenia koncesji taryfowych nie przekraczają 50 (pięćdziesięciu) % różnicy między, z jednej strony, stawką określoną w załączniku 10-A mającą zastosowanie w danym czasie, a, z drugiej strony, niepreferencyjną stawką celną stosowaną przez stronę zawieszającą, do czasu pełnej liberalizacji handlu danymi towarami.

8. W przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), dotyczącego kraju rozwijającego się pozbawionego dostępu do morza, strona skarżąca rozważa, jakie mogłaby podjąć dalsze działania, które byłyby odpowiednie ze względu na sytuację takiego kraju rozwijającego się pozbawionego dostępu do morza, biorąc pod uwagę nie tylko zakres handlowy środków będących przedmiotem skargi, ale także wpływ wszelkich tymczasowych środków zaradczych na szczególne wyzwania gospodarcze stojące przed takim krajem rozwijającym się pozbawionym dostępu do morza.

9. Jeżeli strona pozwana uzna, że zgłoszony zakres zawieszenia koncesji lub innych obowiązków przekracza zakres równoważny zniweczeniu lub naruszeniu korzyści spowodowanemu niewykonaniem orzeczenia arbitrażowego przez stronę pozwaną, może ona zwrócić się do organu arbitrażowego w pierwotnym składzie z pisemnym wnioskiem o wydanie orzeczenia w tej sprawie. O złożeniu takiego wniosku powiadamia się stronę skarżącą oraz Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu nie później niż w 30 (trzydzieści) dni po dniu otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2. W ciągu 10 (dziesięciu) dni od dnia otrzymania wniosku o ustanowienie organu arbitrażowego strona skarżąca przedstawia dokument wskazujący metodę zastosowaną do obliczenia zakresu zawieszenia koncesji lub innych obowiązków. Organ arbitrażowy wydaje orzeczenie nie później niż 30 (trzydzieści) dni po dniu otrzymania wniosku. W tym okresie strona skarżąca nie zawiesza żadnych koncesji ani innych obowiązków.

10. Zawieszenie koncesji lub innych obowiązków ma charakter tymczasowy i nie zastępuje celu, jakim jest pełne wykonanie orzeczenia arbitrażowego i postanowień części III niniejszej Umowy. Koncesje i inne obowiązki zawiesza się wyłącznie do czasu:

a) w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. a) – wycofania lub zmiany wszelkich środków uznanych przez organ arbitrażowy za niezgodne z postanowieniami części III niniejszej Umowy, tak aby zapewnić wykonanie tych postanowień przez stronę pozwaną;

b) w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b) – wycofania lub zmiany wszelkich środków, w przypadku których organ arbitrażowy stwierdził, że niweczą lub istotnie naruszają korzyść przypadającą stronie skarżącej na podstawie postanowień części III niniejszej Umowy w sposób negatywnie wpływający na handel między stronami, tak aby wyeliminować to zniweczenie lub istotne naruszenie korzyści;

c) uzgodnienia przez strony, że środek zgłoszony na podstawie art. 29.19 ust. 1 zapewnia wykonanie orzeczenia arbitrażowego lub postanowień części III niniejszej Umowy przez stronę pozwaną; lub

d) znalezienia przez Strony wspólnie uzgodnionego rozwiązania na podstawie art. 29.24.

11. Niezależnie od ust. 1, w przypadku sporu, o którym mowa w art. 29.4 lit. b), częścią obustronnie zadowalającego dostosowania jako ostatecznego rozstrzygnięcia sporu może być rekompensata.

ARTYKUŁ 29.21

Przegląd środków podjętych w celu wykonania orzeczenia arbitrażowego po zastosowaniu tymczasowych środków zaradczych w związku z niewykonaniem orzeczenia

1. Strona pozwana powiadamia stronę skarżącą i Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu o każdym środku podjętym w celu wykonania orzeczenia arbitrażowego w następstwie zawieszenia koncesji lub innych obowiązków lub w następstwie zastosowania tymczasowej rekompensaty, stosownie do przypadku. Z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2, strona skarżąca kończy zawieszenie koncesji lub innych obowiązków nie później niż 30 dni po dniu doręczenia powiadomienia. Jeżeli zastosowano rekompensatę oraz z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2, strona pozwana może zakończyć stosowanie takiej rekompensaty nie później niż 30 (trzydzieści) dni po dniu doręczenia swojego powiadomienia o wykonaniu orzeczenia arbitrażowego.

2. Jeżeli strony nie zgadzają się co do tego, czy zgłoszony środek zapewnia zastosowanie się strony pozwanej do orzeczenia arbitrażowego lub postanowień części III niniejszej Umowy, którakolwiek ze stron może, nie później niż 30 (trzydzieści) dni po doręczeniu powiadomienia o środku, wystąpić do organu arbitrażowego z pisemnym wnioskiem o wydanie orzeczenia w tej kwestii. O złożeniu takiego wniosku należy powiadomić drugą stronę oraz Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu. Organ arbitrażowy powiadamia o swoim orzeczeniu strony oraz Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu nie później niż 45 (cztery pięć) dni po otrzymaniu wniosku. Jeżeli organ arbitrażowy orzeknie, że środek podjęty w celu wykonania orzeczenia jest zgodny z orzeczeniem arbitrażowym lub postanowieniami niniejszej Umowy, zawieszenie koncesji lub innych obowiązków lub rekompensata, stosownie do przypadku, ulega zakończeniu. W stosownych przypadkach strona skarżąca dostosowuje zakres zawieszenia koncesji lub innych obowiązków do zakresu określonego przez organ arbitrażowy.

3. Zawieszenie koncesji lub innych obowiązków lub rekompensata, stosownie przypadku, ulega zakończeniu także w przypadku gdy do organu arbitrażowego nie zostanie złożony wniosek zgodnie z ust. 2.

ARTYKUŁ 29.22

Załączniki

1. Załączniki 29-A, 29-B i 29-C stanowią integralną część niniejszego rozdziału.

2. Spory, o których mowa w niniejszym rozdziale, prowadzi się zgodnie z załącznikami 29-A i 29-B.

3. Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu może wprowadzić zmiany do załączników 29-A i 29-B.

SEKCJA D

POSTANOWIENIA OGÓLNE

ARTYKUŁ 29.23

Wybór forum

1. Spory związane z tą samą kwestią, wynikające z postanowień części III niniejszej Umowy i porozumienia WTO lub z jakiejkolwiek innej umowy, której odpowiednie strony są stronami, mogą być rozstrzygane na podstawie niniejszego rozdziału, DSU lub w drodze procedur rozstrzygania sporów określonych w takiej innej umowie, według uznania strony skarżącej.

2. Do celów niniejszego artykułu:

a) procedury rozstrzygania sporów na podstawie porozumienia WTO uznaje się za wszczęte wnioskiem strony o ustanowienie organu arbitrażowego na podstawie art. 6 DSU;

b) procedury rozstrzygania sporów na podstawie jakiejkolwiek innej umowy uznaje się za wszczęte wnioskiem strony o ustanowienie panelu lub trybunału ds. rozstrzygania sporów zgodnie z postanowieniami takiej umowy; oraz

c) procedury rozstrzygania sporów na podstawie niniejszego rozdziału uznaje się za wszczęte wnioskiem strony o ustanowienie organu arbitrażowego na podstawie art. 29.7.

3. Niezależnie od ust. 1 i z zastrzeżeniem ust. 4, jeżeli Unia Europejska lub MERCOSUR lub co najmniej jedno Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR złożyły wniosek o ustanowienie zespołu orzekającego na podstawie art. 6 DSU lub na podstawie odpowiednich postanowień innej umowy, której stroną są odpowiednie strony, lub organu arbitrażowego na podstawie art. 29.7, strona ta nie może wszcząć innego postępowania w tej samej sprawie na żadnym innym forum, z wyjątkiem przypadków, w których właściwy organ wybranego forum nie podjął decyzji co do istoty sprawy z powodów jurysdykcyjnych lub proceduralnych innych niż zakończenie postępowania w następstwie wniosku o wycofanie lub zawieszenie postępowania.

4. Po złożeniu przez MERCOSUR wniosku o ustanowienie organu arbitrażowego na podstawie art. 29.7 Państwo-Sygnatariusz MERCOSUR nie wszczyna innego postępowania w tej samej sprawie na żadnym innym forum. Po złożeniu przez Unię Europejską wniosku o ustanowienie organu arbitrażowego przeciwko MERCOSUR na podstawie art. 29.7 Unia Europejska nie wszczyna innego postępowania przeciwko jednemu Państwu-Sygnatariuszowi MERCOSUR lub większej ich liczbie na żadnym innym forum, jeżeli zaskarżony środek tego Państwa lub tych Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR jest środkiem wdrażającym zaskarżony środek MERCOSUR, a Unia Europejska podnosi zarzut naruszenia zasadniczo równoważnego obowiązku.

5. Dwa lub większa liczba sporów dotyczy tej samej kwestii, jeżeli odnoszą się do tych samych stron sporu, do tego samego środka i domniemanego naruszenia zasadniczo równoważnego obowiązku[1].

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że do celów niniejszego artykułu dwóch lub większej liczby sporów, które odnoszą się do tych samych stron sporu i do tego samego środka, ale nie dotyczą domniemanego naruszenia postanowień części III niniejszej Umowy, porozumienia WTO lub jakiejkolwiek innej umowy, której odpowiednie strony są stronami, nie uważa się za dotyczące tej samej kwestii.

6. Bez uszczerbku dla ust. 3 żadne z postanowień niniejszej Umowy nie wyklucza zawieszenia obowiązków przez Stronę, jeżeli zezwala na to Organ Rozstrzygania Sporów WTO lub procedury rozstrzygania sporów określone w innej umowie międzynarodowej, której strony sporu są stronami. Nie można powoływać się na porozumienie WTO ani taką inną umowę międzynarodową między Stronami w celu uniemożliwienia Stronie zawieszenia obowiązków wynikających z niniejszego rozdziału.

ARTYKUŁ 29.24

Wspólnie uzgodnione rozwiązanie

1. Strony mogą w dowolnym czasie osiągnąć wspólnie uzgodnione rozwiązanie w odniesieniu do wszelkich sporów, o których mowa w art. 29.4. Strony uzgadniają termin wdrożenia takiego rozwiązania.

2. Jeżeli w ramach postępowania prowadzonego przez organ arbitrażowy osiągnięte zostanie wspólnie uzgodnione rozwiązanie, strony wspólnie powiadamiają o tym rozwiązaniu przewodniczącego organu arbitrażowego. Po takim powiadomieniu postępowanie prowadzone przez organ arbitrażowy zostaje zakończone.

3. Każda ze stron podejmuje w uzgodnionym terminie środki niezbędne do wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

4. Rozwiązanie może zostać przyjęte w drodze decyzji Wspólnej Rady w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu. Zawarcie porozumienia w kwestii wspólnie uzgodnionego rozwiązania między stronami może być uzależnione od zakończenia niezbędnych procedur wewnętrznych. Wspólnie uzgodnione rozwiązania podaje się do wiadomości publicznej, z pominięciem informacji, które strona określiła jako poufne.

5. W uzgodnionym terminie strona wdrażająca powiadamia drugą stronę na piśmie o wszelkich środkach, które podjęła w celu wdrożenia wspólnie uzgodnionego rozwiązania.

ARTYKUŁ 29.25

Terminy

1. Organ arbitrażowy lub mediator może w dowolnym momencie zaproponować stronom zmianę dowolnego terminu, o którym mowa w niniejszym rozdziale, podając uzasadnienie.

2. Każdy termin, o którym mowa w niniejszym rozdziale, może zostać przedłużony za porozumieniem stron.

ARTYKUŁ 29.26

Poufność

Obrady organu arbitrażowego są poufne. Organ arbitrażowy oraz strony traktują jako poufne wszelkie informacje przedłożone organowi arbitrażowemu przez stronę, które strona ta określiła jako poufne. Przedstawiając organowi arbitrażowemu poufną wersję oświadczeń pisemnych, strona, na wniosek drugiej strony, przedstawia również niepoufne streszczenie informacji znajdujących się w takich oświadczeniach, które może być podane do wiadomości publicznej.

ARTYKUŁ 29.27

Koszty

1. Każda ze Stron ponosi swoje wydatki związane z udziałem w postępowaniu przed organem arbitrażowym lub w postępowaniu mediacyjnym.

2. Strony[1] dzielą między siebie i na równych zasadach wydatki związane z kwestiami organizacyjnymi, w tym koszty wynagrodzenia i wydatki arbitrów i mediatora zgodnie z załącznikiem 29-A.

[1] Dla większej pewności należy wyjaśnić, że takie koszty powinny być dzielone między siebie i na równych zasadach przez, z jednej strony, Unię Europejską i, z drugiej strony, Państwa-Sygnatariuszy MERCOSUR, które są stronami sporu oraz MERCOSUR, jeżeli również jest stroną sporu.

CZĘŚĆ IV

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ROZDZIAŁ 30

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 30.1

Wejście w życie

1. Niniejsza Umowa wchodzi w życie między Stroną UE a Stroną MERCOSUR pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu, w którym powiadomiły się one wzajemnie na piśmie o zakończeniu swoich odpowiednich procedur wewnętrznych wymaganych do tego celu.

2. Powiadomienia wysyła się do Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej oraz rządu Republiki Paragwaju lub jego następców prawnych, którzy są depozytariuszami niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 30.2

Stosowanie przed wejściem w życie

1. Niniejsza Umowa może być stosowana tymczasowo. Takie tymczasowe stosowanie może mieć miejsce między Unią Europejską, z jednej strony, a MERCOSUR lub co najmniej jednym Państwem-Sygnatariuszem MERCOSUR, z drugiej strony, zgodnie z ich odpowiednimi procedurami wewnętrznymi.

2. Tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy lub jej części rozpoczyna się pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym:

a) Unia Europejska powiadomiła o zakończeniu swoich procedur wewnętrznych, wskazując te części niniejszej Umowy, które mają być stosowane tymczasowo; oraz

b) po powiadomieniu przez Unię Europejską MERCOSUR lub, w zależności od przypadku, odpowiednie Państwo lub Państwa-Sygnatariusze MERCOSUR powiadomiły o zakończeniu swoich procedur wewnętrznych lub o ratyfikacji niniejszej Umowy i potwierdziły swoją zgodę na tymczasowe stosowanie zaproponowanych przez Unię Europejską części niniejszej Umowy.

3. Powiadomienia wysyła się do depozytariuszy niniejszej Umowy.

4. Wspólna Rada i inne organy ustanowione na mocy niniejszej Umowy mogą wykonywać swoje funkcje w okresie, w którym niniejsza Umowa lub jej część są tymczasowo stosowane. Wszelkie decyzje podjęte w tym okresie w ramach wykonywania ich funkcji mają zastosowanie wyłącznie między Stronami stosującymi niniejszą Umowę tymczasowo i przestają obowiązywać między Stroną lub Stronami, które przestaną tymczasowo stosować niniejszą Umowę, a pozostałą Stroną lub pozostałymi Stronami.

5. W przypadku gdy zgodnie z niniejszym artykułem niniejsza Umowa lub niektóre postanowienia niniejszej Umowy są stosowane tymczasowo, wszelkie odniesienia do dnia wejścia w życie należy rozumieć jako odniesienia do dnia, od którego ma miejsce takie stosowanie.

6. W przypadku gdy, zgodnie z niniejszym artykułem, niniejsza Umowa lub niektóre postanowienia niniejszej Umowy są stosowane tymczasowo przez Unię Europejską i co najmniej jedno Państwo-Sygnatariusza MERCOSUR, wszelkie odniesienia do MERCOSUR należy rozumieć jako odnoszące się do takiego Państwa lub Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, które zgodziły się stosować niniejszą Umowę tymczasowo.

7. Również zmiany do niniejszej Umowy lub jej części mogą być tymczasowo stosowane zgodnie z niniejszym artykułem. Jeżeli zmiany takie zostaną przyjęte w trakcie tymczasowego stosowania niniejszej Umowy, mają one zastosowanie do MERCOSUR lub jakiegokolwiek Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR po wyrażeniu przez nie zgody na tymczasowe stosowanie niniejszej Umowy lub jej części zgodnie z ust. 2 i pozostają ważne po wejściu w życie niniejszej Umowy.

ARTYKUŁ 30.3

Odesłania do przepisów i innych umów

1. O ile nie określono inaczej, w przypadku odniesienia do przepisów ustawowych i wykonawczych Strony takie przepisy ustawowe i wykonawcze traktuje się jako obejmujące ich zmiany.

2. O ile nie określono inaczej, każde zawarte w niniejszej Umowie odniesienie do innych umów lub instrumentów prawnych, w całości lub w części, lub włączenie ich poprzez odesłanie należy interpretować jako obejmujące powiązane załączniki, protokoły, przypisy, noty interpretacyjne i noty wyjaśniające.

3. O ile nie określono inaczej, w przypadku gdy postanowienia niniejszej Umowy odnoszą się do umów międzynarodowych lub gdy takie umowy do niej włączono, w całości lub w części, takie odniesienia należy rozumieć jako obejmujące zmiany do tych umów lub umowy je zastępujące, wchodzące w życie w odniesieniu do obu Stron w dniu podpisania niniejszej Umowy lub po tym dniu. Jeżeli w wyniku wprowadzenia takich zmian lub umów zastępujących pojawi się jakakolwiek kwestia dotycząca wykonywania lub stosowania postanowień niniejszej Umowy, Strony mogą w razie konieczności, na wniosek którejkolwiek ze Stron, konsultować się ze sobą za pośrednictwem Wspólnej Rady w celu znalezienia obustronnie zadowalającego rozwiązania tej kwestii. W wyniku takich konsultacji Strony mogą, decyzją Wspólnej Rady, wprowadzić odpowiednie zmiany do niniejszej Umowy.

4. Ust. 3 stosuje się odpowiednio, jeżeli zmiana umowy międzynarodowej lub umowa zastępująca umowę międzynarodową, o której mowa w niniejszej Umowie lub którą włączono do niniejszej Umowy w całości lub w części, weszła w życie w odniesieniu do Unii Europejskiej i do jednego Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR lub większej ich liczby.

ARTYKUŁ 30.4

Wypełnianie obowiązków

1. W oparciu o zasady wzajemnego poszanowania, równego partnerstwa i poszanowania prawa międzynarodowego każda ze Stron podejmuje wszelkie środki, ogólne lub szczególne, wymagane do wypełnienia jej obowiązków wynikających z niniejszej Umowy.

2. Jeżeli którakolwiek ze Stron uzna, że druga Strona nie wypełniła któregokolwiek z obowiązków określonych w części III niniejszej Umowy, stosuje się szczególne mechanizmy przewidziane w tej części niniejszej Umowy.

3. Jeżeli którakolwiek ze Stron uzna, na podstawie stanu faktycznego, że druga Strona naruszyła obowiązki opisane jako zasadnicze elementy w art. 1.2 ust. 1, art. 5.2 ust. 2 i art. 7.7 ust. 3, może podjąć odpowiednie środki.

Strona ta natychmiast powiadamia drugą Stronę o tym fakcie oraz o podjętych środkach. Strona może zwrócić się o pilne przeprowadzenie konsultacji w tej sprawie w celu znalezienia wspólnie uzgodnionego rozwiązania. Zainteresowane Strony dokładają wszelkich starań, aby przeprowadzić konsultacje przed podjęciem odpowiednich środków. Strona powiadamiająca, wdrażająca wspomniane środki, przedstawia wszelkie istotne informacje niezbędne do dokładnego zbadania sytuacji.

Do celów niniejszego ustępu „odpowiednie środki" mogą obejmować zawieszenie niniejszej Umowy, w całości lub w części. Zawieszenie niniejszej Umowy jest środkiem stosowanym w ostateczności i może zostać nałożone jedynie w przypadku szczególnie poważnych i znaczących naruszeń zasadniczych elementów określonych w art. 1.2 ust. 1, art. 5.2 ust. 2 i art. 7.7 ust. 3. W takim przypadku w okresie zawieszenia Strony są zwolnione z obowiązku wykonywania niniejszej Umowy, w całości lub w części, we wzajemnych stosunkach. Takie zawieszenie stosuje się przez minimalny okres niezbędny do rozwiązania problemu w sposób akceptowalny dla Stron.

4. Jeżeli którakolwiek ze Stron uzna, na podstawie stanu faktycznego, że druga Strona nie wypełniła któregokolwiek z obowiązków wynikających z niniejszej Umowy, oprócz tych wchodzących w zakres w ust. 2 i ust. 3, powiadamia o tym drugą Stronę. Strony intensyfikują wysiłki na rzecz konsultacji i współpracy w celu terminowego i polubownego rozwiązania tych kwestii oraz przeprowadzają konsultacje pod auspicjami Wspólnej Rady w celu znalezienia obustronnie akceptowalnego rozwiązania. Wspólna Rada może zwrócić się do Wspólnego Komitetu o spotkanie w ciągu 15 dni w celu odbycia pilnych konsultacji. Każda ze Stron dostarcza odpowiednich informacji wymaganych do dokładnego zbadania sprawy. Jeżeli Wspólna Rada nie jest w stanie znaleźć obustronnie akceptowalnego rozwiązania w terminie 90 dni od dnia powiadomienia, Strona powiadamiająca może podjąć odpowiednie środki. Do celów niniejszego ustępu „odpowiednie środki" mogą obejmować zawieszenie tylko części I, II i IV niniejszej Umowy. W takim przypadku w okresie zawieszenia Strona powiadamiająca i Strona powiadamiana są zwolnione z obowiązku wykonywania zawieszonych części niniejszej Umowy we wzajemnych stosunkach.

5. „Odpowiednie środki", o których mowa w ust. 3 i 4, podejmuje się z pełnym poszanowaniem prawa międzynarodowego oraz proporcjonalnie do niewykonania obowiązków wynikających z niniejszej Umowy. W pierwszej kolejności muszą zostać podjęte odpowiednie środki w najmniejszym stopniu zakłócające funkcjonowanie niniejszej Umowy.

6. Zawieszenie wykonania którejkolwiek części niniejszej Umowy w odniesieniu do Państwa-Sygnatariusza MERCOSUR nie pociąga za sobą zawieszenia wykonania niniejszej Umowy w odniesieniu do pozostałych Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR, z wyjątkiem przypadków, w których pełne zawieszenie niniejszej Umowy na podstawie ust. 3 jest odpowiednie do zaradzenia naruszeniu zasadniczych elementów określonych w art. 1.2 ust. 1 i art. 5.2 ust. 2. Przy podejmowaniu decyzji, czy zawiesić niniejszą Umowę w całości, Strona UE bierze pod uwagę wszelkie środki podjęte przez MERCOSUR przeciwko Państwu-Sygnatariuszowi MERCOSUR, które dopuściło się naruszenia.

7. Zawieszenie niniejszej Umowy w przypadku naruszenia przez Państwo-Sygnatariusza MERCOSUR zasadniczego elementu określonego w art. 7.7 ust. 3 nie pociąga za sobą zawieszenia wykonania niniejszej Umowy w odniesieniu do pozostałych Państw-Sygnatariuszy MERCOSUR.

ARTYKUŁ 30.5

Zmiany

1. Strony mogą uzgodnić, na piśmie, zmianę niniejszej Umowy. Zmiana wchodzi w życie po wymianie przez Strony pisemnych powiadomień poświadczających, że wypełniły one swoje odpowiednie mające zastosowanie wymogi wewnętrzne i zakończyły swoje odpowiednie mające zastosowanie procedury wewnętrzne niezbędne do wejścia w życie zmiany lub w innym uzgodnionym przez Strony terminie.

2. Niezależnie od ust. 1 Wspólna Rada w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu lub Wspólny Komitet w składzie rozstrzygającym kwestie dotyczące handlu, stosownie do przypadku, mogą podjąć decyzję o zmianie załączników lub innych części części III niniejszej Umowy, jeżeli Umowa przewiduje taką możliwość. Decyzja taka może przewidywać, że takie zmiany mają zastosowanie od dnia uzgodnionego przez Strony lub po powiadomieniu o spełnieniu wymogów prawnych Strony lub Stron, w stosownych przypadkach.

ARTYKUŁ 30.6

Przystąpienie nowych państw członkowskich do Unii Europejskiej

1. Unia Europejska powiadamia Stronę MERCOSUR o każdym wniosku o przystąpienie państwa trzeciego do Unii Europejskiej.

2. W trakcie negocjacji między Unią Europejską a krajem kandydującym Unia Europejska:

a) przekazuje, na wniosek Strony MERCOSUR oraz w możliwym zakresie, wszelkie informacje dotyczące jakiejkolwiek kwestii objętej niniejszą Umową; oraz

b) uwzględnia wszelkie kwestie poruszone przez Stronę MERCOSUR.

3. Wspólny Komitet bada wszelkie skutki przystąpienia państwa trzeciego do Unii Europejskiej dla niniejszej Umowy z odpowiednim wyprzedzeniem przed dniem takiego przystąpienia.

4. W niezbędnym zakresie Strony, przed wejściem w życie umowy o przystąpieniu państwa trzeciego do Unii Europejskiej, wprowadzają w drodze decyzji Wspólnej Rady konieczne dostosowania lub uzgodnienia przejściowe dotyczące niniejszej Umowy.

5. Bez uszczerbku dla ust. 4 część III niniejszej Umowy ma zastosowanie między nowym państwem członkowskim Unii Europejskiej a Stroną MERCOSUR od dnia przystąpienia tego nowego państwa członkowskiego do Unii Europejskiej.

ARTYKUŁ 30.7

Przystąpienie państw-stron MERCOSUR

1. MERCOSUR powiadamia Stronę UE o każdym wniosku o przystąpienie państwa trzeciego do MERCOSUR.

2. W trakcie negocjacji między MERCOSUR a krajem kandydującym starającym się o przystąpienie MERCOSUR:

a) przekazuje, na wniosek Strony UE oraz w możliwym zakresie, wszelkie informacje dotyczące jakiejkolwiek kwestii objętej niniejszą Umową; oraz

b) uwzględnia wszelkie kwestie poruszone przez Unię Europejską.

3. Każde państwo-strona MERCOSUR, które nie jest Stroną niniejszej Umowy w dniu jej podpisania („kandydujące państwo-strona MERCOSUR”), może przystąpić do niniejszej Umowy na mocy protokołu przystąpienia zawartego przez Stronę UE i kandydujące państwo-stronę MERCOSUR. W protokole przystąpienia uwzględnia się wyniki negocjacji akcesyjnych oraz, w razie potrzeby, wszelkie dostosowania zalecane przez Wspólny Komitet zgodnie z ust. 4. Niniejsza Umowa zostaje zmieniona zgodnie z art. 30.5 ust. 1 w celu odzwierciedlenia warunków przystąpienia uzgodnionych w protokole przystąpienia między Stroną UE a kandydującym państwem-stroną MERCOSUR.

4. Podczas negocjacji w sprawie protokołu przystąpienia, o którym mowa w ust. 3, MERCOSUR może towarzyszyć delegacji kandydującego państwa-strony MERCOSUR, a przed zakończeniem negocjacji którakolwiek ze Stron może wystąpić z wnioskiem o zwołanie posiedzenia Wspólnego Komitetu w celu zbadania wszelkich skutków dla niniejszej Umowy wynikających z przystąpienia kandydującego państwa-strony MERCOSUR i w razie konieczności zalecenia dostosowań.

ARTYKUŁ 30.8

Załączniki, dodatki i protokoły

Załączniki, dodatki i protokoły do niniejszej Umowy stanowią jej integralną część.

ARTYKUŁ 30.9

Prawa prywatne

1. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako przyznające osobom prawa lub nakładające na osoby obowiązki inne niż prawa i obowiązki powstałe między Stronami na podstawie międzynarodowego prawa publicznego.

2. Żadne z postanowień niniejszej Umowy nie może być interpretowane jako umożliwiające bezpośrednie powoływanie się na niniejszą Umowę w wewnętrznych systemach prawnych Stron. Państwo-strona MERCOSUR będące sygnatariuszem niniejszej Umowy może postanowić inaczej w swoim prawie wewnętrznym.

ARTYKUŁ 30.10

Okres ważności

Niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony.

ARTYKUŁ 30.11

Wypowiedzenie

1. Strona UE albo Strona MERCOSUR może powiadomić drugą Stronę na piśmie o zamiarze wypowiedzenia niniejszej Umowy.

2. Wypowiedzenie staje się skuteczne dziewięć miesięcy po powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1.

ARTYKUŁ 30.12

Autentyczne wersje językowe

Niniejszą Umowę sporządzono w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne.